

Programmabegroting 2007

Programmabegroting 2007

Inhoudsopgave

Hoofdpijnen programmabegroting 2007	5
Overzicht van de financiële prioriteiten	12
Leeswijzer	15
Begroting in één oogopslag	17
Uiteenzetting van de financiële positie	21
Overzicht van Baten en Lasten per programma	23
Meerjarig overzicht van de saldi per programma	24
Overzicht mutaties eigen vermogen	25
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien	28
 Milieu & Economie	
1. Economie	31
2. Toerisme en Recreatie	37
3. Milieu	43
4. Onderwijs	49
 Stad & Platteland	
5. Stedelijke Vernieuwing	55
6. Vitaal Platteland	59
7. Ruimtelijke Ontwikkeling	63
8. Mobiliteit	67
9. Verkeersveiligheid	73
10. Infrastructuur	77
11. Sociaal Beleid	83
12. Zorgvoorzieningen	89
13. Cultuur	93
 Zoet & Zout Water	
14. Watermanagement	101
15. Landbouw en Visserij	105
16. Natuur en Landschap	109
 Bestuur & Organisatie	
17. Bestuurlijke Organisatie	115
18. Openbare Orde en Veiligheid	119
 Paragrafen	
1. Lokale heffingen	125
2. Weerstandvermogen	127
3. Onderhoud kapitaalgoederen	137
4. Financiering	143
5. Bedrijfsvoering	147
6. Verbonden partijen	161
7. Grondbeleid	171
 Bijlagen	
1. Staat van investeringen in vaste en financiële activa	174
2. Staat van reserves en voorzieningen	176
3. Subsidies	178
4. Berekening EMU-saldo	201
5. Staat van incidentele baten en lasten	202

1. Inleiding

De provincie Zeeland staat een uitdagende tijd te wachten. Na een periode waarin vele plannen zijn gemaakt, is nu het moment gekomen om te gaan uitvoeren. Pieken in de Delta, het Omgevingsplan, de NV Economische Impuls Zeeland (=werktitel) en het Actieplan Fijn Stof liggen, net als vele andere plannen, klaar of zijn al deels in gang gezet. De komende jaren worden de handen, soms letterlijk, aan de schop gezet. Maar ook binnen onze eigen ambtelijke organisatie zal er het een en ander gebeuren.

Dit provinciebestuur heeft zich aan het begin van zijn regeerperiode voorgenomen om een duurzaam Zeeland over te dragen aan de volgende generatie, met behoud of versterking van de kernkwaliteiten. De term 'de duurzame driehoek' is geïntroduceerd, om aan te geven dat evenwicht en samenhang tussen de diverse beleidsterreinen noodzakelijk is. Om een actieve rol te spelen bij de verdere versterking van de kwaliteiten van Zeeland hebben wij al eerder aangegeven de noodzaak te zien om te veranderen van een plannenmakende overheid naar een organisatie die deze plannen uitvoert. Ook de relatie met de rijksoverheid is aan het veranderen. We krijgen taken en financiële middelen om onder meer grootschalige natuurontwikkelingsprojecten, infrastructurele voorzieningen en investeringen in landelijk gebied te realiseren.

Inmiddels is wel duidelijk dat deze veranderingen ook gevolgen hebben voor de organisatie van de provincie Zeeland. Als voorbeeld noemen wij het Omgevingsplan. Hierin krijgen integrale gebiedsgerichte projecten een fors accent. Gemeenten en het Rijk verwachten van de provincie een leidende rol. Voor het ambtelijk apparaat betekent dit dat afdelingen meer en meer gaan samenwerken met elkaar en met externe partijen. Het traditionele denken in relatief autonome domeinen moet worden vervangen door creativiteit, innovatieve ideeën en externe oriëntatie. De integrale aanpak van projecten brengt met zich mee dat medewerkers steeds meer over hun eigen schutting moeten kijken om samen een project uit te voeren.

Als college hebben wij de ambitie om de uitvoeringskracht van de organisatie te vergroten. Daarvoor zijn medewerkers nodig die zware integrale beleidsprojecten kunnen aansturen. Diverse provincie-medewerkers bezitten de juiste competenties of het juiste potentieel, maar kunnen niet altijd worden vrijgemaakt zonder dat op andere terreinen gaten vallen. Momenteel wordt onderzocht op welke wijze complexe integrale projecten het best kunnen worden georganiseerd en aangestuurd. Daarnaast is voor de uitvoering van diverse plannen uitbreiding van de formatie noodzakelijk.

2. Voorrang:

Een aantal grote projecten heeft de komende periode onze bijzondere aandacht. Allereerst is dat het Integraal Omgevingsplan (IOP), voor ons een vitaal visiedocument, dat aangeeft hoe onze provincie er over vijftien tot twintig jaar moet uitzien. Het Omgevingsplan integreert het beleid voor ruimtelijke ordening, milieu en water en het sectorbeleid voor natuur, landschap en wonen. De uitvoering ervan hangt nauw samen met de rijkstaak die via het Investeringsplan Landelijk Gebied (ILG) op ons afkomt. Met het IOP en het ILG willen we samen met gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties een bijdrage leveren aan het mooier, vitaler en dynamischer maken van onze provincie.

Op economisch gebied gaan we verder met de uitvoering van het Provinciaal Sociaal Economisch Beleidsplan. Hoofddoelstelling is het streven naar een evenwichtige groei en een duurzame ontwikkeling van de Zeeuwse economie. Er wordt ingezet op de economische clusters landbouw, visserij/aquacultuur, industrie en havens, recreatie en toerisme, MKB en wooneconomie. Een van de zaken die binnenkort worden aangepakt is de inrichting van de NV Economische Impuls Zeeland

De sociale pijler van de duurzaamheidsdriehoek wordt gevormd door de visie 'De driehoek rond'. Vanuit deze visie gaan we werken aan de versterking van de sociale pijler en het inrichten van een passend sociale infrastructuur voor het Zeeland van nu en de toekomst. Het goed benutten van de schaalgrootte (klein binnen groot); de wijze van sturing (professionals de ruimte geven), en de samenhang met andere beleidssectoren staan hierbij centraal. Bij maatschappelijke problemen geldt: herstellen is goed, maar voorkomen is beter. Vanuit deze visie moet het accent verschoven worden van achteraf-beleid (herstelbeleid) naar vooraf-beleid (infrastructureel preventiebeleid). Het inbedden van dit infrastructureel beleid, met name ook in de zogenaamde fysieke pijlers vormt de komende jaren de centrale opgave voor de provincie

3. Speerpunten:

Economie

Pieken in de Delta:

Hiermee willen we het ondernemersklimaat in Zeeland verbeteren, middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid". Vanuit onze coördinerende en stimulerende rol willen wij het haven- en industriecluster versterken, door het stimuleren van economische groei, door regiospecifieke kansen van nationaal belang te benutten. Dit gebeurt door activiteiten te stimuleren in de sectoren procesindustrie, logistiek, kusttoerisme, en MRO (Maintenance, Repair, Overhaul).

De bedoeling is een beperkt aantal projecten van aanzienlijke omvang te initiëren.

NV Economische Impuls Zeeland

Aanvankelijk was het de bedoeling om twee aparte organisaties op te richten: het Centrum Zeeuwse Kenniseconomie (in het kader van het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie) en het Zeeuws Ontwikkelingsbedrijf. Tijdens de bespreking van de voorstellen rondom de beide organisaties is vanuit verschillende kanten (Stuurgroep Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie, Commissie Economie en Mobiliteit, werkgeversorganisaties) aangegeven dat het om inhoudelijke én organisatorische redenen zéér wenselijk werd geacht om de plannen samen te voegen en te komen tot één stevige Zeeuwse organisatie. Inmiddels wordt er gewerkt aan de realisering één organisatie CZK/Ontwikkelingsbedrijf: de NV Economische Impuls Zeeland.

Van belang is dat de concretisering van de plannen met voortvarendheid ter hand worden genomen. De achterbannen (de drie O's) zijn benaderd om leden voor te dragen voor de Regiegroep (waarvan ook twee gedeputeerden lid worden) die een aantal zaken gaat voorbereiden.

Samen met het businessplan worden de uitgewerkte voorstellen en het verzoek tot deelname aan de voorziene aandeelhouders voorgelegd. Het streven is om op 1 januari 2007 de deuren van de nieuwe NV te openen.

Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie:

Om te komen tot een samenhangend stelsel van kwalitatief hoogwaardige en goed bereikbare onderwijsvoorzieningen hebben de drie Zeeuwse O's (ondernemers, provinciale en gemeentelijke overheden en alle vormen van onderwijs in Zeeland) in juli 2005 het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie gesloten. In dit akkoord spreken de drie O's zich uit zich te verbinden aan de volgende doelen:

- Verhoging van de kwalificaties van Zeeuwse studenten en de Zeeuwse beroepsbevolking
- Verbetering van de kennisuitwisseling tussen ondernemers, overheid en onderwijs
- Versterking van de innovatiekracht van het Zeeuwse bedrijfsleven.

Op dit moment zijn er 21 projecten benoemd die bijdragen aan de realisatie van het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie. Om te waarborgen dat iedereen zich evenveel betrokken voelt bij de uitvoering, is gekozen een Centrum Zeeuwse Kenniseconomie: een stichting, zonder personeel (alle medewerkers worden gedetacheerd vanuit de drie O's) die alles op alles zet om de doelstellingen van het AZK te realiseren. Naast de uitwerking van de ons toegewezen projecten, ligt er ook een belangrijke taak in de continuïteit en de beleidsafstemming. De kenniseconomie is niet gerealiseerd met de uitvoering van 21 actuele projecten, maar vraagt een voortdurende inzet van alle partijen.

School of Music

Het is de bedoeling dat er in Middelburg een Graduate School of Music komt: een tweejarige WO-Mastersopleiding volgens Angelsaksisch model, waarin de disciplines Muziekpraktijk en Muziekwetenschap worden gecombineerd. De opleiding is internationaal georiënteerd en kan de kunstmatige scheiding tussen de studie Muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht enerzijds en de praktische muziekstudie aan het Conservatorium anderzijds opheffen. De provincie stimuleert het realiseren van de opleiding, omdat dan een bijzondere impuls gegeven wordt aan het hoger onderwijs in Zeeland.

Mobiliteit

Bereikbaarheid/project Goes-Gent

Centraal in het bereikbaarheidsbeleid staat het project Goes-Gent, met als belangrijk onderdeel de N62. Om doorstromingsproblemen in de toekomst te voorkomen wordt de N62, de noord-zuidverbinding tussen de A58 en de Expresweg in België, opgewaardeerd. Daarbij gaat het om een verdubbeling van de capaciteit van de Sloeweg en de Traktaatweg en een nieuwe kanaalkruising bij Sluiskil (ter vervanging van de huidige brug). De MER-procedures voor deze onderdelen zijn opgestart (Traktaatweg) of bevinden zich in de besluitvormingsfase (Sloeweg en Sluiskil). Het project heeft tot doel de mogelijkheden te onderzoeken om samen met externe partijen te komen tot een integrale grensoverschrijdende ontwikkelingsschets 2030 voor het gebied tussen Terneuzen en Gent en tevens zorg te dragen dat samenwerking ontstaat tussen een

aantal reeds in gang gezette initiatieven, waaronder het project N62. Het project is gestart in het voorjaar van 2006 en zal naar verwachting een aantal jaren door gaan lopen.

In de studie naar de nautische toegankelijkheid van het Kanaal Gent-Terneuzen is gebleken dat er grote economische potenties in de Kanaalzone liggen. Daarnaast lopen er diverse projecten in dit gebied, die zowel beleidsmatig van aard zijn als gericht op infrastructuur.

Het is van belang dat voor deze (deel)projecten een regie wordt gevoerd. De provincie zal daar waar mogelijk deze regierol op zich nemen, waarbij de totstandkoming van een 'overall-visie voor de langere termijn uitgangspunt is. Hiertoe wordt een projectorganisatie opgericht.

Om de overlast als gevolg van de toename van het goederenverkeer per spoor tot een minimum te beperken worden bij Goes drie maatregelen genomen. Er wordt een betonnen bak aangebracht om trillingen te reduceren, er komt een fiets- en voetgangerstunnel bij de overgang Kloetingseweg en bij de spoorkruising in de Van Hertumweg komt een onderdoorgang voor alle verkeer. Onlangs heeft het ministerie van Verkeer en Waterstaat een 'regeling eenmalige uitkering spoorse doorsnijdingen' gepubliceerd. Vanuit deze regeling kan het ministerie een eenmalige bijdrage van 25 procent toekennen aan projecten die gericht zijn op het opheffen of verminderen van knelpunten rondom het spoor. Het project van de gemeente Goes komt bij toekenning in aanmerking voor een bedrag van € 10 miljoen. Een belangrijke voorwaarde voor het toekennen van een bijdrage door V en W is duidelijkheid over de co-financiering van 75 procent. De provincie draagt hieraan vier miljoen bij als cofinanciering als de subsidie toekenning plaats vindt.

Voor de aanleg en onderhoud van wegen willen we het komende jaar € 3 miljoen extra uittrekken, om de doorstroming en bereikbaarheid in Zeeland optimaal te houden. Voor 2007 staat de uitvoering gepland van diverse projecten tot een bedrag van € 7,3 miljoen. De grootste hiervan zijn de 2e fase Recreatieverdeelweg (€ 5.123.000, waarvan € 900.000 in 2007) en een VRI bij de N256-Noordlangeweg (€ 1 miljoen). Tevens is in de prioriteit € 100.000 opgenomen voor de realisatie van de toiletvoorziening in het busstation Westerscheldetunnel, die werd toegezegd aan de gemeente Terneuzen.

Sociaal beleid

Beleidsprogrammering Sociale Zorg

De prioriteit voor het verbeteren van de leefomgeving van kinderen en jongeren in Zeeland is conform voorstel als PM doorgeschoven naar de najaarsconferentie.

In de Zorgvisie Zeeland 2004-2008 en Sociale Agenda Zeeland 2005-2008 zijn de hoofdlijnen van het sociale en zorgbeleid voor de komende jaren door gedeputeerde staten vastgesteld. De doelstellingen en uitgangspunten hiervan zijn vastgelegd naar tien beleidsprogramma's rond maatschappelijke vraagstukken of thema's. De Beleidsprogrammering Sociale Zorg is positief ontvangen vanuit het veld. Het aantal projectaanvragen is redelijk stabiel en de kwaliteit van de aanvragen stijgt. Hiervoor wordt in 2007 € 200.000 extra ingezet.

De inzet van dit college is om steeds pro-actiever te worden op het terrein van sociaal beleid. Naast de jaarlijks beschikbare € 300.000 is er € 100.000 extra voor gereserveerd in 2007.

In 2007 zijn grote veranderingen te verwachten voor de financiering van de ondersteuning van mantelzorgers. Op dit moment is er een provinciaal coördinatiepunt dat uit rijksmiddelen wordt betaald. Vanaf 2007 worden de gelden hiervoor verdeeld over de gemeenten. Het ziet er niet naar uit dat gemeenten een overkoepelend punt in stand willen houden. Wij verwachten vanaf 2007 ongeveer € 200.000 per jaar nodig te hebben om een minimaal deel van de noodzakelijke provinciale activiteiten te waarborgen.

Verder is voor de viering van de zeshonderdste geboortedag van Michiel de Ruijter nog eens € 300.000 uitgetrokken. Hetzelfde bedrag gaat naar de uitbreiding van het watersnoodmuseum in Ouwkerk. Voor de restauratie van monumenten en beeldbepalende gebouwen wordt tot 2010 jaarlijks € 400.000 uitgetrokken.

Ruimtelijke Ontwikkeling

Omgevingsplan:

De provincie Zeeland staat aan het begin van ingrijpende veranderingen in de aanpak voor het landelijk gebied. De provincie krijgt een geheel andere rol door de invoering van het Investeringsbudget Landelijk gebied (ILG), de nieuwe wet Ruimtelijke Ordening (WRO) en andere ontwikkelingen.

Het centrale thema van het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 is duurzaam ontwikkelen. Dat betekent niet alleen ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen, maar ook aandacht hebben voor behoud en versterking van kwaliteit. Via verschillende gebiedsgerichte projecten, zoals West Zeeuws-Vlaanderen, Perkpolder en

Veerse Meer werken de gemeenten en de provincie aan ontwikkeling en vooruitgang in het landelijk gebied. In deze projecten komen natuurontwikkeling en investeren in recreatie en toerisme samen. Daarnaast kent vrijwel elk project een wateropgave. Het is de ambitie om deze aanpak verder te verbreden tot een samenhangende aanpak van fysieke, economische en sociale knelpunten volgens de filosofie van de duurzaamheidsdriehoek.

Voor een uitvoering van het Integraal Omgevingsplan is incidenteel € 250.000 in 2007 gereserveerd. In de najaarsconferentie zal worden besproken wat de vervolgstappen zijn.

Verder willen we geld uittrekken voor een bezoekerscentrum bij het Nationaal Park Oosterschelde. Voor de afscherming van het Sloegebied willen we in 2009 en 2010 € 425.000 beschikbaar stellen.

Voor een aantal projecten die moeten bijdragen aan het realiseren van een duurzame Delta in 2030 wensen we € 200.000 beschikbaar te stellen.

Westerschelde Container Terminal:

Wij hebben samen met de initiatiefnemer Zeeland Seaports de afgelopen tijd onderzocht of er een mogelijkheid voor een vervolg van dit project was, nadat de Raad van State de streekplanherziening voor de WCT vernietigd had in 2003. Op basis van diverse onderzoeken hebben Provinciale Staten in 2004 vervolgens opdracht gegeven de procedure voor een kleinere terminal met een kortere kade te vervolgen. Daartoe is inmiddels de bestaande Milieu Effectrapportage aangepast en een Maatschappelijke Kosten-Baten analyse opgesteld. Wij hebben op 20 juni 2006 een voorstel gedaan om op basis van deze documenten een formele procedure voor herziening van het inmiddels van kracht geworden Omgevingsplan te starten. Momenteel wordt gewerkt aan de voorbereiding om te komen tot een besluit. Het is dan uiteindelijk de bedoeling dat begin 2007 definitieve besluitvorming over dit project op provinciaal niveau kan plaatsvinden.

De procedure zal daarna o.a. vervolgd worden met een herziening van het bestemmingsplan van de gemeente Vlissingen.

Natuurpakket Westerschelde:

Op 11 maart 2005 is het Derde Memorandum van overeenstemming vastgesteld door de Vlaamse en Nederlandse regering over het Schelde-estuarium. Daarmee zijn beide regeringen een pakket maatregelen overeengekomen om de Schelde 'veiliger, natuurlijker en toegankelijker' te maken. Hiertoe besteden ze samen ruim vijfhonderd miljoen euro. Voor de uitvoering van de maatregelen voor het thema natuurlijkheid heeft de Nederlandse regering de provincie Zeeland verzocht de regierol op zich te nemen.

In een convenant tussen het rijk en de Provincie Zeeland (d.d. 30 januari 2006) zijn de kaders vastgelegd voor de ontwikkeling van 600 hectare nieuwe estuariene natuur en concrete afspraken gemaakt over de regierol van de Provincie. De uitvoering vindt plaats op basis van de rijksprojectenprocedure. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is in deze het bevoegd gezag. Provincie Zeeland is initiatiefnemer voor de ontwikkeling van 600 hectare nieuwe estuariene natuur. Voor de grondverwerving geldt als uitgangspositie verwerving op basis van vrijwilligheid. Zowel voor individuele agrariërs als voor de agrarische sector als geheel is er sprake van flankerende maatregelen.

Het project Natuurpakket Westerschelde kent drie geografische deelprojecten:

1. Hedwige/Prosperpolder 295 ha.
2. Zwin 10 ha.
3. Middengebied 295 ha; het zoekgebied omvat 600 ha bestaande uit 5 polders, de Van Hattum-, Everinge- en Zuidpolder langs de noordzijde van de Westerschelde en de Eendragt- en Hellegatpolder langs de zuidzijde van de Westerschelde.

Het project bevindt zich op dit moment in fase 1 de planontwikkeling. In 2007 is het projectbesluit voor de natuurontwikkelingsplannen in de grensoverschrijdende deelprojecten voorzien. Voor het Middengebied lopen in 2007 de onderzoeken in het kader van de MER. Parallel aan de natuurontwikkelingsplannen worden in samenwerking met de betreffende gemeenten ruimtelijke ontwikkelingsvisies geformuleerd.

Milieu

Actieplan Fijn Stof:

Met het Actieplan Fijn Stof willen we bereiken dat de concentratie fijn stof in de lucht wordt gereduceerd, om (toekomstige) economische ontwikkelingen mogelijk te maken en om de kwaliteit van de gezonde levensjaren van de Zeeuwse burger te vergroten.

De kwaliteit van de Zeeuwse buitenlucht is de afgelopen decennia aanzienlijk verbeterd. Desondanks zijn er nog steeds hoge concentraties luchtverontreinigende stoffen aanwezig, vooral fijn stof (PM10) en stikstofoxide (NO2). Op Europees en landelijk niveau worden maatregelen genomen om de concentratie fijn stof in de buitenlucht te verminderen. Naar verwachting zullen hierdoor ook de concentraties fijn stof in

Zeeland afnemen. Verder verwachten wij dat de normen de meeste Zeeuwse ruimtelijke ontwikkelingen niet in de weg zullen staan. Desondanks willen wij inzetten op een uitgebreid pakket van maatregelen om de luchtkwaliteit verder te verbeteren. Om de uitstoot van fijn stof door industriële bronnen met dertig procent te verminderen tot 2010 moet worden gewerkt aan de betrouwbaarheid van de emissiecijfers en moeten vergunningverlening en –handhaving worden aangescherpt. Verder zijn versneld schone wagenparken en vloten in de provincie noodzakelijk en kan de inrichting of doorstroming van bestaande wegen worden verbeterd.

Ondersteuning

Personeels-, opleiding-, ontwikkeling- en competentie management

Vooruitlopend op het te ontwikkelen Strategisch Opleidingsbeleid, is de opleidingsplanning 2006 totstandgekomen. Hierdoor zullen kwaliteit en ontwikkeling van het personeel gelijke tred houden met de voortdurende veranderingen in de eigen organisatie en de ontwikkelingen en eisen van de maatschappelijke krachtenvelden. Voor deze opleidingen is een extra bedrag geraamd van € 100.000. Daarnaast is er structureel € 600.000 voorgesteld om de personele capaciteit beter of te stemmen op het politieke ambitie niveau.

Huisvesting:

In 2007 wordt begonnen met de voorbereidingen voor de verbouwing van het gebouw Kaatsbaan in 2008. Daarnaast wordt het Gistpoortgebouw verbouwd, tot een efficiënt en toegankelijk gebouw, met werkplekken die voldoen aan de huidige eisen. Voor het inrichten van de zolderverdieping van het gebouw en een ruimte voor bijeenkomsten op de zolderverdieping van het pand Den Anker is een extra krediet geraamd van € 500.000.

4. Algemeen uitgangspunt financieel beleid

Om snel te kunnen reageren op nieuwe maatschappelijke processen en vraagstukken is het nodig een buffer te hebben in geld en capaciteit. Met die buffer kunnen ook bezuinigingen op het provinciefonds en andere financiële tegenvallers opgevangen worden. Verder willen wij voorkomen dat wij aan de bevolking aanvullende bezuinigingen en lastenverzwaringen moeten opleggen. De voorstellen inzake financiële prioriteiten leiden tot een structurele last van ruim € 4,9 miljoen. De last wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door het besluit van provinciale staten tot structurele provinciale bijdrage inzake cofinanciering ILG van € 1,5 miljoen, de implementatie van een Zeeuws ontwikkelingsbedrijf ad € 0,7 miljoen, en Zeeuwse Kenniseconomie € 0,5 miljoen, Pieken in de Delta € 0,8 miljoen, restauratie monumenten € 0,4 miljoen en een inzet van € 0,7 miljoen inzake personele knelpunten en opleidingen.

De in de begroting vermelde budgettaire ruimte van € 1,5 miljoen is de ruimte om in de najaarsconferentie verder toe te kennen. Opgemerkt dient te worden dat de provincie afhankelijk is van ontwikkelingen bij derden (bijvoorbeeld het Rijk en de Delta NV) en over het tijdstip van mededeling hierover. Uitgangspunt blijft om bij de berekening van de financiële ruimte voor het honoreren van prioriteiten uit te gaan van een redelijke mate van zekerheid zijn van de ramingen van lasten en baten. In de mededeling van ons college over de gehonoreerde prioriteiten in de voorjaarsconferentie is tegelijkertijd aangegeven welke voorstellen doorverwezen zijn naar de najaarsconferentie.

De voorstellen uit de najaarsconferentie worden in dezelfde vergadering aan PS ter behandeling gegeven als waarin deze begroting behandeld wordt.

In de afgelopen jaren zijn veel budgetten overgeboekt van het ene begrotingsjaar naar volgende begrotingsjaren, aangezien de voortgang vertraging opliep of door andere oorzaken. In het afgelopen jaar is gebleken dat verschillende aangevraagde prioriteiten budgettair neutraal of voor een lager bedrag gerealiseerd konden worden. Hierdoor behoeft geen beroep gedaan te worden op de “vrije, nog niet bestemde financiële ruimte”. Bij de komende prioriteitstelling in de najaarsconferentie voor de programmabegroting 2007 wordt net als voorgaande jaren bekeken of prioriteiten op een andere wijze gedekt kunnen worden (bijvoorbeeld ten laste van bestaande budgetten gebracht kunnen worden). Aan de andere kant kan het voorkomen dat bepaalde zaken al sneller uitgevoerd kunnen worden. Dat betekent dat een deel van de budgettaire ruimte al in 2006 tot besteding leidt.

5. Verbeteringen van de programmabegroting

In maart is de statenagenda geactualiseerd, waarbij provinciale staten signalen geven over het te voeren beleid in het komende jaar/jaren. Hiermee rekening houdend hebben gedeputeerde staten de Voorjaarsnota opgesteld en de prioriteiten gehonoreerd. Deze voorjaarsnota is in juni bij de algemene beschouwingen behandeld in provinciale staten.

Bij de behandeling van deze programma begroting in november wordt gecontroleerd of GS een juiste invulling heeft gegeven aan de door PS bij de voorjaarsnota aangegeven kaderstellende richting voor het komende jaar/jaren.

In de programmabegroting 2007 wordt op verzoek van provinciale staten een nadrukkelijke scheiding aangebracht tussen de bevoegdheden van provinciale staten en gedeputeerde staten. In de programmabegroting 2007, die vastgesteld wordt door provinciale staten, wordt de specificatie van de kosten per doelstelling niet meer opgenomen. Ook het onderdeel "3 Wat doen we daarvoor" met daarin de verschillende acties die uitgevoerd worden om de beoogde effecten en doelstellingen te realiseren, wordt opgenomen in de Actiebegroting van gedeputeerde staten. Deze wordt niet meer vastgesteld door provinciale staten, maar de informatie blijft wel beschikbaar. Op deze manier kan beter duidelijk gemaakt worden waar de verantwoordelijkheden liggen. In de oude begrotings opzet stonden in het door de Provinciale Staten vast te stellen document ook acties met taken en specificaties van budgetten opgenomen die tot de verantwoordelijkheden van het college behoren. Bij de begrotingsbehandeling heeft dit geleid tot onduidelijkheden. Provinciale Staten leggen vast in *welke mate* zij *wat* willen bereiken, in effecten en doelstellingen en *welke baten en lasten* zij daarvoor per programma beschikbaar stellen. De vast te leggen ambities in de doelstellingen dienen voor een goede beheersing zoveel mogelijk te voldoen aan de SMART-criteria (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden). Wij gaan in de Actiebegroting van Gedeputeerde Staten in op de wijze waarop en waarmee wij die doelstellingen willen gaan bereiken door de politiek relevante acties te monitoren.

In 2007 zal nog verder gewerkt worden aan de verbetering van de planning en control opzet. Voor de begroting 2007 zijn de doelstellingen en acties verder SMART gemaakt. Dit zal na 2007 uitgebouwd en verankerd worden. De programma indeling met de huidige doelstellingen zullen nog beter in overeenstemming gebracht worden met de beleidsnota's en andersom. Dit kan voor de begroting 2008 leiden tot verplaatsingen van doelstellingen (en acties) in de structuur. Daarnaast zal de inrichting van de kostensoorten en activiteiten doorgelicht worden ten behoeve van de optimalisering van de budgetbewaking.

6. Meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief ziet er na de in de programmabegroting 2007 opgenomen voorstellen als volgt uit:

(Bedragen x € 1 mln)

Jaar	2006	2007	2008	2009	2010
Ruimte Voorjaarsnota programmabegroting 2007	2,3	10,2	11,7	17,4	17,4
Provinciefondsuitkering 2007	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Prioriteiten	-0,6	-12,4	-7,0	-6,3	-6,3
Overheveling budgettaire ruimte 2006 naar 2007	-1,7	1,7			
Overige correcties en afrondding			0,1		
Geraamd resultaat na bestemming	0,0	1,5	6,8	13,1	13,1
Invulling van de budgettaire ruimte Najaarsnota		-1,5			
Totaal	0,0	0,0	6,8	13,1	13,1

In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een dividenduitkering van 45% van de geraamde winst in het ondernemingsplan 2006-2008 van Delta. Dit betekent een uitkering voor de provincie van € 21,6 miljoen in 2007, € 19,2 miljoen in 2008 en € 22,1 miljoen in 2009.

Voor 2008 en volgende jaren is naast de ruimte rekening gehouden met een stelpost van € 8,3 miljoen dat beschikbaar is voor de uitvoering van het beleidsprogramma 2008-2011, als vervolg op beleidsprogramma 2004-2007.

Van de berekende budgettaire ruimte in 2007 willen wij € 1,5 miljoen invullen in de Najaarsnota. Daarnaast kunnen zich in de komende tijd nog financiële mee- en/of tegenvallers voordoen. Daarbij zullen wij ook bezien of er ruimte aanwezig is binnen de programmabegroting 2007. De dan beschikbare budgettaire ruimte zullen wij betrekken bij de naar de Najaarsnota doorgeschoven prioriteiten, waarover wij u apart hebben geïnformeerd.

Wij bieden u de voorliggende programmabegroting met bijbehorende stukken voor 2007 ter vaststelling aan. In het besef dat een ieder van u zich geïnspireerd weet door geloof, levensbeschouwing, maatschappelijke betrokkenheid of idealen wensen wij u, in uw werk voor de bevolking van Zeeland, een vruchtbaar jaar toe.

gedeputeerde staten van Zeeland

Overzicht van de financiële prioriteiten

Hieronder staat een overzicht met de financiële prioriteiten onderverdeeld per speerpunt van het collegeprogramma en per programma. Het overzicht bevat geen budgettaire neutrale prioriteiten en bij een prioriteit voor personeelskosten is een bedrag inclusief ondersteuningskosten opgenomen.

Code nr	(bedragen in €)	Actie nr	2006	2007	2008	2009	2010
	Speerpunt Werkgelegenheid (inclusief onderwijs) en mobiliteit						
01	<i>Programma Economie</i>						
0110	Pieken in de Delta	04		750.000	750.000	750.000	750.000
0115	Zeeuws ontwikkelingsbedrijf	03		700.000	700.000	700.000	700.000
04	<i>Programma Onderwijs</i>						
0102	School of music	06		337.000	382.500		
0106	Uitvoeren nota Integraal onderwijsbeleid	06		300.000			
0106	Zeeuwse kenniseconomie	07		485.000	485.000	485.000	485.000
08	<i>Programma Mobiliteit</i>						
0101	Extra financiering MIZ 2004-2007	05		2.995.000			
0301	Routekaarten fietsknooppuntensysteem (FIKS)	04		40.000			
0601	Actieprogramma PVVP Zeeland	06	25.000	50.000			
	Speerpunt Zorg en sociaal beleid						
11	<i>Programma Sociaal Beleid</i>						
0108	Beleidsprogrammering Sociale Zorg	09		500.000			
0110	Ontwikkelingssamenwerking	07		60.000	60.000	60.000	60.000
0115	Subsidie college voor Zorg en Welzijn/Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	02		147.600	72.600		
12	<i>Programma Zorgvoorzieningen</i>						
0202	Implementatie BMC onderzoek	09	100.000	100.000			
13	<i>Programma Cultuur</i>						
0101	Herdenking 400 jaar Michiel de Ruyter	13		300.000			
0101	Programma 1 C-Culture/station Zuid	15		100.000			
0101	Manifestatie Cultuur en Religie	16		75.000			
0101	Prestatieafspraken	18		20.000			
0101	Theaterproductiehuis Zeelandia	22		100.000	100.000		
0103	Restauratie monumenten	25		400.000	400.000	400.000	400.000
0105	Intensiveren provinciaal museumbeleid	14		372.600	72.600	72.600	72.600
	Speerpunt Ruimtelijke kwaliteit inclusief natuur						
03	<i>Programma Milieu</i>						
0104	Actieplan fijn stof	03		190.000			
0201	Afdekken voormalige stortplaatsen	06		150.000			
0301	Project biobrandstof	04		100.000			
0303	Strategienota energie	06		128.380	128.380	128.380	128.380
0701	Toezicht en monitoring met behulp van satelliet-informatie	05	30.000				

Code nr	(bedragen in €)	Actie nr	2006	2007	2008	2009	2010
07	<i>Programma Ruimtelijke Ontwikkeling</i>						
0102	Maatregelen spoorzone Goes	07			1.000.000	1.000.000	1.000.000
0104	Versterken beeldkwaliteit	03		250.000			
0202	Verlenging grondbank West Zeeuws-Vlaanderen	10		114.000	114.000	114.000	114.000
0202	Bezoekersvoorziening nationaal park Oosterschelde	11		200.000			
0202	Afscherming Sloegebied	13				425.000	425.000
14	<i>Programma Watermanagement</i>						
0201	Bestrijding beverrat	05		50.000			
0304	Deltawateren	07		200.000	200.000		
	Overige beleidsprioriteiten						
17	<i>Programma Bestuurlijke Organisatie</i>						
0101	Afscheid en installatie PS-leden	06		20.000			
0302	Instellen Scheldemondfonds	07		25.000	25.000		
18	<i>Programma Openbare orde en veiligheid</i>						
0102	Congres risicobeleving	12	87.350				
0102	Spoor boven de Westerschelde	13		25.000			
0102	Spoor onder de Westerschelde	14		25.000			
0102	Overige sporen Westerschelderegio	15		25.000			
90	<i>Ondersteuning</i>						
0101	Werkervaringsplaatsen	06		150.000			
0101	Opleiding-ontwikkeling en competentie management	11	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
0103	Vervanging hard- en software Staten Informatie Systeem (SIS)	06		135.000			
0103	Webcasting (integrale uitzending statenvergadering op internet)	10	14.000	36.000			
0105	Voorbereiding verbouwing brandweer kazerne	22	118.000				
0105	Verbouwing Kaatsbaan (gebouw C)	24			315.000		
0105	Aanleg verwarming Kloostergangen	25	50.000				
0105	Implementatie relatiebeheersysteem	27	40.000				
0105	Verbouwing Gistpoortgebouw	32		500.000			
0105	Audiovisuele middelen Abdijcomplex	33	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
00	<i>Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>						
0007	Personele knelpunten	00		600.000	600.000	600.000	600.000
0007	Stelpost cofinanciering landinrichting gebiedsprojecten (ILG)	00		1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
	Totaal		589.350	12.380.580	7.030.080	6.359.980	6.359.980

De stelpost cofinanciering landinrichting gebiedsprojecten (ILG) vertoont onder andere samenhang met de acties 07020202, 07020203, 07020204 en 07020207.

Leeswijzer

0. De leeswijzer is identiek aan die in de programmabegroting, omdat de begrippen in beide documenten voorkomen.

1. Inhoud en opbouw programma- en actiebegroting

De programmabegroting is zoveel mogelijk gericht op de kaderstellende en controlerende taak van provinciale staten. Het zwaartepunt van de programmabegroting ligt bij een achttiental programma's en een zevental paragrafen. De programma's en paragrafen zijn vooral inhoudelijk van aard en weerspiegelen een volledig beeld van het provinciaal beleid.

Uiteraard bevat de programmabegroting ook de verdeling van de provinciale middelen over de diverse beleidsvelden. provinciale staten autoriseren voor ieder programma de besteding van een bepaald budget. Een programmabudget bevat materiële lasten, personele lasten en lasten van ondersteuning. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de lasten van ondersteuning gespecificeerd weergegeven.

De actiebegroting is gericht op de uitvoering van de beleidsvoornemens in (politiek relevante) acties en volgt de programmabegroting. De actiebegroting wordt vastgesteld door de gedeputeerde staten onder voorwaarde dat de programmabegroting integraal wordt vastgesteld door provinciale staten.

2. Terminologie

De programmabegroting, welke aangeboden wordt aan provinciale staten ter vaststelling, bevat enkele termen die herhaaldelijk voorkomen. Hieronder staan enkele termen nader toegelicht.

Een maatschappelijk effect is datgene wat de Provincie Zeeland uiteindelijk wil bereiken in de (Zeeuwse) maatschappij, door het leveren van een positieve bijdrage.

Een doelstelling is een SMART formulering (Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden) van de bijdrage van de Provincie Zeeland aan een maatschappelijk effect.

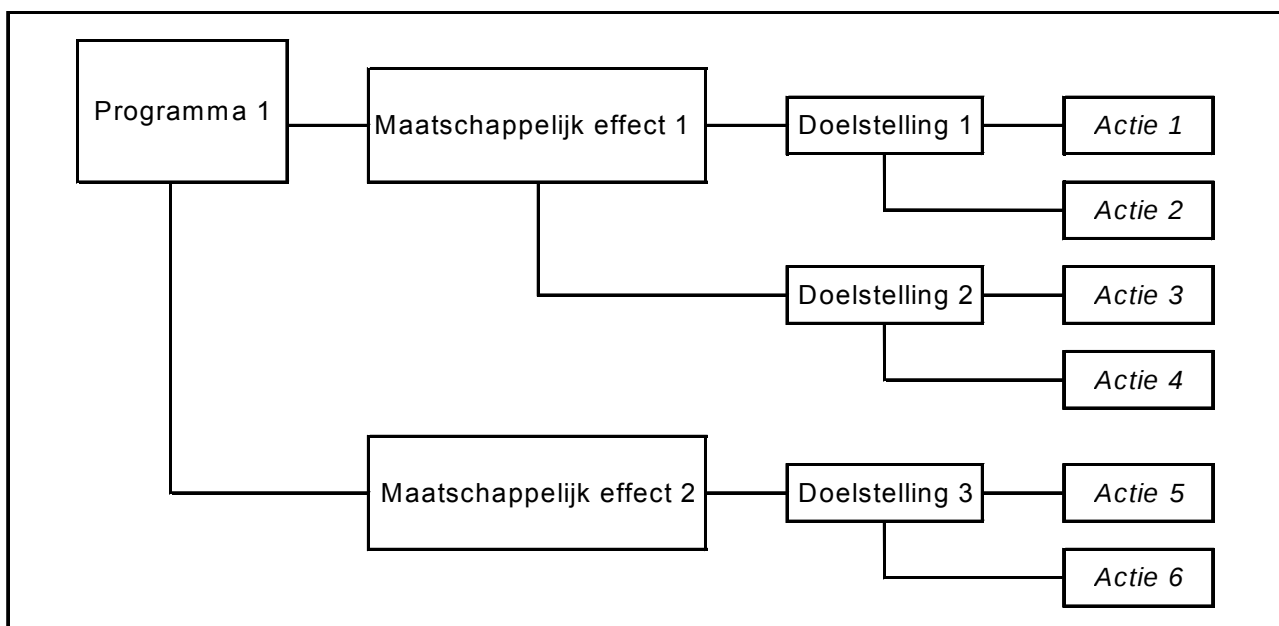
Een actie is een handeling van de provincie die tot stand komt door de inzet van provinciale middelen (personeelskosten en materiële budgetten). Iedere actie van de provincie draagt bij aan een doelstelling. Een politiek relevante actie is een beleidsvoornemen of een financiële prioriteit. De acties worden vastgelegd in de Actiebegroting van gedeputeerde staten.

3. Opbouw programma

De opbouw van de programma's is gebaseerd op het principe van een informatiepiramide. Dit betekent dat men een programma kan herleiden tot de kleinste bouwstenen volgens een bepaalde hiërarchie. De hiërarchie van een programma ziet er als volgt uit. Ieder element uit de hiërarchie is uniek en heeft een eigen code. Deze codes zijn ook weergegeven in de diverse programma onderdelen.

uw staten

gedeputeerde staten

Alle achttien programma's hebben de volgende indeling:

- Inleiding
- Wat willen we bereiken?
- Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?
- Wat mag het kosten?
 - Wat doen we ervoor?

Wat willen we bereiken?

In dit onderdeel worden de door Provincie Zeeland beoogde maatschappelijke effecten beschreven. Ook wordt een toelichting gegeven op de maatschappelijke effecten.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

In dit onderdeel staan de doelstellingen centraal. Er wordt overzichtelijk weergegeven welke doelstellingen bijdragen aan een maatschappelijk effect. Ook worden de lasten en baten per beleidsvoornemen en financiële prioriteiten opgenomen in dit onderdeel, omdat Gedeputeerde Staten op dit niveau de lasten en baten autoriseren. Voor een aantal doelstellingen is in de begroting nog geen budget opgenomen. De lasten van deze doelstellingen bestaan uit apparaatskosten, die bij het maken van een definitieve planning bepaald zullen worden. De lasten worden met een begrotingswijziging aan de doelstellingen toegewezen.

Bij het bereiken van een doelstelling is de rol van de provincie van belang. Aan de rol van de provincie is de mate van invloed op de doelstelling af te meten. Deze rol kan verschillen per doelstelling. Zo zal de provincie een uitvoerende rol vertolken op het gebied van infrastructuur terwijl op het gebied van economie meer sprake is van een stimulerende rol. De rol van de provincie wordt grotendeels expliciet opgenomen in de doelstelling zodat hierover duidelijkheid bestaat.

Wat mag het kosten?

In dit onderdeel zijn de meerjarige lasten en baten van een programma opgenomen. provinciale staten autoriseren de lasten en baten op het programmaniveau. Om provinciale staten meer inzicht te geven in de opbouw van een budget wordt het budget gesplitst in financiële prioriteiten, posterioriteiten en overig (bestaand beleid). Indien nodig wordt ook een toelichting gegeven op verschillen in de meerjarenraming.

In de GS Actiebegroting wordt per programma-per doelstelling ingegaan op;

Wat doen we daarvoor?

In dit onderdeel wordt beschreven welke acties worden ondernomen om de doelstellingen te bereiken. Middels een overzicht is eenvoudig te herleiden welke politiek relevante acties worden uitgevoerd in het begrotingsjaar en aan welke doelstelling een bijdrage wordt geleverd. De politiek relevante acties uit dit overzicht bestaan uit beleidsvoornemens en/of financiële prioriteiten.

Als wij als provincie door middel van een subsidie aan derden ons doel willen bereiken, schrijven we alsof we het zelf doen. Er is doelovereenstemming tussen de provincie en de subsidie ontvanger.

4. Paragrafen

Naast de programma's wordt het provinciaal beleid ook beschreven in de diverse paragrafen.

Veel van de paragrafen zijn een belangrijke aanvulling op de informatie over de (meerjarige) financiële positie van de provincie. Het gaat met name om beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. In de paragrafen worden de beleidsonderwerpen gebundeld die verspreid over meerdere programma's vermeld staan.

5. Bijlagen

De bijlagen in de programmabegroting zijn voornamelijk financieel van aard. De financiële overzichten, zoals bijvoorbeeld de mutaties van reserves en voorzieningen, moeten bijdragen aan het inzicht in de (meerjarige) financiële positie van Provincie Zeeland. Op aanbeveling van de rekeningcommissie worden de bijlagen in de programmabegroting (en programmarekening) beperkt tot de voor provinciale staten relevante informatie.

Een verplichte bijlage is het overzicht met het EMU-saldo (Europese Monetaire Unie). In het verdrag van Maastricht (Stabiliteitspact) zijn binnen de EU afspraken gemaakt over, onder andere, het maximaal begrotingstekort. Op nationaal niveau mag derhalve het begrotingstekort niet hoger zijn dan 3%. Ten behoeve van meer informatievoorziening over het EMU-saldo is deze nieuwe bijlage opgenomen.

Begroting in één oogopslag

Kerngegevens

oppervlakte	2.934 km ² , waarvan 1.128 km ²	
water		
bevolkingsdichtheid	130 per km ²	
aantal gemeenten	13 gemeenten	
aantal leden Provinciale Staten	47	
aantal leden Gedeputeerde Staten	6	
waterschappen	2	
primaire waterkeringen	480 km (waarvan 70 km langs Noordzeekust)	
secundaire waterkeringen	900 km	
potentieel gevaarlijke vaarwegen	150 km	
buisleidingen	250 km	
afvalverwerking	900.000 ton	
(potentieel) verontreinigde locaties	13.000	
afvalverwerkingsinrichtingen	131	
industriële bedrijven	1.494	
geluidhinderinrichtingen	175	
omzet toeristische sector	ruim € 1 miljard	
toeristische overnachtingen	€ 16 à 17 miljoen per jaar	
omzet vismijnen	€ 35 à 40 miljoen	
musea	34	
monumenten	3.000	
ziekenhuizen	3 (en 2 nevenvestigingen)	
verzorgingshuizen	43	
woningvoorraad	169.656	stand per 01-01-2006
woningbouwproductie	1.400	gemiddeld

	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>
<u>Externe kerngegevens</u>				
aantal inwoners	379.028	379.978	380.179	
motorvoertuigen	225.367	231.516		
ziekenhuisgewonden in het verkeer	319	282		
ziekenhuisgewonden in het verkeer per 100.000 inwoners	84	74		
dodelijke verkeersslachtoffers	23	23	20 (tm juli)	
dodelijke verkeersslachtoffers per 100.000 inwoners	6 (Ned.:5)	6	5 (tm juli)	
werkgelegenheid	164.330	167.526		
werkloosheid	11.504	11.750	11.453	
werkloosheidspercentage	5% (Ned.: 6%)	6% (Ned.: 7%)		
overslag zeehavens Zeeland(mln ton)	30,0	30,4		
overslag zeehavens Nederland(mln ton)	471,3			
<u>Interne kerngegevens</u>				
personeelslasten	€ 36.900.000	€ 37.400.000	€ 36.600.000	€ 39.100.000
formatieplaatsen	679	644	651	687
personeelsverloop (uit dienst)	65	88		
ziekteverzuim	3,1%	3,6%		

Begroting in één oogopslag

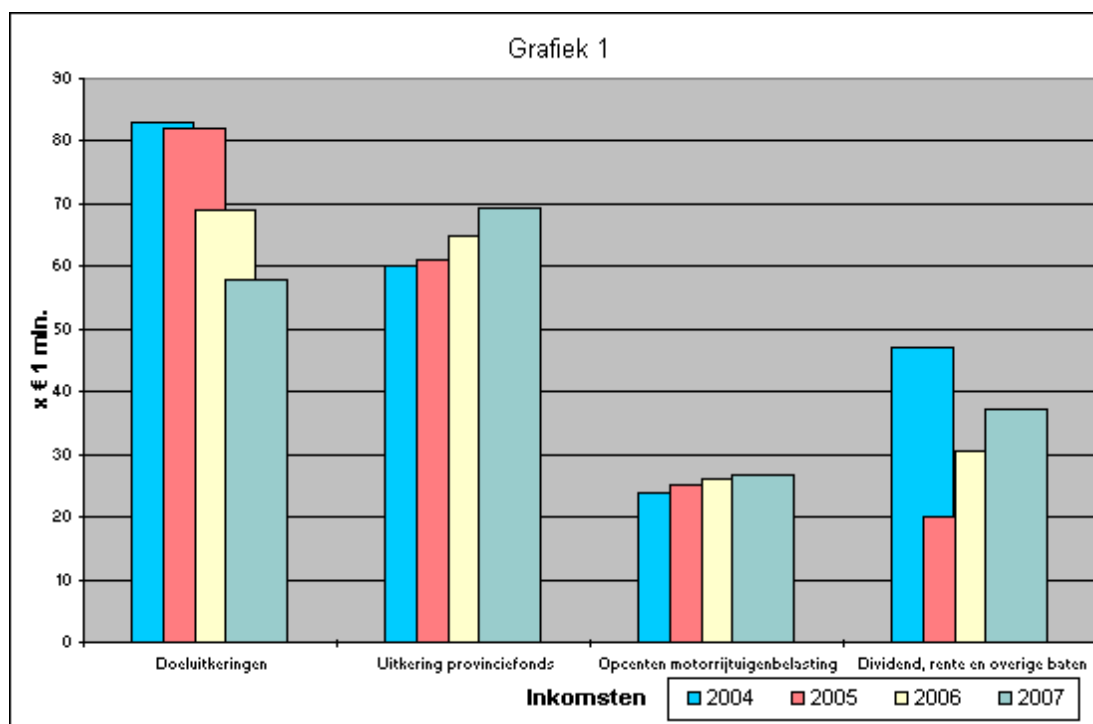
Begroting 2007: baten

De inkomsten van de provincie bestaan uit twee onderdelen:

Uitkering van het rijk en eigen inkomsten zoals opcenten op motorrijtuigenbelasting en rentebaten.

In de uitkeringen van het rijk wordt een onderscheid gemaakt tussen de uitkering uit het provinciefonds, die vrij besteedbaar is en de doeluitkeringen, die verkregen worden ter besteding aan een bepaalde beleidstaak, zoals openbaar vervoer, bodemsanering, jeugdhulpverlening en stedelijke vernieuwing.

De provinciale baten verlopen als volgt:	x € 1 mln.	%
Doeluitkeringen	58	30%
Uitkering provinciefonds	69	36%
Opcenten motorrijtuigenbelasting	27	14%
Dividend, rente en overige baten	37	19%
Totaal	191	100%

N.B. De gegevens over 2004 en 2005 hebben betrekking op de vastgestelde jaarrekeningen.

Begroting in één oogopslag

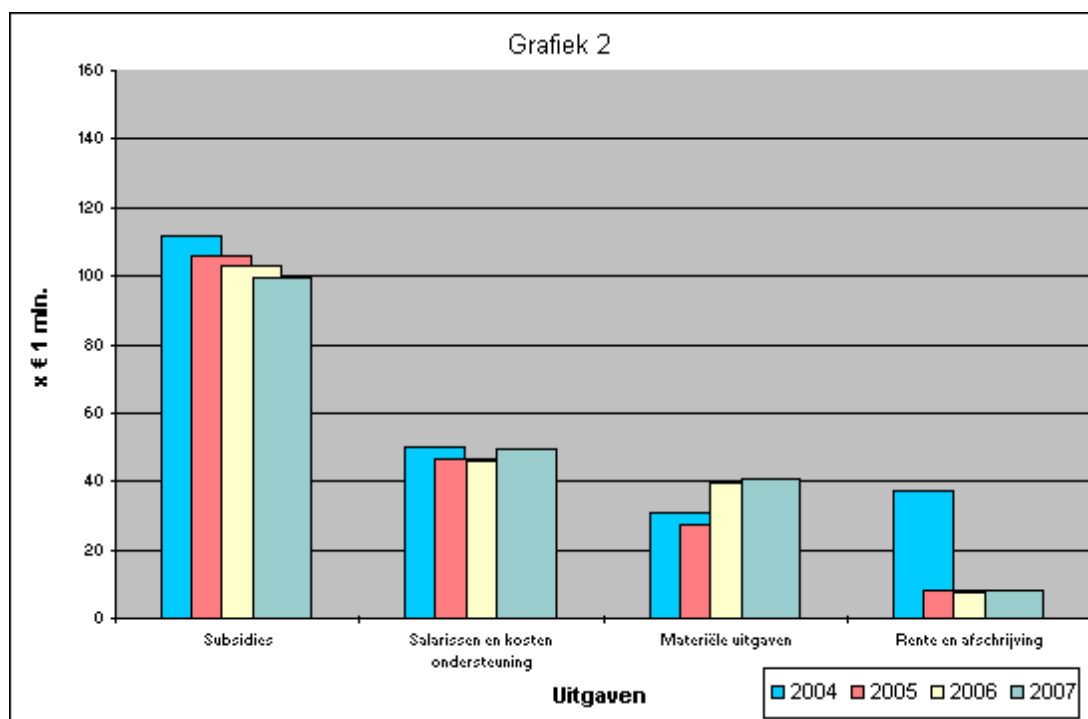
Begroting 2007: lasten

Van de uitgaven van de provincie bestaan de subsidies uit twee onderdelen:

Subsidies waarvoor van het rijk zogenaamde doeluitkeringen worden verkregen ten behoeve van specifieke beleidstaken, zoals openbaar vervoer, bodemsanering, jeugdhulpverlening en stedelijke vernieuwing.

Daarnaast worden op velerlei gebied subsidies verleend in het kader van onder andere natuurbescherming, welzijnsprojecten, stimulering zorg, economische en toeristische ontwikkeling en infrastructuur.

De provinciale uitgaven verlopen als volgt:	x € 1 mln.	%
Subsidies	100	50%
Salarissen en kosten ondersteuning	50	25%
Materiële uitgaven	41	21%
Rente en afschrijvingen	8	4%
Totaal	198	100%

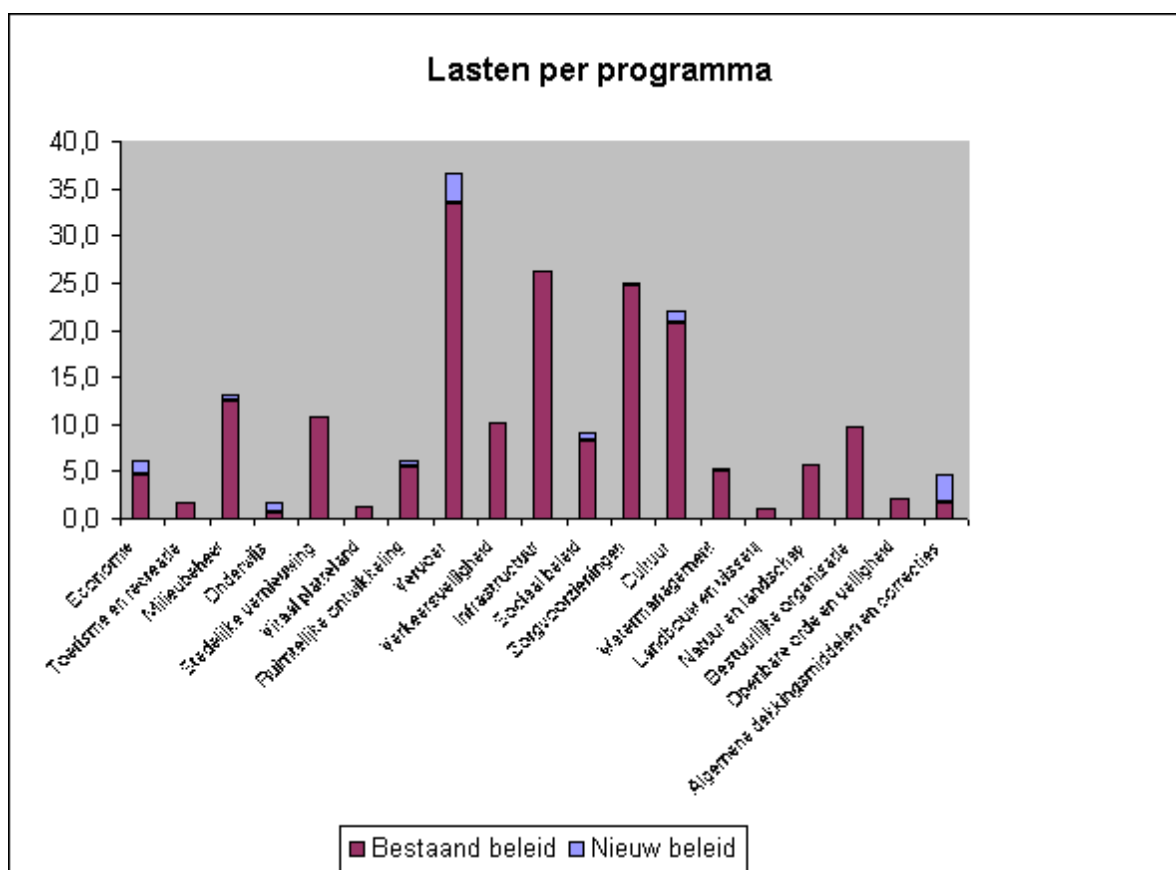
N.B. De gegevens over 2004 en 2005 hebben betrekking op de vastgestelde jaarrekeningen.

Begroting in één oogopslag

Begroting 2007 per programma

programma	Lasten x € 1 mln.	Baten x € 1 mln.	Saldo x € 1 mln.
1 Economie	6,2	1,2	-5,0
2 Toerisme en recreatie	1,8	0,0	-1,8
3 Milieubeheer	13,0	3,2	-9,8
4 Onderwijs	1,7	0,0	-1,7
5 Stedelijke vernieuwing	10,9	9,8	-1,0
6 Vitaal platteland	1,3	0,0	-1,3
7 Ruimtelijke ontwikkeling	6,1	0,0	-6,1
8 Vervoer	36,5	21,0	-15,5
9 Vekeersveiligheid	10,2	3,8	-6,5
10 Infrastructuur	26,1	0,8	-25,3
11 Sociaal beleid	9,0	0,2	-8,8
12 Zorgvoorzieningen	24,9	21,3	-3,6
13 Cultuur	22,1	1,1	-21,0
14 Watermanagement	5,3	0,5	-4,8
15 Landbouw en visserij	1,0	0,0	-1,0
16 Natuur en landschap	5,7	0,2	-5,6
17 Bestuurlijke organisatie	9,7	0,1	-9,6
18 Openbare orde en veiligheid	2,1	0,1	-2,1
Algemene dekkingsmiddelen en correcties	4,6	127,5	122,9
Resultaat voor bestemming	198,4	190,9	-7,6
Mutatie in de reserves	9,3	18,4	9,1
Resultaat na bestemming	207,8	209,2	-1,5

De verdeling van de lasten per programma ziet er als volgt uit:

Uiteenzetting van de financiële positie

De financiële positie is het vermogen van de provincie in relatie tot de exploitatie met in achtneming van de risico's. De financiële positie is een breder begrip dan het vermogen dat kan worden afgeleid van de balans. Voor inzicht in de financiële positie zijn alle onderdelen van de begroting van belang.

In deze meerjarenbegroting zijn de financiële consequenties naar aanleiding van bestaand en nieuw beleid verwerkt. Dit reguliere principe is gelijk aan het BBV voorschrift. De meerjarenbegroting is structureel sluitend.

Bij de begroting wordt geen balans gepresenteerd. Hieronder worden beknopt de belangrijkste onderdelen die invloed hebben op de financiële positie opgesomd.

Voor de risico's en de weerstandscapaciteit en de relatie ertussen wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

0. Uitgangspunten voor de meerjaren begroting 2007

In de voorjaarsnota zijn de uitgangspunten voor de begroting 2007 vastgesteld in de PS vergadering van 23-06-2006. Een samenvatting van de uitgangspunten volgt hieronder:

Inkomsten:

- De provinciefondsuitkering 2007 is berekend op basis van de juni circulaire 2006. Hierin wordt 50% van de behoedzaamheidsreserve meegenomen. Voor de provinciale heffingen wordt uitgegaan van opbrengsten in 2006, jaarlijks verhoogd met volume groei van 1% bij de opcenten motorrijtuigenbelasting.
- Bij de dividend uitkeringen wordt uitgegaan van de actuele resultaatverwachtingen van de deelnemingen met extrapolatie naar 2010.

Uitgaven:

- Voor de salarissen en sociale lasten wordt in 2007 uitgegaan van de berekende salarissen per 01-01-2007 conform CAO en sociale lasten uit 2006. Daarnaast wordt uitgegaan van een stijging van de salarissen en sociale lasten van 0,75% van de loonsom. Het huidige arbeidsvoorwaardenakkoord loopt tot 01-06-2007. Daarnaast is op grond van ervaringsgegevens in de meerjaren raming rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van 0,5% voor incidentele loonsverhoging.
- Op basis van de ramingen van het CentraalPlanBureau(CPB) bedraagt de index voor materiële uitgaven van de provincie en de gesubsidieerde instellingen 1,5% voor 2007. Bij de berekening van de prijsindex wordt ook altijd een correctie toegepast voor de afwijkingen tussen de aanvankelijk geraamde index in voorgaande jaren en de bijgestelde index en/of de daadwerkelijke stijging. Met de correcties komt de index voor de materiële uitgaven uit op 0,9%. Voor het loongevoelige gedeelte van de subsidies bedraagt de index 1,25% voor 2007 (inclusief 0,5% voor incidentele loonstijgingen). De correctie van voorgaande jaren bedraagt -0,4%, zodat het loongevoelige deel van de subsidies in 2007 met 0,85% verhoogd wordt.

De inkomsten en uitgaven in de meerjarenraming (2008 en volgende jaren) zijn aan beide zijden niet verhoogd met een geschatte compensatie voor loon- en prijsstijging.

1. Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Voor jaarlijks terugkerende verplichtingen met gelijkblijvend volume mag geen voorziening worden aangelegd. In de (meerjaren)begroting zijn navolgende posten opgenomen:

Bedragen * € 1.000

Wachtgeldverplichtingen en pensioenopbouw voormalig personeel	400
Vakantiegelden	2.200

Voor verplichtingen met een niet jaarlijks gelijk volume zoals de wachtgeldverplichtingen aan voormalig personeel van de PSD is een voorziening opgenomen. De verplichtingen aan deelnemers aan de 57+regeling zijn opgenomen in de meerjarenraming.

2. Investeringsen

Het grootste gedeelte van de investeringen van de provincie betreft investeringen met maatschappelijk nut in openbare ruimten, zoals wegen. Deze uitgaven komen sinds 2006 direct ten laste van de exploitatie, zodat geen beslag op middelen in de meerjarenraming wordt gelegd. Het gedetailleerde actieprogramma Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan (PVVP) wordt door gedeputeerde staten jaarlijks vooraf vastgesteld en gelijktijdig met de programmabegroting ter info aan uw Staten overlegd.

Wanneer geïnvesteerd wordt in activa met economisch nut, wordt indien mogelijk direct een bestemmingsreserve gevormd voor de toekomstige afschrijvingslasten, zodat ook hier geen sprake is van langdurig beslag op middelen. Voor de financiering wordt uitgegaan van een rentepercentage van 5%. De rente en afschrijving van investeringen in het eerste jaar worden voor 50% meegenomen.

Bedragen * € 1.000

	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	31-12-2009	31-12-2010
Investeringsen in vaste activa	93.971	97.077	92.212	88.698	85.183	85.183

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de bijlage Staat van investeringen in vaste en financiële activa.

3. Financiering

Voor de uitvoering van de provinciale taken zijn voldoende liquide middelen in 2007 en volgende jaren aanwezig. Er behoeven geen middelen op korte of lange termijn aangetrokken te worden. Overtollige middelen worden risicomijdend belegd.

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf financiering met een ruim financieringsoverschot van boven de 100 miljoen.

4. Stand van de reserves

De reserves vormen het eigen vermogen. Voor besteding van de reserves is een besluit van Provinciale Staten noodzakelijk.

Bedragen * € 1.000

	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	31-12-2009	31-12-2010
Algemene reserve	42.693	19.506	14.292	15.161	14.682	14.570
Bestemmingsreserves	35.682	149.756	145.906	141.352	136.980	133.013
Totaal	78.375	169.262	160.198	156.513	151.662	147.583

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

5. Stand en het verloop van voorzieningen

De voorzieningen vormen een onderdeel van het vreemde vermogen waarvoor de besteding volledig is vastgelegd. In veel gevallen vindt besteding in de komende jaren.

Bedragen * € 1.000

	31-12-2005	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	31-12-2009	31-12-2010
Voorzieningen	73.378	57.707	49.818	42.229	35.066	28.208

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

6. Nieuw beleid en bestaand beleid

Bij de toelichting op de programma's in onderdeel "3. Wat mag het kosten?" worden de baten en de lasten onverdeeld in prioriteiten en overig. De toegekende prioriteiten worden beschouwd als nieuw beleid en overig als bestaand beleid.

Overzicht baten en lasten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
Economie	-6.165.000	1.159.000	-5.007.000
Toerisme en Recreatie	-1.795.000	0	-1.795.000
Milieu	-13.020.000	3.227.000	-9.793.000
Onderwijs	-1.739.000	25.000	-1.714.000
Stedelijke vernieuwing	-10.867.000	9.834.000	-1.033.000
Vitaal Platteland	-1.333.000	0	-1.333.000
Ruimtelijke ontwikkeling	-6.093.000	0	-6.093.000
Mobiliteit	-36.537.000	20.998.000	-15.539.000
Verkeersveiligheid	-10.237.000	3.777.000	-6.460.000
Infrastructuur	-26.139.000	842.000	-25.296.000
Sociaal Beleid	-9.005.000	240.000	-8.765.000
Zorgvoorzieningen	-24.920.000	21.291.000	-3.629.000
Cultuur	-22.110.000	1.108.000	-21.002.000
Watermanagement	-5.306.000	547.000	-4.760.000
Landbouw en Visserij	-1.013.000	13.000	-1.000.000
Natuur en Landschap	-5.743.000	152.000	-5.591.000
Bestuurlijke organisatie	-9.679.000	74.000	-9.604.000
Openbare orde en veiligheid	-2.125.000	52.000	-2.073.000
Totaal Programma's	-193.827.000	63.339.000	-130.488.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene Dekkingsmiddelen	-80.000	125.520.000	125.440.000
Onvoorzien incl stelposten	-4.542.000	2.016.000	-2.526.000
Totaal lasten en baten	-198.449.000	190.876.000	
Geraamde resultaat voor bestemming			-7.574.000
Reserve wov	-5.051.000	6.779.000	1.728.000
Egalisatiereserve Gistpoortgebouw	-500.000	90.000	-411.000
Reserve tunnel Sluiskil	0	0	0
Egal. res. verv. nieuwbouw Groene Woud	0	112.000	112.000
Reserve afkoopsom Kanaal d. Walcheren	0	2.231.000	2.231.000
Egal. reserve verbouwing Zeeuws Museum	0	190.000	190.000
Reserve verdubbeling Sloeweg-Tractaatweg	0	0	0
Algemene reserve	-3.752.000	8.965.000	5.213.000
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	-9.303.000	18.366.000	9.063.000
Geraamde resultaat na bestemming			1.490.000
Generaal totaal	-207.752.000	209.242.000	1.490.000

Meerjarig overzicht van de saldi per programma

Programma	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Economie	-5.777.000	-4.990.000	-5.007.000	-2.663.000	-3.048.000	-3.045.000
Toerisme en Recreatie	-1.714.000	-2.176.000	-1.795.000	-1.617.000	-1.164.000	-1.162.000
Milieu	-10.263.000	-10.842.000	-9.793.000	-9.053.000	-9.044.000	-8.996.000
Onderwijs	-1.256.000	-2.272.000	-1.714.000	-1.454.000	-1.068.000	-1.067.000
Stedelijke vernieuwing	-606.000	-1.892.000	-1.033.000	-576.000	-572.000	-570.000
Vitaal Platteland	-1.231.000	-2.405.000	-1.333.000	-483.000	-478.000	-476.000
Ruimtelijke ontwikkeling	-5.273.000	-10.875.000	-6.093.000	-5.723.000	-6.074.000	-6.051.000
Mobiliteit	-12.552.000	-18.822.000	-15.539.000	-14.251.000	-14.783.000	-14.073.000
Verkeersveiligheid	-2.361.000	-3.107.000	-6.460.000	-1.127.000	-1.117.000	-1.112.000
Infrastructuur	-15.325.000	88.514.000	-25.296.000	-22.536.000	-21.810.000	-21.558.000
Sociaal Beleid	-8.634.000	-9.260.000	-8.765.000	-6.514.000	-6.385.000	-6.381.000
Zorgvoorzieningen	-3.957.000	-3.754.000	-3.629.000	-2.695.000	-2.684.000	-2.679.000
Cultuur	-15.302.000	-20.480.000	-21.002.000	-20.111.000	-19.031.000	-18.895.000
Watermanagement	-4.209.000	-5.537.000	-4.760.000	-4.222.000	-3.943.000	-3.931.000
Landbouw en Visserij	-1.999.000	-1.287.000	-1.000.000	-439.000	-435.000	-434.000
Natuur en Landschap	-5.582.000	-6.375.000	-5.591.000	-4.825.000	-4.800.000	-4.789.000
Bestuurlijke organisatie	-9.743.000	-12.324.000	-9.604.000	-9.034.000	-8.954.000	-8.926.000
Openbare orde en veiligheid	-2.388.000	-2.119.000	-2.073.000	-1.794.000	-1.457.000	-1.452.000
0						
Totaal saldo	-108.171.000	-30.003.000	-130.488.000	-109.118.000	-106.848.000	-105.597.000
0						
Algemene Dekkingsmiddelen	122.446.000	126.295.000	125.440.000	123.089.000	125.898.000	125.814.000
Onvoorzien incl stelposten	0	-5.405.000	-2.526.000	-10.861.000	-10.791.000	-11.152.000
Geraamde resultaat voor bestemming	14.275.000	90.886.000	-7.574.000	3.110.000	8.259.000	9.065.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-9.590.000	-90.886.000	9.063.000	3.685.000	4.851.000	4.079.000
Geraamde resultaat na bestemming	4.686.000	0	1.490.000	6.795.000	13.110.000	13.144.000

Het geraamde resultaat na bestemming is positief. Het geraamde resultaat van 2007 wordt ingezet in de Najaarsconferentie.

Overzicht mutaties eigen vermogen

Omschrijving	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Toevoeging algemene reserve	-43.948.000	-12.458.000	-3.752.000	-1.681.000	-440.000	-1.064.000
Toevoeging bestemmingsreserves	-11.388.000	-123.823.000	-5.551.000	-5.390.000	-5.944.000	-5.353.000
Totaal Toevoegingen	-55.336.000	-136.281.000	-9.303.000	-7.071.000	-6.384.000	-6.417.000
Beschikking algemene reserve	-38.093.000	-35.645.000	-8.965.000	-812.000	-919.000	-1.176.000
Beschikking bestemmingsreserves	-7.653.000	-9.749.000	-9.401.000	-9.943.000	-10.315.000	-9.320.000
Totaal Onttrekkingen	-45.746.000	-45.394.000	-18.366.000	-10.756.000	-11.234.000	-10.496.000
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-9.590.000	-90.886.000	9.063.000	3.685.000	4.851.000	4.079.000

Toelichting mutatie reserves per programma voor het jaar 2007

Recapitulatie per programma	2007		
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Programma Onderwijs			
* Algemene reserve vrij besteedbaar	-600.000		-600.000
Programma Mobiliteit			
* Algemene reserve vrij besteedbaar	-2.000.000	5.006.000	3.006.000
* Reserve Westerschelde Oeververbinding	-5.050.000	6.779.000	1.729.000
Programma Verkeersveiligheid			
* Algemene reserve vrij besteedbaar		469.000	469.000
Programma Infrastructuur			
* Reserve afkoopsom Kanaal door Walcheren		2.230.000	2.230.000
Programma Cultuur			
* Algemene reserve vrij besteedbaar	-200.000		-200.000
* Egalisatiereserve verbouwing Zeeuws Museum		190.000	190.000
Programma Landbouw en Visserij			
* Algemene reserve vrij besteedbaar	-249.000		-249.000
Algemene Dekkingsmiddelen			
* Algemene reserve vrij besteedbaar	-704.000	3.491.000	2.787.000
* Egalisatiereserve vervangende nieuwbouw Groene Woud		112.000	112.000
* Egalisatiereserve Gistpoortgebouw	-500.000	89.000	-411.000
Subtotaal mutatie reserves	-9.303.000	18.366.000	9.063.000

Programma Onderwijs

- De toevoeging aan de algemene reserve ad € 600.000 betreft betrekking op het overhevelen van het budget van 2007 en 2008 naar 2006 ten behoeve van Roosevelt Academy.

Programma Mobiliteit

- Er is aan de algemene reserve € 2.000.000 toegevoegd en € 5.006.000 onttrokken ter dekking van de verschoven kosten naar en uit voorgaande jaren in verband met wijzigingen in het investeringsplan.
- Aan de reserve Westerschelde-oeververbinding is € 5.050.000 toegevoegd en € 6.779.000 verminderd. Hiermee zijn de nettolasten van de deelneming in de N.V. Westerscheldetunnel en de exploitatie van het fiets-/voetveer gedekt. De jaarlijkse nettolasten van de deelneming in de N.V. Westerscheldetunnel bestaan uit de exploitatiebijdragen en de rentelasten van het geïnvesteerd vermogen, verminderd met de dividendbaten. De nettolasten van het fiets-/voetveer bestaan uit de som van de rente- en afschrijvingslasten van de Swath-schepen, de kapitaallasten en exploitatielasten van de walvoorzieningen en de exploitatiebijdragen aan BBA Connex, verminderd met de rijksbijdragen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Programma Verkeersveiligheid

- Er is aan de algemene reserve € 469.000 onttrokken naar aanleiding van de 1^e wijziging van het investeringsplan wegen.

Programma Infrastructuur

- De vermindering van de reserve afkoopsom Kanaal door Walcheren van € 2.230.625 betreft vrijval in verband met onderhoud Kanaal door Walcheren in 2007.

Programma Cultuur

- Er is € 200.000 aan de algemene reserve toegevoegd als overheveling naar 2006 ten behoeve van de voorbereidingskosten in 2006 van de viering van 400 jaar Michiel de Ruyter.
- De afschrijvingslasten van de verbouwing Zeeuws Museum ad € 190.000 worden onttrokken uit de egalisatiereserve verbouwing Zeeuws Museum.

Programma Landbouw en Visserij:

- Er is € 248.664 toegevoegd aan de algemene reserve ten behoeve van het stimuleringsproject aquacultuur en visserij. Het betreft een overheveling naar 2006.

Algemene dekkingsmiddelen

- Aan de algemene reserve is € 3.491.000 onttrokken en € 704.000 toegevoegd. De onttrekking betreft de overboeking van de budgettaire ruimte uit 2006 naar 2007 en tussentijdse overboekingen. De toevoeging betreft de prioriteiten toekenning in de voorjaarsconferentie begroting 2007 waar weer budgetten teruggeboekt zijn naar 2006 voor prioriteiten in 2006.
- Aan de egalisereserve vervangende nieuwbouw Groene Woud is € 112.207 onttrokken ten behoeve van afschrijvingslasten op deze activa.
- Aan de egalisereserve Gistpoortgebouw is € 500.000 toegevoegd ten behoeve van de toekomstige afschrijvingslasten van de investering en € 89.000 onttrokken in verband met de afschrijvingslasten.

Recapitulatie per reserve	2007		
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Algemene reserve vrij besteedbaar			
* Onderwijs	-600.000		-600.000
* Mobiliteit	-2.000.000	5.006.000	3.006.000
* Verkeersveiligheid		469.000	469.000
* Cultuur	-200.000		-200.000
* Landbouw en Visserij	-249.000		-249.000
* Algemene dekkingsmiddelen	-704.000	3.491.000	2.787.000
Egalisereserve verv. nieuwbouw Groene Woud			
* Algemene dekkingsmiddelen		112.000	112.000
Reserve Westerschelde Oeververbinding			
* Mobiliteit	-5.050.000	6.779.000	1.729.000
Egalisereserve verbouwing Zeeuws Museum			
* Cultuur		190.000	190.000
Egalisereserve Gistpoortgebouw			
* Algemene dekkingsmiddelen	-500.000	89.000	-411.000
Reserve afkoopsom Kanaal door Walcheren			
* Infrastructuur		2.230.000	2.230.000
Subtotaal mutatie reserves	-9.303.000	18.366.000	9.063.000

Toelichting mutaties op de voorzieningen voor het jaar 2007

In de begroting is geen meerjarig overzicht met het saldo per programma per voorziening opgenomen. De reden hiervan is dat bijna alle voorzieningen ontvangen gelden van derden met specifieke bestemming betreffen en deze binnen de in de voorwaarden gestelde termijn uitgegeven dan wel terugbetaald dienen te zijn. De voorzieningen lopen derhalve allen op nihil daar voor het volledige saldo verplichtingen bestaan.

De voorzieningen wachtgelden PSD uit eigen middelen is afgestemd op de jaarlijkse onttrekkingen ten behoeve van de jaarlijkse uitkeringen die in de exploitatie zijn begroot. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd en loopt per saldo op nul.

Korthedshalve verwijzen wij voor het verloop van de voorzieningen naar de staat van reserves en voorzieningen opgenomen in de bijlagen.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien

Algemene Dekkingsmiddelen	2005 (Realisatie)	2006 (Begroot)	2007	2008	2009	2010
Opcenten motorrijtuigenbelasting	25.401.269	26.300.000	26.600.000	26.800.000	27.100.000	27.400.000
Provinciefonds	61.189.074	66.759.000	69.171.000	69.171.000	69.171.000	69.171.000
Dividend	22.524.136	25.017.000	21.617.000	19.217.000	22.117.000	22.117.000
Saldo van de financieringsfunctie	13.331.643	8.219.000	8.052.000	7.901.000	7.510.000	7.126.000
Onvoorzien inclusief stelposten	0	-5.405.000	-2.526.000	-10.861.000	-10.791.000	-11.152.000
Algemene Dekkingsmiddelen	122.446.122	120.890.000	122.914.000	112.228.000	115.107.000	114.662.000

Toelichting op de algemene dekkingsmiddelen:

- o Evenals bij de programma's zijn de vergelijkende cijfers van de begroting 2006 bijgewerkt tot en met de 5^e wijziging.
- o Bij de opcenten motorrijtuigenbelasting is vanaf 2007 in de meerjarenraming uitgegaan van een stijging van 1% per jaar.
- o De provinciefondsuitkering is in de meerjarenraming niet verhoogd met een compensatie voor loon- en prijsstijging. Bij de uitgaven is hier evenmin rekening mee gehouden.
- o De dividenduitkering van Delta NV wordt in de komende jaren geraamd op € 21,6 miljoen in 2007, € 19,2 miljoen in 2008 en € 22,1 miljoen in 2009 en volgende jaren.
- o Het saldo van de financieringsfunctie loopt terug. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de financieringsmiddelen. De wachtgeldverplichtingen aan oud PSD-ers in de komende jaren worden nagekomen ten laste van de voorziening. De onderhoudslasten aan het Kanaal door Walcheren komen jaarlijks ten laste van de bestemmingsreserve KdW. De rentebaten zullen hierdoor dalen. Door het niet meer activeren van investeringen in wegen neemt de toegerekende rente af.
- o In de post onvoorzien inclusief stelposten zijn onder anderen de volgende posten opgenomen:
 - € 155.000 voor onvoorziene uitgaven. De totale post voor onvoorzien is voor komende jaren geraamd op € 250.000. Van dit bedrag is € 95.000 rechtstreeks aan de programma's toegerekend. Er wordt zo weinig mogelijk een beroep gedaan op de post onvoorzien. Onvoorzien tegenvallers worden bij de budgetbewaking in eerste instantie gedekt binnen bestaande budgetten.
 - € 250.000 voor het verschil tussen de compensabele BTW en het bedrag dat werkelijk gedeclareerd kan worden.
 - € 1.700.000 in 2006 heeft betrekking op saldo kostenplaatsen. Dit is de ondersteuning die nog niet verdeeld is naar de programma's.
 - € 600.000 voor de structurele prioriteit personele knelpunten.
 - € 1.500.000 voor de structurele prioriteit co-financiering voor de ILG
 - € 8.300.000 voor 2008 en volgende jaren voor de uitvoering van het beleidsprogramma 2008-2011, als vervolg op beleidsprogramma 2004-2007.

- 1 - Economie**
- 2 - Toerisme en Recreatie**
- 3 - Milieu**
- 4 - Onderwijs**

Inleiding

Na jaren van economische stagnatie lijkt het tij zich te gaan keren. Dat geldt ook voor Zeeland. De jongste prognoses en cijfers over de nationale en de Zeeuwse economie van het Centraal Plan Bureau en van het Centrum Werk en Inkomen geven een positief beeld.

In de periode 2005-2007 zal naar verwachting het aantal banen in Zeeland toenemen van 138.200 naar 142.700. Ook de beroepsbevolking groeit en wel van 164.100 naar 166.200. Deze stijging wordt veroorzaakt door een grotere arbeidsparticipatie: de gunstige economische ontwikkeling lokt meer mensen naar de arbeidsmarkt. De werkloosheid daalt van 11.500 naar 9.300.

In grote lijnen volgt Zeeland het landelijke patroon, al blijft de groei van de beroepsbevolking wel wat achter. De werkgelegenheidsontwikkeling is naar verwachting zelfs een fractie beter in Zeeland.

Ook op langere termijn ontwikkelt de werkgelegenheid zich in Zeeland gunstiger dan landelijk. In de periode 2006-2011 zal naar verwachting de gemiddeld jaarlijkse groei in Zeeland 2,0% bedragen tegen 1,8% landelijk. Het aantal banen zal dan in 2011 uitkomen op 153.800. Dat is 14.200 banen meer dan in 2006. Vooral in de zorg en zakelijke dienstensector zal de werkgelegenheid flink toenemen. Bij de landbouw en visserij, de openbare nutsector en de horeca zal het aantal banen naar verwachting afnemen. Dit zijn ook de enige 3 sectoren waar de werkgelegenheid zich minder goed ontwikkelt dan gemiddeld in Nederland.

Met deze vooruitzichten lijkt de dynamiekvariant waarvoor wij gekozen hebben in het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan (PSEB) 2005 –2008 de lading te krijgen die wij voor ogen hadden en die zo noodzakelijk is voor de Zeeuwse economie.

Het economisch beleid van de Provincie Zeeland is voorwaardenscheppend. De rol die de provincie daarbij speelt is coördinerend, initiërend en faciliterend van aard. Het streven is steeds naar een evenwichtige groei en een duurzame ontwikkeling van de Zeeuwse economie.

Een extra impuls willen we de komende jaren geven aan de sectoren procesindustrie en logistiek (naast toerisme, zie Toerisme en Recreatie). Met het ministerie van Economische Zaken, de Provincie Noord-Brabant en alle partijen van lagere overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen in Zuidwest Nederland voeren we onder de titel "Zuidwest Nederland piekt in de Delta" een projectgericht beleid uit dat moet leiden tot een verder versterking van deze sectoren.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0101: Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".
0102: We willen duurzame ontwikkeling bereiken middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.
0103: Het bevorderen van innovatie.
0104: Een betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt.
0105: Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering.

Een gezonde economie heeft behoefte aan een uitdagend en perspectief biedende bedrijfsomgeving, een adequaat opgeleide beroepsbevolking en een vestigingsklimaat wat het voor bedrijven aantrekkelijk maakt zich hier te vestigen.

Duurzaamheid mag hierbij echter niet uit het oog worden verloren. Daarnaast dient de economische structuur versterkt te worden, wat bedrijven groeimogelijkheden biedt en kansen schept voor vernieuwing. Hoogwaardige industrie en dienstverlening kunnen een regio als Zeeland kansen bieden voor groei en extra werkgelegenheid. Daarnaast bieden kennisontwikkeling en nieuw ondernemerschap talrijke mogelijkheden om te komen tot een evenwichtige economische structuur.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal sociaal-economisch beleid is voorwaardenscheppend. De 41 beleidsvoorstellen die in het PSEB 2005-2008 zijn geformuleerd en waaraan er voor 2006 nog enkele zijn toegevoegd, geven aan dat wij op tal van terreinen in het economisch krachtenveld aanwezig en actief zijn. Wel moet beseft worden dat de Zeeuwse economie voor een groot deel afhankelijk is van factoren die buiten onze invloedssfeer ligt, zoals de nationale en de wereldeconomie en de bereidheid van het bedrijfsleven om te investeren. Jaarlijks brengen wij een voortgangsrapportage uit van de vorderingen van de geformuleerde beleidsvoornemens. In maart 2006 is met instemming de eerste voortgangsrapportage in de Commissie Economie en Mobiliteit besproken. Aan het eind van de looptijd van het PSEB zal een eindevaluatie plaatsvinden.

Effect	Doelstelling
Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".	010110: Vanuit onze coördinerende en stimulerende rol willen wij in de periode 2006-2008 komen tot een structuurversterking van het haven- en industriecluster door het identificeren van onderwerpen die hieraan kunnen bijdragen.
	010111: Het op basis van de Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse (MKBA) voorbereiden van een besluit ter realisering van de Westerschelde Containerterminal.
	010112: Het op basis van onderzoek beschikbaar hebben van een regionale detailhandelsvisie.
	010113: Het op basis van onderzoek beschikbaar hebben van een rapport van vestigingsmilieus voor de dienstverlenende sector.
	010114: Vanuit onze stimulerende rol zullen wij in de periode 2006-2008, op basis van onderzoek, een behoefteraming op het gebied van bedrijfsterreinen formuleren, hetgeen dient te leiden tot 4 Regionale Opgaves Bedrijventerreinen.
	010115: Het implementeren van een Zeeuws ontwikkelingsbedrijf.
We willen duurzame ontwikkeling bereiken middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.	010201: Het stimuleren van duurzame herinrichting en inrichting van bedrijfsterreinen.
	010203: Het bevorderen van de economische ontwikkeling van Oost en West Zeeuws-Vlaanderen door het faciliteren van 1 of meer economische projecten van de gemeenten Hulst en Sluis.
	010204: Overig economisch beleid.
Het bevorderen van innovatie.	010301: We willen onderzoek doen om te komen tot een aantal projecten waardoor bedrijven overgaan op een duurzame energiehuishouding.
	010302: Het beschikbaar hebben van een beeld van de mogelijkheden voor (duurzame) innovatieve vernieuwingsvermogen van de Zeeuwse (maak)industrie.
	010303: Het uitvoeren van de deelprojecten Kenniswerf Vlissingen.
	010304: Het stimuleren van de innovatie binnen Zeeland.
Een betere aansluiting	010401:

onderwijs/arbeidsmarkt.	Het in het kader van het afgesloten Sociaal Akkoord uitvoeren van 35 projecten gericht op: - De positie van zwakke groepen op de arbeidsmarkt: versterken met het doel om de werkloosheidsduur terug te brengen; - Combinatie arbeid/zorg: projecten stimuleren waarin met voorbeelden wordt verduidelijkt hoe de verdeling van arbeid en zorgtaken op een meer evenwichtige wijze kan plaatsvinden; - Vergrijzing: het stimuleren van projecten om gevolgen van vergrijzing van de arbeidsmarkt tegengaan; - Aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt: het bevorderen van projecten onder andere met het doel om voortijdig schooluitval tegen te gaan.
Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering.	010501: Het participeren in de vervolgcampagne "Welkom in Zeeland" die ten doel heeft om tot een "merk-" en promotie- aanpak te komen.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Economie

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	785.591	0	1.450.000	1.450.000	1.450.000	1.450.000
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	6.510.057	9.491.477	4.715.393	1.237.072	1.622.072	1.619.072
Totaal lasten	7.295.648	9.491.477	6.165.393	2.687.072	3.072.072	3.069.072

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	1.518.368	4.501.144	1.158.766	24.266	24.266	24.266
Totaal baten	1.518.368	4.501.144	1.158.766	24.266	24.266	24.266
Saldo programma	5.777.280	4.990.333	5.006.627	2.662.806	3.047.806	3.044.806

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten tussen 2006 en 2007 kan verklaard worden door een daling van de ramingen "gebiedenbeleid werkgelegenheid" en "versterken functioneren arbeidsmarkt", elk ten bedrage van € 300.000.

Daarnaast dalen zowel de lasten als de baten na 2006 met € 3,5 miljoen omdat de subsidie "Tender Investerings Programma's Provincies" (TIPP) verlaagd is.

De daling van de lasten na 2007 is toe te schrijven aan het feit dat er slechts tot en met 2007 geraamd is voor volgende acties: verbetering imago provincie Zeeland ad € 675.000, versterken functioneren arbeidsmarkt ad € 400.000 en de uitvoering provinciaal sociaal-economisch beleidsplan programma 2 ad € 1.400.000.

Daarnaast dalen zowel de lasten als de baten na 2007 met € 1.100.000, doordat de subsidieregeling TIPP afloopt.

Inleiding

Toerisme is een samengesteld product zowel in de zin van het karakter van de aanbieders (publieke en private) als het soort product (vervoer, vermaak en verblijf). Het toeristisch product heeft een harde component (voorzieningen) en een zachte component (personeel, informatie), die minstens zo belangrijk is voor de beleving van dit product.

Toerisme is een van de speerpuntsectoren in het beleid in het kader van Pieken in de Delta (zie Economie). Het aantrekken van nieuwe, kwalitatief hoogwaardige bedrijven en nieuwe markten en het versterken en ontsluiten van de kennisinfrastructuur zijn de hoofdpunten van beleid.

Zeeland heeft een goede uitgangspositie om de economische waarde van het toerisme te vergroten. De basis ligt in de natuurlijke aantrekkingskracht van strand, water en landschap, aangevuld met cultuurhistorie en ondersteunende dagrecreatieve attracties en voorzieningen. Anders gezegd, vooral de bestaande toeristische kwaliteiten moeten verder worden versterkt. Om ook in de toekomst een rol van betekenis te kunnen spelen op de toeristische markt, zal het accent de komende decennia moeten liggen op kwaliteitsverbetering en verbreding van het aanbod in de verblijfsrecreatie en de dagrecreatie. Daarbij gaan we onder meer samenwerken met andere partijen (binnen en buiten de toeristische sector), om zodoende ons aanbod te verbreden, nieuwe markten aan te trekken en de potentiële toerist een compleet pakket te bieden.

Het beleid van de Provincie Zeeland op dit terrein is voorwaardenscheppend. De provincie zal vooral coördinerend, initiërend en in bescheiden mate faciliterend optreden.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0201: Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".
0202: Het streven naar een duurzame ontwikkeling middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'..
0203: Het bevorderen van innovatie.
0204: Een betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt.
0205: Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering

Het toeristisch product Zeeland bestaat grofweg uit een verblijfsrecreatieve en een dagrecreatieve component. De verblijfsrecreatie is de motor van de Zeeuwse toeristische economie; dat wil zeggen dat de ontwikkelingen in deze sector voor een belangrijk deel bepalend zijn voor de werkgelegenheid en bestedingen in de andere sectoren binnen of buiten de toeristisch-recreatieve sector.

Onze middelen (waaronder menskracht en geld) zetten we met name in op het verder versterken en ontwikkelen van de verblijfsrecreatie in Zeeland, de basis van ons toeristisch product. De beschikbaarheid van de middelen van de overheid en bedrijfsleven bepalen mede in hoeverre we de geformuleerde ambities waar kunnen maken. Daarnaast is fysieke ruimte ook een bepalende factor voor de realisatie van de plannen in de toeristisch-recreatieve sector. Bij de dagrecreatie richten we ons met name op het stimuleren van die ontwikkelingen die passen bij de natuurlijke aantrekkingskracht van Zeeland als toeristische bestemming.

Daarnaast ondersteunen wij ontwikkelingen die bijdragen aan het verhogen van de belevingswaarde van de natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten van Zeeland en bijdragen aan seizoensverlenging. Naast de verbetering van het toeristisch-recreatieve product gaat het de komende jaren met name om versterking van de kennisinfrastructuur en het in de markt zetten van het toeristisch product Zeeland. De resultaten van het onderzoek naar de positionering van de Zeeuwse identiteit zijn leidraad voor het marketing- en promotiebeleid in de komende jaren.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal toeristisch beleid is voorwaardenscheppend. Daarnaast is economische ontwikkeling voor een groot deel afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen, zoals de nationale en wereldeconomie, de bereidheid van bedrijven om te investeren en specifiek voor het toerisme het weer en de mate van stabiliteit en de wereld (terroristische aanslagen zijn bijvoorbeeld op de korte termijn van invloed op het toeristisch bezoek). Een meting van het resultaat van provinciaal beleid blijft derhalve moeilijk. Toch zullen we hiertoe in onderstaande een poging wagen met dien verstande dat de gekozen doelstellingen slechts een indicatie geven van de effectiviteit van ons gevoerde beleid. Daarnaast blijft het van belang om over een langere periode de ontwikkelingen te volgen.

Aan het einde van de looptijd van het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan 2005-2008 zal een evaluatie plaatsvinden.

Effect	Doelstelling
Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".	020104: De werkgelegenheid in de watersportsector vergroten door een realisatie van minimaal 2 watersportboulevards in 2008 in Zeeland. Versterken van de watersportsector. Het aantal voorzieningen vergroten en de kwaliteit van de voorzieningen voor watersporters (op het water en onder het water) verhogen t.o.v. 2005.
	020105: Door o.a. het Routebureau stimuleren van productontwikkeling die bijdraagt aan het verhogen van het gebruik van bestaande routenetwerken voor wandelen, fietsen, kanovaren, skeeleren en paardrijden.
	020106: Het realiseren van een kwaliteitsimpuls in de bestaande verblijfsrecreatie alsmede het vergroten van de diversiteit in het aanbod van de verblijfsrecreatie op het land o.a. door de vestiging van 2 tophotels (4 en 5 sterren) in 2008.
Het streven naar een duurzame ontwikkeling middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.	020201: Een gezonde en dynamische verblijfsrecreatieve bedrijfstak met meer werkgelegenheid en toekomst in een landschappelijk aantrekkelijke omgeving.
	020202: Het stimuleren van duurzaam ondernemen.
Het bevorderen van innovatie.	020301: Het instandhouden en oplossen van knelpunten in de landelijke en provinciale routenetwerk en andere netwerken voor wandelen, fietsen en varen.
	020302: Het verbeteren en vernieuwen van de toeristisch-recreatieve netwerken voor wandelen en fietsen.
	020303: De relatie tussen cultuur en toerisme versterken. Het cultuuraanbod voor de toerist beter ontsluiten; het genereren van meer inkomsten en het vergroten van de belangstelling voor cultuur bij toeristen en eigen inwoners.
	020304: Een kustproduct laten aansluiten op de wensen van de toerist en dat kan concurreren met andere strandbestemmingen in Europa zodat ons marktaandeel op de binnenlandse en buitenlandse markt op peil blijft.
Een betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt.	020401: Het realiseren van een plan van aanpak voor een betere afstemming van het onderwijsaanbod en de werkgelegenheid in de toeristische sector. Praktijk ervaringen integreren in toeristisch onderwijs.

Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering	020501: Zeeland als watersportprovincie een grotere bekendheid geven dan in 2006.
	020502: Zeeland als vakantieprovincie (land- en waterrecreatie en de culinaire specialiteiten) een nog grotere bekendheid geven dan in 2006.
	020504: Het profileren van Zeeland naar de toerist toe als visserij- en aquacultuurprovincie door ontwikkeling van een regionaal concept.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Toerisme en Recreatie

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	125.000	150.000	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	7.256.691	6.037.270	1.795.317	1.616.798	1.163.743	1.161.743
Totaal lasten	7.381.691	6.187.270	1.795.317	1.616.798	1.163.743	1.161.743

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	5.667.931	4.011.000	0	0	0	0
Totaal baten	5.667.931	4.011.000	0	0	0	0
Saldo programma	1.713.760	2.176.270	1.795.317	1.616.798	1.163.743	1.161.743

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil tussen 2006 en 2007 zijn de wegvallende inkomsten en uitgaven in het kader van het Europese project Maya II ad € 4 miljoen. De provincie Zeeland heeft in het kader van INTERREG IIIB-programma van de Europese Unie NWE (North West Europe) de rol als Lead-Partner voor het MAYA II-project op zich genomen. Maya II heeft als hoofddoel het watersportverkeer tussen de betrokken havens uit de verschillende participerende landen te bevorderen. Project liep tot medio 2006.

Het verschil in lasten tussen 2008 en de daaropvolgende jaren kan verklaard worden door het wegvallen van de raming voor "delta maritiem" ad € 125.000 en de raming voor "uitvoering provinciaal sociaal-economisch beleidsplan" recreatie ad € 250.000.

Inleiding

De provincie heeft wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening en handhaving, externe veiligheid, bodemsanering en geluid. Daarnaast heeft de provincie belangrijke taken en bevoegdheden op het terrein van de leefbaarheid. Bescherming van het milieu is in hoge mate verbonden met ontwikkelingen in andere beleidsvelden. Het milieubeleid fungeert daarbij vooral als stimulator voor andere beleidsterreinen, om een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de fysieke omgeving. Daarnaast heeft het milieubeleid direct doorwerkende instrumenten richting bijvoorbeeld bedrijven en bodemvervuiling.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0301: Een gezonde en veilige leefomgeving waarin geen ernstige hinder vanwege bedrijfs- en transportactiviteiten optreedt.
0302: Een bodem die zo schoon is dat hij geschikt is voor het gewenste maatschappelijk gebruik.
0303: Een duurzaam gebruik van energie zodat de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggedrongen en opwarming van de aarde wordt voorkomen.
0304: Het voorkomen van en het op milieuvriendelijke wijze hergebruiken en verwerken van afval.
0306: Naast bestaande instrumenten zoals vergunningverlening en handhaving beperken de bedrijven de milieudruk verder door duurzaam ondernemen/maatschappelijk verantwoord ondernemen.
0307: Het door handhaving bewerkstelligen van normconform gedrag.
0309: Het op een professionele en onderling afgestemde wijze handhaven door c.q., tussen handhavende organisaties.
0310: Een veilig gebruik van bad- en zwemgelegenheden en oppervlaktewater.

Een goed milieubeleid, gericht op het realiseren en vasthouden van een goede milieukwaliteit. De provincie voert dit in belangrijke mate zelf uit. Het gaat onder andere om vergunningverlening voor industriële bedrijven en afvalverwerkers (lucht, bodem, geluid, afval, veiligheid enz.), bodemsanering door de provincie zelf, toetsing van bodemsanering door derden en het stimuleren van particulieren- en bedrijfssaneringen. De provincie draagt zorg voor de naleving van de regelgeving voor de leefomgeving en voor de milieuwetgeving in het bijzonder. Hiertoe ontwikkelt de provincie een transparant milieubeleid op het gebied van toezicht, preventie en repressieve handhaving, klachten- en incidentenbehandeling en metingen, alsmede het coördineren en voeren van de regie in de samenwerking tussen en met andere handhavingsbevoegde overheden. Het beleid is vastgelegd in de nota "Handhaving omgevingsbeleid". Daarnaast stimuleert de provincie vanuit haar regisserende rol het samenwerken met gemeenten, beleidsvernieuwing ten behoeve van een oplossing voor hardnekkige milieuproblemen, duurzaam ondernemen en duurzame energie en draagt zij zorg voor de ontkoppeling van economie en milieu. Het beleid is vastgelegd in de nota's "milieubeleidsplan Groen Licht" en "Handhaving omgevingsbeleid" en wordt uitgevoerd middels een aantal uitvoeringsprogramma's en acties.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd zijn onderstaande doelstellingen geformuleerd.

Effect	Doelstelling
Een gezonde en veilige leefomgeving waarin geen ernstige hinder vanwege bedrijfs- en transportactiviteiten optreedt.	030101: Het vanuit een stimulerende en coördinerende rol beperken van de risico's waaraan burgers worden blootgesteld, ten gevolge van bedrijfs- en transportactiviteiten, tot een zo laag mogelijk niveau met een maximum de vastgestelde wettelijke grenswaarde (10-6).
	030102: De provincie voert vanuit een wettelijke taak, de vergunningverlening zodanig uit dat alle bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is beschikken over een adequate vergunning.
	030103: Het stimuleren van derden en tevens zelfstandig uitvoering geven aan het leveren van een evenredige bijdrage aan het bereiken van de nationale afspraken over grootschalige luchtverontreiniging.
	030104: Het stimuleren van derden en tevens zelfstandig uitvoering geven aan inspanningen om in 2010 de streefwaarde ten gevolge van emissies niet meer te overschrijden.
	030105: Vanuit haar uitvoerende rol dient de provincie ernstige geurhinder (hedonische waarde gelijk aan -2 of negatiever) van bedrijven, waarvoor de provincie bevoegd gezag is, in 2010 te voorkomen.
	030106: Vanuit haar uitvoerende rol dient de provincie in 2030 in alle Zeeuwse gebieden een goede akoestische kwaliteit te realiseren. Voor verschillende gebieden betekent dit een maximale geluidsbelasting van 60 dBL, tevens worden in 2010 alle situaties met een geluidsbelasting van meer dan 63 dBL als gevolg van wegverkeer op provinciale wegen aangepakt.
Een bodem die zo schoon is dat hij geschikt is voor het gewenste maatschappelijk gebruik.	030201: Door stimulering van derden en deels zelfstandige uitvoering, dienen in 2030 alle verontreinigde locaties gesaneerd, dan wel beheersbaar te zijn en in 2012 is 20% van de locaties gesaneerd of beheersbaar.
	030202: Vanuit haar coördinerende en tevens uitvoerende rol bevordert de provincie een duurzaam gebruik van de bodem.
Een duurzaam gebruik van energie zodat de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggedrongen en opwarming van de aarde wordt voorkomen.	030301: Vanuit haar stimulerende rol levert de provincie een evenredige bijdrage aan de realisatie van de nationale klimaatdoelstellingen (in periode 2008-2012 uitstoot broeikasgassen verminderen met 6% ten opzichte van 1990).
	030302: Stimuleren dat in 2010 minimaal 250 Megawatt aan windenergie in Zeeland is gerealiseerd.
Het voorkomen van en het op milieuvriendelijke wijze hergebruiken en verwerken van afval.	030401: Stimuleren dat de afvalstroom in omvang en schadelijkheid vermindert, alsmede het streven naar een beheer van afvalstoffen overeenkomstig de voorkeursvolgorde voor afvalbeheer, zoals in het Landelijk Afval Plan aangegeven.

Naast bestaande instrumenten zoals vergunningverlening en handhaving beperken de bedrijven de milieudruk verder door duurzaam ondernemen/maatschappelijk verantwoord ondernemen.	030601: Stimuleren dat steeds meer bedrijven bij duurzaam ondernemen opschuiven van (non)interesse naar implementatie en routine en daarbij de omgevingskwaliteiten vergroten en de economische vitaliteit versterken.
	030602: Het stimuleren van duurzame bedrijventerreinen.
Het door handhaving bewerkstelligen van normconform gedrag.	030701: Het vanuit een regulerende rol beperken van het aantal bedrijven met een slecht naleefgedrag, het verminderen van het aantal overtredingen bij bedrijven en het voorkomen van overtredingen bij bodemsaneringen en grondstromen.
Het op een professionele en onderling afgestemde wijze handhaven door c.q., tussen handhavende organisaties.	030901: Het vanuit een regisserende rol zorgdragen dat overheden in 2006 de in het kader van de professionalisering gemaakte afspraken nakomen.
	030902: Het vanuit een regisserende rol zorgdragen dat samenwerking tussen handhavingpartners in 2006 wordt gecontinueerd.
Een veilig gebruik van bad- en zwemgelegenheden en oppervlaktewater.	031001: Het door de provincie, vanuit haar uitvoerende rol, voorkomen van onveilige situaties omtrent bad- en zwemgelegenheden en zwemplaatsen oppervlaktewater.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Milieu

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	321.610	313.400	546.820	176.960	176.960	176.960
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	14.906.389	14.303.068	12.473.334	11.950.287	11.941.060	11.893.060
Totaal lasten	15.227.999	14.616.468	13.020.154	12.127.247	12.118.020	12.070.020

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	2.926.106	60.000	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	2.038.880	3.714.102	3.227.430	3.073.800	3.073.800	3.073.800
Totaal baten	4.964.986	3.774.102	3.227.430	3.073.800	3.073.800	3.073.800
Saldo programma	10.263.014	10.842.366	9.792.724	9.053.447	9.044.220	8.996.220

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten tussen 2006 en 2007 kan verklaard worden door lagere lasten in 2007 voor het "actieprogramma energie" ad € 650.000 en voor "bodemonderzoek en sanering" ad € 450.000 (het budget 2006 werd voor beide verhoogd via het overboeken van kredieten van niet bestede budgetten uit voorgaande jaren).

De daling van de baten en de lasten kan voorts verklaard worden door het wegvallen van de inkomsten en uitgaven voor "externe veiligheid VROM" ad € 400.000 en voor "energiebesparing huishoudens" ad € 100.000.

De daling van de lasten na 2007 wordt veroorzaakt door een aantal incidentele prioriteiten. Het betreft met name het "actieplan fijn stof" ad € 190.000, het project "biobrandstof" ad € 100.000 en het "afdekken van stortplaatsen" ad € 150.000.

Voorts vallen ook de overige lasten voor "externe veiligheid" ad € 250.000 weg na 2007.

Het verschil in lasten en baten wordt tenslotte ook veroorzaakt door het wegvallen van de incidentele subsidie voor het programma "leren voor duurzaamheid" 2004-2007 ad € 100.000.

Inleiding

Het provinciale onderwijsbeleid is met name gericht op een evenwichtige spreiding en op kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen (van primair tot universitair) in de provincie, gekoppeld aan een goede bereikbaarheid. Daarnaast adviseert de provincie het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

0401: Een samenhangend stelsel van kwalitatief hoogwaardige onderwijsvoorzieningen (van primair tot universitair niveau) binnen Zeeland die goed bereikbaar zijn.

Het beleidsveld onderwijs is in eerste aanleg voorwaardenscheppend, signalerend, stimulerend, adviserend en in beperkte mate faciliterend van aard, maar ook organiserend en regisserend. Het landelijk beleid wordt gevormd en ondersteund door onderwijsvernieuwing en door samenwerking binnen het onderwijs, horizontaal en verticaal. De provincie Zeeland streeft naar een samenhangend stelsel van kwalitatief hoogwaardige onderwijsvoorzieningen, evenwichtig over de provincie verspreid en goed bereikbaar. Daarbij acht de Provincie Zeeland het van groot belang om onderwijs/ opleidingen in relatie te brengen met economische ontwikkelingen. Goede onderwijsvoorzieningen en een voortdurende interactie tussen onderwijs en het bedrijfsleven is één van de voorwaarden voor een gezonde economie. De uitwisseling van kennis en kunde tussen onderwijs en ondernemers leidt daarbij tot nieuwe economische impulsen. Ook richt het beleid zich op samenwerking met de arbeidsmarkt en met de beleidsvelden jeugdzorg, welzijn en cultuur.

Gezien de geografische ligging van Zeeland initieert, begeleidt en steunt de provincie met name grensoverschrijdende activiteiten en projecten met Belgisch Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk. Het beleid is vastgelegd in de nota "Integraal Onderwijsbeleid" (augustus 2002). Deze nota vormt een beleidsmatig houvast voor de komende jaren, naast het geformuleerde sociaal-economisch beleid, het zorg- en welzijnsbeleid en het cultuurbeleid en is in 2005 geëvalueerd.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal beleid is onder meer voorwaardenscheppend van aard. Er wordt op landelijk en lokaal niveau onderwijsbeleid geformuleerd en uitgevoerd.

Effect	Doelstelling
Een samenhangend stelsel van kwalitatief hoogwaardige onderwijsvoorzieningen (van primair tot universitair niveau) binnen Zeeland die goed bereikbaar zijn.	040102: Betrokken zijn bij 3 instellingen voor hoger onderwijs.
	040106: Een evenwichtige spreiding van onderwijsvoorzieningen over de provincie.
	040107: Verbreding en verdieping van onderwijscontacten in de provincie.
	040108: Het bevorderen en deelnemen van leerlingen en studenten aan grensoverschrijdende projecten/programma's.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Onderwijs

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	170.765	100.000	1.122.000	867.500	485.000	485.000
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	1.199.958	2.196.153	616.662	610.914	607.914	606.914
Totaal lasten	1.370.723	2.296.153	1.738.662	1.478.414	1.092.914	1.091.914

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	115.213	24.455	24.675	24.675	24.675	24.675
Totaal baten	115.213	24.455	24.675	24.675	24.675	24.675
Saldo programma	1.255.510	2.271.698	1.713.987	1.453.739	1.068.239	1.067.239

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten tussen 2006 en de daaropvolgende wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdrage aan de Roosevelt Academy. In 2006 bedroeg de bijdrage € 1.500.000, in de daaropvolgende jaren is geen bijdrage meer geraamd (budgetten voor 2007 en 2008 ad € 600.000 werden overgeheveld naar 2006).

De daling van de totale lasten is in 2007 betrekkelijk klein door het feit dat er een groot bedrag aan prioriteiten is toegekend. De daling van de lasten tussen 2007 en de daaropvolgende jaren is dan ook toe te rekenen aan een aantal incidentele prioriteiten. Het betreft met name de prioriteit "uitvoeren nota integraal onderwijsbeleid" ad € 300.000 in 2008 en van de prioriteit "school of music" ad € 400.000 in 2009.

- 5 - Stedelijke Vernieuwing**
- 6 - Vitaal Platteland**
- 7 - Ruimtelijke Ontwikkeling**
- 8 - Mobiliteit**
- 9 - Verkeersveiligheid**
- 10 - Infrastructuur**
- 11 - Sociaal Beleid**
- 12 - Zorgvoorzieningen**
- 13 - Cultuur**

Inleiding

Stedelijke vernieuwing op Zeeuwse schaal heeft betrekking op steden en dorpen. Het Rijk stelt een decentraal investeringsbudget beschikbaar voor periodes van 5 jaar. De provincie kent de middelen toe, op basis van opgestelde meerjarige programma's voor stedelijke vernieuwing van gemeenten die daarvoor hebben gekozen. Daarnaast worden in andere gemeenten op projectbasis middelen uit het budget ingezet. Anders dan in de vroegere stads- en dorpsvernieuwingsregeling, vindt afrekening plaats op basis van resultaten en niet op basis van verantwoording van besteding.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0501: Een betere woon-, werk en leefomgeving in steden en dorpen.
0502: Impuls van complexe achterstandsituaties in fysiek en sociaal opzicht
0503: Zorgvuldig ruimtegebruik.

Verbetering woon-werk en leefklimaat gebouwde omgeving:

Het doel van stedelijke vernieuwing is het verbeteren van de kwaliteit van de gebouwde omgeving in bestaande stedelijk gebied en in de bestaande dorpsbebouwing. Daarmee wordt het woon-, werk- en leefklimaat opgewaardeerd. Het investeringsbudget is niet bedoeld als subsidie maar als "trigger money". Dat wil zeggen: geld om aan te jagen en vernieuwingsprocessen op gang te brengen. Zo worden andere publieke en private investeringen voor dit doel gemobiliseerd, die zonder dit budget niet zouden worden ingezet, dan wel op uitleglocaties zouden zijn gericht.

Een impuls voor complexe achterstandsituaties in fysiek en sociaal opzicht:

Stedelijke vernieuwing is een integraal proces dat planmatig en programmatisch moet worden aangepakt. Plannen en investeringen hangen samen. De synergie is niet vanzelfsprekend. Soms is er veel energie nodig om dat te bereiken. Er is een wisselwerking tussen veroudering van de fysieke omgeving en sociale effecten. Het oplossen van bodemproblematiek vraagt heel andere oplossingen in een heel ander traject dan het verplaatsen van een bedrijf, maar beide zaken hangen samen als je verder wilt met herinrichting van een plek.

Zorgvuldig ruimtegebruik:

Investeren in bestaand bebouwd gebied legt geen extra beslag op schaarse ruimte. Investeren in bestaand bebouwd gebied is wel complexer en doorgaans kostbaarder, omdat er eerst van alles moet worden gedaan om ruimte te kunnen benutten. In de programmabepaling is het van belang dat ruimtelijke plannen economisch haalbaar en maatschappelijk uitvoerbaar zijn, en omgekeerd dat het niet blijft bij plannen opstellen. Dit is in de praktijk lang niet zo vanzelfsprekend als het lijkt. Soms is het een weerbarstig probleem, met veel samenhangende vragen en deeloplossingen. De uitvoerbaarheid van inbreidings- en reconstructieaanpak is ook gediend met zorgvuldig omgaan met uitleglocaties. Een niet afgestemde planning kan teweeg brengen dat de markt voor de gemakkelijke weg kiest en vernieuwingsprojecten draagvlak tekort komen.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

ISV programma's, ruimtelijke plannen en concrete resultaten zijn onderscheiden met aparte doelstellingen.

Effect	Doelstelling
Een betere woon-, werk en leefomgeving in steden en dorpen.	050101: Vanuit haar stimulerende, ondersteunende en coördinerende rol zorgt de provincie voor een programmatische aanpak van Stedelijke Vernieuwing, de intergemeentelijke afstemming van het stedelijk vernieuwingsbeleid, de afstemming van de lokale praktijk op het provinciale beleid en de verdeling van het Investeringsbudget voor Stedelijke Vernieuwing. De basis van deze programmatische is gelegen in volgende documenten: - wet ISV; - provinciale verordening ISV; - besluit rond de verdeling van de ISV middelen.
	050102: De provincie voorkomt problemen bij haar wettelijke taak (Wet Ruimtelijke Ontwikkeling) van plantoetsing en arbitrage vanuit een coördinerende en adviserende rol.
	050103: Vanuit haar begeleidende rol voorkomt de provincie onderbesteding en draagt zorg voor de tijdigheid van resultaten uit het oogpunt van verantwoording richting het Rijk.
Impuls van complexe achterstandsituaties in fysiek en sociaal opzicht	050201: Vanuit haar stimulerende, adviserende en beoordelende rol zorgt de provincie voor de tijdige beschikbaarheid van ruimtelijke plancapaciteit op de goede plaats.
	050202: Vanuit een stimulerende en beoordelende rol zorgt de provincie voor een hogere waardering van de woonomgeving, van particulier opdrachtgeverschap, van duurzaam en aanpasbaar bouwen, van wonen en zorg en van een verkeersveilige en ook sociaal veilige woonomgeving in de gemeentelijke planvorming.
	050203: Vanuit een stimulerende rol borgt de provincie een goed en effectief Stedelijk Vernieuwingsproces, waarmee afspraken kunnen worden nagekomen en op resultaat kan worden getoetst.
Zorgvuldig ruimtegebruik.	050301: De provincie realiseert de bundelings- en intensiveringsdoelstellingen die vallen onder haar verantwoordelijkheid en die zijn opgenomen in zowel het eigen ruimtelijk beleid als het Nationaal Ruimtelijk Beleid.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Stedelijke vernieuwing

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	9.177.117	9.259.535	10.866.780	7.943.837	7.939.837	7.937.837
Totaal lasten	9.177.117	9.259.535	10.866.780	7.943.837	7.939.837	7.937.837

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	8.571.271	7.367.592	9.833.592	7.367.592	7.367.592	7.367.592
Totaal baten	8.571.271	7.367.592	9.833.592	7.367.592	7.367.592	7.367.592
Saldo programma	605.846	1.891.943	1.033.188	576.245	572.245	570.245

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil tussen 2006 en 2007 is toe te schrijven aan een stijging van de lasten en baten voor "stedelijke vernieuwing" ten bedrage van respectievelijk € 1,4 miljoen en € 2,4 miljoen.

De lasten en de baten laten na 2007 een structurele daling zien ad € 2,5 miljoen. Deze is te verklaren door het wegvallen van de door het Ministerie van VROM toegekende middelen voor het "besluit locatiegebonden subsidies" ad € 2,5 miljoen.

Inleiding

Denkend over een vitaal platteland zijn de problemen van de landbouw niet te ontkennen. Landbouw is in Zeeland ruimtelijk en economisch van groot belang. Ruimtelijk, omdat 80 procent van het grondoppervlak van Zeeland in gebruik is bij de landbouw. Ruim viervijfde daarvan is in gebruik voor akkerbouw. Economisch van belang, omdat de Zeeuwse landbouw een jaarlijkse omzet kent van € 800 miljoen en 20.000 arbeidsplaatsen biedt.

In 2002 waren er in Zeeland 3.944 agrarische bedrijven, voornamelijk akkerbouwbedrijven. De laatste jaren daalt het aantal bedrijven en is er een tendens naar schaalvergroting. Ten opzichte van 2001 verslechterde de inkomenspositie van de landbouwsector als geheel met, naar schatting, 15 procent. De belangrijkste oorzaak vormen de lagere opbrengstprijzen voor veel producten. Uitzonderingen zijn de glastuinbouw, de bloemen- en potplantentelers. Vooral de Zeeuwse akkerbouw staat onder druk. Oorzaken van de verslechterende inkomenspositie zijn de marktontwikkelingen en het Europese landbouwbeleid. Op Europees niveau wordt het bestaande markt- en prijsbeleid afgebouwd. In 2001 werd door de Europese Unie nog € 42 miljard inkomenssteun aan de landbouw uitgekeerd (48 procent van de EG-begroting). Dit systeem van inkomenssteun aan individuele landbouwbedrijven verdwijnt. Het sombere toekomstperspectief voor de akkerbouw heeft effect op het landelijk gebied. Zowel economisch, ecologisch, landschappelijk en sociaal-maatschappelijk. Het landelijk gebied heeft niet alleen een functie voor de economische productie en inkomensvorming maar ook voor rust, ruimte, biodiversiteit en het biedt een aantrekkelijke woon- en leefomgeving voor de Zeeuwse bevolking en recreanten.

In april 2000 is door Provinciale Staten het uitvoeringsprogramma Vitaal Platteland Zeeland 2000-2006 vastgesteld. Het doel is de vernieuwing op het Zeeuwse platteland een extra impuls te geven. Het uitvoeringsprogramma vormt tevens het kader voor de uitvoering van projecten gericht op "een leefbaar platteland Zeeland voor nu en later".

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
--

0601: Kwaliteitsimpuls fysieke leefomgeving landelijk gebied.

0602: Het verbeteren van de duurzame economische vitaliteit van het platteland.

Een leefbaar platteland Zeeland voor nu en later. Te bereiken via een tweetal maatschappelijke effecten:
--

- Kwaliteitsimpuls fysieke leefomgeving landelijk gebied;- Het verbeteren van de duurzame economische vitaliteit van het platteland.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd zijn onderstaande doelstellingen geformuleerd.

Effect	Doelstelling
Kwaliteitsimpuls fysieke leefomgeving landelijk gebied.	060101: Vanuit haar stimulerende, coördinerende en begeleidende rol verhoogt de provincie de kwaliteit van water, milieu, natuur en landschap in het landelijk gebied, dit wordt o.a. bereikt door samenwerken in het bestuurlijk consortium Vitaal Platteland.
Het verbeteren van de duurzame economische vitaliteit van het platteland.	060201: Vanuit haar stimulerende, coördinerende en begeleidende rol bevordert de provincie de duurzame landbouw. Dit doet zij o.a. door project- en subsidieaanvragen te beoordelen.
	060202: Vanuit haar stimulerende, coördinerende en begeleidende rol bevordert de provincie de diversificatie van economische dragers.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Vitaal Platteland

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	150.000	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	2.471.437	2.254.929	1.333.023	483.228	478.228	476.228
Totaal lasten	2.471.437	2.404.929	1.333.023	483.228	478.228	476.228

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	1.240.405	0	0	0	0	0
Totaal baten	1.240.405	0	0	0	0	0
Saldo programma	1.231.032	2.404.929	1.333.023	483.228	478.228	476.228

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil in lasten tussen 2006 en 2007 is te verklaren doordat er € 800.000 minder is geraamd voor acties in het kader van "Vitaal platteland Zeeland". Het budget 2006 is verhoogd via het overboeken van kredieten van niet bestede budgetten uit voorgaande jaren.

De daling van de lasten na 2007 is toe te schrijven aan het wegvallen van de raming "Vitaal platteland Zeeland" ad € 850.000.

Inleiding

Met de rol in de ruimtelijke ordening heeft de provincie een belangrijk instrument in handen om sturing te geven aan de ruimtelijke inrichting van de provincie. Het primaire doel is het bewerkstelligen van een betere ruimtelijke kwaliteit in de provincie door een afgewogen ruimtelijke ordening, enerzijds door zelf plannen daarvoor te (helpen) ontwikkelen, anderzijds door het beoordelen van ruimtelijke plannen van andere overheden. De provincie vervult daarbij verschillende rollen:

- Een regisserende rol;
- Een toetsende rol;
- En de rol van (mede)ontwikkelaar.

De provinciale inzet is om een accentverschuiving plaats te laten vinden van toelatingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie.

In 2007 komt de rijkstaak "Investeringsplan Landelijk Gebied" (ILG) op ons af. Dit plan kan worden beschouwd als voorbeeld van 'ontwikkelingsplanologie'. Met het ILG willen we samen met gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties een bijdrage leveren aan het mooier, vitaler en dynamischer maken van onze provincie. In de loop van 2007 zal het ILG verder in alle programma's van RMW door gaan werken. Dit zal in de loop van het begrotingsjaar duidelijker worden.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

0701: Duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

0702: Nieuw toekomstperspectief voor gebieden.

0703: Begeleiding van gemeentelijke plannen

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling:

Met het omgevingsplan beschikt de provincie over een actueel beleidskader. Eén van de voortdurende uitdagingen is het actueel houden van dat beleidskader en in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. In het plan worden een aantal herzieningen en uitwerkingen aangekondigd. En daarnaast zal toepassing gegeven worden aan de systematiek van de plantoepassingen en zullen de instrumenten die het plan biedt worden uitgewerkt en geoperationaliseerd. Eveneens zal de uitvoering worden opgepakt; een aantal van de doelen en acties worden in deze paragraaf uitgewerkt en de overige zijn in de andere hoofdstukken te vinden.

Nieuw toekomstperspectief voor gebieden:

Het zelf als provincie actief bijdragen aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit blijkt heel succesvol op het niveau van de gebiedsgerichte projecten. Samen met andere partijen wordt in verschillende regio's gewerkt aan gebiedsplannen. De kracht van dergelijke projecten is dat de inzet niet beperkt blijft tot planvorming, maar dat daadwerkelijk wordt mede geïnvesteerd in de uitvoering. Met deze verschuiving (waarin de provincie behalve gebiedsregisseur ook steeds meer de rol krijgt van medeontwikkelaar), ontstaat een directere invloed van de provincie op de beoogde ruimtelijke kwaliteit. De provincie zal deze aanpak intensiveren.

Begeleiding van gemeentelijke plannen:

De provincie vervult een wettelijke taak bij de beoordeling van gemeentelijke plannen. De Wet op de Ruimtelijke Ordening wordt fundamenteel herzien. Daardoor komen er ook in de wettelijke taken voor de provincie verandering. De goedkeuringsbevoegdheid van bestemmingsplannen komt te vervallen en nieuwe instrumenten komen voor de provincie beschikbaar na 2007. Het borgen van het provinciaal belang in de ruimtelijke ordening en het tot stand komen van kwalitatief goede bestemmingsplannen blijft de inzet, alleen de methode wordt anders.

Meer dan voorheen zullen wegen voor verbetering in een vroeg stadium van de planvorming in het overleg met gemeenten worden gezocht, minder dan voorheen zal de juridische afdwingbaarheid een instrument vormen. Bestemmingsplannen en artikel 19 aanvragen worden conform de huidige wet behandeld. Bij die beoordeling vindt tevens een kwaliteitstoets plaats, nu gebaseerd op het nieuwe omgevingsplan.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd zijn onderstaande doelstellingen geformuleerd.

Effect	Doelstelling
Duurzame ruimtelijke ontwikkeling.	070101: Het stimuleren van sociaal-culturele dynamiek, het bevorderen van woonmigratie en concentreren van wonen en werken in de stedelijke concentraties vanuit een coördinerende, ontwikkelende en planbegeleidende rol.
	070102: Het faciliteren van de noodzakelijke en gewenste economische dynamiek, vanuit een coördinerende en planbegeleidende rol.
	070103: Het versterken van de bijzondere Zeeuwse omgevingskwaliteiten (rust, ruimte, groen, beeldkwaliteit), vanuit een kaderstellende, planbegeleidende en coördinerende rol
	070104: Vanuit een stimulerende en faciliterende rol versterkt de provincie de beeldkwaliteit.
Nieuw toekomstperspectief voor gebieden.	070202: Vanuit een initiërende en coördinerende rol zorgt de provincie (samen met andere partijen) in een gebied voor plannen en uitvoeringsprogramma's, waarin wordt gewerkt aan de vitalisering van de economie, de versterking van het toeristisch product, ruimte voor nieuwe ontwikkeling, nieuwe kansen voor de landbouw en oplossingen voor knelpunten water.
Begeleiding van gemeentelijke plannen	070302: Bestemmingsplannen worden begeleid, beoordeeld en behandeld binnen de wettelijke termijn. Bij adviezen over (voor)-ontwerp bestemmingsplannen wordt een interactieve benadering toegepast, plannen van belang voor het halen van Woningbouwafspraken met het Rijk worden op dit gewicht beoordeeld. Besluiten van GS dienen de toets der kritiek bij de Raad van State te kunnen doorstaan. Beoordeling van Plannen en art 19 aanvragen vind plaats op een systematische en beleidsmatig verankerde wijze.
	070303: Het stimuleren van de digitalisering van ruimtelijke plannen.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Ruimtelijke ontwikkeling

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	176.201	966.350	548.600	1.098.600	1.523.600	1.523.600
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	10.244.159	9.901.263	5.544.375	4.624.088	4.550.838	4.527.088
Totaal lasten	10.420.360	10.867.613	6.092.975	5.722.688	6.074.438	6.050.688

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	5.147.334	-7.515	0	0	0	0
Totaal baten	5.147.334	-7.515	0	0	0	0
Saldo programma	5.273.026	10.875.128	6.092.975	5.722.688	6.074.438	6.050.688

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten na 2006 is deels te verklaren door een aantal incidentele prioriteiten. Het betreft met name de prioriteit "gebiedenbeleid" ad € 650.000, de prioriteit "Westerschelde containerterminal" ad € 200.000, de prioriteit "grondruilbank Veerse meer" ad € 200.000, en de prioriteit "landschappelijk netwerk" ad € 150.000. Daarnaast werden er ook een aantal prioriteiten toegekend met betrekking tot 2007. Per saldo betekent dit een daling van de prioriteiten ten bedrage van € 400.000.

Daarnaast kenden ook de overige lasten een daling na 2006. Deze daling is te verklaren doordat het budget is verhoogd via het overboeken van niet bestede kredieten uit voorgaande jaren. Het betreft hier met name de lasten voor de subsidiëring "gebiedsgericht beleid" ad € 2,5 miljoen, het "Veerse meer" ad € 400.000 en de "kust West Zeeuws-Vlaanderen" ad € 200.000. Daarnaast werd er na 2006 geen raming meer voor "beeldkwaliteit" ad € 100.000, "natuurlijk landschap" ad € 150.000, het project "implementatie convenant" ad € 150.000.

Het verschil in het saldo van de prioriteiten tussen 2007 en 2008 is toe te schrijven aan het toekennen van middelen ad € 1 miljoen voor de prioriteit "spoorlijn Goes", die loopt tot en met 2011, en het niet continueren van incidentele prioriteiten ad € 450.000.

De stijging van het saldo van de prioriteiten voor de jaren 2009 tot en met 2010 is toe te schrijven aan de prioriteit "afscherming sloegebied" ad € 425.000.

In de lasten voor prioriteiten zijn geen overheadkosten ad € 15.400 meegenomen voor de financiële prioriteit "verlenging grondbank West Zeeuws-Vlaanderen". Deze overheadkosten zijn meegenomen in de post lasten overig. Daarom is er een verschil met het overzicht van de financiële prioriteiten.

De overige lasten laten na 2007 een daling zien. Deze is toe te schrijven aan het feit dat er voor de uitvoering van het collegeprogramma "Alle zeilen bij" tot en met 2007 € 760.000 beschikbaar werd gemaakt voor "integraal gebiedenbeleid".

Inleiding

De contouren van de provinciale verkeers- en vervoersvisie zijn vastgelegd in het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan Zeeland (PVVP Zeeland, 2003) met als titel “Mobiliteit op Maat”.

Mobiliteit hoort bij de moderne samenleving. Mobiliteit van personen en goederen heeft positieve gevolgen voor de welvaart en het welbevinden. Maar er zijn ook negatieve effecten aan verbonden. Met name de groei van het verkeer over de weg veroorzaakt problemen: files, waardoor steden en bedrijventerreinen minder goed bereikbaar zijn, uitstoot van schadelijke uitlaatgassen, versnippering van natuur en landschap door de aanleg van infrastructuur en een toenemend aantal verkeersongevallen, soms met dodelijke afloop. De hoofddoelstelling van het PVVP is dan ook als volgt: Zeeland biedt aan iedereen een optimaal verkeer- en vervoersysteem, waarvan de kwaliteit van de individuele gebruiker in goede verhouding staat tot de kwaliteit van de samenleving als geheel, en dat recht doet aan de functies in verschillende gebieden. De kwaliteiten van een optimaal functionerend verkeers- en vervoersysteem worden daarbij in belangrijke mate bepaald door bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Het programma “mobiliteit” richt zich vanuit de kaders van de Nota Mobiliteit, met op strategisch niveau de nationale visie op het verkeers- en vervoerssysteem t/m 2020, en het PVVP Zeeland op de bereikbaarheid van Zeeland met de (vracht)auto, het openbaar vervoer, de fiets en op de verkeersleefbaarheid, een duurzame afwikkeling van goederenstromen en regionale samenwerking met andere overheden.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
0801: Er is in Zeeland een basis bereikbaarheidskwaliteit over de weg: de belangrijkste functies en voorzieningen zijn bereikbaar met de (vracht)auto.
0802: Er is in Zeeland een basisoniveau van bediening met het openbaar vervoer. Dit is in principe lijngebonden. Als er te weinig vraag is, is er het oproep gestuurd vervoer. De OV-verbinding tussen Vlissingen en Breskens is betrouwbaar en kwalitatief hoogwaardig.
0803: Er is in Zeeland een integraal fietsklimaat, dat de concurrentiepositie van de fiets, vooral ten opzichte van de auto, utilitair en recreatief versterkt.
0804: Goederenstromen worden in Zeeland zoveel mogelijk afgewikkeld via duurzame vervoerswijzen.
0806: De afstemming tussen maatregelen op het gebied van auto, openbaar vervoer, fiets en goederenvervoer krijgt gestalte via samenwerking met Rijk, waterschappen en gemeenten.
0807: Zeeland is 'verkeersleefbaar': de negatieve gevolgen van het autoverkeer en de infrastructuur worden zoveel mogelijk beperkt.
De beleidsdoelen en beleidseffecten uit dit programma zijn ook opgenomen in de Monitor PVVP Zeeland. In 2004 is voor de effectindicatoren een nulmeting verricht. Jaarlijks wordt de voortgang op deze indicatoren gemeten en gerapporteerd.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan Zeeland, Mobiliteit op Maat, is in februari 2003 vastgesteld door Provinciale Staten. De kern van het PVVP bestaat uit zeven gebiedsprofielen, zeven soorten gebieden waarin een bepaalde functie of eigenschap doorslaggevend is voor de inrichting van het verkeer- en vervoersysteem. Voor de verschillende typen gebieden zijn beschreven welke rol de auto, het openbaar vervoer en de fiets zouden moeten spelen. Daarbij gaat het telkens om de balans tussen die drie. Deze visie is in twee sporen verder uitgewerkt:

De bestaande provinciale beleidsnota's op het gebied van verkeer en vervoer zijn getoetst aan deze visie. Dat heeft geleid tot voorstellen voor wijzigingen en aanzetten voor nieuw beleid.

Daarnaast is de visie vertaald in concrete acties die passen bij het gebiedsprofiel. Via regionale samenwerking met gemeenten, waterschappen en Rijk worden concrete afspraken gemaakt over de uitvoering van die acties.

De uitvoering van deze twee sporen vindt plaats in verschillende 'programma's':

Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP)

De 'paraplu' boven alle hieronder genoemde programma's is het PVVP Zeeland, getiteld 'Mobiliteit op Maat'. De (beleids)hoofddijnen uit de programma's komen samen in het PVVP. Gezamenlijk geven ze vorm aan een integraal verkeers- en vervoersbeleid. Directe uitvoering van het PVVP gebeurt, naast de hieronder genoemde programma's, via het Actieprogramma PVVP Zeeland en de regionale samenwerking.

Actieprogramma PVVP Zeeland

Het Actieprogramma PVVP Zeeland geeft het totaaloverzicht van de beleidsacties die jaarlijks worden uitgevoerd op het gebied van openbaar vervoer, verkeersveiligheid, goederenvervoer, fiets en mobiliteitsmanagement, leefbaarheid, regionale samenwerking en monitoring. Het actieprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van een beleidseffectrapportage, die inzicht geeft in de voortgang en resultaten van het verkeers- en vervoersbeleid. De financiële consequenties van de (vervolg)acties worden vertaald in een investeringsprogramma. Daarin wordt per vervolgactie aangegeven of het gaat om interne (personele) kosten/inspanningen, externe (personele) kosten of infrastructuurkosten.

Regionale samenwerking

Via de regionale samenwerking wordt door de overheden in Zeeland gezamenlijk uitvoering gegeven aan zowel de (bestaande) gebiedsaanpakken als aan de gebiedsprofielen uit het PVVP. De samenwerking is erop gericht om op het strategische niveau afspraken te maken en prioriteiten te stellen en sturing te geven aan het integrale verkeers- en vervoersbeleid voor de betreffende regio.

In 2007 wordt het PVVP geactualiseerd. Directe aanleiding daarvoor is het gegeven dat in de Nota Mobiliteit, waarvan de PKB op 21 februari 2006 in werking is getreden, een aantal essentiële onderdelen van beleid zijn opgenomen, die binnen 1,5 jaar na inwerkingtreding van de PKB moeten zijn doorvertaald in de Provinciale Verkeers- en Vervoersplannen. Vóór juli 2007 moet het PVVP Zeeland dus zijn aangepast aan de essentiële onderdelen.

Vanuit de Nota Mobiliteit is ook het instrument 'netwerkanalyse' ontwikkeld. Op basis hiervan kunnen de regio's zelf beargumenteren hoe afwegingen op verkeerskundig gebied in hun specifieke ruimtelijke en economische context gemaakt moeten worden. Dit project is in augustus 2006 afgerond. In feite vormt dit project een uitwerking van het PVVP, maar nieuwe inzichten zullen ook onderdeel worden van de actualisering van het PVVP.

Bereikbaarheid/project Goes-Gent

Centraal in het bereikbaarheidsbeleid staat het project Goes-Gent, met als belangrijk onderdeel de N62. Het project heeft tot doel de mogelijkheden te onderzoeken om samen met externe partijen te komen tot een integrale grensoverschrijdende ontwikkelingsschets 2030 voor het gebied tussen Terneuzen en Gent en tevens zorg te dragen dat samenwerking ontstaat tussen een aantal reeds in gang gezette initiatieven, waaronder het project N62. Het project is gestart in het voorjaar van 2006 en zal naar verwachting een aantal jaren door gaan lopen.

In de studie naar de nautische toegankelijkheid van het Kanaal Gent-Terneuzen is gebleken dat er grote economische potenties in de Kanaalzone liggen. Daarnaast lopen er diverse projecten in dit gebied, die zowel beleidsmatig van aard zijn als gericht op infrastructuur.

Het gaat hierbij in het bijzonder om de volgende projecten/acties:

- de verbreding van de zeesluis bij Terneuzen;
- het realiseren van een Kanaalkruising bij Sluiskil;
- de verdubbeling van de Tractaatweg;
- de verkenning van een spoorlijn Axel-Zelzate;

de aansluiting van de Tractaatweg op de R4 Werst;
het ROM-project Kanaalzone (Terneuzen)
het ROM-project Oost-Vlaanderen
de samenwerking van de havens Terneuzen en Gent
de verkenning van de behoefte aan bedrijfsterreinen.

Het is van belang dat voor deze (deel)projecten een regie wordt gevoerd. De provincie zal daar waar mogelijk deze regierol op zich nemen, waarbij de totstandkoming van een "overall-visie" voor de langere termijn uitgangspunt is.

Met dit project zal een gezamenlijke visie worden geformuleerd en zal worden getracht om de diverse processen met elkaar te laten sporen.

De provincie zal een faciliterende rol spelen. Hiertoe wordt een projectorganisatie opgericht.

Om doorstromingsproblemen in de toekomst te voorkomen wordt de N62, de noord-zuidverbinding tussen de A58 en de Expresweg in België, opgewaardeerd. Daarbij gaat het om een verdubbeling van de capaciteit van de Sloeweg en de Traktaatweg en een nieuwe kanaalkruising bij Sluiskil (ter vervanging van de huidige brug). De MER-procedures voor deze onderdelen zijn opgestart (Tractaatweg) of bevinden zich in de besluitvormingsfase (Sloeweg en Sluiskil). De verdere aanpak van de kanaalkruising bij Sluiskil zal nadrukkelijk worden gekoppeld aan de ontwikkelingsmogelijkheden voor de Kanaalzone Gent – Terneuzen. De bestuurlijke overleggroep Van Gelder/Balthazar heeft hier advies over uitgebracht (o.a. over de dimensionering van een tunnel bij Sluiskil) en inmiddels is besloten tot een vervolgstudie.

Leefbaarheid/project Belvédère

Als onderdeel van de nieuwe Rijksweg N57 is het project Belvédère gestart. Belvédère richt zich op versterking van de relatie tussen landschap, cultuurhistorie en infrastructuur. Doel van het project is om het lokale wegennet dat wordt beïnvloed door de aanleg van de nieuwe N57, zoals de dorpsstraversen in Sint Laurens en Serooskerke, te voorzien van een kwaliteitsimpuls. Daarbij gaat het met name om de (landschappelijke) inpassing van de wegen en de leefbaarheidsaspecten rondom de wegen. Uitgangspunt is dat meer rekening wordt gehouden met landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken. Onderdeel van de studie is ook de landschappelijke inpassing van de nieuwe N57. Het landschapsplan hiervoor wordt opnieuw tegen het licht gehouden, vooral om te bezien of er verbeteringen mogelijk zijn.

Het project kent twee fasen. De eerste fase heeft betrekking op de inpassing van de nieuwe N57. Deze fase is afgerond en de resultaten zijn meegenomen in het bestek voor deze nieuwe weg. De tweede fase behandelt de aanpassingen van het lokale wegennet. De afronding van deze fase is voorzien begin 2007. Het eindresultaat is een landschapsvisie en een inrichtingsvoorstel voor de vrijkomende infrastructuur en alle daarbij behorende kwaliteiten (cultuur, ecologie, verkeersstructuur, landschappelijke inpassing etc.).

Beleidsplan Openbaar Vervoer

De provincie Zeeland is als concessieverlener verantwoordelijk voor het regionale busvervoer en de fast ferryverbinding tussen Vlissingen en Breskens. De ervaringen met de verlening van OV-concessies, m.i.v. 2002, heeft er toe geleid dat de (beleidsmatige) betrokkenheid van de provincie bij vooral de kwaliteit van het openbaar vervoer sterk is toegenomen.

Eind 2005 is door PS het nieuwe beleidsplan openbaar vervoer vastgesteld, dat invulling geeft aan vraaggestuurd openbaar vervoer. Voor de netwerkstructuur wordt uitgegaan van een aanbestedeerde benadering voor de zwaarste vervoerstromen en een vraaggestuurde benadering voor de dunne vervoersstromen. Voor het oproepgestuurde vervoer wordt gekozen voor toepassing van de lijntaxi en op experimentele basis de flexbus. Voor het landelijk gebied waar de lijntaxi/flexbus niet komt kunnen gemeenten in de gelegenheid gesteld worden om CVV aan te bieden, bijvoorbeeld gecombineerd met het WVG-vervoer. Voor de ontwikkelfunctie is gekozen voor een gedeelde verantwoordelijkheid tussen provincie en vervoerders, die overeenkomt met de huidige situatie.

Per 1 januari 2007 gaan nieuwe concessies voor Noord-Zeeland en Zeeuws-Vlaanderen in. In dat kader is er ook nadrukkelijk aandacht voor het concessiebeheer, de toegankelijkheid van bushaltes, het verbeteren van reizigersinformatie door communicatie en marketing en de regionale implementatie van de OV-chipkaart en daaraan gekoppeld een nieuw tariefsysteem.

Actieplan Fiets

Het Zeeuws Coördinatiepunt Fiets (ZCF) geeft voor de provincie invulling aan de regisseursrol voor het fietsbeleid. Het ZCF dient als 'aanjager' voor de provincie Zeeland en andere wegbeheerders. Daarnaast is het ZCF verantwoordelijk voor de uitvoering van het Actieplan Fiets. Eind 2005 is het nieuwe Actieplan Fiets (2005-2010) vastgesteld. De kern van dit nieuwe actieplan is het realiseren van een integraal Zeeuws fietsklimaat dat er voor zorgt dat het huidige aantal fietsers behouden blijft en de positie van de fiets utilitair en recreatief wordt versterkt. Realisering hiervan gebeurt langs twee sporen: het aanbieden van een zodanig compleet en veilig fietsnetwerk dat de fiets een aantrekkelijk vervoersalternatief is en het zodanig beïnvloeden van het gedrag dat de bewoners en de bezoekers van de provincie meer gaan fietsen. De

uitvoering via concrete projecten, inclusief prioritering, financiering en tijdplanning, is geregeld in het Meerjarenprogramma Actieplan Fiets.

Actieplan Goederenvervoer/project Incodelta

Acties op het gebied van logistiek en ruimtelijke planning zijn vooral een wisselwerking tussen marktpartijen en overheden. Voor een belangrijk deel lopen deze acties via Incodelta Zuid-Nederland: een samenwerkingsverband tussen de vier zuidelijke provincies (Limburg, Noord-Brabant, Zuid-Holland en Zeeland). De financiële bijdragen voor Incodelta zijn vastgelegd tot eind 2007. Daarnaast is er een platform goederenvervoer waar diverse partijen aan deelnemen. Het platform begeleidt de uitvoering van het Actieplan Goederenvervoer en zorgt voor informatie- en kennisuitwisseling.

Conform de beslissing van Provinciale Staten wordt de kadernota goederenvervoer verder uitwerken tot een nieuw Actieplan Goederenvervoer 2006-2010. Uitgangspunt daarbij is het bovenregionale GV-scenario. Deze gaat uit van verbetering van de concurrentiepositie in de Rijn-Schelde-Delta door het faciliteren van het (verladende) bedrijfsleven, bestaande uit landbouw, visserij, industrie en havens. Daar waar nodig wordt samenwerking gezocht met aangrenzende regio's. Beleid wordt sterk afgestemd met omliggende regio's in Kanaalzoneoverleg, RSD-verband en met West-Brabant. Dit scenario vraagt om een verandering in de organisatie van het goederenvervoerbeleid bij de provincie.

De verwachting is dat het nieuwe actieplan eind 2006 wordt vastgesteld door PS. In het verlengde daarvan zal ook een keuze worden gemaakt over de voortzetting van het project Incodelta. Daartoe wordt momenteel een businessplan voorbereid, met de contouren voor de Incodelta organisatie na 2007. Eind 2006 moet hierover bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden in de Stuurgroep Incodelta, waarna het wordt voorgelegd aan de colleges van GS van Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

Effect	Doelstelling
Er is in Zeeland een basis bereikbaarheidskwaliteit over de weg: de belangrijkste functies en voorzieningen zijn bereikbaar met de (vracht)auto.	080101: 1) Vanuit heel Zeeland is het hoofdwegennet binnen een afstand van 10 kilometer bereikbaar. 2) Op het hoofdwegennet is de verhouding tussen intensiteit en capaciteit (I/C-verhouding) beneden de 0,8. De I/C-verhouding is de verhouding tussen de werkelijke verkeersintensiteiten op een wegvak en de theoretische capaciteit van dat wegvak. Wanneer deze verhouding boven de 0,8 ligt ontstaan er problemen. Dan begint dat wegvak vol te lopen, ofwel: er ontstaat congestie (file). De capaciteit van het wegvak wordt dan bijna volledig benut.
Er is in Zeeland een basisniveau van bediening met het openbaar vervoer. Dit is in principe lijngebonden. Als er te weinig vraag is, is er het oproep gestuurd vervoer. De OV-verbinding tussen Vlissingen en Breskens is betrouwbaar en kwalitatief hoogwaardig.	080201: - Er is in Zeeland 100 procent dekkingsgraad van openbaar vervoer in de kernen met minimaal oproepafhankelijk vervoer (belbus). - Afvaarten vinden plaats conform de vastgestelde dienstregeling; de uitval van het totale aantal afvaarten bedraagt maximaal 1%.
Er is in Zeeland een integraal fietsklimaat, dat de concurrentiepositie van de fiets, vooral ten opzichte van de auto, utilitair en recreatief versterkt.	080301: - Het fietsnetwerk is veilig en compleet. - Het huidige aantal fietsers blijft behouden.
Goederenstromen worden in Zeeland zoveel mogelijk afgewikkeld via duurzame vervoerswijzen.	080401: Het bevorderen van het goederenvervoer per spoor, water en buis.
De afstemming tussen maatregelen op het gebied van auto, openbaar vervoer, fiets en goederenvervoer krijgt gestalte via samenwerking met Rijk, waterschappen en gemeenten.	080601: Zeeland is afgedekt met gebiedsaanpakken of andere vormen van regionale samenwerking.
Zeeland is 'verkeersleefbaar': de negatieve gevolgen van het autoverkeer en de infrastructuur worden zoveel mogelijk beperkt.	080701: - De negatieve effecten van het autoverkeer en de infrastructuur worden geminimaliseerd. - Vrijkomende infrastructuur wordt heringericht volgens de bijbehorende cultuurhistorische, ecologische en landschappelijke kwaliteiten.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Mobiliteit

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	224.006	2.172.100	3.085.000	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	44.980.134	38.361.892	33.452.467	35.776.491	35.801.526	35.210.652
Totaal lasten	45.204.140	40.533.992	36.537.467	35.776.491	35.801.526	35.210.652

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	32.652.458	21.712.474	20.998.375	21.525.712	21.018.482	21.137.696
Totaal baten	32.652.458	21.712.474	20.998.375	21.525.712	21.018.482	21.137.696
Saldo programma	12.551.683	18.821.518	15.539.092	14.250.779	14.783.043	14.072.956

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten tussen 2006 en 2007 kan enerzijds verklaard worden door een daling in de uitgaven voor "subsidies voor vervoersondernemingen" ad € 5 miljoen en in de "A4-Zuid" ad € 1 miljoen en een stijging in de uitgaven ad € 2 miljoen met betrekking tot investeringen in infrastructuur.

De daling van de baten na 2006 kan verklaard worden door het wegvallen van de inkomsten met betrekking tot het "knooppunt bewegwijzering" ad € 200.000 en de "tweede brug te Bruinisse" ad € 600.000.

De daling van de lasten prioriteiten voor de jaren 2008 tot en met 2010 is toe te schrijven aan de incidentele prioriteit "meerjaren programma infrastructuur Zeeland 2004-2007" voor een totaalbedrag ad € 3.000.000.

De overige lasten laten na 2007 een stijging zien, die is toe te schrijven aan investeringen in infrastructuur ad € 2 miljoen.

Inleiding

De contouren van de provinciale verkeers- en vervoersvisie zijn vastgelegd in het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan Zeeland (PVVP Zeeland, 2003) met als titel “Mobiliteit op Maat”.

Mobiliteit hoort bij de moderne samenleving. Mobiliteit van personen en goederen heeft positieve gevolgen voor de welvaart en het welbevinden. Maar er zijn ook negatieve effecten aan verbonden. Met name de groei van het verkeer over de weg veroorzaakt problemen: uitstoot van schadelijke uitlaatgassen, versnippering van natuur en landschap door de aanleg van infrastructuur en verkeersongevallen, soms met dodelijke afloop.

De hoofddoelstelling van het PVVP is dan ook als volgt: Zeeland biedt aan iedereen een optimaal verkeer- en vervoersysteem, waarvan de kwaliteit van de individuele gebruiker in goede verhouding staat tot de kwaliteit van de samenleving als geheel, en dat recht doet aan de functies in verschillende gebieden. De kwaliteiten van een optimaal functionerend verkeer- en vervoersysteem worden daarbij in belangrijke mate bepaald door bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Het programma “verkeersveiligheid” richt zich daarbij op het verbeteren van de verkeersveiligheid via infrastructurele aanpassingen en gedragsbeïnvloeding.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

0901: Door een consequente inrichting van het wegennet en voldoende kennis, vaardigheden en een juiste houding bij de weggebruikers, zijn de kansen om in Zeeland betrokken te raken bij een verkeersongeval zo klein mogelijk, en als er sprake is van een verkeersongeval dan zijn de gevolgen beperkt.

Verkeersveiligheid is een belangrijk maatschappelijk en politiek item. In de Nota Mobiliteit is door het Rijk aangegeven dat er in 2010 niet meer dan 900 verkeersdoden en 17.000 geregistreerde ziekenhuisopnamen mogen zijn. Dit vergt aanzienlijke (financiële) inspanningen, ook van de regionale overheden. Voor Zeeland is de Rijksdoelstelling in het PVVP Zeeland vertaald in maximaal 32 verkeersdoden en 300 geregistreerde ziekenhuisopnamen in 2010.

In het nieuwe Beleidsplan Verkeersveiligheid 2005-2010 is deze doelstelling aangescherpt tot -20% ernstige verkeersslachtoffers in 2010 t.o.v. het gemiddelde over 2001-2003. Dit komt neer op maximaal 321 ziekenhuisgewonden en doden, met als extra voorwaarde ten hoogste 24 verkeersdoden.

Om de aangescherpte doelstelling te realiseren wordt in het beleidsprogramma ingezet op een versterking van gedragsbeïnvloedende instrumenten (educatie, communicatie en verkeershandhaving) en een sterkere integratie van gedragsbeïnvloeding en aanpassingen aan infrastructuur.

Het verbeteren van de verkeersveiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partners in Zeeland. Het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (ROVZ) stimuleert, coördineert en initieert deze samenwerking. In de praktijk krijgt de samenwerking vooral gestalte bij het uitvoeren van de speerpunten uit het werkplan van het ROVZ. Organisatorisch is de samenwerking vormgegeven in twee Regionale VerkeersveiligheidsOverleggen (RVO's): boven de Westerschelde en Zeeuws-Vlaanderen.

Het Provinciaal Overleg Verkeer en Vervoer (POVV) en het ROVZ Plenair zijn de bestuurlijke kaders waarbinnen de speerpunten worden besproken en goedgekeurd. In het POVV participeren de wegbeheerders; in het ROVZ participeren naast de wegbeheerders ook Regio Politie Zeeland, Openbaar Ministerie en diverse verkeersorganisaties. Voor de infrastructuur ligt het primaat bij het POVV; voor gedragsbeïnvloeding en handhaving bij het ROVZ.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

De uitvoering van het Beleidsprogramma Verkeersveiligheid 2005-2010 loopt via twee sporen: - het infrastructurele spoor is uitgewerkt in het Categoriseringsplan Wegen Zeeland en Verkeersveiligheid op Maat; - de gedragsbeïnvloeding in het jaarlijkse werkplan van het ROVZ.

Categoriseringsplan Wegen Zeeland (vastgesteld in 2002)

Dit plan beschrijft de verkeersplanologische indeling van het Zeeuwse wegennet (buiten de bebouwde kom) en de vertaling daarvan naar een eindbeeld met drie inrichtingscategorieën: stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen. Het streven is om de beoogde maatregelen van de duurzaam veilige inrichting van het Zeeuwse wegennet binnen 30 jaar te realiseren.

Verkeersveiligheid op Maat (vastgesteld in 2004)

De vertaling van het eindbeeld uit het categoriseringsplan naar de concrete inrichting van wegen is gedaan in Verkeersveiligheid op Maat (VoM). VoM is het resultaat van een accentverschuiving als gevolg van de landelijke en Zeeuwse financiële situatie. Het accent is daarbij verschoven van een allesomvattende gebiedsgewijze aanpak in een hoog tempo, zoals bijvoorbeeld in West Zeeuws-Vlaanderen, naar meer maatwerk. Dit maatwerk komt neer op het aanbrengen van uniforme wegmarkeringen Zeeland-breed, plateaus op 60 km-wegen, een aantal rotondes op 80 km-wegen en het verstevigen van de berm van een aantal wegen. Essentieel daarbij is de communicatie over deze maatregelen richting de weggebruiker. De uitvoering van het maatwerk is voorzien in de periode 2005-2010. Om de effecten van de maatregelen en de voortgang van de uitvoering in de gaten te houden is een monitoringprogramma ontwikkeld.

Werkplan ROVZ (jaarlijks) Gedragsbeïnvloeding krijgt gestalte in het jaarlijkse werkplan van het ROVZ, dat wordt uitgevoerd langs de drie lijnen die in het Beleidsplan Verkeersveiligheid 2005-2010 zijn uitgezet:

- Strategie: doelmatigheid, effectiviteit en efficiëntie van maatregelen, integrale samenwerking met partners in de regio en een integrale benadering van infrastructuur en gedragsbeïnvloeding.
- Tactiek: pro-actieve communicatie, initiëren van vernieuwingen, kennismanagement en monitoring.
- Inhoudelijke speerpunten: in totaal zijn er 13 speerpunten benoemd, variërend van de eenzijdige ongevallen tot alcohol in het verkeer. Jaarlijks wordt in het werkplan prioriteit gelegd bij 3 à 4 speerpunten.

Effect	Doelstelling
Door een consequente inrichting van het wegennet en voldoende kennis, vaardigheden en een juiste houding bij de weggebruikers, zijn de kansen om in Zeeland betrokken te raken bij een verkeersongeval zo klein mogelijk, en als er sprake is van een verkeersongeval dan zijn de gevolgen beperkt.	090101: -20% ernstige verkeersslachtoffers in 2010 t.o.v. het gemiddelde over 2001-2003. Dit komt neer op maximaal 321 ziekenhuisgewonden en doden. Met als extra voorwaarde ten hoogste 24 verkeersdoden.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Verkeersveiligheid

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	8.670.856	7.478.787	10.236.585	4.608.800	4.598.800	4.593.800
Totaal lasten	8.670.856	7.478.787	10.236.585	4.608.800	4.598.800	4.593.800

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	6.310.124	4.372.268	3.776.500	3.481.500	3.481.500	3.481.500
Totaal baten	6.310.124	4.372.268	3.776.500	3.481.500	3.481.500	3.481.500
Saldo programma	2.360.732	3.106.519	6.460.085	1.127.300	1.117.300	1.112.300

Toelichting op de meerjarenraming:

De stijging van de lasten na 2006 kan verklaard worden door toegekende middelen in 2007 voor het "demoproject duurzaam veilig verkeer West Zeeuws-Vlaanderen" ad € 1,7 miljoen en een toename van de investeringen in een aantal andere projecten in het kader van verkeersveiligheid voor een totaal bedrag van € 1 miljoen.

De daling van de baten na 2006 is te wijten aan het wegvallen van de inkomsten voor "demoproject duurzaam veilig verkeer West Zeeuws-Vlaanderen" ad € 700.000.

De daling van de lasten na 2007 is deels toe te schrijven aan het beëindigen van een aantal projecten in het kader van de verkeersveiligheid. Het voornaamste is het "demoproject duurzaam veilig verkeer West Zeeuws-Vlaanderen" ad € 1.700.000. Daarnaast werd het budget voor het "meerjaren programma infrastructuur Zeeland 2004-2007" voor een totaalbedrag ad € 3.000.000 overgeheveld naar het programma Mobiliteit.

Inleiding

Het programma Infrastructuur omvat de beleidsmatige aspecten van het beheer van de provinciale infrastructuur (wegen, Zeelandbrug, Kanaal door Walcheren). De daadwerkelijke instandhouding wordt in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen behandeld.

Het kader waarbinnen dit plaatsvindt, wordt gevormd door de landelijke wet- en regelgeving en het provinciale verkeer en vervoerbeleid, met de bijbehorende sectorale deelplannen. Ook beleid afkomstig van andere beleidsvelden kan invloed hebben op het gebruik en onderhoud van de infrastructuur, bijvoorbeeld ecologisch bermbeheer en gebruik van milieuvriendelijke bouwstoffen.

Binnen dit programma vallen de speerpunten 'Kwaliteitsbeleid voor beheer en onderhoud van (vaar)wegen' en 'Herschikking wegenbeheer tussen Rijk en Provincie' uit het Staten- en Collegeprogramma.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1001: Het aanbieden van een functioneel (vaar)wegennet wat goed is ingepast in zijn omgeving en voor die omgeving zo weinig mogelijk overlast veroorzaakt. Beleidsthema's daarbij zijn:

- Veiligheid
- Bereikbaarheid
- Comfort
- Aanzien
- Leefbaarheid
- Milieu

1002: Kostenneutrale ordening van het beheer van het landelijk en regionaal hoofdwegennet volgens het beginsel:

- Nationale stroomwegen in beheer bij het Rijk;
- Regionale stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen in beheer bij de provincie;
- Erftoegangswegen in beheer bij waterschappen.

Het maatschappelijk doel van de provinciale verkeersinfrastructuur is het waarborgen en waar mogelijk versterken van de sociale, culturele en economische vitaliteit van Zeeland. Daarbinnen richt het programma Infrastructuur zich op een veilige, vlotte en comfortabele afwikkeling van het verkeer, zowel over de weg als over water. Het scheepvaartverkeer en het wegverkeer moeten elkaar zo min mogelijk hinderen en het milieu wordt zo minimaal mogelijk belast. Verder moet het bij de provincie in beheer zijnde wegennet worden benut op een wijze die overeenstemt met de strategische rol die de provincie op dit gebied heeft. We werken samen met de andere wegbeheerders en belangenvertegenwoordigers in Zeeland, zoals bijvoorbeeld Rijkswaterstaat, de Zeeuwse gemeenten en waterschappen, 3VO en de ANWB. Het beleid wordt afgestemd met deze partners. Het belang en de behoefte van de weggebruiker staan daarbij centraal.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Kwaliteitsbeleid Infrastructuur

Het kwaliteitsbeleid voor de (vaar)wegen onderscheidt de thema's bereikbaarheid, veiligheid, comfort, leefbaarheid, aanzien en milieu. Voor elk beleidsthema is een kwaliteitsniveau vastgesteld door Provinciale Staten. De hoofdlijn van het gekozen kwaliteitsniveau is "goed is goed genoeg". Voor een aantal thema's is het kwaliteitsniveau hoger gekozen.

In geval van droge infrastructuur gaat het daarbij om de gladheidsbestrijding en groenvoorzieningen. Daarbij wordt een kwaliteitsniveau aangehouden wat hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

In geval van gladheidsbestrijding wordt daarbij op jaarbasis uitgegaan van 22 preventieve en 5 curatieve acties.

Het Beheerplan beschrijft de verschillende kwaliteitsniveaus, de daaraan te koppelen doelstelling alsmede de uit te voeren onderhoudsmaatregelen. Aan de hand daarvan kan een berekening worden uitgevoerd naar de kosten die gemoeid zijn om het gewenste kwaliteitsniveau in stand te houden.

Voor het Kanaal door Walcheren is gekozen om een optimaal kwaliteitsniveau aan te houden op het gebied van bereikbaarheid en veiligheid.

Voor de droge infrastructuur is in 2006 een Beheerplan opgesteld dat in 2007 de basis vormt voor het uit te voeren beheer en onderhoud. Met ingang van 1 januari 2007 is er, als gevolg van wegenoverdracht Rijk - Provincie en Provincie - Waterschappen, sprake van een sterk gewijzigd wegareaal. Hoewel er bij de opstelling van het Beheerplan rekening is gehouden met het nieuwe wegareaal zal de concrete toepassing duidelijk maken in hoeverre bijstelling noodzakelijk is. De toepassing van het Beheerplan droge infrastructuur zal daarom worden geëvalueerd. Om dat mogelijk te maken onderkent de systematiek rond het Beheerplan diverse indicatoren welke de basis vormen voor monitoring.

Gladheidsbestrijding

Op het gebied van gladheidsbestrijding vindt nu afstemming plaats met de andere wegbeheerders. In de richting van de weggebruiker zal dit zich met name manifesteren door optimale bereikbaarheid en veiligheid van het Zeeuwse wegennet gedurende de winterperiode.

Om echter tot een effectievere en efficiëntere inzet van mensen en middelen te komen, is in 2006 een project gestart om verdergaande samenwerking bij de diverse overheidsinstellingen in beeld te brengen. In 2007 is duidelijk of gezamenlijke aanbesteding van de gladheidsbestrijding met het Rijk haalbaar is.

Herschikking wegenbeheer

In het kader van het project herschikking wegenbeheer neemt de Provincie per 1 januari 2007 het beheer en eigendom een aantal rijkswegen over. Als vervolgstap is de (kostenneutrale) overdracht van erftoegangswegen van de Provincie naar de waterschappen onderzocht. De overdracht van wegen naar de waterschappen zal kostenneutraal plaats vinden. In het verlengde van het project herschikking wegen zal een heroriëntatie rond de benodigde steunpunten plaatsvinden. Uitgangspunt is een strategische keuze van steunpunten binnen het nieuwe beheerareaal. In 2007 zal een aantal bestaande steunpunten geoptimaliseerd worden en tevens een aantal overtollige steunpunten worden afgestoten.

Effect	Doelstelling
Het aanbieden van een functioneel (vaar)wegennet wat goed is ingepast in zijn omgeving en voor die omgeving zo weinig mogelijk overlast veroorzaakt. Beleidsthema's daarbij zijn: - Veiligheid - Bereikbaarheid - Comfort - Aanzien - Leefbaarheid - Milieu	100101: Beheer en onderhoud uitvoeren conform het door Provinciale Staten gekozen beleids-/kwaliteitsprofiel. 100103: De samenwerking op het gebied van gladheidsbestrijding bij diverse overheden optimaliseren.
Kostenneutrale ordening van het beheer van het landelijk en regionaal hoofdwegennet volgens het beginsel: - Nationale stroomwegen in beheer bij het Rijk; - Regionale stroomwegen en	100201: Alle regionale stroomwegen, uitgezonderd die het Rijk in beheer wil hebben, en gebiedsontsluitingswegen in beheer bij de provincie. In principe geen erftoegangswegen in beheer bij de provincie, met uitzondering van doorgaande parallelwegen behorend tot provinciale wegen.

<p>gebiedsontsluitingswegen in
beheer bij de provincie;</p> <ul style="list-style-type: none">- Erftoegangswegen in beheer
bij waterschappen.	

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Infrastructuur

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	21.101.118	24.128.785	26.138.660	22.748.453	22.022.133	21.770.009
Totaal lasten	21.101.118	24.128.785	26.138.660	22.748.453	22.022.133	21.770.009

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	5.775.675	112.642.462	842.183	212.183	212.183	212.183
Totaal baten	5.775.675	112.642.462	842.183	212.183	212.183	212.183
Saldo programma	15.325.444	-88.513.677	25.296.477	22.536.269	21.809.949	21.557.825

Toelichting op de meerjarenraming

Het verschil in lasten tussen 2006 en 2007 is te wijten aan de incidentele verhoging in 2007 voor "vervanging materieel" ad € 700.000 en een structurele verhoging voor "renovatiebestek" ad € 750.000. Het restantverschil is te verklaren door het beëindigen en starten van een reeks andere infrastructurele investeringen.

De daling van de baten na 2006 betreft de incidentele bate van de afkoopsom van het rijk ad € 112 miljoen voor het onderhoud van het kanaal door Walcheren.

Het verschil tussen 2007 en de daaropvolgende is te verklaren doordat de incidentele raming ad € 700.000 voor "vervanging materieel" niet meer is opgenomen na 2007 en het feit dat er na 2007 geen raming meer is opgenomen voor "afstandbediening bruggen en sluizen" ad € 700.000, de "realisatie tweede Schroefbrug" ad € 1.200.000 en het "VerkeersRegelinstallatie beïnvloedingssysteem KAR" ad € 350.000.

De lasten en de baten laten bovendien ook een daling zien door het wegvallen van het "onderhoud opslagterreinen" ad € 250.000.

De daling van de baten na 2007 is voorts te verklaren door het wegvallen van de baten van de "realisatie 2de Schroefbrug" ad € 350.000.

Inleiding

Algemene doelstelling van het beleid is het behoud en de (verdere) versterking van de sociale infrastructuur, in evenwicht met de ontwikkeling van de economische en fysiekruimtelijke infrastructuur. Een sterke sociale infrastructuur is van belang voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor alle Zeeuwse inwoners.

Specifieke doelstelling is de vergroting van de (mogelijkheid tot) deelname aan de Zeeuwse samenleving door alle burgers, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Het gaat dan om de versterking van de sociale samenhang in de samenleving.

Onder dit begrotingsprogramma vallen de volgende doelstellingen (programma's) van de beleidsprogrammering sociale zorg:

- Gevoel op veilig;
- Vernieuwing in het vrijwilligerswerk;
- Vitale dorpen, leefbaar platteland;
- Jeugd telt mee;
- Niemand aan de zijlijn;
- Ideeënnetwerk.

Daarnaast zijn doelstellingen geformuleerd voor:

- uitwerking van de visienota 'De driehoek rond' en sportbeleid.

In de programma's staan een groot aantal politiek relevante actiepunten. Deze worden afzonderlijk via beleidsnota's aan Provinciale Staten voorgelegd.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1101: Een vergroting van de sociale cohesie.

We willen de sociale cohesie in Zeeland vergroten en bijdragen aan een sociaal duurzaam Zeeland. In de sociale agenda hebben Provinciale Staten weergegeven welke thema's in deze beleidsperiode centraal staan. Op deze thema's hebben wij concreet beleid ontwikkeld door vaststelling van de beleidsprogrammering sociale zorg. Hierin worden ons subsidiebeleid, onze eigen acties en de activiteiten van gesubsidieerde instellingen onderling afgestemd.

Het beleid is gericht op alle Zeeuwen, maar waar nodig richten we ons op specifieke groepen. Het sociaal beleid is niet alleen gericht op problemen, maar evenzeer op behoud en versterking van wat goed gaat. De komende jaren willen we een omslag maken van reparatiebeleid naar infrastructureel, preventief beleid.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

In het sociaal rapport (2004) zijn een groot aantal 'sociale variabelen' gemeten. Daarmee is de uitgangssituatie bekend. In 2008 zal de ontwikkeling van deze variabelen opnieuw in beeld worden gebracht. Daarnaast brengen wij jaarlijks een voortgangsrapportage uit, waarin we verslag doen van (het succes van) de verschillende activiteiten die wij in het kader van de beleidsprogrammering uitvoeren. Het gaat daarbij om een groot aantal (project)subsidies, maar ook over onze eigen activiteiten, zoals overleg, bijeenkomsten.

Effect	Doelstelling
Een vergroting van de sociale cohesie.	110108: <u>Integraal jeugdbeleid:</u> Het verbeteren van de leefomgeving voor kinderen en jongeren in Zeeland in samenwerking met gemeenten en maatschappelijke organisaties. Indicatoren a. In 2007 3 regio-akkoorden met gemeenten en organisaties voor ondersteuning van de algemene ontwikkelingsmogelijkheden van de jeugd. b. In 2007 een beleidsnota integraal jeugdbeleid vaststellen door Provinciale Staten.
	110109: <u>Vernieuwing in het vrijwilligerswerk:</u> Het vergroten van de participatie van de Zeeuwse bevolking aan het vrijwilligerswerk. Indicator: a. toename van 4% in 2008 ten opzichte van de gegevens uit het Sociaal Rapport 2004 (30%).
	110110: <u>Niemand aan de zijlijn:</u> Bevorderen dat kwetsbare (Zeeuwse) burgers kunnen deelnemen aan de samenleving (begrotingsbedrag incl. algemeen subsidie Scoop). Indicatoren: a. toename arbeidsparticipatie in 2008 van 63% (sociaal rapport 2004) naar 65%; b. toename aantal vrouwen in adviescommissies provincie tov van 2006.
	110112: <u>Gevoel op veilig:</u> Het creëren van voorwaarden voor een veilig leefklimaat en hiertoe in 2008 eenduidige parameters ontwikkeld hebben. Indicator: a. in 2007 beschikbaar hebben van parameters.
	110113: <u>Vitale dorpen, leefbaar platteland:</u> Het versterken van de leefbaarheid en vitaliteit van plattelandskernen. Indicator: a. minimaal 2 projecten in 2007 opstarten voor de totstandkoming van servicepunten / servicewinkels.
	110114: <u>Zeeland, sportief:</u> Het vergroten van de sportdeelname in de periode 2007 – 2009 (incl. algemeen subsidie Sport Zeeland). Indicatoren: a. + 5% onder schoolgaande jeugd in 2009; b. + 10% onder 55-plussers in 2009.
	110115: <u>Voorkomen van is beter:</u> Door een herijking van ons huidig sociaal beleid en door middel van minimaal vijf pilotprojecten zullen we vorm geven aan 'de driehoek rond' conform plan van aanpak 2006 (incl. College zorg en welzijn/WMO).

	110116:
--	---------

	<u>Sponsoring goede doelen</u> : We maken het mede mogelijk dat tenminste 10 activiteiten voor een goed doel in Zeeland met maximaal 2000 euro wordt gesteund.
--	--

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Sociaal Beleid

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	180.739	400.000	707.600	132.600	60.000	60.000
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	8.756.119	9.098.189	8.297.375	6.622.094	6.509.094	6.505.094
Totaal lasten	8.936.858	9.498.189	9.004.975	6.754.694	6.569.094	6.565.094

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	303.274	238.587	240.230	240.230	184.230	184.230
Totaal baten	303.274	238.587	240.230	240.230	184.230	184.230
Saldo programma	8.633.583	9.259.603	8.764.745	6.514.464	6.384.864	6.380.864

Toelichting op de meerjarenraming

De daling van de lasten in de jaren na 2007 is enerzijds toe te schrijven aan het, in afwachting van een nieuw college, niet continueren van de prioriteit "beleidsprogrammering sociale zorg" ad € 500.000, en anderzijds aan een daling van de raming voor het "verbeteren van de leefomgeving jongeren" ad € 500.000 en voor het "beleidskader sociale zorg en sociaal beleid" ad € 750.000.

Inleiding

1. Algemeen

In dit programma zijn zowel de gezondheidszorg als de jeugdzorg opgenomen. In verband met de specifieke verantwoordelijkheden en het belang van de jeugdzorg binnen de provinciale begroting brengen wij vanaf 2008 het onderdeel 'gezondheidszorg' over naar begrotingsprogramma 11 (sociaal beleid). Daarmee komt ook de inhoudelijke en beleidsmatige samenhang tussen zorg en sociaal beleid, (bijvoorbeeld in de beleidsprogrammering sociale zorg en in de WMO) beter tot uitdrukking.

2. Gezondheidszorg

De zorgsector behoort tot de grootste maatschappelijke sectoren in Zeeland. Burgers vinden een kwalitatief hoogwaardige en toegankelijke gezondheidszorg zeer belangrijk. We willen dat alle inwoners van Zeeland moeten kunnen beschikken over (gezondheids)zorg die betaalbaar, toegankelijk, gespreid en van goede kwaliteit is. Om dat te bereiken, hebben Provinciale Staten in 2004 de Zorgvisie 2004-2008 vastgesteld.

Op basis van de in deze zorgvisie benoemde thema's en onderwerpen hebben we een aantal operationele beleidsdoelstellingen binnen de beleidsprogrammering sociale zorg vastgesteld:

- Maatschappelijk toegankelijk;
- Zeeland woonzorgland;
- Zuinig op Zorg;
- Jouw zorg, mijn zorg.

Bovendien werkt een aantal groepen op basis van de zorgvisie aan verbeteringen met betrekking tot:

- maatschappelijke toegankelijkheid;
- arbeidsmarkt voor zorg en welzijn;
- wonen en zorg;
- innovatie in preventie.

Daarnaast beogen wij de positie van de gebruiker van zorg- en dienstverlening in Zeeland te versterken. Dit is in een afzonderlijke doelstelling ondergebracht.

3. Jeugdzorg

Het provinciaal bestuur is ingevolge de Wet op de Jeugdzorg verantwoordelijk voor de instandhouding van het Bureau Jeugdzorg en voor voldoende jeugdzorg aanbod. Om hieraan invulling te geven stellen Provinciale Staten eens in de vier jaar de kaders vast door middel van het Beleidskader Jeugdzorg. Daarnaast stellen Gedeputeerde Staten ieder jaar een Uitvoeringsprogramma op, waarin zij de actiepunten en voornemens voor het komende jaar verwoorden, met de daarbij behorende financiële inzet.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1201: Een voor de inwoners van Zeeland goed gespreide en daardoor bereikbare, kwalitatief hoogwaardige zorg- en hulpverlening, waarover de Zeeuwse burgers tevreden zijn.

1202: Het voorkomen en wegnemen van opgroei- en opvoedingsproblemen.

Zorg

Een goede gezondheidszorg is van belang voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor alle inwoners van Zeeland. De eisen die in dit kader aan bijvoorbeeld de ziekenhuiszorg worden gesteld, verschillen sterk van bijvoorbeeld de zorg voor chronische zorg. De beoogde maatschappelijke effecten van de provinciale inspanningen zijn dan ook:

- Voor wat betreft de acute zorg: voldoende, hoogwaardige en bereikbare zorgvoorzieningen;
- Voor wat betreft de chronische zorg: kleinschalige en gespreide zorgvoorzieningen, waar mogelijk in een genormaliseerde setting;
- Tevredenheid over de zorg bij de burgers van Zeeland.

Jeugdzorg

Het jeugdzorgbeleid van de Provincie Zeeland is er op gericht om hulp te bieden in een zo licht mogelijke vorm, in een zo vroeg mogelijk stadium en zo dicht mogelijk bij huis. Het hulpaanbod moet er bovendien op gericht zijn om de eigen mogelijkheden van cliënten en mensen in hun naaste omgeving om zelf problemen het hoofd te bieden, te activeren en te versterken.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

De gezondheidszorg in Zeeland is net als in de rest van het land een omvangrijke sector met vele partijen en verantwoordelijkheden. Het volledig bereiken van de provinciale doelstellingen is dan ook utopisch te noemen, vooral ook omdat de rol van de provincie vooral die van pleitbezorger en intermediair is, en slechts in sommige gevallen die van subsidiegever en wettelijk verantwoordelijke zoals bij de jeugdzorg.

Bij de jeugdzorg zijn we gebonden aan de kaders van de Wet op de Jeugdzorg en het daarbij behorende financiële kader.

Effect	Doelstelling
Een voor de inwoners van Zeeland goed gespreide en daardoor bereikbare, kwalitatief hoogwaardige zorg- en hulpverlening, waarover de Zeeuwse burgers tevreden zijn.	120111: <u>Zuinig op zorg</u>: Het vergroten van de beschikbaarheid en de gebruiksmogelijkheden van de gezondheidszorg in Zeeland. Indicator: (o.m.) a. 90 % van de A1 – ritten binnen 15-minutennorm in 2008.
	120112: <u>Zeeland Woonzorgland</u>: Bevorderen dat mensen met een zorgvraag zelfstandig in hun eigen wijk of kern kunnen blijven wonen. Indicator: a. Aantal zorgwoningen: Hiertoe in 2010 minimaal 1900 zorgwoningen gerealiseerd hebben.
	120113: <u>Zorgvragersbeleid</u>: Het bevorderen van de totstandkoming van representatieve gemeentelijke cliëntenraden in het kader van de WMO en daartoe in 2007 prestatieafspraken maken met het klaverblad.
	120114: <u>Ideeënnetwerk</u>: In 2007 bevorderen van de totstandkoming van nieuwe benaderingen van problemen en vraagstukken, gericht op de verbetering van de kwaliteit van zorg en sociaal beleid.
	120115: <u>Maatschappelijke toegankelijkheid</u>: Het verbeteren van de toegankelijkheid van algemene voorzieningen voor mensen met een beperking. Indicatoren: a. een toename van het aantal geregistreerde toegankelijke voorzieningen, accommodaties, natuur en recreatiegebieden in 2007 met 10% t.o.v. 2004.
	120116: <u>Jouw zorg, mijn zorg</u>: Het verbeteren van de randvoorwaarden waaronder mantelzorgers in Zeeland hun zorgtaken kunnen uitvoeren, waardoor in 2007 het aantal mantelzorgers tov 2004 (17%) gelijk is gebleven.
Het voorkomen en wegnemen van opgroei- en opvoedingsproblemen.	120201: Cliënten in de jeugdzorg snel, efficiënt en effectief helpen. Indicatoren: a. 0 wachtenden op start zorg langer dan 9 weken in 2007; b. alle geïndiceerde cliënten in de jeugdzorg beschikken in 2007 over een hulpverleningsplan; c. AZZ is in 2008 gecertificeerd (kwaliteitsnorm Harmonisatie Kwaliteit in de Zorg).
	120202: Hert reguleren van de instroom van jongeren in de jeugdzorg. Indicatoren: a. 24-uurs bereikbaar BJZ; b. Alle aanmeldingen bij BJZ binnen 5 dagen vervolg in 2007; c. Doorlooptijd aanmelding – indicatie bedraagt in 2007 maximaal 60 werkdagen.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Zorgvoorzieningen

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	1.410.900	483.000	100.000	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	22.534.661	24.561.149	24.819.764	23.985.928	23.974.928	23.969.928
Totaal lasten	23.945.561	25.044.149	24.919.764	23.985.928	23.974.928	23.969.928

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	19.988.939	21.290.510	21.290.510	21.290.510	21.290.510	21.290.510
Totaal baten	19.988.939	21.290.510	21.290.510	21.290.510	21.290.510	21.290.510
Saldo programma	3.956.622	3.753.639	3.629.254	2.695.418	2.684.418	2.679.418

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten na 2007 is toe te schrijven aan de incidentele prioriteit "implementatie BMC onderzoek" ad € 100.000 en het feit dat het "beleidskader sociale zorg, budget zorg" afneemt met € 700.000.

Inleiding

Kunst en cultuur zijn een onmisbare schakel in de Zeeuwse samenleving. Zij vormen als het ware het cement van deze samenleving. Cultuur als drager van de culturele identiteit vormt een van de verbindende elementen. Daarnaast maakt cultuur duidelijk hoe veelkleurig en veelzijdig onze samenleving is. Cultuur heeft niet alleen een intrinsieke waarde doordat het mogelijkheden biedt tot genereren, herkennen, verbazen, verwonderen, maar ook doordat het kan aanzetten tot kritische reflectie. Tot slot is cultuur een belangrijk instrument voor regionale ontwikkeling door de daarin opgesloten bijdragen aan toerisme en recreatie, economie en ruimtelijke ordening. Kunst en cultuur leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan een goed woon- en leefklimaat voor alle inwoners van Zeeland. Om cultuur deze rollen te kunnen laten spelen, is een zo gevarieerd en gespreid mogelijk cultureel aanbod noodzakelijk, evenals, een zo groot mogelijke cultuurparticipatie en versterking van de culturele factor in de samenleving.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1301: De versterking van het culturele bewustzijn van inwoners en bezoekers van Zeeland door het vergroten van het publieksbereik en de actieve cultuurparticipatie, evenals de versterking van de culturele infrastructuur.

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn de versterking van het culturele bewustzijn van inwoners en bezoekers van Zeeland. Dit willen we realiseren door het vergroten van het publieksbereik en de actieve participatie in kunst en cultuur via onder andere de versterking van de culturele infrastructuur.

Om dit te kunnen bereiken moeten we er mede voor zorgen dat er een gevarieerd en gespreid cultureel aanbod in Zeeland tot stand komt, waarbij de variatie en de spreiding zich doet gelden op meerdere aspecten zoals discipline, regio en bevolkingsgroep. Belangrijk daarbij is ook de (artistieke) kwaliteit van dit aanbod in de gaten te houden. Cultureel aanbod dient daarbij breed te worden gezien. Het is het geheel aan organisaties, instellingen en activiteiten op het terrein van de kunsten en het culturele erfgoed. Bij het totstandkomen van dit aanbod zijn de Zeeuwse gemeenten en een groot aantal Zeeuwse culturele instellingen en organisaties onze natuurlijke partners. Onze rol is hierbij die van subsidiegever en pleitbezorger.

Wij vinden dit van belang omdat:

- Cultuur zet aan tot creativiteit en biedt mogelijkheden tot genieten (vrijtijdsbesteding);
- Cultuur maakt mensen zich bewust van hun eigen culturele identiteit en draagt daarmee bij aan regionale herkenning en gaat vervreemding tegen;
- Cultuurparticipatie is zowel voor de ontwikkeling van de individuele mens als vanuit het oogpunt van een rijker sociaal leven van belang;
- Cultuur ook belangrijk is voor het toerisme en de economie van Zeeland.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het culturele aanbod in Zeeland is veelvormig en in de meeste gevallen kleinschalig. Een groot aantal organisaties en instellingen, veelal vrijwilligers, zorgt voor de totstandkoming ervan. Het bereiken van de provinciale doelstellingen is om meerdere redenen op korte termijn niet haalbaar. Daarnaast is het moeilijk in absolute cijfers, dan wel in percentages vast te leggen wanneer het aanbod compleet is, dan wel de cultuurparticipatie het gewenste niveau heeft bereikt. Belangrijke randvoorwaarden daarbij zijn middelen en infrastructuur. Deze infrastructuur is nog niet compleet. De provincie is niet de enige, maar wel één van de belangrijkste spelers op dit gebied. De provincie kan door haar overall view en het inzetten van haar middelen andere belangrijke partners (gemeenten en culturele organisaties in Zeeland) activeren en stimuleren om de beoogde doelstellingen te realiseren. Als basis voor deze provinciale rol geldt de nieuwe cultuurnota 2005-2008.

Effect	Doelstelling
De versterking van het culturele bewustzijn van inwoners en bezoekers van Zeeland door het vergroten van het publieksbereik en de actieve cultuurparticipatie, evenals de versterking van de culturele infrastructuur.	130101: <u>Cultuur continu</u>: Het verhogen van de cultuurparticipatie en het vergroten van het cultureel aanbod in Zeeland. Indicatoren: a. 75% van de scholen primair onderwijs heeft een cultuurbeleidsplan in 2007; b. subsidiëren van ten minste 3 projecten per jaar.
	130103: <u>Cultuurhistorie en monumenten</u>: Behoud en ontsluiting van de cultuurhistorie en monumenten in Zeeland. Indicatoren: a. het aantal gerestaureerde kerken, boerderijen en molens; b. feitelijke aantal hits website CHS; c. toename van het aantal gemeenten met een gemeentelijke monumentenlijst met ten minste 2; *a en b worden pas vanaf 2007 gemeten
	130104: <u>Bibliotheekwerk</u>: Het verbreden en verbeteren van de rol van het bibliotheekwerk in Zeeland Realisatie van goed functionerende basisbibliotheken op regionaal niveau en op provinciaal niveau een ondersteuningsstructuur die aansluit op de behoeften van de basisbibliotheken in 2010.
	130105: <u>Museumbeleid</u>: Het versterken van de museale infrastructuur op provinciaal niveau. Indicatoren: a. 12 musea opgenomen in het nationaal museumregister in 2008; b. een stijging van het aantal bezoekers met 5% Zeeuwse musea in 2007 t.o.v. 2005 (2007: ca 325.000 bezoekers. In 2005 waren er circa 309.000 bezoekers); c. provinciebreed, regionale plannen in 2012.
	130106: <u>Mediabeleid</u>: Versterken en verbeteren van de regionale radio en televisie. Indicator: a. In heel Zeeland bereikbare radio en tv voor ten minste 245,5 uur per week.
	130107: <u>Beeldende kunst, vormgeving en architectuur</u>: Het versterken van de infrastructuur van beeldende kunst, vormgeving en architectuur. Indicatoren: a. het subsidiëren van tenminste 3 projecten per jaar; b. het aantal bezoekers van gesubsidieerde galerieën.

	130108: <u>Immaterieel erfgoed en archieven:</u> Behoud en de ontsluiting van het immaterieel cultureel erfgoed in Zeeland. Ontwikkeling van beleidsnota en vaststellen nota door PS in 2007
	130109: <u>Archeologie:</u> Behoud en ontsluiting van het Zeeuwse archeologische erfgoed Indicatoren: a. Achterstand Zeeuws Archeologisch Depot in 2012 ingelopen; b. alle gemeenten hebben in 2012 een gemeentelijk archeologisch beleidsplan; c. de terreinen van archeologische waarden kennen een planologische bescherming in 2012; d. Er is in 2007 een provinciale onderzoeksagenda.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Cultuur

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	7.497.310	784.600	1.367.600	572.600	472.600	472.600
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	15.568.883	22.311.416	20.532.813	20.227.687	18.747.093	18.610.825
Totaal lasten	23.066.193	25.096.016	22.110.413	20.800.287	19.219.693	19.083.425

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	7.764.015	4.615.577	1.108.317	878.317	378.330	378.330
Totaal baten	7.764.015	4.615.577	1.108.317	878.317	378.330	378.330
Saldo programma	15.302.178	20.480.438	21.002.096	19.921.970	18.841.363	18.705.095

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil in de lasten en baten tussen 2006 en 2007 zit voornamelijk in de wegvallende lasten en baten van het "Europese project maritiem erfgoed" en "regionale TV Scheldemonst".

De wegvallende lasten voor het project "maritiem erfgoed" bedragen € 2 miljoen, de wegvallende baten ongeveer € 2,5 miljoen.

De daling van de baten kan voorts verklaard worden door het feit dat er voor 2006 een incidentele raming ad € 800.000 is voor de "regionale TV Scheldemonst". Het budget 2006 is verhoogd via het overboeken van kredieten van niet bestede budgetten uit voorgaande jaren.

De daling van de lasten tussen 2007 en de volgende jaren zit hem deels in een aantal incidentele prioriteiten. De belangrijkste zijn met name de herdenking "400 jaar Michiel de Ruyter" ad € 300.000 en het "intensiveren van het provinciaal museumbeleid" ad € 300.000.

Daarenboven dalen zowel de lasten als de baten na 2007 tengevolge van het aflopen van de regeling "regionale TV Scheldemonst" ad € 230.000.

De jaren 2009 tot en met 2010 laten voorts een tweede daling van de lasten zien, die verklaard kan worden door het feit dat in het kader van de Cultuurnota tot en met 2008 jaarlijks een extra bedrag beschikbaar gesteld werd van € 880.000.

De daling van de baten voor de jaren 2009 tot en met 2010 kan verklaard worden door het wegvallen van de "geldstroom beeldende kunst, vormgeving en architectuur" ad € 200.000 en de "rijksbijdrage actieplan cultuurbereik" ad € 300.000.

Zoet & Zout Water

- 14 - Watermanagement**
- 15 - Landbouw en Visserij**
- 16 - Natuur en Landschap**

Inleiding

Onder watermanagement worden de provinciale taken gerekend op het terrein van waterbeheer (kwantiteit en kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater) en op het terrein van waterkering/bescherming tegen de zee. De taken van de provincie liggen in hoofdzaak op strategisch niveau. De operationele taken liggen veelal bij de waterschappen en Rijkswaterstaat. Vanwege de steeds nauwere relatie met vooral ruimtelijke ordening en ook andere beleidsterreinen krijgt de aanpak van het watermanagement een steeds integraler karakter. In de gebiedsgerichte aanpak ligt de regierol veelal bij de provincie.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
1401: Meer ruimte voor (binnendijs-) water
1402: Veiligheid tegen overstromingen
1403: Versterken estuariumkarakter van de Deltawateren
1404: Verbetering van de waterkwaliteit regionalen wateren.
1405: Zorgen voor voldoende grondwater met een kwaliteit geschikt voor locatiegebonden functies.

Wat we willen bereiken is geformuleerd in de verschillende beleidsnota's en visiedocumenten op het gebied van het waterbeheer.

Op het gebied van de waterkeringszorg en waterhuishouding heeft de provincie een toezichthoudende taak. Dit toezicht draagt er toe bij dat de waterkeringen blijvend voldoen aan de wettelijke normen en het waterhuishoudkundig systeem blijft voldoen aan de eisen van de tijd.

Naast de toezichthoudende rol is er de initiërende, stimulerende en sturende rol van de provincie op het terrein van het watermanagement, die eveneens moet bijdragen aan de hieronder te noemen essentiële maatschappelijke effecten:

- Meer ruimte voor (binnendijs) water
- Veiligheid tegen overstromingen
- Versterken van het estuariumkarakter van de Deltawateren
- Verbetering van de waterkwaliteit regionale wateren
- Duurzaam beschermen en mogelijk vergroten van de voorraad zoet grondwater en het tegengaan van verdroging en verzilting.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd zijn onderstaande doelstellingen geformuleerd.

Effect	Doelstelling
Meer ruimte voor (binnendijks-) water	140101: Vanuit haar stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie er voor dat tot 2015 ieder jaar 10% van de WB21-wateropgave gerealiseerd wordt door het waterschap
	140102: Vanuit haar initiërende en stimulerende rol zorgt de provincie voor meervoudig gebruik van water door de combinatie van de functie water(berging) met andere functies (natuur, recreatie en infrastructuur).
Veiligheid tegen overstromingen	140201: Vanuit haar regulerende, stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie er voor dat alle waterkeringen voldoende sterk zijn.
Versterken estuariumkarakter van de Deltawateren	140301: Vanuit haar initiërende, stimulerende en ondersteunende rol minimaliseert de provincie de ecologische schaduwkanten van de Deltawerken voor alle Deltawateren en zet in op de kansen, die dit biedt voor de economie, de ecologie, het welzijn en de veiligheid.
	140304: Het vergroten van draagvlak voor de problematiek en de kansen vanuit een stimulerende rol.
Verbetering van de waterkwaliteit regionalen wateren.	140401: De provincie zorgt samen met de waterbeheerders voor de implementatie van de Europese kaderrichtlijn water.
	140402: Vanuit haar stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor een positieve ontwikkeling van de concentraties van zuurstof, stikstof, fosfaat, chlorofyl en het doorzicht van regionale wateren in de meerjarige trend. Dit geldt tevens voor de concentraties zware metalen en microverontreinigingen in water en waterbodem.
Zorgen voor voldoende grondwater met een kwaliteit geschikt voor locatiegebonden functies.	140501: Vanuit haar regulerende, stimulerende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor de bescherming van de kwantiteit van grondwatervoorkomens: geen uitputting, verdroging en zettingen als gevolg van onttrekkingen van grondwater.
	140502: Vanuit een regulerende rol voorkomt de provincie kwaliteitsverslechtering van zoete grondwatervoorraden.
	140503: Vanuit haar initiërende en ondersteunende rol zorgt de provincie voor een lange termijn strategie om het zoete grondwater in stand te houden en waar mogelijk te vergroten en de functies daarop af te stemmen.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Watermanagement

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	34.134	150.000	250.000	200.000	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	5.549.587	6.698.696	5.056.417	4.197.498	4.118.112	4.106.112
Totaal lasten	5.583.721	6.848.696	5.306.417	4.397.498	4.118.112	4.106.112

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	1.375.154	1.311.350	546.624	175.600	175.600	175.600
Totaal baten	1.375.154	1.311.350	546.624	175.600	175.600	175.600
Saldo programma	4.208.568	5.537.346	4.759.792	4.221.898	3.942.512	3.930.512

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil in de lasten tussen 2006 en 2007 kan zit voornamelijk in het feit dat er in 2006 boven op het structurele budget ad € 440.000 voor het project "kwaliteitsimpuls blauw" nog eens € 800.000 is geraamd. Dit betreft het overboeken van kredieten van niet bestede budgetten uit voorgaande jaren ten bedrage van € 600.000 en een raming voor het "integraal omgevingsplan" ad € 200.000.

De afname in de lasten en de baten tussen 2006 en 2007 kan voorts verklaard worden door het project "zwakke schakels", waarvoor de raming 2007 ad € 600.000 lager is.

Wat de lasten betreft is het verschil tussen 2007 en de daaropvolgende jaren deels te verklaren doordat tot en met 2007 € 440.000 beschikbaar is gesteld voor het project kwaliteitsimpuls blauw.

Voorts dalen zowel de lasten als de baten na 2007 ten bedrage van € 300.000, wat te verklaren is door feit dat er vanaf 2008 geen raming meer is voor het project "zwakke schakels".

Inleiding

De landbouw is als belangrijkste landgebruiker toonaangevend aanwezig in het Zeeuwse landschap. Het areaal cultuurgrond is 123.000 hectare in 2002, hetgeen overeenkomt met 80 procent van de totale oppervlakte land in Zeeland. Een zwaar accent ligt op de akkerbouw (70 procent), met name op de kapitaal- en arbeidsintensievere plantaardige teelten.

Het aantal bedrijven is vooral tussen 1996 en 2002 fors afgenomen (17 procent) en schommelt nu rond 3.900. De veehouderij groeit de laatste 10 jaar door verplaatsingen van elders. Het economisch belang dat de sector land- (en tuinbouw) in Zeeland vertegenwoordigt, is groot. Met inbegrip van de agribusiness zorgt de landbouw voor een werkgelegenheid van 15.500 personen, dat is 9,6 procent van de totale Zeeuwse werkgelegenheid.

Het visserijcluster in Zeeland kan worden onderverdeeld in de traditionele visserij, gebaseerd op wildvangst, en aquacultuur, waarbij enige vorm van menselijk ingrijpen in het natuurlijk proces van aquatische organismen plaatsvindt.

Tot de eerste categorie wordt de zee- en kustvisserij op voor Zeeland belangrijke soorten als tong, schol en garnalen gerekend, terwijl de teelt van schaal- en schelpdieren, van vis en zouttolerante gewassen tot de tweede categorie behoort.

De totale werkgelegenheid in de cluster bedroeg in 2003 bijna 1.700 arbeidsplaatsen, dat is 1 procent van de totale Zeeuwse werkgelegenheid. In de periode 1995 – 2003 is de werkgelegenheid in de zeevisserij licht afgenomen (-191 arbeidsplaatsen), terwijl de werkgelegenheid bij het kweken van vis- en schaaldieren juist is toegenomen (+171 arbeidsplaatsen). Hierbij moet worden aangetekend dat beëindiging van de kokkelvisserij per eind 2004 voor een trendbreuk heeft gezorgd.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1501: Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".

1502: We willen duurzame ontwikkeling bereiken middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.

1503: Het bevorderen van innovatie.

1505: Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering.

Landbouw

Onderkend dient te worden dat de Provincie slechts in beperkte mate invloed kan uitoefenen op de marktontwikkelingen in de landbouw. Daarvoor wordt het beleid teveel bepaald op Europees en mondiaal niveau, zoals bijvoorbeeld de hervormingsvoorstellen met betrekking tot de suikermarkt. Deze voorstellen zullen bij ongewijzigde vaststelling verstrekken gevolgen hebben voor de Zeeuwse landbouw.

In het nieuwe gemeenschappelijke Europese landbouwbeleid wordt het markt- en prijsbeleid in het algemeen verder afgebouwd en vervangen door een systeem van directe inkomenssteun. Dit beleid wordt gekoppeld aan duurzamere vormen van landbouw, met oog voor dierenwelzijn, voedselveiligheid en maatschappelijk verantwoord produceren. Meer nadruk komt te liggen op integrale plattelandsontwikkeling, hetgeen zijn vertaling mede vindt in de beschikbare geldstromen. Bij de uitvoering van dit beleid, dat mede tot uiting komt in rijksbeleid via onder andere de Agenda Vitaal Platteland en de daarmee nauw samenhangende Nota Ruimte, wordt een stevige rol voor de regio's voorzien in het transitieproces naar een duurzame, concurrerende landbouw met ruimte voor ondernemerschap.

Voor de biologische landbouw is in oktober 2004 door de Europese Unie een Actieplan Biologische Landbouw uitgebracht. Ongeveer tegelijkertijd heeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV) een Beleidsplan Biologische Landbouw het licht laten zien. Daarnaast valt te wijzen op de in 2004 verschenen nieuwe Europese Kaderverordening Plattelandsvernieuwing, die een doorvertaling zal krijgen in een nationaal strategisch document met uitvoeringsplan, dat ook ruimte biedt voor een regionale invulling.

Visserij

Het beleid ten aanzien van de kustvisserij wordt geformuleerd door het Rijk en is gebaseerd op de Visserijwet en, specifiek voor de schelpdiervisserij, het Beleidsbesluit Schelpdiervisserij 2005 – 2020. De mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee zal worden beëindigd. De mosselsector staat voor de opgave een deel van het benodigde mosselzaad op alternatieve wijze te produceren. De inrichting van een zeereservaat in de Voordelta zal gevolgen hebben voor de uitoefening van bepaalde vormen van visserij in dat gebied. Het Europese beleid voor de Nederlandse zeevisserij wordt voornamelijk bepaald door het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Dit beleid is gericht op evenwicht tussen biologie, ecologie en economie. Uitgangspunt is dat de visserij-inspanningen op Europees niveau worden teruggebracht en dat de vloot niet groeit. De Vogel- en Habitatrichtlijn vormen de kaders waarbinnen de schelpdiervisserij moet opereren.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het provinciaal sociaal-economisch beleid is voorwaardenscheppend. Daarnaast is economische ontwikkeling voor een groot deel afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen, zoals de nationale en wereldeconomie en de bereidheid van bedrijven om te investeren. De ontwikkelingen in de landbouw en visserijsector worden bovendien voor een groot deel in Brussel bepaald. Voor een gedeelte van de aquacultuursector (met name de schelpdiervisserij) is het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij beleidsbepalend. Een meting van het resultaat van provinciaal beleid blijft derhalve moeilijk. Aan het einde van de looptijd van het Provinciaal Sociaal-Economisch Beleidsplan 2005-2008 zal nog wel een evaluatie plaatsvinden.

Effect	Doelstelling
Het verbeteren van het ondernemersklimaat middels het thema "Ruimte voor bedrijvigheid".	150101: Het in de periode 2006-2008 ondersteunen van de totstandkoming van een kwalitatief hoogwaardige glastuinbouwlocatie in de Kanaalzone tot in eerste aanleg circa 300 hectare, hetgeen een directe werkgelegenheid van 1.000 arbeidsplaatsen dient op te leveren.
	150103: Het behouden en versterken van een goed geoutilleerd en georganiseerd visserij-/aquacultuurcluster in Zeeland.
We willen duurzame ontwikkeling bereiken middels groei van de kapitalen 'People', 'Planet' en 'Profit'.	150201: Het in de periode 2006-2008 beter positioneren van de biologische (duurzame) landbouw door het faciliteren/ opstarten van minimaal één ketenproject en een groei van 10 biologisch producerende agrarische bedrijven.
	150202: Het in de periode 2006-2008 versterken van de economische potenties van de verbrede landbouw door vanuit Vitaal Platteland Zeeland: minstens 5 verbredingprojecten (bijvoorbeeld uitbreiding van het aantal zorgboerderijen) te steunen die een wezenlijke economische meerwaarde vertegenwoordigen.
Het bevorderen van innovatie.	150301: Het onder nadere voorwaarden financieel/inhoudelijk ondersteunen van een mogelijk nieuwe (PPS)- constructie, dit te realiseren in een traject van geleidelijkheid en praktische invulling.
	150303: Het in de periode 2006-2008 uitwerken van het concept Agroproductiepark.
	150304: Het introduceren van nieuwe aquacultuurproducten afkomstig uit vangst of teelt en de verwerking ervan en daarmee een bijdrage leveren aan Zeeland als proeftuin en kenniscentrum aquacultuur.
Het verbeteren van promotie, acquisitie en imagoverbetering.	150501: Het in de periode 2006-2008 Zeeland toeristisch profileren als visserij- en aquacultuurprovincie door ontwikkeling van een regionaal concept rond visserij/toerisme en voorts het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar uitbouw van één of meerdere Zeeuwse visafslagen tot toeristische attractie.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Landbouw en Visserij

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	2.282.540	6.579.167	1.013.240	438.500	434.500	433.500
Totaal lasten	2.282.540	6.579.167	1.013.240	438.500	434.500	433.500

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	283.337	5.292.301	12.900	0	0	0
Totaal baten	283.337	5.292.301	12.900	0	0	0
Saldo programma	1.999.203	1.286.866	1.000.340	438.500	434.500	433.500

Toelichting op de meerjarenraming:

De leader projecten lopen tot en met 2006. Hiermee is een bedrag gemoeid van ongeveer € 5,3 miljoen. Zowel de lasten als de baten vertonen hierdoor in 2007 een daling ten opzichte van 2006.

Het verschil in lasten tussen 2007 en de daaropvolgende jaren kan verklaard worden doordat er voor de jaren na 2007 geen raming is opgenomen voor de "uitvoering van het provinciaal sociaal-economisch beleidsplan voor landbouw en visserij" ad € 500.000.

Inleiding

Het beleid Natuur en Landschap van de provincie is gericht op behoud, ontwikkeling en verbreding. Door wettelijke bescherming (onder andere de Natuurbeschermingswet, Flora en Faunawet, Boswet, Wet Ruimtelijke Ordening), worden de bestaande natuur en landschap waarden publiekrechtelijk beschermd. Door natuurontwikkeling en landschapsbouw worden nieuwe waarden gecreëerd. Er wordt gestreefd naar verbreding van het natuurbeleid door een koppeling met agrarisch natuurbeheer, natuurgerichte recreatie, waterberging, etc.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1603: Meer en betere natuur- en landschapswaarden

Het doel is een gezonde Zeeuwse natuur en een fraai en karakteristiek Zeeuws landschap. Hierbij zijn de kernactiviteiten het wettelijk beschermen van bestaande natuur- en landschapswaarden, een goed actief beheer van natuur en landschap en de uitbouw van de Zeeuwse Ecologisch hoofdstructuur door meer natuur te ontwikkelen.

Op basis van de genoemde uitgangspunten wil de provincie met name bijdragen aan de volgende maatschappelijke effecten:

- Het behoud van de voor Zeeland typerende biodiversiteit;
- Een aantrekkelijke omgeving voor recreanten en toeristen;
- Een aantrekkelijke woon- en werkomgeving.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Kern van het beleid is het wettelijk beschermen van bestaande natuur- en landschapswaarden, het behouden van kwaliteit door een goed actief beheer en de ontwikkeling van de Zeeuwse Ecologische Hoofdstructuur, bestaande uit vergrote kerngebieden en verbindingzones.

Effect	Doelstelling
Meer en betere natuur- en landschapswaarden	160301: Natuurontwikkeling: Vanuit een kaderstellende en coördinerende rol realiseert de provincie minimaal 200 hectare natuurontwikkeling per jaar.
	160302: Natuurbeheer: De Zeeuwse natuurgebieden worden actief en professioneel beheerd op basis van de invloedssferenkaart van het Natuurgebiedsplan Zeeland. De kenmerkende Zeeuwse landschappelijke waarden worden onder professionele begeleiding onderhouden.
	160303: Natuurbescherming: De bestaande natuurgebieden en landschapswaarden zijn wettelijk beschermd en zijn daardoor veiliggesteld tegen fysieke aantastingen.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Natuur en Landschap

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	1.300.485	201.000	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	5.102.053	6.326.467	5.743.029	4.977.847	4.952.847	4.941.847
Totaal lasten	6.402.538	6.527.467	5.743.029	4.977.847	4.952.847	4.941.847

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	820.388	152.400	152.400	152.400	152.400	152.400
Totaal baten	820.388	152.400	152.400	152.400	152.400	152.400
Saldo programma	5.582.150	6.375.067	5.590.629	4.825.447	4.800.447	4.789.447

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten tussen 2006 en 2007 kan verklaard worden doordat er in 2006 extra middelen zijn vrijgemaakt voor de "flora- en faunawet" ad € 600.000.

Het verschil in lasten tussen 2007 en de daaropvolgende jaren kan verklaard worden doordat er op grond van het collegeprogramma "Alle Zeilen bij" tot en met 2007 een jaarlijkse raming voor het project "kwaliteitsimpuls groen" ad € 700.000 is opgenomen.

- 17 - Bestuurlijke Organisatie
- 18 - Openbare Orde en Veiligheid

Inleiding

Het programma Bestuurlijke Organisatie ondersteunt het in- en extern functioneren van de eigen bestuursorganen Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de Commissaris van de Koningin, het functioneren van de Zeeuwse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen en de algemene behartiging van Zeeland in interprovinciaal, nationaal en Europees verband. Het programma omvat de onderwerpen 'Bestuurlijke aangelegenheden' en 'Europa' uit de geactualiseerde Statenagenda.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:

1701: Een democratisch provinciaal bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.

1702: De Zeeuwse maatschappelijke opgaven worden behartigd door overheden met een eigen regionale/lokale identiteit, op de juiste schaal en met de juiste middelen.

1703: Een optimale algemene behartiging van de Zeeuwse belangen in interprovinciaal, nationaal en Europees verband.

We willen drie kernrollen van Provinciale Staten versterken. Dat zijn de volksvertegenwoordigende, de kaderstellende en de controlerende rol. Ook de concentratie van de besturende en uitvoerende taken bij Gedeputeerde Staten zijn gericht op een grotere inbreng van de Provinciale Staten, meer agendabepaling, meer en beter debat in de Staten en grotere transparantie en helderheid in bestuur en besluitvorming. Uiteindelijk zal dit moeten bijdragen aan een grotere betrokkenheid van de samenleving bij het provinciebestuur en provinciale politiek. Sterke gemeenten en waterschappen, zowel bestuurlijk als financieel, zijn van essentieel belang voor het functioneren van de Zeeuwse samenleving. Uitgangspunt is dat de belangen van de Zeeuwen door de provincie Zeeland in gezamenlijkheid met de andere Zeeuwse overheden behartigd worden. Een belangrijk instrument hierbij is een interactieve en communicerende provincie.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het programma Bestuurlijke Organisatie is vooral voorwaardenscheppend voor andere programma's. In 2001 heeft Scoop een nulmeting gedaan over de politieke participatie in Zeeland. Door middel van een tweede meting in 2006 kunnen de resultaten worden vergeleken. De centrale onderzoeksvraag in de nulmeting is: "Hoe is de huidige betrokkenheid onder de Zeeuwse bevolking bij de Zeeuws provinciale politiek?". De nulmeting en het herhalingsonderzoek kunnen als meetinstrument worden gebruikt voor de mate van doelrealisatie van onderdelen van het communicatiebeleid en de invoering van het duaal stelsel.

Effect	Doelstelling
Een democratisch provinciaal bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.	170101: Voor de Statenverkiezingen in 2007 dient de stijgende trend in de opkomstpercentages te worden doorgetrokken. 1999: 48,6% 2003: 51,1% 2007: 53,6% (minimaal).
	170102: In 2006 dient de betrokkenheid van de burgers bij de provinciale politiek vergroot te zijn. Het percentage burgers dat niet weet wat er speelt moet worden teruggebracht naar 25 procent (uit een nulmeting uit 2001 blijkt dat dit toen nog 38 procent was).
	170103: De strategische visie, statenagenda en collegeprogramma dienen actueel en met elkaar verbonden te zijn.
De Zeeuwse maatschappelijke opgaven worden behartigd door overheden met een eigen regionale/lokale identiteit, op de juiste schaal en met de juiste middelen.	170201: Door het uitoefenen van wettelijk toezicht zorgdragen voor de continuering van een duurzaam financieel evenwicht in de meerjarenbegrotingen van de Zeeuwse gemeenten en waterschappen. Doelstelling: geen gemeenten onder preventief toezicht (In 2006 was er 1 gemeente).
	170203: Goed toegankelijke en kwalitatief goed beheerde papieren en digitale archieven van provincie, gemeenten, politieregio en gemeenschappelijke regelingen. Uit de tweejaarlijkse rapportage (2004/2005) over de inspecties blijkt dat alle instellingen voldoen aan de wettelijke vereisten.
	170204: Verzakelijking van de relaties met de door de provincie Zeeland gesubsidieerde instellingen.
	170205: De huidige combinatie van schaal en identiteit van de provincie, gemeenten en waterschappen behouden.
Een optimale algemene behartiging van de Zeeuwse belangen in interprovinciaal, nationaal en Europees verband.	170301: Handhaving van het bestaande netwerk door vertegenwoordigd te zijn in de volgende gremia of organisaties: -Raad van Europa (CLRAE) -Comité van de Regio's -ZEBRALIM -Euregio Scheldemondraad -North Sea Commission -Huis in Brussel - Arnhemoverleg -WVEG -Igresoverleg -Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS); -Rijn Schelde Delta -Inter Provinciaal Overleg (IPO)
	170302: Het versterken van grensoverschrijdende samenwerking en het in de Euregio Scheldemonde en de Alliantie Zuid-Nederland verwerven van een zo gunstig mogelijk uitgangspunt voor de Europese subsidieprogramma's 2007 – 2013.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Bestuurlijke organisatie

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	186.117	205.600	45.000	25.000	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	10.768.156	12.797.479	9.633.895	9.081.142	9.026.644	8.998.644
Totaal lasten	10.954.273	13.003.079	9.678.895	9.106.142	9.026.644	8.998.644

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	1.210.867	679.414	74.451	72.451	72.451	72.451
Totaal baten	1.210.867	679.414	74.451	72.451	72.451	72.451
Saldo programma	9.743.406	12.323.665	9.604.444	9.033.691	8.954.193	8.926.193

Toelichting op de meerjarenraming:

Het verschil in de lasten tussen 2006 en 2007 kan deels verklaard worden doordat er € 2 miljoen aan extra middelen voor de "interregionale 3 projecten" is toegekend in 2006.

De daling van de lasten en de baten tussen 2006 en 2007 kan voorts verklaard worden door de wegvallende uitgaven en inkomsten ad € 600.000 voor het project "time2c".

De daling van de lasten na 2007 kan verklaard worden doordat er geen raming meer is opgenomen voor de "cofinanciering interregionale 3 projecten" ad € 200.000 en voor "verkiezingsbudgetten" ad € 150.000.

Inleiding

Het verschaffen van veiligheid en het beheersen van de criminaliteit is een topprioriteit voor de provincie. Het gaat daarbij onder andere om de organisatie van de rampenbestrijding en het functioneren van de operationele diensten.

De overheid kan wetten en regels niet goed handhaven zonder betrokkenheid van burgers en bedrijven. Een veiliger samenleving is een gezamenlijke aangelegenheid voor bestuur (Rijk, provincie en gemeente), bedrijfsleven en burgers. Ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Naleving kan worden bevorderd door zichtbaar toezicht. Handhaving is het uiterste middel. De komende jaren zal extra worden geïnvesteerd in toezicht.

Veiligheid staat boven aan de politieke agenda. Het gaat dan niet alleen om sociale veiligheid, maar ook om fysieke veiligheid. Veiligheid in cafés of theaters, op scholen en in feestzalen, maar ook de veiligheid in eigen huis of op straat.

Na de vuurwerkramp in Enschede en de nieuwjaarsbrand in Volendam is nieuw beleid ontwikkeld om dergelijke rampen in de toekomst te voorkomen. Ministeries, provincies, gemeenten en brandweer werken hard om dit beleid uit te voeren, om Nederland veiliger te maken.

Veiligheid is de afgelopen jaren een steeds belangrijker maatschappelijk en politiek onderwerp geworden. Deze ontwikkeling houdt verband met een grotere bewustwording van de samenleving omtrent de veiligheidsaspecten, de toename van complexe industriële activiteiten en daaraan verbonden transportstromen, klimatologische ontwikkelingen en toename van infectieziekten onder mensen en dieren en de steeds snellere verspreiding daarvan.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke effecten waaraan de Provincie Zeeland positief wil bijdragen zijn:
1801: Crisisbeheersing bij rampen en zware ongevallen
1802: De bevolking dient inzicht te hebben van de gevaarszetting van de omgeving. Hierdoor wordt men zich beter bewust van de risico's en kan men zich in het kader van de zelfredzaamheid ook beter voorbereiden op eventuele calamiteiten.
1803: Versterking grensoverschrijdende samenwerking binnen netwerk

De Provincie Zeeland wil een bijdrage leveren aan het verbeteren van de veiligheid. Bij het streven naar een veiligere samenleving is de aandacht gericht op de totale veiligheidsketen; pro-actie, preventie, repressie, preparatie en nazorg. De provincie is hierbij een schakel in de veiligheidsketen en verzorgt met name de coördinatie en afstemming tussen de verschillende overheden, beleidsvelden en organisaties die zich bezighouden met aspecten van veiligheid en afstemming tussen de diverse schakels van de veiligheidsketen.

Daarnaast vervult de provincie een stimulerende, initiërende en signalerende rol ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen die de kwaliteit van de organisatie van de veiligheidsketen moeten verhogen. Tenslotte heeft de provincie op dit terrein een toezichthoudende rol ten aanzien van gemeenten, waterschappen, rijkswaterstaat, brandweer en politie. Dit geschiedt binnen de daarvoor gestelde wettelijke kaders en beïnvloedingsmogelijkheden.

Sociale veiligheid, externe en verkeersveiligheid zijn andere vormen van veiligheid maar worden niet onder het programma openbare orde en veiligheid begrepen. Uiteraard is afstemming met en tussen deze beleidsvelden essentieel.

2. Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

De rol van de provincie is initiërend, coördinerend, stimulerend en toezichhoudend.
 Initiërend: de provincie neemt initiatieven om nieuwe projecten op te starten.
 Coördinerend: als tussenlaag heeft de provincie een coördinerende rol.
 Stimulerend: juist door het opstarten van nieuwe projecten, zo mogelijk met Europese subsidies, worden andere overheden gestimuleerd.
 Toezichhoudend: de provincie toetst rampen- en rampbestrijdingsplannen, calamiteitenplannen en het regionaal beheersplan. De provincie heeft een algemeen toezichhoudende rol ten aanzien van de operationele diensten als het gaat om openbare orde en openbare veiligheid.

Effect	Doelstelling
Crisisbeheersing bij rampen en zware ongevallen	180101: Planvorming rampenbestrijding in Zeeland is actueel en voldoet tenminste aan de wettelijke eisen.
	180102: Bestuur, staf en rampenploegen betrokken bij rampenbestrijding hebben voldoende oefening en opleiding.
De bevolking dient inzicht te hebben van de gevaarszetting van de omgeving. Hierdoor wordt men zich beter bewust van de risico's en kan men zich in het kader van de zelfredzaamheid ook beter voorbereiden op eventuele calamiteiten.	180201: Het beschikken over een volledige en actuele inventarisatie van veiligheidsrisico's in Zeeland.
Versterking grensoverschrijdende samenwerking binnen netwerk	180301: De samenwerking met de provincies Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen wordt verstevigd door het organiseren van gezamenlijke overleggen.

3. Wat mag het kosten?

In het onderstaand overzicht staan de baten en lasten van het programma Openbare orde en veiligheid

LASTEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	41.920	348.000	75.000	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	2.542.960	1.875.169	2.049.834	1.793.783	1.456.894	1.451.894
Totaal lasten	2.584.880	2.223.169	2.124.834	1.793.783	1.456.894	1.451.894

BATEN	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prioriteiten	0	0	0	0	0	0
Posterioriteiten	0	0	0	0	0	0
Overig	197.283	104.000	52.000	0	0	0
Totaal baten	197.283	104.000	52.000	0	0	0
Saldo programma	2.387.597	2.119.169	2.072.834	1.793.783	1.456.894	1.451.894

Toelichting op de meerjarenraming:

De daling van de lasten tussen 2007 en de daaropvolgende jaren kan verklaard worden door het aflopen van de raming "rampenbestrijding kwaliteitsborgingsysteem" ad € 130.000 en het "grensoverschrijdend veiligheidsplan havens" ad € 130.000.

Het verschil in lasten tussen 2008 en de daaropvolgende jaren kan verklaard worden door het wegvallen van de raming "integrale veiligheid" ad € 100.000 en een verlaging van de raming "ICT rampenbestrijding" ad € 200.000.

De daling van de baten na 2007 kan verklaard worden door het wegvallen van de inkomsten van het "grensoverschrijdend veiligheidsplan havens" ad € 52.000.

Paragrafen Begroting 2007

- 1 - Lokale heffingen**
- 2 - Weerstandsvermogen**
- 3 - Onderhoud kapitaalgoederen**
- 4 - Financiering**
- 5 - Bedrijfsvoering**
- 6 - Verbonden partijen**
- 7 - Grondbeleid**

1. Paragraaf lokale heffingen

Geraamde inkomsten

Tabel 1: Geraamde inkomsten provinciale heffingen (bedragen x € 1.000)

	2005 realisatie	2006	2007	2008	2009	2010
Opcenten mrb	25.401	26.300	26.600	26.800	27.100	27.400
Leges	89	80	80	80	80	80
Grondwaterheffing	0	320	160	160	160	160
Totaal	25.490	26.700	26.840	27.040	27.340	27.640

Op basis van de aantallen en zwaarte van de motorrijtuigen in Zeeland wordt voor het jaar 2006 uitgegaan van een opbrengst van € 26,3 miljoen. In de vergadering van Provinciale Staten van 11 november 2005 is besloten de motorrijtuigenbelasting in 2007 niet te laten stijgen. Na 2007 zal jaarlijks weer de consumentenprijsindex worden toegepast, welke pas achteraf bijgesteld wordt. Vanaf 2007 wordt bij de raming van de opcenten motorrijtuigenbelasting uitgegaan van een jaarlijkse volume stijging van 1%. Dit is gebaseerd op een verwachte toename van het aantal auto's en de stijging van het gewicht van auto's. Een procent extra volume stijging levert de provincie ca. € 0,3 miljoen structureel meer op.

Hoofdpijnen diverse provinciale heffingen

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Het rijk stelt jaarlijks het maximale niveau van de opcenten vast. De provincie dient zelf te bepalen in hoeverre zij de vrije capaciteit (verschil wettelijk maximumprovinciaal opcentenniveau) wil benutten. In de afgelopen periode heeft de provincie ingezet op het voorkomen van lastenverzwaring voor de burgers en het bedrijfsleven.

In de vergadering van Provinciale Staten van 11 november 2005 is besloten de motorrijtuigenbelasting in 2007 niet te laten stijgen. Na 2007 zal jaarlijks weer de consumentenprijsindex worden toegepast.

Leges

De provincie heft voor diverse diensten leges. In de Legesverordening Zeeland 1998 zijn de belastbare feiten, alsmede de tarieven opgenomen. Deze tarieven zijn op 1 januari 2002 aangepast en afgerond in verband met invoering van de euro.

De legesverordening en de tarieven worden om de vier jaar beoordeeld. Momenteel worden de tarieven herzien. De nieuwe regels met betrekking tot de rechtmatigheid en deregulering worden bij deze beoordeling meegenomen. Afhankelijk van de uitkomst zal de wijziging meegenomen worden in een begrotingswijziging in 2007.

Grondwaterheffing

Onder de naam "grondwaterheffing" wordt een directe provinciale belasting geheven, wegens het onttrekken van grondwater ter bestrijding van de ten laste van de provincie komende kosten. In de grondwaterheffingsverordening provincie Zeeland 1999 zijn de belastbare feiten, alsmede de tarieven opgenomen. Deze tarieven zijn op 1 januari 2002 aangepast en afgerond in verband met invoering van de euro. De tarieven worden om de vier jaar beoordeeld. Momenteel worden de tarieven herzien. Daarbij wordt bekeken of de heffing kostendekkend zijn. Afhankelijk van de uitkomst zal de wijziging meegenomen worden in een begrotingswijziging in 2007.

Wegens een achterstand in de facturering zijn er in 2005 geen werkelijke opbrengsten van de grondwaterheffing binnen gekomen. De inkomsten van 2005 zullen naar verwachting in 2006 binnen komen.

Provinciale lastendruk

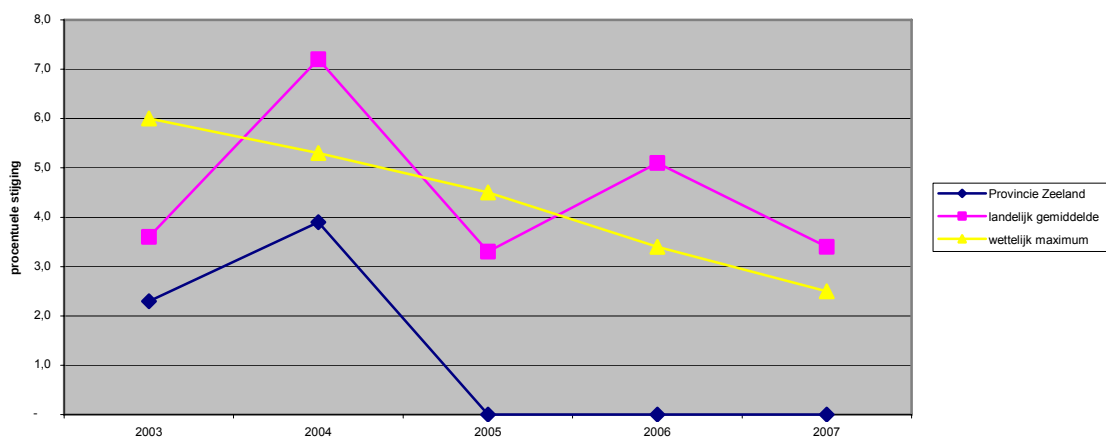
Zoals eerder vermeld, stelt het Rijk jaarlijks het maximale niveau van de opcentenheffing vast. Voor 2007 is dit tarief 105,0 opcenten. De Provincie Zeeland verhoogt het tarief niet per 1 april 2007. Dit betekent dat het tarief voor het derde jaar op rij gelijk blijft aan 69,3 opcenten. Op de ranglijst van duurste provincie van Nederland, neemt de Provincie Zeeland per 1 april 2007 net als vorig jaar de tiende plaats in. Het gemiddelde over alle provincies is 73,1 opcenten. Onderstaand overzicht toont de ontwikkeling van het percentage ten opzichte van het landelijk gemiddelde en het stijgingspercentage over de afgelopen jaren.

Tabel 2: Ontwikkeling opcenten Motorrijtuigenbelasting in de jaren 2003 tot en met 2007 van 1 april t/m 31 maart:

	2003	2004	2005	2006	2007
Provincie Zeeland	66,7	69,3	69,3	69,3	69,3
landelijk gemiddelde	62,5	67,0	69,3	72,8	73,1
Provincie Zeeland als % van landelijk gemiddelde	106,7	103,4	100,0	95,2	94,8
wettelijk maximum	89,9	94,7	99,0	102,4	105,0
Provincie Zeeland als % van wettelijk maximum	74,2	73,2	70,0	67,7	66,0

Stijgingspercentages	2003	2004	2005	2006	2007
Provincie Zeeland	2,3	3,9	0,0	0,0	0,0
Landelijk gemiddelde	3,6	7,2	3,3	5,1	3,4
Wettelijk maximum	6,0	5,3	4,5	3,4	2,5

Ontwikkeling opcenten Motorrijtuigenbelasting

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding is niet aan de orde bij de provinciale heffingen.

2. Paragraaf weerstandsvermogen

1. Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen is bedoeld om risico's en het vermogen om eventuele tegenvallers op te vangen, in beeld te brengen. Daarnaast wordt het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's een verplicht onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen. Dus niet alleen het noemen van risico's en middelen, maar ook een visie op de verhouding tussen deze twee elementen en de formulering van het beleid ter beheersing van de risico's. Dit is echter geen eenvoudige opgave. Om een goede inschatting te kunnen maken, is het noodzakelijk om te beschikken over specifieke deskundigheid op het gebied van risicomanagement en het doorrekenen van mogelijke scenario's. Daarnaast vergt het uitwerken van risico's ook de nodige tijd. Er wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van het beleid ter beheersing van risico's.

Drie begrippen die regelmatig worden gehanteerd in deze paragraaf staan hieronder toegelicht.

Weerstandsvermogen

Dit is het vermogen van de Provincie Zeeland om financiële tegenvallers op enig moment, buiten de bestaande budgetten en voorzieningen om, te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandscapaciteit

Dit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

Risico's

Dit zijn mogelijke, substantiële tegenvallers waarvoor geen voorziening is getroffen en die niet zijn onder te brengen bij een verzekering.

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen is om de gebruiker van de programmabegroting en jaarstukken te informeren over de "kwaliteit" van de financiële positie.

2. Beleid

Met de vormgeving van provinciaal beleid ten aanzien van risicobeheersing is een start gemaakt. In de eerste aanzet worden diverse onderdelen van risicobeheersing onderscheiden. Deze onderdelen zijn:

- De risico-inventarisatie en het signaleren van nieuwe risico's
- Het analyseren van de risico's;
- Het waarderen van risico's;
- Het uitvoeren en ontwikkelen van beheersmaatregelen;
- Het evalueren van de effecten van de beheersmaatregelen;
- Het rapporteren over de risico's.

Deze onderdelen van het beleid worden inhoudelijk verder uitgewerkt. Daarmee hangt samen het ontwikkelen van een visie op de gewenste verhouding tussen de gesignaleerde risico's en de noodzakelijke weerstandscapaciteit. Het is dus nodig om te beschikken over een methodiek voor de kwantificering van risico's. Vervolgens zal met behulp van deze methodiek een waardering moeten worden opgesteld van de risico's.

In 2006 is een start gemaakt met het verder uitwerken van het beleid van de Provincie Zeeland ten aanzien van risicobeheersing door het opstellen van een plan van aanpak en de uitwerking daarvan. Daarbij wordt ook externe ondersteuning ingeschakeld. Een aantal van deze werkzaamheden zullen hoogstwaarschijnlijk worden gecontinueerd in 2007. Dit neemt overigens niet weg dat er reeds risico's worden gerapporteerd in de programmabegroting, bestuursrapportage en programmarekening. Ook worden er activiteiten ondernomen op het gebied van risicopreventie en -signalering. De volgende activiteiten worden als voorbeeld genoemd.

- De recente oprichting van een auditfunctie die de taak heeft het kwaliteitsmanagement en de uitvoering van doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken te verzorgen;
- Het opzetten en instandhouden van een administratieve organisatie en interne controle, dat overigens in het kader van rechtmatigheid nog op het gewenste niveau gebracht moet worden;
- Het systeem van medeparafering bij ambtelijke advisering aan het college van Gedeputeerde Staten, waarbij in voorkomende gevallen met name op juridisch en financieel gebied een centrale beoordeling plaatsvindt van risico's en maatregelen;

- Het beschikken over een organisatiebreed integriteitbeleid waarmee preventief ongewenst gedrag of erger wordt bestreden;
- Het beleidskader informatiebeveiliging.

Ter ondersteuning van de weerstandscapaciteit wordt de gedragslijn gehanteerd dat terughoudend wordt omgegaan met de structurele aanwending van eventueel aanwezige budgettaire ruimte.

3. Inventarisatie van de risico's

Risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's (daarmee worden de risico's bedoeld die zich regelmatig voordoen en die meestal vrij goed meetbaar zijn) maken geen deel uit van de risico's in deze paragraaf. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Een andere randvoorwaarde is dat er sprake dient te zijn van substantiële gevolgen wanneer een risico zich manifesteert. Bij substantieel moet niet alleen in financiële termen worden gedacht, soms kan er om andere redenen aanleiding bestaan om risico's te behandelen. Overigens zijn zeer extreme calamiteiten, zoals bijvoorbeeld een watersnoodramp of een ontplofing in de kerncentrale, niet in deze paragraaf opgenomen, omdat de kans dat een dergelijke calamiteit zich daadwerkelijk voordoet erg klein wordt ingeschat.

In deze paragraaf zijn alle risico's opgenomen en toegelicht die tot het moment van aanbieden van de programmabegroting bekend zijn. Er is natuurlijk nooit een garantie te geven dat de weergegeven risico's volledig zijn, maar in de gevolgde procedure is wel een aantal waarborgen opgenomen om de risico-inventarisatie zo volledig mogelijk te laten zijn.

In de paragraaf worden twee groepen risico's onderscheiden. Risico's die specifiek betrekking hebben op de Provincie Zeeland worden in hoofdstuk 4 beschreven en risico's met een meer algemeen karakter worden in hoofdstuk 5 beschreven.

4. Specifieke risico's voor Provincie Zeeland

4.1 DELTA-dividend

Naast enkele structurele inkomstenbronnen (uitkering uit het provinciefonds, opcenten motorrijtuigenbelasting) wordt in de programmabegroting rekening gehouden met jaarlijkse dividendopbrengsten uit deelnemingen. Hoewel ook deze inkomstenbron in de praktijk een min of meer structureel karakter heeft, betreft het in formele zin een eenmalige opbrengst. Of er daadwerkelijk dividend wordt uitgekeerd is afhankelijk van de door de deelnemingen over enig jaar behaalde financiële resultaten. De raming van de dividenduitkering van Delta in de komende jaren is gebaseerd op de verwachte nettoresultaten in het ondernemingsplan. Daarbij wordt uitgegaan van een uitkering van 45% van het netto groepsresultaat na belastingen aan de aandeelhouders. Over 2005 heeft de provincie voor € 25 miljoen aan dividend ontvangen en op basis van het in december 2005 aangepaste ondernemingsplan, kan de provincie in de komende jaren uitgaan van de volgende dividenduitkeringen:

Dividenduitkering over 2006 € 21,6 miljoen in 2007

Dividenduitkering over 2007 € 19,2 miljoen in 2008

Dividenduitkering over 2008 € 22,1 miljoen in 2009

Het ondernemingsplan van Delta gaat steeds uit van de ramingen in de komende drie jaar. De provinciale meerjarenbegroting gaat verder dan drie jaar. In de afgelopen jaren is voor de latere jaren steeds uitgegaan van de garantie-uitkering van € 15 miljoen voor de provincie. Aangezien de garantie-uitkering naar verwachting niet verlengd gaat worden, willen wij in de komende jaren uitgaan van een doortrekking van de dividenduitkering van het laatste jaar van het ondernemingsplan Delta. Met andere woorden in de provinciale meerjarenbegroting wordt vanaf 2009 rekening gehouden met een dividenduitkering van Delta van € 22,1 miljoen. Indien de ramingen in het ondernemingsplan van Delta worden aangepast, zal ook de raming in de provinciale (meerjaren)programmabegroting aangepast worden.

Bij dit exploitatie risico dient er opgemerkt te worden dat de Provincie het dividend voor een groot gedeelte incidenteel inzet, zodat direct geanticipeerd kan worden op dividend schommelingen.

4.2 Milieuparagraaf Zeeland Seaports

In de bestuursovereenkomst inzake de opheffing van de havenschappen Vlissingen en Terneuzen is een milieuparagraaf opgenomen, waarin is geregeld dat het Rijk tot 2008, onder bepaalde financiële condities die zoveel mogelijk de oude financiële situatie benaderen, verantwoordelijk blijft voor de kosten van onderzoek en sanering van (water)bodemverontreiniging. Na afloop van deze periode zal derhalve een groter risico bestaan voor de Provincie Zeeland voor wat betreft eventuele lasten van aangetroffen verontreinigingen. Dit vanwege het feit dat de provincie voor 50% deelneemt in Zeeland Seaports (voor de uittreding van het Rijk was dit 25%). Op dit moment wordt gewerkt aan het inventariseren van mogelijke verontreinigingslocaties, zodat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat de kosten vanwege het tijdsaspect buiten de werkingssfeer van

de milieuparagraaf zouden vallen. Omtrent de milieuparagraaf voert de provincie overleg met de Landsadvocaat en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Opgemerkt dient te worden dat van Zeeland Seaports geen dividend in de exploitatie opgenomen is en dat Zeeland Seaports in eerste instantie zelf de bedrijfsrisico's opvangt met haar eigen vermogen.

4.3 Exploitatie van de Westerscheldetunnel

Provinciale Staten hebben op 17 april 1998 besloten deel te nemen in de NV Westerscheldetunnel voor een vast percentage van 4,6% en in te stemmen met een aandeelhoudersovereenkomst met de Staat. Op 14 maart 2003 is de tunnel geopend en vanaf dat moment is de exploitatiefase begonnen. De provincie draagt ook bij in de kosten van de exploitatie van de tunnel. Deze bijdrage wordt onttrokken aan de reserve Westerschelde-oeververbinding. Een toevoeging aan de reserve is de dividenduitkering van de NV Westerscheldetunnel. De voornaamste risicofactor in de exploitatiefase is daarom het aantal voertuigen dat gebruik maakt van de tunnel, omdat dit mede van invloed is op de winst en dus de dividend uitkering van de NV. Er zijn aannames gemaakt ten aanzien van het aantal voertuigen dat per etmaal gebruik maakt van de tunnel. Zo is in eerste instantie uitgegaan van een hoeveelheid van 12.000 voertuigen per etmaal. Ook wordt verwacht dat het aantal voertuigen zal toenemen in de toekomst. Die verwachting is uitgedrukt in jaarlijkse groeipercentages. Het is mogelijk dat die groeipercentages tegenvallen. Het maken van een juiste inschatting is moeilijk, omdat de exploitatiefase tot nu toe slechts een korte periode bestrijkt. Wel blijkt dat de gemiddelde opbrengst per voertuig lager is dan bij aanvang werd aangenomen. Dit is veroorzaakt door het meer dan verwachte gebruik van T-tags.

Jaarlijks worden de berekeningen voor de egalisatie reserve geactualiseerd en integraal opgenomen in de begroting en als bijlage in de BURAP verantwoord aan uw staten.

4.4 Opheffing Provinciale Stoomboot Diensten (PSD)

De voorziening wachtgelden PSD is in 2005 nog geactualiseerd op grond van de ervaringen met het werkelijk uitbetaalde wachtgeld over 2003 en 2004. De actualisatie is gebaseerd op de door Loyalis, de uitvoerende instantie voor de wachtgelden, gehanteerde wijze van administreren. Daarbij is ook rekening gehouden met een sterftekans en met de verwachting dat binnen aan afzienbare termijn een aantal oud medewerkers aan het werk komt. De stand van de wachtgeldvoorziening is per 1 januari 2007 naar verwachting € 40,6 miljoen. Door de middelen op langere termijn vast te zetten wordt waarschijnlijk een hoger rendement gegenereerd dan voorheen. Met deze stand van de voorziening en door de jaarlijkse actualisering is het risico van een toekomstig tekort laag te noemen.

4.5 Asbestclaims voormalig PSD-personeel

De provincie is door een groot aantal voormalige medewerkers of familieleden aansprakelijk gesteld voor de gevolgen van de aanwezigheid van asbest aan boord van de schepen van de PSD. In de meeste gevallen gaat het om een formele aansprakelijkstelling. In reactie op deze formele aansprakelijkstellingen heeft de provincie laten weten dat zij zich nimmer op verjaring van een claim zal beroepen, zodat betrokkenen niet telkens opnieuw, wanneer de termijn van verjaring verstrijkt, deze behoeven te stuiten. Verzekeraars hebben de provincie inmiddels laten weten zich alle rechten voor te behouden, in het bijzonder het recht een beroep op verjaring te doen. Tot nu toe is geen beroep gedaan op verjaring. Het valt echter niet uit te sluiten dat dit in de toekomst wel zal gebeuren, tengevolge waarvan de provincie de schade (deels) zelf dient te dragen. Er bestaat nog geen duidelijkheid over de vraag welke verzekeraar eventuele claims in behandeling moet nemen.

4.6 Nazorg voormalige stortplaatsen

De provincie is via de Leemtewet bodemsanering als aanvulling op de Wet milieubeheer verantwoordelijk gesteld voor de nazorg van de na 1 september 1996 gesloten en te sluiten stortplaatsen. De Leemtewet heeft tot doel deze stortplaatsen na sluiting zodanig te conserveren en te monitoren dat geen schadelijke gevolgen voor het milieu zullen optreden. De kosten voor de in principe eeuwigdurende nazorg kunnen door de provincie gedekt worden uit de nazorgheffing op basis van de door Provinciale Staten in maart 1999 vastgestelde verordening. De hoogte van de in de toekomst ten behoeve van de nazorg te maken kosten en het daarvoor noodzakelijk op te bouwen vermogen is berekend met behulp van de technische expertise van een ingenieursbureau. Deze bedragen kunnen nog tot het moment van sluiten van de stortplaats worden bijgesteld.

Op basis van de Verordening nazorgheffing stortplaatsen Zeeland zijn destijds aan het Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ) heffingen opgelegd voor de stortplaats Midden-Zeeland en de stortplaats Koegorspolder. Inmiddels zijn de activiteiten van OLAZ overgenomen door DELTA Milieu. Uiteraard blijven er onzekerheden. Het betreft dan de hoogte van de uiteindelijke kosten en de mate waarin ter bestrijding daarvan voldoende middelen zijn opgebouwd. Voor deze taak is in 2002 het 'nazorgfonds gesloten stortplaatsen' ingesteld. Omdat de provincie de middelen bestemd voor de nazorg inmiddels in eigen beheer heeft is sprake van rendementsrisico. Om het benodigde vermogen op te bouwen wordt uitgegaan van een rendement van jaarlijks 5%. In 2005 was het werkelijk gerealiseerde rendement 4,6%, maar de realisatie van het doelrendement moet uiteraard worden gezien op de lange termijn. In 2006 zal

overigens een nieuwe berekening van de hoogte van de kosten worden gemaakt. De begroting "Nazorg" wordt jaarlijks opgesteld en vastgesteld door uw staten.

4.7 Bodemsanering Kanaal door Walcheren

In 1991 is het Kanaal door Walcheren overgedragen van het Rijk aan de provincie. Onderdeel van de daartoe opgestelde overeenkomst is de sanering van de kanaalbodem. De kosten voor de bodemsanering komen ten laste van het Rijk. Indien echter blijkt dat voor de sanering tevens verontreinigde specie verwijderd moet worden die binnen het nautisch profiel ligt, draagt de provincie bij in de kosten. Omdat het nautisch profiel is ingemeten ten tijde van de overdracht, gaat het hierbij om eventuele verontreinigingen die in de beheersperiode van de provincie (na 1991) zijn ontstaan. De kans hierop is zeer gering, aangezien potentiële saneringsbronnen reeds waren verwijderd.

4.8 Garant- en borgstellingen

In hun vergadering van 15 mei 1998 hebben Provinciale Staten ingestemd met een wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het nieuwe havenschap, waarmee de deelnemers zich jegens geldgevers expliciet garant stellen voor de nakoming van huidige en toekomstige verplichtingen. Voor de exacte omvang van de aangegane verplichtingen door Zeeland Seaports, wordt verwezen naar de jaarrekening van het havenschap. Grofweg zal de omvang enkele tientallen miljoenen euro's zijn. Doordat de provincie deelnemer is in de gemeenschappelijke regeling kan ze invloed uitoefenen op het risico en deze dus ook beperkt houden.

De provincie heeft het verlenen van garanties voor de betaling van rente en aflossing c.a. van geldleningen aangegaan door instellingen in de gezondheidszorg per 1 januari 1985 beëindigd. Periodiek worden leningen ondergebracht bij het Waarborgfonds voor de Zorg. Het risico op de portefeuille neemt hierdoor af, omdat dit fonds in kan grijpen in de bedrijfsvoering van een zorginstelling wanneer dit financieel gezien noodzakelijk blijkt. De omvang van de gegarandeerde leningenportefeuille zal als gevolg van de invoering van de rentenormering bij de instellingen en het niet meer garanderen van nieuwe leningen naar verwachting versneld afnemen. Het gewaarborgde bedrag zal naar verwachting op 31 december 2006 zijn afgenomen tot € 11,1 miljoen.

Provinciale Staten hebben op 11 december 1998 besloten voor een percentage van 3,7% garant te staan voor door het Groenfonds aangegane leningen. Tevens hebben Provinciale Staten besloten het college van Gedeputeerde Staten te machtigen voor volgende jaren garantieverklaringen af te geven voor convenantleningen. Per 31 maart 2006 stond de provincie Zeeland garant voor een bedrag van € 5,2 miljoen. Omdat de provincies bij deze leningen zelf de rente en aflossing jaarlijks betalen is het risico kleiner dan bij de garanties voor gezondheidszorginstellingen.

4.9 Planschadeovereenkomsten

Begin 2003 zijn tussen de Provincie Zeeland en een gemeente een tweetal planschadeovereenkomsten gesloten. De strekking van deze overeenkomsten is dat de gemeente eventuele planschade ex artikel 49 van de Wet Ruimtelijke Ordening kan verhalen op de ontwikkelaar (Provincie Zeeland). Daarnaast is nog een derde overeenkomst afgesloten, waarbij niet de Provincie Zeeland de ontwikkelaar is, maar een derde. Omdat de aard van de planologische procedure toeziet op het algemeen belang, is door de Provincie Zeeland een garantie afgegeven dat eventuele planschades boven een bepaald bedrag voor rekening van de provincie komen. In alle gevallen bestaat een risico dat er daadwerkelijk planschadekosten worden gemaakt.

4.10 Grondbank Demonstratieproject Duurzaam Verkeersveilig West Zeeuws-Vlaanderen (DVV West)

Op 15 november 1996 heeft de Provincie Zeeland een overeenkomst gesloten met de DLG ten behoeve van grondruil en aankopen voor het project Duurzaam Verkeersveilig West Zeeuws-Vlaanderen. Op 30 oktober 1997 werd een aanvullende overeenkomst afgesloten. In totaal werd

DLG gemachtigd om maximaal 200 hectare grond aan te kopen. Bij GS-besluit van 5 oktober 1999 werd de looptijd van de overeenkomst verlengd tot 16 november 2000. Eind 2005 is de overeenkomst verlengd tot 1 januari 2007. Naast de verwerving via DLG heeft de Provincie Zeeland ook nog grond verworven in eigen beheer.

De stand van zaken per 31 december 2005 is dat er nog 75 hectare in de grondbank zit met een boekhoudkundige waarde van circa € 2 miljoen. De verwachting is dat de voorraad ruilgrond in 2006 zal teruglopen en dat er begin 2007 geen voorraad meer zal zijn. De gronden dienen als ruilgrond voor aan de wegvakken gelegen percelen om zo te bevorderen dat minder verkeer de wegen hoeft te kruisen. Het is de bedoeling dat het grootste deel van deze gronden weer wordt verkocht, een klein deel is nodig voor de eigenlijke projecten en een deel zal worden overgeheveld naar de ruilgrondbank voor het gebiedsbeleid. De provincie loopt risico met betrekking tot een eventuele waardedaling van de grond ten opzichte van het risico van extra juridische kosten en project verdragingskosten. De omvang van het risico is afhankelijk van de ontwikkelingen op de markt. Naast de grondbank voor het project Duurzaam Veilig zijn er ook andere ruilgrondbanken. Deze staan beschreven in de paragraaf grondbeleid.

4.11 B3-instellingen

Een "B3-instelling" is een privaatrechtelijke instelling, die op basis van artikel B3 van de Algemeen Burgerlijke Pensioenwet op 31 december 1995 was aangewezen als lichaam waarvan de werknemers geheel of ten dele ambtenaar zijn in de zin van de Algemeen Burgerlijke Pensioenwet.

Op 26 oktober 1990 hebben Provinciale Staten besloten in te stemmen met de aanwijzing van de provincie Zeeland als publiekrechtelijk lichaam dat aansprakelijk of medeaansprakelijk is voor de betaling van de door DELTA N.V. als zogenaamde B3-instelling krachtens het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP verschuldigde bedragen. Deze bedragen betreffen de pensioenbijdragen, de wachtgeldtijdbijdragen en de eventueel eenmaal aan het ABP te betalen schadeloosstelling. Het risico dat de provincie met deze aanwijzing loopt, is zeer gering. Op 7 februari 1997 hebben Provinciale Staten een soortgelijke partiële garantie afgegeven voor de N.V. Afvalverbranding Zuid-Nederland met een contragarantie van DELTA N.V.

De provincie is gelieerd aan enkele andere B3-instellingen, waarbij de financiële betrokkenheid verder gaat en wel in de vorm van exploitatiesubsidies of subsidiëring in de personeelslasten. Deze instellingen zijn:

- Zeeuwse Museumstichting;
- Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland;
- Stichting Scoop;
- Stichting SportZeeland;
- Schelde InformatieCentrum;
- Roosevelt Study Center.

4.12 Sociaal plan herstructurering welzijn

In de vergadering van 7 november 1997 hebben Provinciale Staten een sociaal plan herstructurering welzijn vastgesteld. Per 1 januari 1998 zijn alle personeelsleden die betrokken waren bij de herstructurering bij de Stichting Scoop herplaatst. Dit betekende voor een aantal medewerkers van de voormalige welzijnsinstellingen die onder de welzijns-CAO vielen, een wijziging van rechtspositie en van pensioenfonds (ABP in plaats van PGGM). Op grond van het sociaal statuut hebben betrokken personeelsleden recht op deze "betere" pensioenvooruitzichten en premievoorwaarden. De financiële consequenties hiervan zijn voor het grootste deel afgedekt en al eerder verwerkt.

4.13 Huisvesten statushouders

Iedere Zeeuwse gemeente moet voldoen aan de criteria voor de huisvesting van statushouders in haar gemeente. Ingeval de doelstellingen door de gemeente niet kunnen worden gehaald, is de provincie verplicht de taakverwaarlozingsprocedure te starten, hetgeen inhoudt dat de provincie in plaats van de gemeente die maatregelen treft die noodzakelijk zijn om de huisvesting te realiseren. Dit kan betekenen dat in het uiterste geval wordt overgegaan tot aankoop of huur van passende woonruimte. Indien dergelijke maatregelen toch worden getroffen is het lastig te bepalen welke kosten daarvan niet verhaalbaar zijn voor de provincie.

4.14 Schadeclaim Eastman Chemicals

De provincie heeft Eastman op 14 november 2000 een last onder dwangsom opgelegd wegens het niet voldoen aan de Regeling Verbanden Gevaarlijke Afvalstoffen (RVGA). Vervolgens heeft de provincie bij besluit van 3 juli 2001 de vergunning van Eastman gewijzigd. Tengevolge van deze besluiten heeft Eastman wijzigingen doorgevoerd in de wijze waarop zij met stromen solvenol omging. Eastman heeft tegen deze besluiten bezwaar respectievelijk beroep ingesteld. De Raad van State heeft in haar uitspraak van 28 mei 2003 bepaald dat de provincie de stromen solvenol ten onrechte heeft aangemerkt als afvalstof. De Raad van State heeft het provinciaal besluit daarom vernietigd. Eastman stelt schade te hebben geleden ten gevolge van het provinciaal besluit en heeft in 2004 een schadeclaim ingediend van € 3,3 miljoen. De provincie is inmiddels in een civiele procedure verwikkeld, welke naar verwachting nog enkele maanden zal duren. De schadeclaim is gemeld bij de verzekeraar van de provincie. Nadat deze aanvankelijk dekking afwees, is thans erkend dat er maximaal € 1.250.000 gedekt is onder de polis. De verzekeraar stelt zich nog wel op het standpunt dat er een eigen risico geldt van € 250.000. De provincie is van oordeel dat een dergelijk eigen risico in deze zaak niet aan de orde is. Over deze kwestie wordt overleg gevoerd.

4.15 Schadeclaim Cobelfret

Cobelfret stelt schade te hebben geleden als gevolg van een stof afkomstig van de scheepswerf Scheldepoort B.V. Cobelfret claimt zowel directe (zaak)schade alsmede indirecte schade wegens aantasting van haar reputatie. Cobelfret acht het bestuurlijk optreden van de provincie in dezen beneden de maat, door het afgeven van een milieuvergunning met onvoldoende beperkende voorschriften ter bescherming van het milieu, falend toezicht op de naleving van milieuvergunning en het niet adequaat optreden inzake dit voorval. Daarom heeft Cobelfret de provincie aansprakelijk gesteld voor de geleden schade, welke schade niet nader is bepaald. Die aansprakelijkheid is van de zijde van de provincie afgewezen. De Raad van State heeft inmiddels bepaald dat de provincie niet gehouden was handhavend op te treden, waarmee het besluit om

niet handhavend op te treden niet als een onrechtmatig besluit kan worden gekwalificeerd. De grondslag voor een civiele vordering op basis van een kennelijk onredelijk genomen besluit is daarmee komen te vervallen. Het risico op een civiele procedure blijft derhalve nog wel bestaan, maar de kans van slagen is aanzienlijk verkleind door de uitspraak van de Raad van State.

4.16 Schadeclaim Hoondert

Hoondert heeft bij de provincie een verzoek tot nadeelcompensatie ingediend, vanwege het feit dat zij ten gevolge van een wegversperring “omrij schade” lijdt. De provincie heeft de kwestie voorgelegd aan de onafhankelijke commissie die ingesteld is, in het kader van het schadeloket. De commissie heeft bepaald dat de vordering daar niet thuis hoort. De provincie is thans doende om in overleg met de andere betrokken overheden (gemeente Borsele en Waterschap Zeeuwse Eilanden) een oplossing te bereiken. De zaak is inmiddels ook gemeld bij de verzekeraar van de Provincie.

4.17 ASB Greenworld

De rechtbank Middelburg heeft ons besluit tot weigering van een vergunning ex artikel 10 van de Vogelwet vernietigd. De Raad van State heeft deze uitspraak bekrachtigd. ASB Greenworld heeft de provincie aansprakelijk gesteld voor een bedrag van ongeveer € 80.000. De Provincie heeft deze vordering afgewezen.

4.18 Onteigening

In verband met de aanleg van de S14 en S15 tussen Vlissingen en Koudekerke moest een stuk grond in eigendom worden onteigend. Partijen zijn niet tot een vergelijk gekomen, met als gevolg dat een onteigeningsprocedure voor de rechtbank Middelburg aanhangig is gemaakt. De zaak is in behandeling bij een externe advocaat. De procedure is nog actueel ondanks dat de aanleg is gerealiseerd. Het potentieel risico met betrekking tot deze procedure zit in de vordering van de wederpartij die verband houdt met de waardedaling van het overblijvende perceel. De wederpartij doet een beroep op een recente uitspraak van de Hoge Raad waarin deze waardedaling voor vergoeding in aanmerking kwam. Indien en voor zover de provincie eveneens verplicht zal zijn de waardedaling van het overblijvende te vergoeden, heeft dat financiële consequenties voor de provincie.

5. Algemene risico's

5.1 Uitgangspunten bij het opstellen van de begroting

Bij het opstellen van de programmabegroting worden een aantal uitgangspunten gehanteerd. Eén ervan is dat de inschatting van de risico's jaarlijks worden geactualiseerd. Onder toepassing van deze uitgangspunten wordt een sluitende programmabegroting gepresenteerd. Er is altijd een risico aanwezig dat de gehanteerde uitgangspunten zich in werkelijkheid anders ontwikkelen dan voorzien. De uitgangspunten die worden bedoeld zijn meer van algemene aard en in principe bij iedere provincie aan de orde. Te denken valt aan de volgende zaken:

- Ontwikkeling rentestand;
- Aanpassing van wet- en regelgeving;
- Ontwikkelingen in de Rijksuitgaven welke doorwerken in de uitkering uit het Provinciefonds;
- Bijdragen in het exploitatiesaldo van gemeenschappelijke regelingen;
- Etc.

5.2 BTW-compensatiefonds

Per 1 januari 2003 is voor gemeenten en provincies het BTW-compensatiefonds ingevoerd. Gemeenten en provincies kunnen de betaalde inkoop-BTW die betrekking heeft op activiteiten die zij uitvoeren als overheid (wettelijke taken), dan wel als niet-ondernemer, declareren bij dit fonds. Tegenover de terugbetaalde omzetbelasting heeft in 2004 een uitname plaatsgevonden uit het provinciefonds (€ 6,0 miljoen structureel). De hoogte van de uitname uit het provinciefonds voor de provincies gezamenlijk is door het Rijk definitief bepaald op het destijds voorlopig bepaalde bedrag. Het bedrag per provincie dient nog te worden vastgesteld. Vermoedelijk zal dit in het najaar van 2006 zijn beslag krijgen. Er kunnen dus nog afwijkingen zowel positief als negatief optreden. Hiervoor is een bedrag van € 250.000 gereserveerd binnen de meerjarenbegroting. Verder bestaat nog het risico dat uit controles door de Belastingdienst blijkt dat inkoop-BTW ten onrechte is gedeclareerd.

5.3 Fiscale controles

Periodiek worden door de Belastingdienst controles loonbelasting en BTW uitgevoerd. In voorgaande jaren is gebleken dat uit deze controles naheffingen, mogelijk met rentes en boetes, kunnen voortvloeien.

5.4 Subsidieverlening

In toenemende mate is de provincie bij subsidieverlening belast met het doorbetalen van gelden van derden (Europese Unie, Rijk) aan instellingen en projectuitvoerders. De provincie dient over deze bijdragen financieel en vaak ook inhoudelijk rekening en verantwoording af te leggen. De provincie loopt hierbij risico's in het geval de oorspronkelijke subsidieverstrekker niet instemt met de provinciale verantwoording. Er is dus een risico dat de subsidie lager wordt vastgesteld. Ook bestaan er risico's bij tussentijdse wijziging in de EU-regelgeving. De administratieve organisatie en interne controle zijn de afgelopen tijd verder aangescherpt om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

Een en ander is mede tot uitdrukking gekomen in de per 2002 in werking getreden nieuwe subsidieverordening. Deze voorziet in de leemten die er waren met name wat betreft rijksregelingen en Europese Programma's. Daarnaast zijn de controlemogelijkheden en het sanctiebeleid verder verbeterd.

5.5 Dwangsommen en bestuursdwang

De provincie heeft in het kader van haar handhavingsbeleid dwangsombeschikkingen opgelegd en bestuursdwang toegepast. In de meeste van deze dwangsomzaken zijn de dwangsommen al verbeurd, maar er is geen betaling gevolgd. In die gevallen zal de provincie dwangbevelen doen uitgaan. Dit kan leiden tot (verzet)procedures met als mogelijk resultaat dat de dwangsom niet inbaar wordt verklaard. In het handhavingsbeleid van de provincie wordt ook het middel bestuursdwang toegepast. Het toepassen van dit middel betekent veelal het voorfinancieren van de te maken kosten. Uitgangspunt is dat alle kosten dienen te worden verhaald. Op voorhand is echter niet zeker of dit altijd kan worden gerealiseerd.

5.6 Juridische risico's

Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder gewijzigde opvattingen in de jurisprudentie over aansprakelijkheid en schade, worden overheden steeds vaker aansprakelijk gesteld voor al dan niet vermeend geleden schade als gevolg van overheidsoptreden, of juist het ontbreken daarvan. Voor de provincie gaat het zowel om aansprakelijkheid als eigenaar, bijvoorbeeld van (vaar)wegen, als om aansprakelijkheid voor gebrekkige besluiten en handelingen. Gewezen wordt op de komende wetswijziging (4de tranche) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) met betrekking tot kostenvergoeding van bestuurlijke voorprocedures. In het wetsvoorstel is geregeld dat deze kosten alleen zullen worden vergoed indien sprake is van onrechtmatig handelen, dan wel ernstige onzorgvuldigheid door het bestuursorgaan. Eveneens wordt gewezen op een mogelijk toekomstig risico als gevolg van het wetsvoorstel Bestuurlijke boetes bij termijnoverschrijding (wijziging in de Awb), waarbij de overheid bij verwijtbare termijnoverschrijding aan haar zijde een boetebedrag per dag aan de burger verschuldigd is als termijnen in de Awb worden overschreden.

Gewezen zij eveneens op het aanbestedingenbeleid op grond van (provinciale, rijks- en Europese) regelgeving. Het niet naleven van de aanbestedingsregels kan forse boetes en schadeclaims opleveren. De verantwoordelijke ministers hebben aangekondigd dat het Rijk het toezicht op naleving van die regels door de (lagere) overheden zal aanscherpen.

Uit Europese jurisprudentie blijkt dat overheden aansprakelijk kunnen worden gesteld voor het niet adequaat handhaven van de openbare orde, bijvoorbeeld bij blokkades. Met name op dit terrein wordt momenteel gewerkt aan een kwaliteitstoetsingssysteem ter vermindering van de risico's.

De aansprakelijkheid kan dus publiekrechtelijk dan wel privaatrechtelijk van karakter zijn. Voor ongevallen en schade heeft de provincie Zeeland op dit moment een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering voor bestuurders en ambtenaren met een dekking van € 2,5 miljoen voor personen- en zaakschade en van € 1,25 miljoen voor vermogensschade. Deze verzekering dekt de aansprakelijkheid van de verzekerden voor door derden geleden schade. Ook uitzendkrachten en karweiwerkers vallen onder de verzekering. Voor de beroepsaansprakelijkheid van de provincieadvocaat is de provincie verzekerd voor een bedrag van € 500.000 als maximum per schadegeval en € 1 miljoen per contractsjaar. Tevens heeft de provincie een frauderisicoverzekering afgesloten met een verzekerd bedrag van € 1,15 miljoen.

Mede in dit verband is van buitengewoon belang de mate van zorgvuldigheid in het handelen van bestuurders en ambtenaren. Te denken valt aan het naleven van bijvoorbeeld Europese regelgeving en het aangaan van verplichtingen jegens derden (schriftelijk en mondeling), waarbij ook van belang is het gevaar van het binden van de provincie als gevolg van toezeggingen door onbevoegde vertegenwoordigers. Beperking van de risico's kan plaatsvinden door het optimaliseren van de interne organisatie.

Andere risico's in dit verband zijn de gevolgen van het onvoldoende zorgvuldig en ten onrechte handhavend optreden, bijvoorbeeld bij het opleggen van dwangsommen, bij het toepassen van bestuursdwang en bij mogelijke materiële schade aan in beslag genomen goederen. Met name daar waar het handhavend optreden van de provincie de bedrijfsprocessen beïnvloedt, kan sprake zijn van forse financiële gevolgen voor het desbetreffende bedrijf. Een bedrijf dat zich benadeeld voelt, kan trachten de financiële gevolgen te verhalen bij de handhavende instantie.

5.7 Bestuur en personeel

De provincie is als werkgever geconfronteerd met een aanscherping van de wetgeving inzake arbeidsbescherming en risicoaansprakelijkheid. Dit betreft wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden (Arbo-wet) en de doorwerking in het ambtenarenrecht van het Burgerlijk Wetboek waarin de zorgplicht van de werkgever nader wordt omschreven. Deze zorgplicht betreft volgens de Arbo-wet het eigen maar ook ingeleend personeel; de bewijslast is in het Burgerlijk Wetboek bij de werkgever komen te liggen. De werkgever zal moeten bewijzen dat de schade niet is veroorzaakt door tekortkomingen in zijn zorgplicht.

Het Arbozorgsysteem (met als basis de risico-inventarisatie en –evaluaties) van de provincie Zeeland is bedoeld om de Arbozorg / veilige en gezonde arbeidsomstandigheden, voor eigen en ingeleend personeel zo goed mogelijk te borgen en daarnaast aansprakelijkheidsstelling te voorkomen dan wel te beperken. Inmiddels zijn en worden ook in de toekomst, voor alle directies risico-inventarisaties en -evaluaties (RI&E' s) uitgevoerd, waarbij risico's in de arbeidsomstandigheden systematisch zijn/worden opgespoord en zoveel als mogelijk volgens een planmatige aanpak worden verholpen. Plannen van Aanpak vormen hiervoor de basis.

Overtreding van de Arbo-wet en verdere Arbo-regelgeving levert een strafbaar feit op. De Arbeidsinspectie is belast met toezicht op de naleving van de Arbo-wet. In een groot aantal situaties zal bij een eerste constatering van een beboetbaar feit niet direct sprake zijn van een boeteoplegging, maar zal eerst een waarschuwing worden gegeven of een eis gesteld tot naleving.

De Arbo-wet bevat nadere regels over de wijze waarop de boete wordt berekend; bij de beleidsregels behoort de tarieflijst boetenormbedragen bestuurlijke boete Arbeidsomstandighedenwet. Ook werknemers kunnen worden beboet voor het niet naleven van bepaalde voorschriften.

5.8 Gevolgen invoering Wet Verbetering Poortwachter (WVP)

Het beleid inzake verzuimbegeleiding en -beheersing van de Provincie Zeeland is reeds sinds jaren ingericht op het bereiken van een voorspoedige reïntegratie waarbij de Wet Verbetering Poortwachter (WVP) leidend is.

Op 29 december 2005 is de WAO vervangen door de WIA, Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen. In de WIA staat werk voorop. Als de werknemer twee jaar ziek is en als het niet is gelukt om weer aan de slag te gaan ondanks alle inspanningen dan volgt een keuring. Hierbij kijkt het UWV eerst naar wat de werknemer nog kan. Veel meer dan de WAO legt de WIA de verantwoording voor een gezonde werkomgeving bij de werkgevers en werknemers. Dat blijkt allereerst uit de 'toelatingsdrempel' van de nieuwe regeling: voor de WAO lag deze bij 15% arbeidsongeschiktheid. Voor de WIA is dit percentage verhoogd naar 35%.

De WIA kent twee regelingen, te weten:

- a. De IVA (Inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten) biedt een solide uitkering voor volledig arbeidsongeschikten zonder (of met een hele kleine) kans op herstel.
- b. De WGA (Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten) vult het inkomen van gedeeltelijke arbeidsgeschikten aan. Werken wordt daarbij gestimuleerd: hoe meer iemand werkt, hoe hoger zijn inkomen. De WIA kent geen uitkering voor werknemers die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn.

Als de werknemer in het stelsel minder dan 35% loonverlies heeft, blijft betrokkene volgens de WIA in dienst van de provincie.

Eigen risico dragen is binnen de WIA in 2006 alleen mogelijk voor de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en nog niet voor de Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA). De provincie heeft vooralsnog niet gekozen voor het eigenrisicodragerschap. In opdracht van de provincie worden de ontwikkelingen op dit punt nauwlettend gevolgd door Loyalis Mens en Werk. Zodra een keuze voor het eigenrisicodragerschap mogelijk een voordeel oplevert zal deze keuze worden voorgelegd aan gedeputeerde staten.

5.9 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt onder meer het verhaal van door beschermde diersoorten toegebrachte schade aan gewassen. Toegekende schaden kunnen worden verhaal uit het faunafonds. De mogelijkheid bestaat dat het faunafonds op enig moment niet toereikend is, waardoor de provincie zelf zal moeten betalen. Daarnaast kan de provincie eigen beleid, bijvoorbeeld minder streng, voeren. Eventuele extra kosten voor schaden veroorzaakt door beschermd wild zal dan ook door de provincie moeten worden betaald. Op dit moment heeft de provincie ervoor gekozen de landelijke richtlijnen te volgen.

5.10 Wet op de jeugdzorg

Per 1 januari 2005 is de Wet op de jeugdzorg van kracht. In deze wet is het recht op jeugdzorg opgenomen. De provincie is ervoor verantwoordelijk dat cliënten hun aanspraak op jeugdzorg tot gelding kunnen brengen bij een zorgaanbieder. De provincie krijgt om deze verantwoordelijkheid waar te kunnen maken een

doeluitkering voor de hulpverlening. Afhankelijk van de vraag naar jeugdzorg zal duidelijk worden of deze doeluitkering voldoende is. Schommelingen in de vraag zullen in eerste instantie opgevangen dienen te worden binnen de voorziening jeugdhulpverlening. Indien de vraag naar jeugdzorg groter blijft dan het beschikbare aanbod dat binnen de middelen van de doeluitkering beschikbaar is, garandeert de rijksoverheid niet op voorhand dat er aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld. Uitgangspunt is dat de wet wordt uitgevoerd op basis van uitsluitend rijksmiddelen. Voor de periode 2004 t/m 2006 is tussen Rijk en het Inter Provinciaal Overleg (IPO) een bestuursakkoord gesloten over de wijze waarop uitvoering kan worden gegeven aan de wet binnen het vastgestelde financiële rijkskader.

5.11 Verdrag van Valletta

Door de implementatie van het Verdrag van Valletta (Malta) in de Nederlandse wetgeving veranderen de taken en verantwoordelijkheden van de provincie op het gebied van archeologie. Ook vormt zich een risico voor de provincie. De nieuwe wetgeving verplicht de provincie als vergunningverlenende instantie namelijk een vergoeding toe te kennen voor de (opgravings)kosten die de verstoorder niet of niet geheel voor zijn rekening kan nemen. In eerste instantie zijn de verstoorders aansprakelijk. Maar in geval van excessieve kosten zal de provincie financieel moeten bijdragen tot een maximum van € 0,50 per inwoner per casus.

6. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

In het voorgaande is geprobeerd een zo goed mogelijk overzicht van de meest relevante risico's weer te geven. Risico's kunnen zich binnen korte tijd manifesteren. Ook is het mogelijk dat meerdere risico's zich tegelijkertijd laten gelden. Om de financiële gevolgen ervan op te kunnen vangen, is het noodzakelijk dat de Provincie Zeeland beschikt over voldoende opvangcapaciteit in financiële zin. Zoals eerder aangegeven bestaat er geen richtlijn voor de hoogte van het noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit. De provincie krijgt, net als andere overheidsorganisaties, te maken met toenemende risico's bij het uitvoeren van de eigen taken. Zo worden meer en hogere claims bij de overheden ingediend die voortvloeien uit hun overheidstaak. Verder verschuift het takenpakket van de provincie van planning naar uitvoering. Hiermee en zeker met de uitvoering van omvangrijke projecten nemen de risico's voor de provincie toe en zal de weerstandscapaciteit hierop aangepast moeten worden. De onderdelen waaruit de weerstandscapaciteit is opgebouwd worden hieronder vermeld.

Provinciale Staten hebben ingestemd met het inhuren van specifieke deskundigheid in 2006 om een visie te geven op de verhouding tussen de bij de provincie aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's die gelopen worden. De resultaten van het onderzoek worden naar verwachting dit begrotingsjaar bekend. Inmiddels worden er bij de provincies verschillende methoden gehanteerd. Er vindt ook overleg plaats tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden, provincies en gemeenten over een goede methodiek. Uit de interprovinciale vergelijking 2004 blijkt dat de omvang van de algemene reserves bij de andere provincies allemaal groter is. (variërend van € 10 miljoen Flevoland tot € 128 miljoen Noord Holland). De meeste provincies hebben een algemene reserve tussen de € 20 en € 33 miljoen. De stand van de algemene reserve bedraagt € 8,8 miljoen (exclusief saldo jaarrekening 2005). De zelf door de provincie Zeeland gestelde norm van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2006 € 8,1 miljoen. In voorgaande jaren is conform de hoofdpunten van financieel beleid van de provincie dit bedrag jaarlijks geïndexeerd met de materiële overheidskostenstijging. Wij willen in afwachting van de resultaten van het onderzoek en het formuleren van beleid daarover, de algemene reserve niet "afromen". PS heeft besloten om het saldo van de programmarekening 2005 van € 4,7 miljoen vooralsnog toe te voegen aan de algemene reserve.

6.1 Post onvoorzien in de programmabegroting

In de programmabegroting 2007 is een bedrag beschikbaar van € 0,25 miljoen. Dit bedrag is samengesteld uit posten voor onvoorzien van € 5.000 per programma en een algemene post voor onvoorzien van € 160.000. De posten voor onvoorzien zijn met name geschikt om kleinere tegenvallers op te vangen en kunnen op korte termijn worden ingezet.

6.2 De algemene reserve

In de afgelopen jaren is het niet nodig geweest om de algemene reserve aan te spreken om risico's af te dekken. Mede in het licht van de komende ontwikkelingen op het gebied van risicomanagement is het saldo van de jaarrekening 2005 toegevoegd aan de algemene reserve. De stand van de algemene reserve op 1 januari 2006 bedraagt € 42,7 miljoen. Door reeds genomen bestemmingsbesluiten is per saldo een bedrag van € 29,6 miljoen nodig om de verplichtingen af te dekken. Hierdoor resteert een direct beschikbaar bedrag van € 13,1 miljoen om in te zetten ten behoeve van de weerstandscapaciteit.

6.3 Vrij aanwendbaar deel bestemmingsreserves

Naast de algemene reserve beschikt de provincie over een aantal bestemmingsreserves. Zolang er geen harde en concrete verplichtingen zijn aangegaan, kan altijd worden besloten tot het geven van een andere

bestemming aan de bestemmingsreserves. Dit vrij aanwendbare deel van de bestemmingsreserves bedraagt per 1 januari 2007 circa € 11,2 miljoen. Deze middelen kunnen op korte termijn worden ingezet.

6.4 De onbenutte belastingscapaciteit bij de Motorrijtuigenbelasting

De provincie mag per 1 april 2007 maximaal 105,0 opcenten heffen. Het werkelijk tarief bedraagt 69,3 opcenten. Dit betekent dat bij de meest recente opbrengst per opcent de vrije belastingcapaciteit op jaarbasis zo'n € 13,5 miljoen bedraagt.

6.5 Ruimte in meerjarenbegroting

De ruimte in de meerjarenbegroting is opgenomen in de begroting als geraamd resultaat na bestemming. Deze middelen hebben, zolang ze niet ingezet zijn vanuit de voorjaars en/of najaars conferentie in het betreffende jaar, nog geen bestemming en kunnen in principe de komende jaren worden aangewend om tegenvallers op te vangen. Hieronder is het recente meerjarenperspectief opgenomen.

	2007	2008	2009	2010
Ruimte (Bedragen x 1 mln.)	€ 1,5	€ 6,8	€ 13,1	€ 13,1

6.6 Weerstandscapaciteit

Samenvattend beschikt de Provincie Zeeland over de volgende weerstandscapaciteit (in miljoenen):

Op korte termijn:

Post onvoorzien in de lopende begroting	€ 0,2
Algemene reserve	€ 13,1
Vrij besteedbaar deel van de bestemmingsreserves	<u>€ 11,2</u>
Totaal op korte termijn beschikbaar	€ 24,5

Voor de jaren na 2006 zijn nog de nodige miljoenen euro's inzetbaar door de belastingcapaciteit maximaal te benutten en de geraamde ruimte in de meerjarenraming in te zetten.

Naast genoemde bronnen bestaan er uiteraard mogelijkheden in de uitgavensfeer om structurele tegenvallers op te vangen, bijvoorbeeld door het vaststellen van een lager ambitieniveau. Dit is echter ingrijpend en beïnvloedt direct de beleidsuitvoering. Strikt genomen valt dit ook buiten de definitie van het weerstandsvermogen, zoals in de inleiding weergegeven. In deze definitie worden namelijk de bestaande budgetten en voorzieningen buiten beschouwing gelaten. De mate waarin van dit middel gebruik kan worden gemaakt, is afhankelijk van de flexibiliteit van de uitgaven (de incidentele en structurele uitgaven). Zo zal vermindering van de personeelsformatie op korte termijn weinig budgettair voordeel opleveren. In de subsidiesfeer bestaan veelal meerjarige verplichtingen.

Een ander laatste redmiddel kan zijn het verzilveren van eventuele stille reserves. Dit is overigens alleen van belang bij zogenaamde niet-bedrijfsgebonden activa. Activa die wel bedrijfsgebonden zijn, kunnen immers niet zomaar worden verkocht (denk aan huisvesting). Bij niet-bedrijfsgebonden activa kan dit in principe wel (denk bijvoorbeeld aan kunstvoorwerpen en een verbonden partij waarbij de doelstelling los staat van de provinciale doelstelling). Van stille reserves is sprake bij activa die voor een lager bedrag op de balans zijn verantwoord dan dat zij bij verkoop naar verwachting zullen opbrengen. De omvang van de stille reserves van niet-bedrijfsgebonden activa is niet exact bekend, maar is van zeer gering belang om als weerstandscapaciteit te fungeren.

Jaarlijks is naast bovenstaande bedragen op korte termijn tevens de budgettaire ruimte beschikbaar van € 6,8 miljoen in 2008 en vanaf 2009 € 13,1 miljoen en aanvullend de onbenutte belastingcapaciteit van € 13,5 miljoen ter dekking van eventuele risico's. In de begroting 2007 is vanaf 2008 een stelpost van € 8,5 miljoen opgenomen ten behoeve van de ontwikkeling van nieuw beleid, die indien nodig ingezet kan worden ter dekking van risico's.

Op basis van voorgaande kan nu ingeschat worden dat de weerstandscapaciteit voldoende is om de aanwezige risico's te dekken.

3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt ingegaan op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende consequenties met betrekking tot het beheer en onderhoud van de grote kapitaalgoederen van de provincie.

Het beleidskader moet inzicht geven in de huidige onderhoudssituatie van het goed, het gewenste onderhoudsniveau en de daarmee gemoeide jaarlijkse kosten in meerjarenperspectief.

Een en ander zal moeten worden vastgelegd in onderhoudsplannen, nota's, managementsystemen of andere documenten met dit doel.

In artikel 12 BBV zijn de volgende kapitaalgoederen voorgeschreven die tenminste opgenomen dienen te worden in de paragraaf kapitaalgoederen:

- Wegen;
- Riolering;
- Water;
- Groen;
- Gebouwen

Daar bij de provincie riolering niet van toepassing is, zal hierover niet worden gerapporteerd. Het onderdeel water is uitgebreid met bruggen en sluizen daar die onder het beheer van de provincie vallen. Tot slot zijn de onderdelen ICT, wandtapijten en schepen toegevoegd, die voor de provincie grote kapitaalgoederen vormen.

Wegen & Water (infrastructuur)

Het beleidskader

Het beleid voor de bij de provincie zelf in beheer zijnde infrastructuur wordt gevormd door de landelijke wet- en regelgeving en het provinciale verkeer- en vervoerbeleid met de bijbehorende sectorale deelplannen. Ook beleid afkomstig van andere beleidsvelden kan invloed hebben op het gebruik en onderhoud van de infrastructuur, bijvoorbeeld ecologisch bermbeheer en gebruik milieuvriendelijke bouwstoffen. Daarnaast zijn er ook een aantal specifieke beleidsnota's voor de instandhouding van de infrastructuur in ontwikkeling. De stand van zaken wordt hieronder kort toegelicht:

Beleidsplan wegen en vaarwegen

Het bestuur van de provincie Zeeland wil meer mogelijkheden krijgen om te sturen op basis van output en resultaat. Voor het beheer van provinciale (vaar)wegen moet daarom inzicht worden gegeven in het gewenste kwaliteitsniveau en het bijbehorende budget, zodat het bestuur een bewuste keuze kan maken voor het gewenste kwaliteitsniveau.

Met behulp van externe expertise is het huidige kwaliteitsniveau van het beheer en onderhoud wegen en vaarwegen in kaart gebracht. De resultaten hiervan vormen de onderlegger voor de kadernotitie Kwaliteitsvisie Wegen en Vaarwegen. In deze visie zijn keuzen gemaakt voor het gewenste kwaliteitsniveau. Deze kwaliteitsvisie is door Provinciale Staten vastgesteld in december 2004 ten behoeve van de kaderstellende beleidskeuze voor het toekomstig beheer en onderhoud van de provinciale verkeersinfrastructuur.

De kwaliteitsvisie van het bestuur voor de wegen houdt in dat de provincie Zeeland kiest voor een kwaliteitsniveau van het technisch wegenbeheer dat overeenkomt met het landelijk gemiddelde, met positieve afwijkingen voor groenvoorzieningen en gladheidsbestrijding. Voor vaarwegen is, als gevolg van het ontbreken van een landelijke systematiek, een analoge methode uitgewerkt op basis waarvan de volgende kwaliteitsvisie is bepaald: specifiek wordt een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau voor thema's veiligheid en bereikbaarheid nagestreefd en algemeen is: goed is goed genoeg.

Om inzicht te krijgen in de (financiële) consequenties van deze beleidsvisie is de visie vertaald in concrete beheermaatregelen en hun kosten. Vanwege de beheersbaarheid is deze vertaling eerst voor het wegennet uitgevoerd. Dit project wordt Beheerplan genoemd.

Het project 'pilot' Beheerplan is medio 2005 van start gegaan, onder begeleiding van een externe deskundige. Begin 2006 is de pilot afgerond en wordt in het najaar het eindrapport Beheerplan ter

instemming voorgelegd aan gedeputeerde staten. Vervolgens zal het met advies omklede eindrapport worden gepresenteerd aan de commissie Economie en Mobiliteit alvorens Provinciale Staten een besluit neemt. Vanaf 2007 zullen volgens dit nieuwe Beheerplan de werkzaamheden uitgevoerd worden en zal het Beheerplan jaarlijks geactualiseerd worden.

Financiële consequenties en de vertaling in de begroting

Investerings in infrastructuur zijn investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimten. Sinds 2006 komen de uitgaven ten laste van de exploitatie, zodat er geen beslag op middelen in de meerjarenraming wordt gelegd. De investeringen in voorgaande jaren uitgevoerd tot en met 2005 zijn geactiveerd, hiervan worden de jaarlijkse kapitaallasten (ongeveer 2,7 miljoen per jaar) in de exploitatie verwerkt. De bedragen aan investeringen zijn in detail opgenomen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland, wat jaarlijks opgesteld wordt en aan de gedeputeerde staten ter goedkeuring aangeboden wordt en daarna ter info verzonden wordt aan uw staten.

In de begroting 2007 is voor de sector infrastructuur structureel € 9.000.000 voor investeringen wegen opgenomen.

Voor onderhoud zijn in de begroting 2007 voor de sector infrastructuur de volgende bedragen structureel opgenomen:

onderhoud wegen	€ 9.500.000 en incidenteel € 2.000.000
onderhoud Kanaal door Walcheren/Zeelandbrug	€ 2.000.000 en incidenteel € 3.000.000

Beleidsplan Openbare Verlichting

Opvattingen over de voor- en nadelen van verlichting zijn in de tijd aan verandering onderhevig. Er wordt nu anders over openbare verlichting gedacht dan bijvoorbeeld 20 jaar geleden.

Hoe de provincie daarmee omgaat is vastgelegd in het beleidsplan 'Verlichten met beleid' dat dateert van januari 2006.

De in dit beleidsplan vastgelegde beleidskaders kunnen als volgt worden samengevat:

- Verkeersveiligheid en het verzekeren van een goede bereikbaarheid blijven centrale doelstellingen van het verkeers- en vervoersbeleid.
Duurzaamheid en leefbaarheid worden echter steeds nadrukkelijker op de voorgrond geplaatst. Daarbij kunnen wat openbare verlichting betreft twee beleidsvelden onderscheiden worden: beperking van energiegebruik en voorkomen van omgevingshinder.
- Omgevingshinder in de vorm van lichthinder en lichtvervuiling wordt naast de negatieve effecten die dit heeft voor de natuurwaarden, ook als een van de problemen in relatie tot het omgevingsbeleid gezien. Het zoveel mogelijk behouden en versterken van de duisternis in Zeeland is dan ook een belangrijke doelstelling van het Zeeuwse omgevingsbeleid.
Om dit te bereiken worden in dit beleidsplan een aantal algemene uitgangspunten geformuleerd voor de openbare verlichting langs de provinciale wegen.
- Voor de uitvoering van nieuwe wegenbouwprojecten wordt de ontwikkeling van een goede en milieuvriendelijke openbare verlichting in een stappenplan vastgelegd.
Dit stappenplan vereist dat al tijdens de ontwerpfase van tracé en vormgeving van kruispunten, zowel in bestaande als in nieuwe situaties, zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wens om zo weinig mogelijk verlichting toe te passen.
- Ten aanzien van de bestaande verlichtingsinstallaties zal worden onderzocht in hoeverre het verantwoord is om, zonder de verkeersveiligheid in gevaar te brengen, het verlichtingsniveau in de nachtelijke uren te reduceren.
Dit zal worden onderzocht aan de hand van praktijkproeven. Deze proeven zullen in het uitvoeringsprogramma 2007 worden gekoppeld aan een monitoringsprogramma waarmee de effecten op de verkeersveiligheid zullen worden onderzocht. Daarbij is het onder meer de bedoeling om TNO in te schakelen.

Het beleidsplan voorziet in een uitvoeringsprogramma dat start in 2006 en eindigt in 2010.

Financiële consequenties en de vertaling in de begroting

Het begrotingsbudget voor 2007 en volgende jaren bedraagt € 200.000.

SWATH-schepen, aanlandingsvoorzieningen en terminals fietsvoetveer

In 2004 zijn de 2 SWATH-schepen, de aanlandingsvoorzieningen en de terminals voor het fietsvoetveer in gebruik genomen.

De Provincie Zeeland is eigenaar van deze schepen en verhuurt deze aan de exploitant van het fietsvoetveer Vlissingen-Breskens.

De schepen dienen door en voor rekening van de exploitant te worden onderhouden. Het onderhoudsplan voor de exploitant is in 2004 door de provincie vastgesteld.

Ook de aanlandingsvoorziening, gebouwen en terreinen zijn eigendom van de provincie en worden verhuurd aan de exploitant. Het onderhoud daarvan gebeurt door en voor rekening van de provincie volgens het onderhoudsplan.

Financiële consequenties en de vertaling in de begroting

In de begroting 2007 is voor onderhoud aanlandingsinrichting structureel € 60.000 geraamd, voor de gebouwen en terreinen is dit structureel € 95.000.

Voor het toetsen van de uitvoering van de onderhoudsplannen wordt externe deskundigheid ingehuurd. Hiervoor is in de begroting 2007 structureel € 72.000 geraamd.

Overige Vaartuigen

Voor het onderhoud van de Zeelandbrug en het Kanaal door Walcheren heeft de provincie een 2-tal vaartuigen in eigendom.

Financiële consequenties en de vertaling in de begroting

Voor het planmatig onderhoud is structureel € 18.000 in de begroting 2007 opgenomen.

Groen

Het beleidskader

In een coproductie tussen de directies RMW en I&V wordt een beheerplan groen ontwikkeld. Het plan beschrijft hoe vanuit een maatschappelijk verantwoorde benadering het beste met de provinciale beplantingen wordt omgegaan en waarom. De bomen die deel uitmaken van de huidige provinciale wegbeplanting zijn inmiddels geïnventariseerd en geregistreerd in een operationeel boombeheersysteem (BBS). In het BBS wordt voortschrijdend alle informatie (mutaties en resultaten jaarinspecties) bijgehouden die van belang is voor een effectieve zorgplicht en voor een systematische aanpak van het boomonderhoud. Het BBS verschaft dus inzicht in de behoefte aan periodiek boomonderhoud en de noodzaak om andere beheersmaatregelen aan de boombeplanting uit te voeren.

Vanuit de invalshoek natuur en landschap is een groenstructuurvisie voor de provinciale beplantingen opgesteld. Die visie verschaft met landschappelijke en cultuurhistorische overwegingen de argumenten voor of tegen handhaving, vervanging en uitbreiding van het beplantingsareaal.

Duurzame veilige inrichting van de wegen stelt eveneens voorwaarden en eisen voor wat betreft de aanvaardbaarheid en plaats van bomen en struiken in wegbermen.

Een en ander wordt in een onderling evenwichtige samenhang verwerkt in een beheerplan groen dat een samenhangend specifiek onderdeel zal vormen van de beheerplannen voor de (vaar)wegen.

Financiële consequenties en de vertaling in de begroting

Het begrotingsbudget voor 2007 en volgende jaren bedraagt € 220.000.

Gebouwen

Het beleidskader

Abdijcomplex inclusief St.Jorisdoelen, gebouw De Burg en Gistpoortgebouw.

Het Abdijcomplex valt binnen het beschermd stadsgezicht van de gemeente Middelburg en is aangewezen als beschermd monument. Voor onderhoud aan beschermde monumenten bestaat afzonderlijke wet- en regelgeving. Voor verbouwplannen vindt toetsing plaats bij de monumenten-/welstandcommissie van de gemeente Middelburg.

Buitenonderhoud

Basis voor het beleid voor het regulier onderhoud aan de buitenkant (leien daken, schilderwerk, goten, metselwerk) zijn de 2-jaarlijkse inspectierapporten van de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ), voorheen Monumentenwacht. In deze inspectierapporten vindt een kwalificatie plaats van de onderhoudstoestand van voornoemde gebouwen van: goed, redelijk, matig tot slecht. Het provinciaal beleid is erop gericht de onderdelen die de kwalificatie "slecht" en "matig" hebben op te nemen in de planning van het Beheers- en onderhoudssysteem (BOS) voor de daaropvolgende jaren.

Binnenonderhoud

Hiervoor is een planning opgesteld door de eigen technische dienst gebaseerd op de te verwachten levensduur van voorzieningen en apparatuur.

Groene Woud en overige gebouwen

Hiervoor is door de eigen technische dienst een onderhoudsplan opgesteld gebaseerd op de technische levensduur van de voorzieningen en de staat van onderhoud van de objecten.

Renovatie, nieuwbouw en aankopen

De provincie heeft conform het meerjarig onderhoudsplan BOS om de gebouwen gelegen binnen het Abdijcomplex de komende jaren te renoveren. Voor 2007 betreft dit de voorbereidingen voor het gebouw C (thans huisvesting directie I&V) met uitvoering in 2008.

Met de gemeente Middelburg is overeengekomen dat de provincie Zeeland de oude brandweerkazerne aankoopt voor de huisvesting van SCEZ. Momenteel vindt de voorbereiding van de verbouwingsplannen van de oude brandweerkazerne plaats.

Provinciale Staten dienen hiervoor nog de nodige middelen ter beschikking te stellen. De kosten van de verbouwing zitten dus nog niet in de begroting verwerkt.

Het is de bedoeling dat SCEZ in het voorjaar van 2008 de nieuwe huisvesting betreft.

Veiligheidsaspecten

In het kader van het verlenen van gebruiksvergunningen voor de provinciale gebouwen heeft de brandweer alle gebouwen geïnspecteerd op veiligheidsaspecten. De brandweer heeft per gebouw een inspectierapport opgesteld en hierin zijn maatregelen opgenomen om aan deze veiligheidsaspecten te kunnen voldoen.

De afgelopen jaren zijn diverse maatregelen uitgevoerd om de gebouwen te laten voldoen aan de eisen van de gebruikersvergunningen. Ook heeft de brandweer controles uitgevoerd en zijn er naar aanleiding van deze controles weer aanvullende maatregelen uitgevoerd.

De brandweer heeft inmiddels voor het gehele Abdijcomplex en aanliggende panden een positief advies uitgebracht aan de gemeente Middelburg om een gebruikersvergunning voor het gehele Abdijcomplex te verlenen. Deze gebruiksvergunning is nog niet ontvangen.

Financiële consequenties en de vertaling in de begroting

Financiële consequenties, vertaling en uitvoering van dit beleid vindt plaats via het BOS. Het BOS-systeem is opgezet voor een voortschrijdende periode van 10 jaar. In het budget wordt onderscheid gemaakt voor jaarlijks structureel onderhoud ad € 520.000 en een stelpost voor jaarlijks incidenteel onderhoud ad € 435.000.

Naast het BOS-systeem voor beheer en onderhoud van provinciale gebouwen is in de begroting een bedrag beschikbaar van € 84.500 voor spoedeisende vervangingen van apparatuur en materieel.

Investerings in gebouwen zijn investeringen met economisch nut. De uitgaven worden geactiveerd volgens de financiële verordening en zoals de BBV-regelgeving dit voorschrijft. Sinds 2003 wordt er indien mogelijk direct een egalisatie reserve gevormd om de toekomstige afschrijvingslasten uit te dekken, zodat er geen beslag op middelen in de meerjarenraming wordt gelegd. De investeringen in voorgaande jaren uitgevoerd tot en met 2005 zijn geactiveerd, hiervan worden de jaarlijkse kapitaallasten (ongeveer € 6,5 miljoen per jaar) in de exploitatie verwerkt.

ICT

Het beleidskader

De essentie van het omgaan met ICT-kapitaalgoederen is continuïteit. Dit is verwoord in een nota die het vigerende beleid beschrijft: 'Raamwerk Informatievoorziening 2004-2007'. De ICT-Jaarplannen beschrijven in hoofdlijnen activiteiten die onder meer moeten leiden tot een nog betere borging van die continuïteit.

Concrete aanpak continuïteit:

1. Planning van tijdige vervangingen, rekening houdend met de te verwachten technische en economische levensduur.
2. Onderhoudscontracten die zo goed mogelijk borgen dat binnen een aantal uren de betreffende voorzieningen bij storing weer operationeel zijn.
3. Beschikbaar houden van adequate reserveapparatuur en –onderdelen.
4. Uitvoering regelmatige back-ups

In de begroting zijn structurele middelen opgenomen om de vervanging van de ICT-kapitaalgoederen te dekken. Tot deze kapitaalgoederen worden ook gerekend de investeringen voor de bekabelingnetwerk inclusief telefonie.

Wandtapijten

De collectie wandtapijten van de provincie Zeeland is in langdurige bruikleen gegeven aan het Zeeuws Museum. Het museum heeft een meerjarig plan voor beheer en onderhoud van de wandtapijten opgesteld. Voor de uitvoering daarvan is een meerjarig contract gesloten met Paswerk (de voormalige werkplaats tot herstel van antiek textiel) in Haarlem. In de structurele subsidie aan het Zeeuws Museum is een bedrag voor de uitvoering van dit plan opgenomen.

4. Paragraaf financiering

Inleiding

Met behulp van de voorliggende paragraaf wordt inzicht gegeven in de financierings- en treasuryplannen voor het jaar 2007.

1. Algemeen

In de financiële verordening ¹ is in artikel 14.2 opgenomen dat Gedeputeerde staten er zorg voor dragen dat, bij de uitvoering van de financieringsfunctie de regels, zoals vastgelegd in:

- de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO),
- de bijbehorende “Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden” en
- de “Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden”,

in acht worden genomen. Tevens zijn bepaalde uitvoeringsregels vastgesteld in het “Besluit Financieringsstatuut” zoals in de financiële verordening is vereist. De belangrijkste uitvoeringsregels zijn:

1. het uitzetten van overtollige geldmiddelen gebeurt uitsluitend bij:
 - a) financiële instellingen binnen het EMU-gebied met minimaal een A-rating afgegeven door tenminste één gezaghebbende rating agency, voor uitzettingen langer dan 1 jaar;
 - b) financiële instellingen binnen het EMU-gebied met minimaal een P3-rating (A-3) afgegeven door tenminste één gezaghebbende rating agency, voor uitzettingen van maximaal 1 jaar;
 - c) publiekrechtelijke lichamen.
2. van het totaal aan belegde middelen mag niet meer dan 50% bij één marktpartij worden geplaatst;
3. overtollige geldmiddelen worden uitsluitend uitgezet tegen vastrentende waarden, dan wel in producten waarbij tenminste de hoofdsom aan het eind van de looptijd in tact is.

2. Beheer

2.1 Risicobeheer vlottende schuld

De zogenaamde “kasgeldlimiet” stelt een grens (7% van het begrotingstotaal) aan de korte financiering. Dit betekent dat investeringen tot deze kasgeldlimiet gefinancierd mogen worden met kort geld (looptijd gemiddeld 1 jaar), waardoor het renterisico van korte financiering wordt beperkt.

Dit is van belang omdat juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn. Fluctuaties in de korte rente hebben direct een relatief grote impact op de rentelasten.

In staat 2 is het te verwachten verloop van het korte geld weergegeven. Uit deze staat volgt dat er, conform het beeld van de laatste jaren, geen overschrijding van de kasgeldlimiet te verwachten is.

2.2 Risicobeheer vaste schuld, renterisiconorm

Voor de vaste schuld is in de Wet Fido eveneens een norm beschreven, de zogenaamde “renterisiconorm”. Deze norm geeft aan over welk deel van de vaste schuld renterisico gelopen mag worden. De renterisiconorm wordt berekend door het vastgestelde percentage van 20% te vermenigvuldigen met de totale vaste schuld. Hierbij geldt een minimumbedrag van € 2,5 miljoen.

Het renterisico op de vaste schuld kan bepaald worden door na te gaan:

- welk deel van de vaste schuld in enig jaar hergefinancierd moet worden door het aangaan van nieuwe leningen behorend tot de vaste schuld;
- welk deel van de vaste schuld door een wijziging van de rente op basis van de leningvoorwaarden niet kan worden beïnvloed

De Provincie Zeeland heeft geen vaste schuld (er zijn geen lopende leningen). Over eventuele nieuwe leningen als financiering voor bijvoorbeeld nieuwe activa wordt volgens de nieuwe definitie geen risico gelopen. De lasten van deze leningen worden immers meegenomen in de investerings beslissing en in de meerjarenraming bij de kapitaallasten van nieuwe activa.

¹ Ingangsdatum 15 november 2003

2.3 Kredietrisico verstrekte gelden

In staat 1 wordt een overzicht van de kredietwaardigheid van de uitzettingen gegeven. De provincie loopt geen grote kredietrisico's.

3. Financiering

3.1 Financieringspositie

In 2007 kunnen de geplande investeringen volledig gefinancierd worden met eigen financieringsmiddelen, waardoor geen beroep nodig is op vreemd vermogen.

3.2 Uitzettingen

De "overtollige" liquide middelen worden zo zinvol mogelijk beheerd door ze voor korte tot middellange termijn weg te zetten in samenhang met de investeringsplannen in de meerjaren begroting. In staat 3 is een prognose gegeven van de in 2007 uit te zetten gelden. De middelen van de wachtgeldvoorziening PSD zijn via een "cash-flow swap" op lange termijn belegd. Deze middelen kunnen daarom niet worden gebruikt voor financiering.

3.3 Relatiebeheer

In het treasurystatuut is de richtlijn opgenomen om bestaande bankrelaties en bancaire condities minimaal iedere drie jaar te analyseren en te beoordelen. In 2007 zal een evaluatie van de bestaande situatie plaatsvinden.

4. Rentervisie

De vooruitzichten voor 2006 en 2007 zijn gunstig. De mondiale economische groei blijft hoog en de wereldhandelsgroei kan zelfs oplopen. Op basis van de aanhoudend gunstige economische ontwikkeling in de Verenigde Staten, het conjuncturele herstel in het eurogebied en de stijging van de officiële rentetarieven van de centrale banken wordt een lichte stijging van de kapitaalmarktrentes geraamd.

Het Centraal Economisch Plan 2006 verwacht, gezien de economische situatie en uitslatingen van de monetaire autoriteiten dat de korte en lange rente in 2006 nog licht verder stijgen, ten einde de inflatiedruk het hoofd te bieden. Voor 2007 wordt enige stabilisatie voorzien.

Staat 1:**Kredietrisico op verstrekte gelden (per 31-12-2007)**

risicogroep	met/zonder (hypothecaire) zekerheid	2007	
		restant in euro	%
Personeel	met:hypothek	€ 84.369	0,1%
Semi overheidsinstellingen: Stg Groenfonds	zonder	€ 5.000.000	3,3%
Financiele instellingen (rating A en hoger)	zonder	€ 148.069.984	96,7%
Leningen ikv Zeeuws Studiefonds	zonder	€ 33.539	0,0%
Totaal		€ 153.187.892	100,0%

Staat 2:**FINANCIERINGSOVERZICHT**

Bedragen * € 1.000

	31-12-2006	31-12-2007	31-12-2008	31-12-2009	31-12-2010
Aanwezige vaste financieringsmiddelen	226.961	210.009	198.735	186.721	175.785
-/- Geactiveerde investeringen	97.077	92.212	88.698	85.183	81.687
Financieringssaldo per 1-1	129.883	117.797	110.037	101.538	94.097
Dekking financieringssaldo:					
Vaste voorraad aanwezige liquide middelen	34.609	34.609	34.609	34.609	34.609
Aan te trekken kortgeld	-	-	-	-	-
<i>Ter info: kasgeldlimiet</i>	<i>15.887</i>	<i>16.364</i>	<i>16.855</i>	<i>17.360</i>	<i>17.881</i>
Aan te trekken langgeld	-	-	-	-	-

LIQUIDITEITENOVERZICHT

Aanwezige liquide middelen per 1-1	164.493	152.406	144.647	136.147	128.707
belegd via rekening-courant Groenfonds	6.500	5.000	4.000	3.500	2.500
vrij te beleggen liquide middelen per 1-1	157.993	147.406	140.647	132.647	126.207
Toename	15.824	16.571	17.235	18.237	18.237
Afname	16.475	15.789	16.452	18.574	18.574
Saldo per 31-12	163.841	153.188	145.429	135.810	128.369

Staat 3:**Leningen portefeuille per 1-1-2007**

bedragen in €

Leningen uitgezet	Rente%	Stand per 1-1-2007	Aflossingen 2007	Rente 2007	Stand per 31-12-2007
hypothecaire geldleningen	7,64%	92.369	8.000	7.057	84.369
Emergya	10,00%	200.000	200.000	20.000	-
Zeeuws Studiefonds	0,00%	36.539	3.000	-	33.539
totaal		328.908	211.000	27.057	117.908

5. Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De inhoud van deze paragraaf is te splitsen in twee delen.

- Het eerste deel bevat informatie over de wijze waarop de provincie Zeeland een adequate bedrijfsvoering bereikt en waarborgt. Er wordt weergegeven welke kaders door Provinciale Staten zijn aangegeven en hoe planning en controlcyclus eruit ziet voor 2007.
- Het tweede deel gaat in op de ondersteuning. De manier waarop ondersteuning wordt geboden om de programma's te realiseren en de ontwikkelingen op ondersteuningsgebied hebben invloed op de adequaatheid van de bedrijfsvoering. Als leidraad voor de informatiegebieden is gekozen voor de functionele indeling van de stafeenheden. Ook de vraag "wat mag de ondersteuning kosten?" wordt beantwoord in dit gedeelte van de paragraaf bedrijfsvoering.

In beide delen is niet getracht om uitputtend te zijn maar er is wel rekening gehouden met de wettelijke eis². Deze eis impliceert dat Provinciale Staten dienen te worden geïnformeerd over bestaand beleid en nieuwe beleidsontwikkelingen ten aanzien van de bedrijfsvoering.

1.0 Rechtmatigheid

Bij het onderzoek naar de rechtmatigheid bij de accountantscontrole zijn, naast zes criteria die worden getoetst in het kader van de getrouwheidsverklaring, drie aspecten van belang. Dit zijn:

- het begrotingscriterium
Dit betreft het tot stand komen van financiële handelingen binnen het kader van de geautoriseerde begroting (ex. Artikel 216 Provinciewet). Het college dient ervoor zorg te dragen dat de lasten van de programma's zoals geautoriseerd in de begroting na wijziging niet worden overschreden.
- het voorwaarden criterium
Bij het voorwaarden criterium moet worden aangegeven welke regelgeving, zowel intern als extern, van toepassing is bij de uitvoering van financiële beheershandelingen
- het M&O-criterium.
Het gaat hierbij om misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet- en regelgeving. Basis hiervoor vormt een inventarisatie of alle risico's zijn afgedekt door wet- en regelgeving.

In 2007 zal naar aanleiding van de bevindingen van de controles over begrotingsjaar 2006 worden gezien of er overbodige regelgeving kan worden herzien of geschrapt. Mogelijke nieuwe regelgeving waarmee rekening moet worden gehouden in 2007 zijn de nieuwe Algemene Subsidie Verordening (ASV) en de invoering van de Raamwet aanbestedingswet 2007.

1.1 Planning en control

Op 7 maart 2007 vinden de verkiezingen plaats om een nieuwe samenstelling te bepalen voor de provinciale staten. Dit kan gevolgen hebben voor de tijdstippen en indeling van de documenten uit de planning en control cyclus in 2007. Het schema is conform de financiële verordening als volgt:

Maand	Provinciale Staten	Gedeputeerde Staten	Directies	Werknemer
Januari				Planningsgesprek (in combinatie met evaluatie-gesprek)
Maart	Nieuwe Statenagenda	Nieuw Collegeprogramma		
April			Management rapportage	
Mei	Programmarekening			
Juni	Voorjaarsnota en Algemene Beschouwingen			
Juni		Voorjaarsconferentie		Voortgangs-gesprek

² Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 2003, Hoofdstuk 2, Titel 2.3, artikel 14

September	Bestuursrapportage		Management rapportage	
Oktober		Najaarsconferentie		
November	Programmabegroting inclusief najaarsnota			
December			Werk-begroting	

1.2 Ontwikkeling van de programmabegroting

Met de begroting 2007 wordt weer een nieuwe ontwikkeling ingezet. Op besluit van het presidium zullen in de programmabegroting 2007 de politiek relevante acties (beleidsvoornemens en prioriteiten) niet zichtbaar zijn. Over deze acties worden provinciale staten separaat aan de programmabegroting 2007 geïnformeerd middels de actiebegroting 2007. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de wens om voor iedere laag in de organisatie een eigen planning en control instrument te creëren dat inzicht geeft in de eigen verantwoordelijkheden. Ook de verantwoordingsdocumenten, de bestuursrapportage en de programmarekening, zullen op deze wijze worden gesplitst. Verder is er in de begroting 2007 veel energie gestopt in het verder SMART maken van de doelstellingen en acties.

1.3 Kaders

In de achttien programma's uit de programmabegroting is aangegeven hoeveel middelen er voor de realisatie aangewend zullen worden. Het budget is gesplitst in structureel beleid, prioriteiten en posterioriteiten en omvat:

- Programmakosten
- Personele kosten
- Ondersteuningskosten

Naast dit budgettaire kader zijn er nog een aantal kaders waarbinnen de uitvoering van de programma's moet worden verwezenlijkt.

Kader	Omschrijving	Vastgesteld of vast te stellen
Financiële verordening 2004	Bevat uitgangspunten voor financieel beleid, financieel beheer en de financiële organisatie	PS 11 november 2003
Financiële controleprotocol Zeeland 2006	Bestaat uit de regels voor de (accountants)controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. De verordening moet waarborgen dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.	november 2006
Verordening periodiek onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid door GS (artikel 217A)	Omvat regels over hoe de controle op en evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid en het beheer van het door GS gevoerde bestuur worden uitgevoerd.	3 ^e kwartaal 2006
Regeling ambtelijke organisatie	Via deze regeling zijn kaders gesteld voor: • Regeling van de organisatie van het ambtelijk apparaat (hoofdstructuur en topstructuur) • Regeling van de taken van het (collectieve en individuele) ambtelijke management en de relatie van het ambtelijk management c.q. de ambtenaar en het bestuur.	GS 22 april 2003
Gedragscode bestuurlijke integriteit Provincie Zeeland 2004	Bevat gedragsregels in aanvulling op de wettelijke regels. De commissaris van de Koningin, gedeputeerden en leden van Provinciale Staten zijn op de naleving van gedragscodes aanspreekbaar.	PS 12 maart 2004

1.4 Procesbeheersings- en meetinstrumenten

Of de middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden ingezet en of de bijbehorende doelen worden bereikt binnen de kaders (zie 1.3 kaders) wordt gecontroleerd met behulp van een aantal instrumenten. Er is sprake van interne instrumenten als de uitvoering door de provincie zelf wordt verzorgd. Bij de externe instrumenten wordt een onafhankelijk oordeel door een derde partij gegeven.

Interne instrumenten:

- Verbijzonderde interne controle naar rechtmatigheid.
Deze controle wordt centraal gecoördineerd door de afdeling Financieel Economische Zaken en wordt in samenwerking met de bedrijfsvoeringsafdelingen uitgevoerd. Doelstelling is om de interne controle zoveel mogelijk in te bedden in de reguliere processen.
- Kwaliteitsmanagement.
Om kwaliteitsmanagement en de daarbij behorende instrumenten nog meer een plek te geven in de bedrijfsvoeringscyclus is bij iedere directie een kwaliteitsfunctionaris aangesteld. Als onderdeel van de planning & controlcyclus worden met ingang van 2006 ontwikkelplannen opgesteld, waarin een ontwikkelingsschets voor de komende 4 jaar wordt gegeven met de mogelijke consequenties voor taken, organisatie, formatie en competenties. Hieruit vloeien concrete activiteiten voort, die worden gemonitord. De ontwikkelplannen worden jaarlijks geactualiseerd.
- Audit.
Per 1 januari 2006 is de lichte auditfunctie ondergebracht bij de afdeling Personeel, Organisatie en Informatie. Deze auditfunctie is onder andere belast met de invulling van de taak om als sluitstuk te fungeren van het control-instrumentarium binnen de interne organisatie. Tevens voert zij interne doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken uit, zoals bedoeld in artikel 217a van de provinciewet. Afstemming tussen deze collegeonderzoeken en onderzoeken van de onafhankelijke rekenkamer vindt plaats. Jaarlijks wordt een onderzoeksprogramma doelmatigheid en doeltreffendheid opgesteld.
- Rekeningcommissie.
De rekeningcommissie behandelt jaarlijks de programmarekening en doet aanbevelingen. Over de voortgang van de aanbevelingen van de rekeningcommissie wordt door gedeputeerde staten jaarlijks gerapporteerd bij de programmarekening en de bestuursrapportage.

Externe instrumenten:

- Rekenkamer. De rekenkamer heeft in april 2006 het onderzoeksprogramma 2006-2008 gepresenteerd. Dit programma zal jaarlijks worden gezien en indien nodig bijgesteld. Het programma biedt daarnaast ruimte voor onderzoek dat inspeelt op de actualiteit.
- Accountantscontrole. De accountantscontrole verloopt volgens een controleprotocol dat jaarlijks door provinciale staten wordt vastgesteld.
- Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Ondersteuning

Onder dit punt van de paragraaf bedrijfsvoering wordt verder ingegaan op de kosten, ontwikkelingen en prioriteiten ten aanzien van de ondersteuning.

2.1 wat mag het kosten

De kosten van de ondersteuning betreffen de personele en materiele kosten die worden gemaakt ter ondersteuning van de uitvoering van de programma's. Zij worden toegerekend aan de programma's. De sleutel voor het toerekenen van de ondersteuningskosten aan de programma's wordt gevormd door de direct op de programma's verantwoorde personele kosten. Het totaalbedrag aan ondersteuningskosten dat aan de programma's is toegerekend in de begroting 2007 is € 24.537.404. Dit bedrag is als volgt te specificeren:

Personeelszorg	Rekening 2005	Begroting 2006 na wijziging	Begroting 2007
Lasten	7.855.000	5.978.929	5.636.137
Baten	289.022	162.962	164.428
Totaal	7.565.978	5.815.967	5.741.745

Organisatie	Rekening 2005	Begroting 2006 na wijziging	Begroting 2007
Lasten	324.793	641.495	530.660
Baten			
Totaal	324.793	641.495	530.660

ICT	Rekening 2005	Begroting 2006 na wijziging	Begroting 2007
Lasten	2.429.163	2.313.541	2.482.198
Baten	23.002	10.000	10.000
Totaal	2.406.161	2.303.541	2.472.198

Financiën	Rekening 2005	Begroting 2006 na wijziging	Begroting 2007
Lasten	3.213.667	2.697.828	2.425.743
Baten			
Totaal	3.213.667	2.697.828	2.425.743

Facilitaire zaken	Rekening 2005	Begroting 2006 na wijziging	Begroting 2007
Lasten	8.850.536	8.759.471	8.264.750
Baten	380.888	59.525	60.061
Totaal	8.318.967	8.699.946	8.204.689

Management en secretariële ondersteuning	Rekening 2005	Begroting 2006 na wijziging	Begroting 2007
Lasten	4.364.164	3.850.979	4.212.274
Baten			
Totaal	4.364.164	3.850.979	4.212.274

Juridische ondersteuning	Rekening 2005	Begroting 2006 na wijziging	Begroting 2007
Lasten	387.030	433.214	412.910
Baten			
Totaal	387.030	433.214	412.910

Communicatie	Rekening 2005	Begroting 2006 na wijziging	Begroting 2007
Lasten	891.991	889.808	805.185
Baten	14.989		
Totaal	877.918	889.808	805.185

Saldo Ondersteuning	27.458.678	25.332.778	24.537.404
----------------------------	-------------------	-------------------	-------------------

2.2. Personeelszorg en Organisatie

Op het gebied van personeelszorg ligt het accent op het begeleiden van de verdere implementatie van het nieuwe beoordelings- en beloningsbeleid. Dit gebeurt op basis van de resultaten van de evaluatie die medio 2006 wordt opgezet. Bovendien wordt een strategisch plan opgezet teneinde de organisatie verder te ontwikkelen naar een meer uitvoeringsgerichte en meer integrale werkwijze (bijvoorbeeld via het opzetten van een strategisch opleidingsbeleid en het ontwikkelen van generieke competenties). Verder wordt in dat plan nader bezien welke (beleids)maatregelen (bijvoorbeeld op het terrein van levensfasegericht personeelsbeleid, management development, inzetten van werkervaringsplaatsen) nodig zijn om tijdig in te spelen op de verwachte toenemende krapte op de arbeidsmarkt (a.g.v. demografische ontwikkelingen). Op het gebied van arbeidsomstandigheden wordt, naast het voldoen aan wetgeving, gekoerst op het minstens continueren van het lage verzuimpercentage van ongeveer 3,5%. Met betrekking tot het organisatiebeleid ligt het accent op het toepassen en waar nodig verder uitbouwen van de systematiek van het werken met ontwikkelplannen. Bovendien worden audits uitgevoerd conform het vastgestelde programma.

2.2.1 Optimaliseren beoordelings- en beloningsbeleid

Wat willen we bereiken?

Het per 1 januari 2005 ingevoerde HRM-instrumentarium (jaargesprekken, competentie management en beoordelen & belonen en fuwaprov) biedt de mogelijkheid om de kwaliteit van de organisatie gericht te ontwikkelen. Het succes daarvan hangt af van de mate waarin dit instrumentarium (in kwalitatieve en kwantitatieve zin) gebruikt wordt.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Volwaardig gebruik van dit instrument dient na 3 ervaringsjaren (dus m.i.v. de cyclus 2008) gerealiseerd te zijn.

Wat doen we daarvoor?

Momenteel is de eerste volledige jaargesprekscyclus (2005) afgerond. Om van meet af aan na te kunnen gaan of de toepassing van het instrumentarium beantwoordt aan de gestelde doelen (bevorderen van de kwaliteit van het apparaat) is in 2006 gestart met een gerichte evaluatie. Bezien zal worden of, na afronding van de evaluatie, de competentieprofielen in het licht van interne en externe ontwikkelingen (integraler en uitvoeringsgericht werken) aangescherpt moeten worden. Ook zal worden bekeken of de gehanteerde normen in het kader van beoordelen en belonen voldoen. Bovendien wordt de vinger aan de pols gehouden wat betreft het voeren van jaargesprekken kwantitatief (worden alle gesprekken gevoerd) en kwalitatief (worden SMART-afspraken gemaakt over resultaten, competenties, opleiding, mobiliteit en arbeidsomstandigheden). Daar waar nodig wordt het instrumentarium verbeterd en worden afspraken gemaakt m.b.t. optimalere toepassing.

2.2.2 Uitvoeringsgericht en intergraler werken

Strategische opleidingsbeleid en generieke competenties

Wat willen we bereiken?

Door het volwaardig toepassen van jaargesprekken, competentie management en beoordelen en belonen wordt ingespeeld op de noodzaak integraler, meer extern georiënteerd en uitvoeringsgericht te gaan werken. Dat wordt versterkt door het opzetten van een strategisch opleidingsbeleid. Bij de opzet van een strategisch opleidingsbeleid gaat het erom medewerkers te stimuleren en uit te dagen om hun eigen kennis, capaciteiten en competenties aan te wenden en te ontwikkelen binnen de context van het doel en de strategie van de organisatie.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

De nadrukkelijke link tussen de aangeboden opleidingsfaciliteiten en de organisatiestrategie moet uiterlijk m.i.v. 2009 gerealiseerd zijn.

Wat doen we daarvoor?

In 2007 wordt het in het najaar van 2006 geformuleerde strategisch opleidingsbeleid ingevoerd. Hierbij komt nadrukkelijk de afstemming tussen strategische (organisatie) doelen, operationele- (afdelingsdoelen) en persoonlijke doelen in beeld. Dat garandeert dat kennis- en kunde vermeerdering die niet past bij of ten dienste staat van de organisatiestrategie niet wordt ondersteund. In dit kader wordt bijvoorbeeld onderzocht of een budget per medewerker ("rugzakje") de gerichte ontwikkeling van medewerkers organisatiebreed kan bevorderen. Dit "rugzakje" is te besteden in overleg met het management en gekoppeld aan opleidingsplannen op afdelings- en organisatieniveau.

Ook wordt verkend welke opleidingsvormen (uit oogpunt van efficiency en effectiviteit) voor de organisatie het best passend lijken. Gemengd (intern/extern) leren, e-learning, in-company organiseren, loopbaanontwikkeling (horizontaal/verbreding van de ervaring of verticaal/promotie), coaching, intervisie, begeleiding door ervaren collega's, zijn vormen die de aandacht verdienen. Ook wordt nadrukkelijk ingezet op het bijhouden van (en bij voorkeur anticiperen op) vakkennis voor het benodigde werkterrein. Specifiek wordt bovendien aan een beperkt aantal geselecteerde medewerkers de mogelijkheid geboden om via stage en of detachering bij de Europese Commissie relevante kennis en ervaring op te doen.

Bovendien worden de leden van de directieoverstijgende samenwerkingverbanden getraind in de generieke competentie coöperatief gedrag/samenwerken; het doel is de belemmeringen voor integrale samenwerking op te sporen en weg te nemen. Het doel is in 2007 een vast format beschikbaar te hebben ter ondersteuning van succesvol samenwerken van alle toekomstige brede interne en externe samenwerkingsverbanden.

Structurele prioriteit:

90010111 Opleidings- ontwikkeling en competentie management

Vooruitlopend op het te ontwikkelen Strategisch Opleidingsbeleid, zoals dit door de projectgroep "Strategisch Opleidingsbeleid" in 2006 vorm en inhoud zal worden gegeven voor 2007 en verdere jaren, is in 2006 in de opleidingsplanning 2006 tot stand gekomen.

Deze planning kent een groot aantal activiteiten teneinde medewerkers te ontwikkelen, zodat kwaliteit en ontwikkeling van het personeel (het kapitaal van de organisatie!) gelijke tred kan houden met de voortdurende veranderingen van de eigen organisatie en (de ontwikkelingen en eisen) van het maatschappelijke krachtenveld. Hierbij moet naar een goede afstemming gezocht worden tussen strategische (organisatie) doelen, operationele- (afdelingsdoelen) en persoonlijke doelen.

Enerzijds zijn de activiteiten gericht op het ontwikkelen van (team)vaardigheden, waarbij valt te denken aan kwaliteitsversterking van (management) teams en afdelingen.

Anderzijds zijn er activiteiten gepland ten behoeve van generieke competenties, organisatiebreed en groepsgericht, en individuele competentieontwikkeling. Deze zijn gebaseerd op dwingende CAO afspraken. Door de benodigde kosten van al deze ontwikkelingsactiviteiten organisatiebreed, t.l.v. het centrale opleidings- en ontwikkelingsbudget te brengen ontstaat er bij de Directies financiële ruimte om de aldaar benodigde ontwikkeling van vakgerichte kennis te blijven financieren. Hiervoor is een financiële prioriteit van € 100.000 toegekend.

2.2.3 Inspelen op de verwachte arbeidsmarktkrapte

Management development

Wat willen we bereiken?

Permanent voldoende potentieel binnen de organisatie beschikbaar hebben met de juiste competenties om tijdig te kunnen voorzien in de vervulling van toekomstige vacatures voor functies met aansturende taken (management, projectleiding, coördinatie, etc.).

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Talenten binnen de organisatie met behulp van een gericht programma kennis laten maken met en vaardigheden laten opdoen in het aansturen van medewerkers.

Wat doen we daarvoor?

Het programma start najaar 2007 en is afgerond medio 2009.

Werkervaringsplaatsen

Wat willen we bereiken?

Naast kansen bieden aan mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt (doelgroepenbeleid) is het ook, in het licht van de arbeidsmarktontwikkeling, van belang om groepen die een belangrijke arbeidsreserve vertegenwoordigen tijdig te introduceren bij de provincie.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

De 9 beschikbare werkervaringsplaatsen zijn aan het eind van het kalenderjaar ingevuld door de doelgroep en deze zijn vervolgens intern of extern doorgestroomd.

Wat doen we daarvoor?

Jaarlijks worden 3 werkervaringsplaatsen ingevuld door allochtonen en arbeidsgehandicapten, 3 door voormalig PSD-ers en 3 plaatsen zomogelijk door erkende vluchtelingen.

Incidentele prioriteit:**90010106 Werkervaringsplaatsen**

Vanaf 2000 werkt de Provincie Zeeland met werkervaringsplaatsen voor allochtonen en arbeidsgehandicapten. Sinds 2004 zijn moeilijk bemiddelbare, langdurig werkloze voormalig PSD-ers, aan de doelgroepen toegevoegd. Gezien het succes van de gerealiseerde plaatsingen voor allochtonen, arbeidsgehandicapten en moeilijk bemiddelbare, langdurig werkloze voormalig PSD-ers lijkt het redelijk de werkervaringsplaatsen te continueren.

Het voorstel is om het budget toereikend te maken voor maximaal 9 plaatsen (indicatief 9 x 0,50 Fte):

3 voor allochtonen en arbeidsgehandicapten;

3 voor voormalig PSD-ers; en in eerste instantie

3 voor erkende vluchtelingen (verdeling afhankelijk van het aanbod).

In zijn totaliteit is er voor deze prioriteit een bedrag bestemd van € 150.000. Momenteel zijn vijf werkervaringsplaatsen ingevuld. Het gaat om vier oud PSD-ers en een arbeidsgehandicapte.

Levensfasegericht personeelsbeleid***Wat willen we bereiken?***

De provincie Zeeland staat voor de vraag hoe op de langere termijn voldoende en gemotiveerd personeel in dienst genomen en gehouden kan worden, in verband met de te verwachten schaarste op de arbeidsmarkt, die rond 2011 volop voelbaar zal zijn.

Naast het vergroten van de wervingskracht is het van belang serieus te investeren in het behoud van medewerkers.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Doel is vanaf 2009 een arbeidsvoorwaardenpakket te hebben, passend binnen de interprovinciaal afgesproken kaders, waarbij er geen belemmeringen zijn voor potentiële of huidige medewerkers om een dienstverband met provincie aan te gaan of te behouden.

Wat doen we daarvoor?

Levensfasegericht personeelsbeleid betreft het nemen van beleidsmaatregelen gericht op het wegnemen van reële belemmeringen:

- Via workshops voor medewerkers en leidinggevenden ontstaat een gemeenschappelijke visie.
- Het in kaart brengen van belemmeringen die medewerkers ervaren. Op basis daarvan ontwikkelen van concrete beleidsmaatregelen, waarbij op flexibele wijze tegemoet gekomen kan worden aan de behoeften van medewerkers in verschillende levens- of carrièrefasen.
- In overleg met leidinggevenden bepalen welke vaardigheden nodig zijn om met vraagstukken op het gebied van leeftijdsbewust personeelsbeleid om te gaan. Deze vervolgens met een training aanleren.

2.2.4 Arbeidsomstandigheden***Wat willen we bereiken?***

Voldoen aan de Arbo-wet. In dit verband is in 2006 een nieuwe cyclus van (1 maal per 3 jaar) wettelijke verplichte RIE's (Risico-inventarisatie en evaluatie) gestart.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het lage verzuimpercentage van ongeveer 3,5% minstens continueren.

Wat doen we daarvoor?

In 2007: Een risico-inventarisatie conform planning uitvoeren. In 2007 eveneens een (SMART) Plan van aanpak opstellen ter uitvoering van de aanbevelingen. Voorts wordt het succesvolle verzuimbeleid gecontinueerd.

2.2.5 Kwaliteitsmanagement en auditfunctie

De permanente organisatieontwikkeling wordt ondersteund door de systematiek van het jaarlijks herijken van ontwikkelplannen. Daarmee is er sprake van een duurzame focus op ontwikkelingen in en rond de organisatie alsmede de vertaling daarvan in gevolgen voor de organisatie (zowel qua mensen, qua werkwijze, als qua middelen). Leidend daarbij is de gedachte van stapsgewijze, organische verbetering van de organisatie. De in 2006 opgestarte auditfunctie en de medewerkers kwaliteitszorg houden de vinger aan de pols wat betreft de juiste toepassing van deze systematiek, en voortgang van actiepunten uit ontwikkelplannen. Ook voert de auditfunctie, op basis van een door ons vastgesteld onderzoeksprogramma, onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid uit.

Wat willen we bereiken?

Borgen dat onze producten voldoen aan het afgesproken kwaliteitsniveau. Stimuleren van een werkwijze gericht op een externe oriëntatie van de organisatie.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Permanente monitoring van de provinciale organisatie door uitvoering van beheers- en kwaliteitsaudits.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Coördinatie en ondersteuning van kwaliteitsmanagement en, conform het onderzoeksprogramma, coördinatie/uitvoering van audits en het jaarlijks herijken van de ontwikkelplannen.

Wat doen we daarvoor?

Coördinatie van de kwaliteitszorg (incl. de kwaliteitsaudits), coördinatie/uitvoering van de beheersaudits conform het onderzoeksprogramma en het jaarlijks herijken van de ontwikkelplannen.

2.3 ICT***Wat willen we bereiken?***

Vertrekpunt voor ICT-beheer en –ontwikkeling is het door GS vastgestelde Raamwerk Informatievoorziening 2004 – 2007. In dit beleidskader zijn diverse ICT-speerpunten benoemd.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Concrete doelstelling (analoog aan de nationale doelstelling) is dat in 2007 65% van de dienstverlening op elektronische wijze verloopt. Deze doelstelling kan alleen worden gerealiseerd als een aantal belangrijke basisvoorzieningen zijn ontwikkeld en worden toegepast. Een belangrijke voorziening betreft de invoering van en aansluiting op basisregistraties als voorwaarde voor het realiseren van eenmalige gegevensverstrekking.

Wat doen we daarvoor?

In 2007 zal worden geëvalueerd in hoeverre de volgende doelen zijn gerealiseerd:

- ontwikkeling naar meer interactief bestuur
- verbetering van de uitvoerende processen
- verbetering van de samenwerking in projecten
- borging van de continuïteit van de dienstverlening

Voorts zal de dienstverlening meer en meer via elektronische wijze gaan verlopen, de zogenaamd E - dienstverlening die via de provinciale website wordt aangeboden. De provincie gaat verder met de verbetering van de transparantie van de overheid door wetten, regels, vergunningen en dergelijke via internet raadpleegbaar te maken.

Incidentele prioriteit**90010310 Webcasting**

In 2006 is gestart met pilotuitzendingen van de Statenvergaderingen. Er is besloten om verder te gaan met de directe en integrale uitzending van de Statenvergadering via het internet. Om de tien uitzendingen in 2007 te kunnen waarborgen is een financiële prioriteit van € 36.000 toegekend.

Vanaf de statenverkiezingen in 2007 wordt een volgende generatie van het stateninformatiesysteem (SIS) voorzien waarbij een besloten deel beschikbaar komt voor leden van PS en leden van GS, het zogenaamde extranet.

Structurele prioriteit**90010306 Vervanging hard- en software SIS**

Het SIS bestaat uit het geheel van apparatuur, programmatuur en verbindingen om zogenaamde stateninformatie te kunnen verwerken. Deze informatie komt beschikbaar via E-mail en via de website van de provincie. Om het informatieaanbod af te stemmen op de doelgroep (PS en GS) zal een Extranetfunctionaliteit worden ontwikkeld. Om dit te kunnen realiseren is in 2007 een financiële prioriteit toegekend van € 135.000 voor het vervangen van de PC-werkplekken (gebruikerskant) met actuele apparatuur, programmatuur en communicatie. In de jaren 2011, 2015 en 2019 is naar verwachting opnieuw € 135.000 (exclusief indexering) benodigd voor vervanging.

2.4 Financiën

Op financieel gebied heeft de provincie op dit moment te maken met enkele belangrijke ontwikkelingen die deels voortvloeien uit nieuwe regelgeving en deels hun oorsprong hebben in autonome keuzes. Deze ontwikkelingen en de gevolgen daarvan zijn vastgelegd in een notitie over de financiële functie die in juli 2005 door ons college is vastgesteld. Uiteraard vormt de uitvoering van de planning- en controlcyclus een kernelement in de financiële functie. Het gebruikte instrumentarium zal waar mogelijk verder worden verbeterd. Ook zal in 2007 de nodige aandacht en tijd worden besteed aan de verdere implementatie en optimalisatie van het nieuwe financiële informatiesysteem. Daarnaast doen zich nieuwe zaken voor die vragen om inpassing in de financiële functie. Hieronder wordt ingegaan op enkele belangrijke ontwikkelingen.

2.4.1. Rechtmatigheid

Wat willen we bereiken?

Een organisatie die voldoet aan de eisen die worden gesteld op het gebied van de financiële rechtmatigheid.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Een goedkeurende accountantsverklaring op het gebied van de rechtmatigheid.

Wat doen we daarvoor

Het toetsen of de financiële beheershandelingen binnen de provincie op rechtmatige wijze plaatsvinden. Hierbij ligt de nadruk op die handelingen waarbij het financieel belang groot is, zoals het verlenen van subsidies, inkoop en aanbestedingen, salarissen en wachtgeld.

De toetsing op rechtmatigheid gebeurt op basis van een controleplan. Mede op basis van de bevindingen hierbij wordt gewerkt aan de borging van de rechtmatigheid. Dit kan geschieden langs twee wegen. Enerzijds wordt de regelgeving bezien op bepalingen die als dwingende regels ongewenst zijn. Anderzijds worden de relevante procedures op rechtmatigheidsaspecten bezien en waar nodig aangepast. Het uiteindelijke doel is te komen tot een sluitend systeem van administratieve organisatie (AO) en interne controle (IC), waarbij als uitgangspunt geldt dat decentraal de verantwoordelijkheid bestaat voor een correcte AO en een adequate IC en dat de afdeling FEZ de kaders bepaalt en toetst op de aanwezigheid en de juiste toepassing van de regels.

Tenslotte zal moeten worden getoetst of de wet- en regelgeving geen aanleiding geeft tot misbruik en oneigenlijk gebruik. Daartoe zal eerst het beleid op dit gebied helder moeten worden geformuleerd en de risico's in beeld gebracht. Vervolgens zullen waar nodig de maatregelen moeten worden genomen om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan.

2.4.2. Risicomanagement

Wat willen we bereiken?

Een systeem van risicomanagement waarbij

- een goed inzicht bestaat in de belangrijkste risico's die de provincies loopt en de omvang daarvan
- voorzien is in optimale beheersmaatregelen
- de weerstandscapaciteit is afgestemd op de gekwantificeerde risico's en de getroffen beheersmaatregelen.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Afgezien van volstrekt onvoorzienbare gebeurtenissen en calamiteiten mag het zich voordoen van tegenvallers niet leiden tot grote financiële of andere problemen.

Wat doen we daarvoor?

Het uitvoeren van een plan van aanpak risicomanagement, waarin is opgenomen het systematisch signaleren en kwantificeren van bestaande en nieuwe risico's, het bepalen van adequate beheersmaatregelen en het uitvoeren daarvan en het zorgdragen voor de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

2.4.3 Subsidiebeleid

Wat willen we bereiken

Een publieksvriendelijker, transparanter en zakelijker subsidiebeleid dat als instrumentarium zichtbaar bijdraagt aan de realisering van de provinciale beleidsdoelstellingen.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Als in een groot deel van de jaarlijks door ons verstrekte subsidies inzicht bestaat in de met de subsidie geleverde prestaties, wordt voldaan aan een meer zakelijk en outputgericht subsidiebeleid. Een publieksvriendelijker en transparanter subsidiebeleid moet blijken uit de door ons te houden evaluaties bij gesubsidieerde instellingen en provinciaal apparaat. Na één jaar zal een evaluatie worden uitgevoerd naar met name de incidentele subsidies en na twee jaar een evaluatie van de budgetsubsidies. Tot slot wordt na vier jaar een evaluatie uitgevoerd naar de effecten van het nieuwe subsidiebeleid.

Wat doen we daarvoor?

Wij publiceren de ASV Zeeland 2007 en de ASB Zeeland 2007 en hanteren hiermee per 1 januari 2007 nieuwe subsidiebepalingen welke aansluiten bij de doelstelling van een publieksvriendelijker, transparanten en zakelijker subsidiebeleid. Wij publiceren een (digitale) Subsidiewijzer en wij introduceren standaardformulieren en interne checklists in het subsidieproces voor de aanvraag, beoordeling en verantwoording van subsidies.

2.5 Facilitaire zaken

Facilitaire zaken betreffen: huisvesting bestuur en ambtenaren, bedrijfshulpverlening, beheer en onderhoud provinciale gebouwen, installaties en terreinen, telefooncentrale, inkoop meubilair en kantoorbenodigdheden, koffie- en theevoorziening, receptie- en portiersdiensten, schoonhouden gebouwen en terreinen, uitvoering representatie bestuur en beheer filmzaal. Het facilitair servicepunt ondersteunt als eerste aanspreekpunt de facilitaire dienstverlening op alle terreinen. Nader uitgewerkt worden de punten:

- Huisvesting
- Consumptieve dienstverlening
- Receptie, beveiliging en BHV
- Inkoop

2.5.1 Huisvesting

Wat willen we bereiken?

De huisvesting van bestuur, ambtelijk apparaat en gelieerde instellingen conform Arbo- en provinciale normen.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Voldoen aan de ARBO-normen en NEN-normen en het verkrijgen en behouden van gebruikersvergunningen voor gebouwen.

Wat doen we daarvoor?

Uitvoeren van het onderhoudsplan.

Incidentele prioriteit

90010524 Verbouwing gebouw Kaatsbaan

Als vervolg op het in de voorjaarsconferentie 2001 (begroting 2002) verstrekte voorbereidingskrediet t.b.v. de renovatie van gebouw B, C en K, zijn de plannen opgesteld en uitgewerkt voor het efficiënter indelen van het gebouw C, met als uitgangspunt de vastgestelde huisvestingsnormen, Arbovoorschriften en het bouwbesluit. Voorts wordt meegenomen het renoveren van de toiletten, vernieuwen van de plafonds, het geheel opnieuw schilderen van de binnenzijde van het gebouw, als mede het vernieuwen van de vloerbedekking en deels de overige stoffering. In de prioriteit zijn ook de kosten voor tijdelijke huisvesting opgenomen. Om dit groot onderhoud te kunnen realiseren is een financiële prioriteit toegekend van € 315.000. De voorbereiding met detail bestek en aanbesteding kan al in 2008 starten.

Incidentele prioriteit

90010532 Verbouwing Gistpoortgebouw

In de najaarsconferentie 2005 (begroting 2006) is op basis van een begroting € 876.000 toegekend aan het project verbouwing Gistpoortgebouw.

In deze begroting is echter geen rekening gehouden met het inrichten van de zolderverdieping van het pand Gistpoortgebouw en een ruimte voor ontmoetings- en werkplaats voor innovatie- en brainstormbijeenkomsten op de zolderverdieping van het pand Den Anker.

Uit het ontwerp van de architect is gebleken dat zonder gebruikmaking van de zolderverdieping niet het benodigde aantal werkplekken voor de te huisvesten afdelingen gerealiseerd kan worden.

Voorts is gebleken dat er voor het realiseren van de nieuwe technische installaties meer ruimte op de zolderverdiepingen gereserveerd dient te worden. Om dit te kunnen realiseren is een financiële prioriteit toegekend van € 500.000.

2.5.2 Consumptieve dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Ondersteuning bestuur en ambtelijk apparaat op consumptief gebied.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Geen klachten van gebruikers. Geen aanwijzingen en boetes van Voedsel- en WarenAutoriteit (VWA). Tevredenheidsbetuigingen van gebruikers.

Wat doen we daarvoor?

Goed gastheerschap bij recepties en officiële ontvangsten. Koffie- en theevoorziening bestuur en medewerkers. Verzorging catering bedrijfskantine. Voldoen aan regelgeving HACCP en ISO-normering

2.5.3 Receptie beveiliging en BHV

Wat willen we bereiken?

Publieksvriendelijke ontvangst. Veilige omgeving voor bestuurders, medewerkers en bezoekers. Effectieve hulpverlening bij calamiteiten

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Geen klachten van gebruikers. Tevredenheidsbetuigingen van gebruikers. Afgifte gebruikersvergunning gebouwen. Afname inbraken en ontvreemdingen.

Wat doen we daarvoor?

Receptiefunctie bezet tijdens openingstijden. Voldoende hulpmiddelen beschikbaar stellen voor beveiliging en bedrijfshulpverlening. Regelmatig houden van oefeningen, minimaal 2 per jaar waarvan 1 ontruimingsoefening. Preventiemaatregelen treffen op het punt van toegangsbeveiliging. Inventarisbeheer conform FMS.

2.5.4 Inkoop

Wat willen we bereiken?

Rechtmatige, doelmatige en duurzame inkoop voor de gehele provinciale organisatie.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Geen klachten van de gebruikers. Weinig claims van afgewezen partijen. Geen onnodige verspilling van overheidsmiddelen.

Wat doen we daarvoor?

Het instellen van een Kenniscentrum Inkoop en Aanbesteding met decentrale participatie binnen de provinciale overheid.

Tot de kerntaken van dit Kenniscentrum behoren:

Het afsluiten van organisatiebrede raamovereenkomsten en het voorbereiden en uitvoeren van (Europese)aanbestedingsprocedures;

Het actueel houden van het inkoopbeleid (incl. aanbestedingsbeleid);

Het uitvoeren van periodieke inkoopdiagnoses;

Het jaarlijks opstellen van het inkoopactieplan en aanbestedingskalender;

Het adviseren op het gebied van inkoop en aanbestedingen;

Het coördineren van de overgang naar 100% duurzame inkoop in 2020.

Structurele prioriteit

90010533 Audiovisuele middelen Abdijcomplex

In 2005 is de filmzaal bouwkundig gerenoveerd, de audiovisuele middelen zijn toen ongemoeid gelaten omdat hier geen budget voor was. De huidige installatie is ongebruiksvriendelijk en op sommige punten sterk verouderd en dient daarom gedeeltelijk vervangen te worden. Om dit te realiseren is een financiële prioriteit toegekend van € 25.000.

In deze prioriteit zijn daarnaast de kosten opgenomen voor een vaste beameropstelling in drie vergaderruimtes van het Heerenlogement en digitale opnameapparatuur in de Statenzaal en de Isabella van der Stringekamer. Tevens is er een structureel bedrag opgenomen voor het onderhoud van de totale audiovisuele installatie van het abdijcomplex.

2.6 Documentaire informatievoorziening

2.6.1 Taken Documentaire informatievoorziening

De afdeling informatieverzorging en documentatie heeft de volgende taken:

Postkamerfunctie ontvangen inkomende post en verzenden uitgaande post.

Beheer van documenten, archief en bibliotheek en verstrekken informatie vanuit archief en bibliotheek.

Verzorgen drukwerk en kopieerwerk.

Beheer website en intranet.

Projecten digitalisering informatievoorziening en digitale werkwijze organisatie en project inrichten servicepunt I&D.

Wat willen we bereiken?

Goed beheer van informatie conform de wet- en regelgeving, zodat het papieren en digitale archief in geordende en toegankelijke staat blijft en kan worden overgedragen.

De beide projecten spelen daarbij een rol.

Het project digitalisering heeft tot doel om in de loop van 2007 provinciebreed over te gaan van papier naar een digitale werkwijze.

De belangrijkste directieoverstijgende deelprojecten zijn;

- De ontwikkeling van een Documentair structuurplan (DSP)
- Het scannen en digitaal beschikbaar stellen van alle in en uitgaande post

Verder zijn er per directie een aantal deelprojecten. Ook worden de mogelijkheden van Corsa Case (workflow) verder benut.

Het project inrichting servicepunt heeft als doel om de dienstverlening en informatieverstrekking vanuit de afdeling te verbeteren en op effectieve wijze naar de tevredenheid van de klanten uit te voeren.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Tevreden klanten. En weinig of geen klachten.

Wat doen we daarvoor?

De projecten goed uitvoeren en de informatieverstrekking vraaggericht in plaats van aanbodgericht inrichten en uitvoeren.

2.6.2 Digitale media,

Taak: beheer en onderhoud website en intranet.

Wat willen we bereiken?

Nadat in december 2004 het Raamwerk Digitale Media 2004-2007 is vastgesteld, zijn een aantal zaken in uitvoering. Het Raamwerk digitale media 2004-2007 wordt uitgewerkt op de thema's vraaggerichte overheid, efficiënte overheid, interactieve overheid en betrouwbare overheid in jaarlijks verschijnende actieplannen. Het houdt ook in het vergroten van het gebruik van de digitale hulpmiddelen als website (maatschappelijk gezien) en intranet (intern hulpmiddel als bijdrage voor zorgvuldig overheidshandelen). Per jaar wordt een jaarplan opgesteld.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Vergroten van het bereik van de digitale hulpmiddelen voor het provinciaal functioneren in de verschillende maatschappelijke contexten. Het aantal hits van de website zal sterk groeien, cq meer dan verdubbelen.

Doel is om in 2007 65% van de publieke dienstverlening plaats te laten vinden via het Internet en in 2006 zullen de administratieve lasten voor burgers (en bedrijfsleven) met 25% zijn verminderd, naar analogie van het actieprogramma Andere Overheid (2004).

Wat doen we daarvoor?

In het uitvoeringsplan voor 2006-2007 zijn de volgende activiteiten opgenomen:

Activiteiten 2006 die nog doorlopen in 2007 betreffen:

- Het invoeren van DigiD als digitale handtekening voor de ondertekening van o.a. digitale formulieren.
- Het gepersonaliseerd aanbieden van informatie via de website en het uitbouwen van het provinciale e-loket;
- Het ombouwen van het Intranet naar een portaal voor de verschillende informatiesystemen (Corsa DMS, Corsa Case e.a.)

Nieuwe activiteiten:

Het uitvoeren van een toetsend onderzoek naar het informatiezoekgedrag van doelgroepen via de website www.zeeland.nl t.b.v. de verbetering van de vindbaarheid van informatie via de website en het aansluiten hierin op de beleving van de doelgroepen;

- Het faciliteren van interactieve beleids- en besluitvorming.
- Verder is mede door verhoging van het ambitieniveau door GS en PS het noodzakelijk verdere investeringen te doen op materieel en personeel gebied om dat ambitieniveau waar te kunnen maken.
- Tot het nieuwe ambitieniveau behoort ook het exploiteren van "zeeland.nl" als sterke merknaam, voor versterking van de toeristische en economische functies van onze provincie. Daartoe zijn prioriteiten ingediend.

2.7 Communicatie

De missie van de afdeling Communicatie is:

"het bevorderen, intern en extern van een effectieve, doelgerichte en proactieve communicatie van de provincie Zeeland met de Zeeuwse bevolking, gemeenten en maatschappelijke organisaties"

Wat willen we bereiken?

Samen met bestuur en ambtelijke organisatie wil de afdeling communicatie het volgende bereiken:

De Zeeuwse bevolking weet:

- waar de Provincie voor is
- waar de Provincie te bereiken is
- welke beleidsplannen gemaakt worden
- wat de overwegingen voor en tegen zijn, wat de keuzes zijn
- wanneer ze kunnen meedenken, inspreken, subsidie kunnen aanvragen, meedoen aan de uitvoering en bezwaar kunnen maken

De Zeeuwse gemeenten en maatschappelijke organisaties weten waar de Provincie mee bezig is. Ze zijn actief betrokken bij het vormen van beleid en zijn gemotiveerd om samen met de Provincie uitvoering te geven aan beleid. Er bestaat over en weer helderheid over de rollen, posities, bijdragen en verwachtingen van elkaar.

In Den Haag en Brussel weten bestuurders, politici en ambtenaren waarvoor Zeeland staat. Ze weten wat ze aan Zeeland hebben. Ze worden door het Provinciebestuur uitgedaagd en verleid om bij te dragen en samen te werken aan het realiseren van Zeeuwse plannen. Er bestaat over en weer helderheid over de rollen, posities, bijdragen en verwachtingen van elkaar.

De medewerkers van de Provincie kijken over de schutting van de eigen afdeling en communiceren met elkaar, wisselen kennis en ervaring uit en informeren elkaar. Ze ontwikkelen integraal beleid en leren door samen te werken. De medewerkers weten waar de Provincie voor staat en welke bijdrage zij leveren aan de realisering van de beleidsdoelen.

Waarom kunnen we zien of alles is bereikt?

Als de Zeeuwse bevolking en de gemeenten en maatschappelijke organisaties tevreden zijn over de wijze waarop ze geïnformeerd worden door de Provincie. Dat blijkt onder andere uit de bereidheid om mee te spreken en te stemmen.

Als de gemeenten en maatschappelijke organisaties tevreden zijn over de wijze waarop ze betrokken zijn bij de vorming van beleid.

Als de gemeenten en maatschappelijke organisaties tevreden zijn over de samenwerking met het Provinciebestuur en zich inspannen om de beleidsdoelen te realiseren.

Als bestuurders, politici en ambtenaren in Den Haag en Europa tevreden zijn over de samenwerking met het Provinciebestuur en zich inspannen om de beleidsdoelen te realiseren.

Als de medewerkers van de Provincie tevreden zijn over de gezamenlijke bijdrage aan het realiseren van beleidsdoelen.

Wat doen we daarvoor?

Het ontwikkelen van de communicatiefunctie van de provincie.

- Aanbrengen van beleidskaders voor overheidscommunicatie en interne communicatie
- Verhogen van de communicatievaardigheid van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie.
- Bundelen en verbeteren van communicatiemiddelen
- Zorgen voor eenheid in stijl en uitvoering

Het adviseren van het bestuur en de organisatie over de inzet van communicatie als beleidsinstrument.

Het uitvoeren van de communicatiewerkzaamheden.

2.8 Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Rechtsbescherming en vertegenwoordiging, de behandeling van juridische kwesties, die de gehele provincie betreffen en de advisering over juridische kwesties, die door andere organisatieonderdelen worden voorgelegd.

Waaraan kunnen we zien of alles is bereikt?

Optimale juridische kwaliteitszorg in de organisatie en gedegen juridische producten.

Wat doen we daarvoor?

Procesvertegenwoordiging in civiele zaken en bestuursrechtelijke procedures. Het voeren van de secretariaten van de bezwaar- en beroepscommissies, de klachtencommissie en het behandelen van bemiddelingsverzoeken aan de Commissaris van de Koningin. Advisering over en medeparafering van nieuwe provinciale regelgeving en het trekken van of deelnemen in projecten of werkgroepen. Zorgdragen voor deskundigheidsbevordering en het voorzitten van het Juridisch Vakoverleg en het Juridisch vakberaad. Advisering aan directies en verrichten van juridische toetsing van producten van andere organisatieonderdelen.

6. Paragraaf verbonden partijen

1. Algemeen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijk dito risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen waarmee de provincie een bestuurlijke en financiële band heeft. Daarom wordt met ingang van het begrotingsjaar 2004 in de begroting respectievelijk jaarrekening een paragraaf verbonden partijen opgenomen. De paragraaf is ten opzichte van vorig jaar op onderdelen verder uitgewerkt, waarbij ook zoveel mogelijk rekening is gehouden met de aanbevelingen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in haar rol als financieel toezichthouder.

2. Het begrip verbonden partijen

Het is in deze paragraaf niet de bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee de Provincie Zeeland op enigerlei wijze verbonden is. Het criterium is door de wetgever daarom gelegd bij die partijen waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de provincie middelen ter beschikking heeft gesteld die zij kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de provincie.

De definitie houdt in dat participaties in NV's, BV's, VOFs, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen verbonden partijen zijn. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder de verbonden partijen vallen, indien de provincie een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt.

Uit de definitie blijkt voorts dat er relaties met derde partijen kunnen zijn die niet onder de verbonden partijen vallen. Het gaat dan om derde partijen waarin of alleen een bestuurlijk belang, of alleen een financieel belang bestaat. Een goed voorbeeld is een door de Provincie Zeeland gesubsidieerde stichting waarin één van de bestuursfuncties namens onze provincie wordt bekleed (bijv. de Roosevelt stichting). In zo'n situatie is er wel een bestuurlijk belang, maar geen financieel belang. Een bijzondere positie nemen de zogenaamde "B3-instellingen" in. Ten aanzien van deze instellingen kan soms wel een beperkt financieel belang bestaan (naast een reeds aanwezig bestuurlijk belang) vanwege de door de Provincie Zeeland afgegeven garantie inzake de betaling van pensioenpremies. De B3-instellingen worden ook behandeld in de paragraaf weerstandsvermogen, zodat daarnaar wordt verwezen.

3. Aan de Provincie Zeeland verbonden partijen

De verbonden partijen welke op basis van de gegeven definitie in het begrotingsjaar op basis van de nu bekende gegevens kunnen worden onderkend, zijn de volgende:

Privaatrechtelijke organisaties:

1. Delta N.V.
2. N.V. Westerscheldetunnel
3. Nederlandse Waterschapsbank N.V.
4. Zeeuws Participatiefonds B.V.
5. Vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO)
6. Stichting Grootchalige BasisKaart Nederland voor Zeeland

Publiekrechtelijke organisaties:

7. Zeeland Seaports
8. Natuur- en recreatieschap
9. De Grevelingen
10. Zeeuwse bibliotheek

Bovenstaande organisaties zijn verbonden partijen die volledig voldoen aan de gegeven definitie. Enkele voorbeelden van organisaties waarin alleen een bestuurlijk belang bestaat (eventueel in combinatie met een beperkt financieel belang als gevolg van de B3-status van de organisaties):

- Stichting Scoop
- Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland
- Roosevelt Stichting
- Etc.

Organisaties waarin slechts een financieel belang wordt gehouden zullen er naar verwachting gedurende het begrotingsjaar niet zijn.

Voor Provinciale Staten zijn in eerste instantie de doelen van belang welke worden nagestreefd met de verbonden partijen (zie verder bij paragraaf 4 tot en met 6). Naast deze meer beleidsmatige aspecten beschikt het college van Gedeputeerde Staten tevens over een “overzicht verbonden partijen”. Dit overzicht bevat meer informatie over de genoemde verbonden partijen, waaronder ook beheersmatige informatie. Het beschikken over een “overzicht verbonden partijen” is met ingang van het begrotingsjaar 2004 voorgeschreven. Het overzicht behoeft niet door Provinciale Staten te worden vastgesteld. Hoewel niet voorgeschreven is voor een goede beeldvorming een “business sheet” opgenomen van de belangrijkste verbonden partijen. Voor de overige organisaties is de desbetreffende informatie uiteraard op verzoek beschikbaar.

4. Algemene visie op het aangaan en aanhouden van verbonden partijen

Verbonden partijen voeren veelal beleid uit dat de provincie in principe ook zelf kan (blijven) doen. Het takenpakket of beleid van de provincie is autonoom of wettelijk verplicht. In principe kunnen beide soorten taken worden uitbesteed aan een verbonden partij. Als ervoor wordt gekozen om een taak te laten uitvoeren door een verbonden partij, dan is en blijft de provincie verantwoordelijk voor een adequate uitvoering. Naast de bestuurlijke verantwoordelijkheid bestaat er veelal een groot financieel belang en/of risico's waarvoor Provinciale Staten uiteindelijk verantwoordelijk zijn.

Kernvragen die de provincie zichzelf regelmatig dient te stellen ten aanzien van de bestaande verbonden partijen:

- corresponderen de doelstellingen van de verbonden partij nog steeds met die van de provincie?;
- worden de doelstellingen van de provincie via de verbonden partij gerealiseerd?

Het gaat om de vraag wat de beste en meest doelmatige wijze is om een taak uit te voeren. Daarbij dient overigens wel bedacht te worden dat niet vanuit een nulsituatie geredeneerd kan worden; de huidige constellatie van verbonden partijen kan slechts als een gegeven worden geaccepteerd. Dat neemt niet weg dat periodiek de vraag kan of zelfs moet worden gesteld of de taakuitoefening zoals die via de participatie is georganiseerd nog wel de juiste is.

Ten aanzien van nieuwe verbonden partijen hanteert de Provincie Zeeland de volgende uitgangspunten. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke samenwerkingsvormen. Bij het beantwoorden van de vraag of aan een samenwerking moet worden deelgenomen speelt dit onderscheid een belangrijke rol.

Publiekrechtelijke samenwerking

Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. De eerste vraag is dus of er overwegingen zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan. Deze overwegingen zullen veelal zijn gebaseerd op de uitgangspunten van doelmatigheid (samen goedkoper kunnen uitvoeren van een taak) en/of doeltreffendheid (samen beter in staat om doelstelling te bereiken). Als er een rechtspersoon in het leven wordt geroepen, dan hebben we te maken met de zwaardere vorm van verlengd lokaal bestuur. In dat geval zullen bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden overgedragen en zullen hogere eisen moeten worden gesteld aan de democratische controle. De Wet Gemeenschappelijke Regelingen is hiervoor het geschikte kader. In algemene zin kan worden gesteld dat wanneer er overwegingen zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan, dit in de publiekrechtelijke vorm zal zijn. De hierbij horende grondhouding kan worden geduid als “ja, mits” aan een aantal voorwaarden op het terrein van aansturing, beheer en verantwoording is voldaan.

Privaatrechtelijke samenwerking

De benadering voor privaatrechtelijke samenwerkingsvormen is omgekeerd. In algemene zin kan worden gesteld dat dit een vorm is waaraan niet moet worden deelgenomen, tenzij er bijzondere redenen zijn die een uitzondering op deze regel rechtvaardigen. De belangrijkste bijzondere reden om te besluiten tot een privaatrechtelijke samenwerking is wanneer het samenwerkingsverband zich bezighoudt met activiteiten die voornamelijk liggen op het commerciële vlak. Deze afweging is een zaak van Provinciale Staten en zal van geval tot geval moeten worden bezien. Een belangrijk aandachtspunt bij het aangaan van een privaatrechtelijk samenwerkingsverband vormt het risico op vermenging van functies die zowel in persoon als qua belang optreden. Er is immers veelal sprake van vermenging van publieke en particuliere belangen. De mogelijkheden van borging van publieke belangen en democratische controle zijn beperkter dan bij publiekrechtelijke samenwerking. Hier past dus een grote mate van terughoudendheid die is te duiden als een grondhouding van: “nee, tenzij” er bijzondere redenen zijn om van de regel af te wijken. In het verlengde van het laatste is het goed te onderkennen dat er nogal wat verschillende soorten privaatrechtelijke samenwerkingsvormen zijn. Het is goed daarbij even stil te staan. Ze hebben ieder zo hun eigen dynamiek. Reden om de hiervoor vermelde algemene grondhouding nog iets te verbijzonderen.

Allereerst kennen we de deelnemingen in vennootschappen met min of meer een structureel karakter, althans er is geen duidelijk einde bepaald. Het gaat hierbij meestal om door de overheid genomen initiatieven die moeten gedijen in een marktomgeving. Zoals eigenlijk altijd, gaat het om initiatieven waar in eerste instantie de markt geen brood in ziet. Zou dat laatste wel het geval zijn, dan behoeft de overheid zich niet actief op de markt te begeven en kan de uitvoering worden overgelaten aan het particulier initiatief. Terughoudendheid is derhalve geboden.

Een bijzondere vorm van deelnemingen in vennootschappen vormt de zogenoemde Privaatrechtelijke Publiekrechtelijke Samenwerking (PPS) bij grote (infrastructurele) projecten. Hier wil de overheid samen met ondernemers (projectontwikkelaars) of bijvoorbeeld woningbouwcoöperaties een concreet project realiseren en wordt de samenwerking veelal door middel van het participeren in commanditaire, besloten of naamloze vennootschappen gerealiseerd. Op die manier wordt zowel de verdeling van zeggenschap als van risico's vastgelegd. Publiekrechtelijke rechtsvormen bieden voor deze samenwerkingsverbanden geen soulaas. Als er zwaarwegende argumenten zijn om een dergelijk publiek-/privaatrechtelijke samenwerking aan te gaan, zal dit dus in een privaatrechtelijke vorm moeten worden gegoten. Vooraf zal kritisch nagegaan moeten worden of de provincie haar doelen het beste kan realiseren met de beoogde samenwerking of dat daarvoor andere instrumenten ter beschikking staan (subsidieverlening, garantstelling, voorfinanciering, etc.). Wordt daarop bevestigend geantwoord dan is het vooral van belang met alle daarvoor noodzakelijke expertises de samenwerking zo duidelijk mogelijk vorm te geven. Doeleinden, belangen, zeggenschap, inbreng, risico's en verantwoording dienen door en voor alle partijen helder te zijn geformuleerd.

Een andere categorie van privaatrechtelijke samenwerking betreft de participatie in stichtingen en verenigingen. Hierbij participeert de provincie soms in besturen met daaronder functionerende directies en werkapparaten. In algemene zin geldt hiervoor: bij voorkeur niet doen. Het zijn vormen die de provincie en bestuurders in problemen kan brengen. Ze zijn veelal ontstaan door te hinken op twee gedachten: enerzijds zoveel mogelijk zeggenschap willen hebben, anderzijds zo min mogelijk risico's. Een combinatie die niet samen gaat. Voor deze vormen geldt dat veel beter naar alternatieven kan worden gekeken. Bijvoorbeeld door het subsidiëren van de betreffende instelling. De subsidie wordt dan onder voorwaarden verstrekt. In de voorwaarden worden prestaties, prestatiemetingen en gevolgen van behaalde prestaties opgenomen. Indien dit op een goede wijze gebeurt, is bestuurlijke participatie onnodig. Veel taken kunnen met behulp van deze prestatiesubsidies door andere organisaties worden uitgevoerd.

Uit het voorgaande blijkt dat eerst de vraag moet worden gesteld of het zinvol is om een samenwerkingsverband aan te gaan. Daarbij spelen begrippen als doelmatigheid en doeltreffendheid een belangrijke rol. Als deze vraag positief wordt beantwoord, dan is de volgende vraag in welke vorm: publiekrechtelijk of privaatrechtelijk. Het antwoord daarop is in principe publiekrechtelijk. Alleen wanneer daartoe bijzondere redenen bestaan (met name wanneer sprake is van overwegend commerciële activiteiten) zal worden gekozen voor een privaatrechtelijke samenwerking. In al die gevallen is het aan de staten om aan te geven waarom zij van mening is dat er sprake is van een publiek belang.

5. Beleidsnota verbonden partijen

Het beleid van de Provincie Zeeland ten aanzien van verbonden partijen is niet vastgelegd in een aparte nota. Tot op heden zijn voorgestelde wijzigingen in de verbonden partijen steeds afzonderlijk door Provinciale Staten beoordeeld. De ervaring heeft geleerd dat het aangaan van een relatie met een verbonden partij niet zo vaak voorkomt. Bovendien liggen de overwegingen in iedere situatie weer anders doordat sprake is van specifieke aandachtspunten. Daarom ligt het voor de hand de huidige gedragslijn te continueren. Wanneer elk besluit over het al dan niet deelnemen in een verbonden partij afzonderlijk wordt beoordeeld, is het overbodig om een aparte nota op te stellen waarin criteria zijn vastgelegd om in verbonden partijen te participeren.

6. Beleidsmatige doelstellingen en voornemens voor 2007

In de voorgaande paragraaf is een uiteenzetting gegeven van de algemene beleidsmatige uitgangspunten voor verbonden partijen. In deze paragraaf komen de beleidsmatige doelstellingen van de provincie in relatie tot de belangrijkste bestaande verbonden partijen aan bod. Naar verwachting zullen in de huidige situatie ten aanzien van de verbonden partijen enkele wijzigingen optreden tussen het tijdstip waarop deze paragraaf is opgesteld en ultimo begrotingsjaar. De wijzigingen, welke reeds nu worden voorzien voor het einde van het begrotingsjaar, worden hierna kort toegelicht.

DELTA NV

De participatie door de Provincie Zeeland in het aandelenkapitaal dateert al van zeer lang geleden. Begin 2004 is in de Commissie Sociale en Bestuurlijke Zaken gesproken over het aandeelhouderschap in DELTA NV. Naar aanleiding van deze discussie is geconstateerd dat het niet gewenst is om op korte termijn

veranderingen aan te brengen in de bestaande situatie. Wel is aangegeven dat toekomstige ontwikkelingen eventueel zouden kunnen leiden tot een heroverweging. Deze beleidslijn is later ook ondersteund door de overige aandeelhouders van DELTA. Inmiddels heeft de Tweede Kamer een wetsvoorstel betreffende de splitsing van energiebedrijven aangenomen. Behandeling in de Eerste Kamer is voorzien in het najaar van 2006. Daarbij is het de vraag of de val van het Kabinet Balkenende II nog van invloed zal zijn op de besluitvorming door de Eerste Kamer. Het wetsvoorstel is immers niet geheel onomstreden, zeker waar het de economische gevolgen voor de Nederlandse energiebedrijven, hun aandeelhouders en hun werknemers betreft. De splitsingswet komt erop neer dat bij wet wordt vastgelegd dat Nederlandse energiebedrijven op termijn worden gesplitst in een publiek netwerkbedrijf en in een commercieel leverings- en productiebedrijf. Zodra de besluitvorming door de Eerste Kamer heeft plaatsgevonden zal het college van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten een notitie voorleggen waarin, afhankelijk van de besluitvorming, de nadere uitwerking van de splitsingswet wordt beschreven. Indien tot splitsing wordt overgegaan zal een heroverweging van het aandelenbezit in de beide bedrijven moeten plaatsvinden. Indien de splitsingswet uiteindelijk geen rechtskracht blijkt te krijgen, dan kan in principe worden teruggegaan op de eerdere besluitvorming waarbij is geconstateerd dat continuering van het aandelenbezit gewenst is. Overigens is op dit moment volstrekt onduidelijk wat de financiële consequenties van een eventuele splitsing voor de Provincie Zeeland zouden zijn. Primair gaat het dan om de invloed van de splitsing op de vermogenspositie van het bedrijf en daarvan afgeleid om de dividenduitkering. Splitsing of geen splitsing, het is de bedoeling om eind 2006 een nieuw (meerjarig) dividendbeleid vast te stellen.

Zeeland Seaports

Zeeland Seaports is een gemeenschappelijke regeling waarin provincie en gemeenten samenwerken. Gemeenschappelijke doelstelling is het versterken van de Zeeuwse economie en daarmee ook van de regionale werkgelegenheid.

Naar aanleiding van het meerjarig beleidsplan dat in het voorjaar van 2004 in Provinciale Staten is behandeld, is ook de discussie geopend over de meest geëigende rechtsvorm. Voorstanders van een aanpassing van een gemeenschappelijke regeling naar een vennootschap geven aan dat dit de slagvaardigheid van Zeeland Seaports ten goede komt. Tegenstanders daarentegen wijzen op de verminderde invloed op dit voor de Zeeuwse economie belangrijke bedrijf. Mogelijk dat de discussie over de rechtsvorm van Zeeland Seaports in het begrotingsjaar leidt tot concrete wijzigingsvoorstellen.

In financieel opzicht loopt de Provincie Zeeland een groter risico bij een gemeenschappelijke regeling dan bij een vennootschap. Bij deze laatste is het risico immers in principe beperkt tot de kapitaalbreng en de eventuele overige garantstellingen. Bij een gemeenschappelijke regeling dienen ontstane tekorten, voor zover de reserves van Zeeland Seaports daartoe ontoereikend blijken, door de deelnemers te worden bijgepast. De praktijk van de afgelopen jaren is dusdanig dat er jaarlijks een overschot bestond op de rekening van baten en lasten van Zeeland Seaports. Ook een jaarlijkse exploitatiebijdrage is sedert langere tijd niet meer nodig. De exploitatie van de beide havengebieden heeft voor de Provincie Zeeland op dit moment dus slechts indirecte financiële consequenties. Een belangrijke ontwikkeling in dit verband is echter wel de eventuele aanleg van de Westerschelde containerterminal (WCT) door Zeeland Seaports, al dan niet in ESM-verband. Gelet op de omvang van dit project in relatie tot de huidige exploitatie kan de WCT zorgen voor een belangrijke wijziging in het risicoprofiel.

NV Westerscheldetunnel

Een andere belangrijke deelneming betreft de NV Westerscheldetunnel. Ten tijde van de oprichting van deze vennootschap in 1998 lag het initiatief bij de Rijksoverheid. Om de realisatie van de Westerscheldetunnel mogelijk te maken heeft het Ministerie van Verkeer & Waterstaat gekozen voor de figuur van een naamloze vennootschap. Om de betrokkenheid van de Provincie Zeeland bij het project tot uitdrukking te brengen is verzocht om in de vennootschap te participeren voor een bedrag van 75 miljoen gulden. Vrij snel na aanvang van de exploitatiefase (per 15 maart 2003) is het aandeelhouderschap aan Rijkszijde overgegaan naar het Ministerie van Financiën.

In december 2004 heeft de Minister van Financiën een brief naar de Tweede Kamer gezonden waarin hij een vijftal staatsdeelnemingen evalueert. Eén daarvan betreft de NV Westerscheldetunnel waarin het Rijk voor 95,4 procent participeert. De conclusie van de evaluatie luidt dat er geen zwaarwegende omstandigheden worden onderkend die de deelname van het Rijk in genoemde vennootschap noodzakelijk maken. Indien enkele belangrijke aspecten via wet- en regelgeving verder worden aangescherpt (o.a. tariefstelling en onderhoudsniveau) staat niets de verkoop van het betreffende aandelenpakket in de weg, zo werd in de evaluatie geconcludeerd. Er is wel onderkend dat sprake is van een publiek belang, maar dat kan volgens het ministerie op adequate wijze worden gewaarborgd. Provinciale Staten zijn een andere mening toegedaan hetgeen bleek uit een motie die is aangenomen in april 2006 en die als strekking heeft dat de aandelen van de NV Westerscheldetunnel in handen dienen te blijven van "de overheid". Belangrijke overwegingen hiervoor betroffen de aard van het actief (infrastructuur) en het gebrek aan alternatieven (geografisch monopolie). Inmiddels heeft de Minister van Financiën, mede ingegeven door deze zienswijze

van Provinciale Staten van Zeeland, besloten om het verkooptraject af te blazen. Naar verwachting zal het aandelenbezit in 2007 dus ongewijzigd zijn ten opzichte van de bestaande situatie (4,6%).

Mogelijk treedt er in de komende jaren wel een verandering op in het profiel van de onderneming. Tot op heden houdt de NV zich hoofdzakelijk bezig met het exploiteren van de Westerscheldetunnel. Er bestaat een mogelijkheid dat hierin op termijn veranderingen optreden in de zin dat het activiteitsniveau wordt uitgebreid (bouw van de Sluiskiltunnel, initiatieven op het gebied van "business development"). Dergelijke aanpassingen vergen overigens altijd de instemming van de aandeelhouders.

In financieel opzicht is de exploitatie van de Westerscheldetunnel lastig te voorspellen. Sturing vindt plaats op intern rendement. Alle gerealiseerde positieve bedrijfsresultaten worden volledig aan de aandeelhouders uitgekeerd. Ten aanzien van de Provincie Zeeland geldt echter dat de ontvangen dividenden niet ter vrije besteding staan. Vanuit de resultaatbestemming vindt egalisatie van alle met de Westerscheldetunnel samenhangende baten (dividenden) en lasten (rentelasten, exploitatiebijdragen) plaats via de reserve WOV. Op dit moment overtreffen de lasten samenhangende met de Westerscheldetunnel de baten ruimschoots. De reserve omvat mede de exploitatie van het fiets-voetveer over de Westerschelde. Provinciale Staten worden over de stand van zaken jaarlijks apart geïnformeerd middels de bestuursrapportage.

Ontwikkelingsbedrijf Zeeland

Recentelijk is binnen de Commissie Economie en Mobiliteit gesproken over de oprichting van een Zeeuws ontwikkelingsbedrijf. De nadere uitwerking hiervan zal de komende maanden plaatsvinden, maar in een eerdere brief is al wel aangegeven dat eventueel wordt gedacht aan de oprichting van een naamloze vennootschap. Als Provinciale Staten van mening zijn dat samenwerking de beste manier is om de eigen provinciale doelstellingen te realiseren en dat er bovendien duidelijke publieke belangen zijn gediend met het aangaan van een samenwerking op privaatrechtelijke grondslag (zie algemene beleidsuitgangspunten), dan zou er in 2007 sprake zijn van een nieuwe verbonden partij in de vorm van een NV. De exacte financiële uitwerking dient nog plaats te vinden.

Overige ontwikkelingen

Enkele ontwikkelingen bij de overige verbonden partijen zijn vermeldenswaardig. Er is een onderzoek gaande naar de toekomstige organisatieopzet van de Zeeuwse bibliotheek. Naar verwachting zal dit resulteren in de omzetting naar een stichting in plaats van de huidige gemeenschappelijke regeling. Verder is het de bedoeling dat de provincie vanaf 1 januari 2007 niet langer deelneemt in het samenwerkingsverband Collectief Vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen.

7. Risico's

Ten aanzien van de verbonden partijen gelden de algemene uitgangspunten van verbonden partijen. Dat betekent een hogere mate van risico's voor gemeenschappelijke regelingen, dan voor vennootschappen. Voor vennootschappen is het risico beperkt tot de kapitaal inbreng. Voor wat betreft de specifieke risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Verder verwijzen we naar de bijlagen bij deze paragraaf waarin van de belangrijkste vijf verbonden partijen de business sheet zijn weergegeven. Op deze sheets is het financieel belang van de provincie vermeld, alsmede de hoogte van het eigen vermogen van de diverse verbonden partijen, de rechtspersoonlijkheid, waaruit blijkt welke mogelijke risico's de provincie per partij loopt.

Bijlage bij paragraaf verbonden partijen bij de begroting 2007

Statutaire naam	DELTA N.V.																										
Vestigingsplaats	Middelburg																										
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een directie bestaande uit één of meer leden, onder toezicht van een Raad van Commissarissen (RvC). De RvC stelt het aantal leden van de directie vast. Op dit moment bedraagt dit aantal 2. Een lid van de directie wordt benoemd door de RvC. De RvC bestaat uit een door haar zelf vast te stellen aantal leden, maar ten minste 7 en ten hoogste 9. Op dit moment zijn er negen commissarissen. De leden van de RvC worden door de AvA benoemd. De algemene vergadering van aandeelhouders (AvA), de ondernemingsraad (OR) en de directie kunnen personen voor benoeming tot commissaris aanbevelen. Het bestuurlijk belang bestaat uit een nadere afspraak met DELTA N.V. (buitenom de statuten), waarin is vastgelegd dat de Provincie Zeeland als grootaandeelhouder 1 van de 9 commissarisposities mag aanbevelen.																										
Financieel belang	Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit: <table><tr><td>20.000 aandelen, met een nominale waarde elk</td><td>€</td><td>454</td><td></td></tr><tr><td>van</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve</td><td>€</td><td></td><td>9.080.000</td></tr></table> Van het maatschappelijk kapitaal is geplaatst en volgestort: <table><tr><td>15.280 aandelen, met een nominale waarde elk</td><td>€</td><td>454</td><td></td></tr><tr><td>van</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Totaal geplaatst kapitaal is derhalve</td><td>€</td><td></td><td>6.937.120</td></tr></table> Hiervan is 50% (7.640 aandelen) in bezit van de Provincie Zeeland.			20.000 aandelen, met een nominale waarde elk	€	454		van				Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve	€		9.080.000	15.280 aandelen, met een nominale waarde elk	€	454		van				Totaal geplaatst kapitaal is derhalve	€		6.937.120
20.000 aandelen, met een nominale waarde elk	€	454																									
van																											
Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve	€		9.080.000																								
15.280 aandelen, met een nominale waarde elk	€	454																									
van																											
Totaal geplaatst kapitaal is derhalve	€		6.937.120																								
Doelstelling van de vennootschap	Het doel van de vennootschap is: - werkzaam te zijn op het gebied van de elektriciteits-, gas-, water- en warmtevoorziening, de inzameling, be- en verwerking van afval en water en op het gebied van de voorziening in andere goederen of diensten die daarmee samenhangen of daaraan verwant zijn in de sector van de openbare nutsvoorzieningen en daaraan verwante sectoren; - werkzaam te zijn op het gebied van de overdracht van gegevens, informatie en/of programma's van welke aard dan ook, via (ge)leidingen of andere verbindingen; - het leveren van goederen en diensten, het verlenen van diensten en het verrichten van werkzaamheden, die in de ruimste zin genomen, direct of indirect deel uitmaken van-, verband houden met-, dienstig zijn tot-, voortvloeien uit-, of bevorderlijk zijn tot hetgeen is vermeld sub a en sub b, of leiden tot een optimale benutting van kennis, mankracht en/of de middelen waarover de vennootschap in het kader van het gestelde sub a en sub b kan beschikken.																										
Doelstelling van het aanhouden van de verbonden partij.	De situatie dat de Provincie Zeeland participeert in DELTA N.V. duurt reeds vele jaren en is ontstaan op het moment dat het leveren van energie e.d. nog volledig in handen was van overheidsorganisaties. Met alle privatiseringen van de afgelopen jaren wordt dit tegenwoordig veel minder als vanzelfsprekend beschouwd. Op dit moment worden geen specifieke beleidsdoelstellingen nagestreefd met het aandelenbezit.																										
Enige financiële cijfers	Het laatste boekjaar waarover cijfers beschikbaar zijn, is het jaar 2005. Het boekjaar is bij DELTA N.V. gelijk aan het kalenderjaar. <table><tr><td>De voor winstverdeling beschikbare winst over 2005 bedroeg</td><td>€</td><td>108.689.000</td></tr><tr><td>Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld</td><td>€</td><td>50.000.000</td></tr><tr><td>Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen</td><td>€</td><td>25.000.000</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>1.079.311.000</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>1.143.121.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>1.460.285.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>1.486.879.000</td></tr><tr><td>Het aantal medewerkers per 31 december 2005 bedroeg</td><td></td><td>1.511</td></tr></table>			De voor winstverdeling beschikbare winst over 2005 bedroeg	€	108.689.000	Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld	€	50.000.000	Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen	€	25.000.000	Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	1.079.311.000	Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	1.143.121.000	Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	1.460.285.000	Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	1.486.879.000	Het aantal medewerkers per 31 december 2005 bedroeg		1.511
De voor winstverdeling beschikbare winst over 2005 bedroeg	€	108.689.000																									
Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld	€	50.000.000																									
Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen	€	25.000.000																									
Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	1.079.311.000																									
Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	1.143.121.000																									
Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	1.460.285.000																									
Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	1.486.879.000																									
Het aantal medewerkers per 31 december 2005 bedroeg		1.511																									
Overige bijzonderheden	Op dit moment staat de wetgeving niet toe dat de waterdivisie van DELTA NV, na de fusie met Waterbedrijf Europoort ondergebracht in Evides, wordt geprivatiseerd. Ook de energienetten zijn op dit moment nog niet vrij verkoopbaar (in ieder geval niet aan buitenlandse investeerders). Voor de levering en productie van energie gelden geen restricties voor wat betreft de overdracht van de aandelen. Wanneer de Provincie Zeeland of één van de andere aandeelhouders de aandelen wenst te verkopen, dan moeten deze op statutaire gronden eerst worden aangeboden aan de overige aandeelhouders. Door DELTA N.V. is aan de aandeelhouders toegezegd dat gedurende een periode van 5 jaar het dividend zal worden vastgesteld op minimaal EUR 30 miljoen. Uiteraard moeten de bedrijfsresultaten dit wel mogelijk maken, maar daar wordt op dit moment wel van uitgegaan. De 5 jaar periode betreft de Delta jaarrekening 2002 t/m 2006, welke financieel in de provinciale cijfers van 2003 t/m 2007 meegenomen worden.																										

Statutaire naam	Zeeland Seaports																										
Vestigingsplaats	Terneuzen																										
Bestuurlijk belang	Zeeland Seaports is een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid o.g.v. de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het is een samenwerkingsverband van de Provincie Zeeland (50%), de gemeente Terneuzen (25%), de gemeente Vlissingen (12,5%) en de gemeente Borsele (12,5%). Het algemeen bestuur van Zeeland Seaports bestaat uit 8 personen, waarvan er 2 worden benoemd door Provinciale Staten uit het College van Gedeputeerde Staten. Eén van de twee door de Provincie Zeeland aangewezen leden van het algemeen bestuur wordt tevens benoemd als voorzitter van het algemeen bestuur. Er is ook een dagelijks bestuur. Dit bestaat uit 4 leden, allen gerekruteerd uit het algemeen bestuur (iedere deelnemer levert één DB-lid). De voorzitter van het AB is tevens voorzitter is van het dagelijks bestuur.																										
Financieel belang	Zoals reeds aangegeven bij het bestuurlijk belang is de provincie Zeeland voor 50% deelnemer in Zeeland Seaports.																										
Doelstelling van de rechtspersoon	De publieke rechtspersoon heeft tot taak de economische ontwikkeling, het beheer, het onderhoud en de exploitatie van havens, wegen, werken, inrichtingen, gebouwen werktuigen, industrie- en handelsterreinen en wateren binnen de gebieden die zij beheert. Deze doelstelling is opgenomen in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling. Bij deze gemeenschappelijke regeling behoort een bijlage waarin de gebieden zijn weergegeven die door Zeeland Seaports worden beheerd.																										
Doelstelling van het aanhouden van de verbonden partij.	De reden van deelname aan de gemeenschappelijke regeling is met name gericht op het belang van het creëren van werkgelegenheid. Uiteraard lopen de doelstellingen die Zeeland Seaports nastreeft (hiervoor genoemd) parallel met de doelstellingen van de Provincie Zeeland.																										
Enige financiële cijfers	Het laatste boekjaar waarover cijfers beschikbaar zijn, is het jaar 2005. Het boekjaar is bij Zeeland Seaports gelijk aan het kalenderjaar. <table><tr><td>Totaal positief resultaat over 2005 voor resultaatbestemming</td><td>€</td><td>9.852.000</td></tr><tr><td>Hiervan heeft betrekking op de business unit Terneuzen</td><td>€</td><td>95.000-</td></tr><tr><td>Hiervan heeft betrekking op de business unit Vlissingen</td><td>€</td><td>9.947.000</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>139.902.000</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>149.754.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>341.598.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>343.984.000</td></tr><tr><td>Het aantal medewerkers in 2005 in vaste dienst</td><td></td><td>ca. 55</td></tr></table>			Totaal positief resultaat over 2005 voor resultaatbestemming	€	9.852.000	Hiervan heeft betrekking op de business unit Terneuzen	€	95.000-	Hiervan heeft betrekking op de business unit Vlissingen	€	9.947.000	Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	139.902.000	Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	149.754.000	Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	341.598.000	Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	343.984.000	Het aantal medewerkers in 2005 in vaste dienst		ca. 55
Totaal positief resultaat over 2005 voor resultaatbestemming	€	9.852.000																									
Hiervan heeft betrekking op de business unit Terneuzen	€	95.000-																									
Hiervan heeft betrekking op de business unit Vlissingen	€	9.947.000																									
Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	139.902.000																									
Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	149.754.000																									
Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	341.598.000																									
Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	343.984.000																									
Het aantal medewerkers in 2005 in vaste dienst		ca. 55																									
Overige bijzonderheden	Zeeland Seaports neemt op haar beurt ook weer deel in een samenwerkingsverband met het Havenbedrijf Rotterdam (HbR). Beide participanten (ZSP en HbR) bezitten direct of indirect de helft van de aandelen in Exploitatiemaatschappij Schelde Maas Beheer B.V. respectievelijk Exploitatiemaatschappij Schelde Maas C.V. Ook werkt Zeeland Seaports samen met DOW Chemical N.V. in de joint venture "Valuepark Terneuzen".																										

Statutaire naam	N.V. Westerscheldetunnel			
Vestigingsplaats	Borsssele			
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een directie bestaande uit één of meer leden, onder toezicht van een Raad van Commissarissen (RvC). De RvC stelt het aantal leden van de directie vast. Op dit moment is er één algemeen directeur. Een lid van de directie wordt benoemd door de RvC. De RvC bestaat uit een vast aantal leden (5 personen). De leden van de RvC worden weer benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA). De benoeming door de algemene vergadering zal voor wat betreft de benoeming van één commissaris geschieden in overeenstemming met de Provincie Zeeland.			
Financieel belang	Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit: 2.000.000 aandelen, met een nominale waarde elk € 45 van Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve € 90.000.000 Van het maatschappelijk kapitaal is geplaatst en volgestort: 1.692.000 aandelen, met een nominale waarde elk € 45 van Totaal geplaatst kapitaal is derhalve € 76.140.000 Hiervan is 4,6% (77.832 aandelen) in bezit van de Provincie Zeeland.			
Doelstelling van de vennootschap	Het doel van de vennootschap is omschreven in artikel 3 van de statuten: "De vennootschap heeft als doel een tunnel onder de Westerschelde -met aansluitende wegen en bijbehorende werken- tot stand te brengen en als rechthebbende te exploiteren of doen exploiteren, alsmede ter bevordering van dit doel het deelnemen in, het voeren van beheer over, het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.			
Doelstelling van het aanhouden van de verbonden partij.	De doelstelling is niet zozeer gelegen in het aanhouden van de verbonden partij. Doel was immers de realisatie van een vaste oeververbinding. De daaruit voortvloeiende verbondenheid met de N.V. Westerscheldetunnel is een gegeven waarmee tenminste 30 jaar (te rekenen vanaf de ingebruikname op 14 maart 2003) rekening dient te worden gehouden.			
Enige financiële cijfers	Het laatste boekjaar waarover cijfers beschikbaar zijn, is het jaar 2005. Het boekjaar is bij de N.V. Westerscheldetunnel gelijk aan het kalenderjaar. De voor winstverdeling beschikbare winst over 2005 bedroeg € 25.383.506 Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld € 25.383.506 Door de Provincie Zeeland is over het boekjaar aan dividend ontvangen € 1.167.641 Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg € 720.700.000 Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg € 690.964.000 Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg € 745.133.000 Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg € 711.250.000 Het gemiddeld aantal formatieplaatsen in 2005 bedroeg 59 Per 14 maart 2003 is de exploitatiefase aangevangen. Eerst vanaf dat moment behaalt de vennootschap positieve exploitatieresultaten. Verder betalen de aandeelhouders jaarlijks een exploitatiebijdrage aan de N.V. Westerscheldetunnel. Over het tijdvak 1 januari 2006 tot en met 31 december 2006 is door is door de Provincie Zeeland een bijdrage verleend van afgerond € 2,55 miljoen.			
Overige bijzonderheden	De Provincie Zeeland heeft zoals gezegd 4,6% van de aandelen in bezit. De overige 95,4% is in handen van het Ministerie van Financiën. Het ministerie heeft de afgelopen anderhalf jaar nagedacht over de vraag of zij haar aandelen aan een private partij zou kunnen verkopen. Onlangs is deze discussie afgerond met een brief van de minister aan de Tweede Kamer, waarin hij heeft aangegeven definitief af te zien van verkoop.			

Statutaire naam	Nederlandse Waterschapsbank N.V.																																											
Vestigingsplaats	's-Gravenhage																																											
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een directie bestaande uit drie leden, onder toezicht van een Raad van Commissarissen (RvC). De RvC zelf bestaat uit 7 personen. Geen van de leden van de directie of RvC is direct of op voordracht van de Provincie Zeeland benoemd. Daarvoor is de participatie te gering in omvang (zie financieel belang). Het bestuurlijk belang bestaat uit het stemrecht dat de provincie heeft als aandeelhouder van de vennootschap.																																											
Financieel belang	Het geplaatst kapitaal van de vennootschap bestaat uit: <table><tr><td>50.478</td><td>aandelen A, met een nominale waarde</td><td>€</td><td>115</td></tr><tr><td></td><td>van</td><td></td><td></td></tr><tr><td>8.511</td><td>aandelen B, met een nominale waarde</td><td>€</td><td>460</td></tr><tr><td></td><td>van</td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Totaal geplaatst kapitaal is derhalve</td><td>€ 9.720.030</td></tr></table> De aandelen B zijn overigens niet volledig volgestort. Het aandeel van de Provincie Zeeland in het geplaatste kapitaal is zeer gering te noemen: <table><tr><td>15</td><td>aandelen A, met een nominale waarde</td><td>€</td><td>115</td></tr><tr><td></td><td>van</td><td></td><td></td></tr><tr><td>20</td><td>aandelen B, met een nominale waarde</td><td>€</td><td>460</td></tr><tr><td></td><td>van</td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Totaal aandeel in het geplaatst kapitaal is derhalve</td><td>€ 10.925</td></tr></table> In procenten gaat het dus om een financieel belang van circa 0,11%.				50.478	aandelen A, met een nominale waarde	€	115		van			8.511	aandelen B, met een nominale waarde	€	460		van			Totaal geplaatst kapitaal is derhalve			€ 9.720.030	15	aandelen A, met een nominale waarde	€	115		van			20	aandelen B, met een nominale waarde	€	460		van			Totaal aandeel in het geplaatst kapitaal is derhalve			€ 10.925
50.478	aandelen A, met een nominale waarde	€	115																																									
	van																																											
8.511	aandelen B, met een nominale waarde	€	460																																									
	van																																											
Totaal geplaatst kapitaal is derhalve			€ 9.720.030																																									
15	aandelen A, met een nominale waarde	€	115																																									
	van																																											
20	aandelen B, met een nominale waarde	€	460																																									
	van																																											
Totaal aandeel in het geplaatst kapitaal is derhalve			€ 10.925																																									
Doelstelling van de vennootschap	De Nederlandse Waterschapsbank is eigenlijk een normale bank, maar dan een die zich met haar diensten exclusief richt op de overheidssector. Zij draagt zorg voor de financiering van waterschappen, gemeenten en provincies. Ook verstrekt zij langlopende kredieten aan instellingen voor de volkshuisvesting, de gezondheidszorg en het onderwijs. Ook financiert de bank overheidsbedrijven die werkzaam zijn op het gebied van water en milieu.																																											
Doelstelling van het aanhouden van de verbonden partij.	De situatie dat de Provincie Zeeland participeert in de Nederlandse Waterschapsbank is al in een lang verleden ontstaan. De doelstelling is voornamelijk van financiële aard. Het jaarlijks dividend dat aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd is relatief hoog.																																											
Enige financiële cijfers	Het laatste boekjaar waarover cijfers beschikbaar zijn, is het jaar 2005. Het boekjaar is bij de NWB gelijk aan het kalenderjaar. <table><tr><td>De voor winstverdeling beschikbare winst over 2005 bedroeg</td><td>€</td><td>186.971.000</td></tr><tr><td>Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld</td><td>€</td><td>40.000.000</td></tr><tr><td>Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen</td><td>€</td><td>24.100</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>1.133.000.000</td></tr><tr><td>Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>1.264.000.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>27.982.000.000</td></tr><tr><td>Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg</td><td>€</td><td>33.156.000.000</td></tr><tr><td>Het aantal medewerkers per ultimo 2005 bedroeg</td><td></td><td>37</td></tr></table>				De voor winstverdeling beschikbare winst over 2005 bedroeg	€	186.971.000	Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld	€	40.000.000	Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen	€	24.100	Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	1.133.000.000	Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	1.264.000.000	Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	27.982.000.000	Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	33.156.000.000	Het aantal medewerkers per ultimo 2005 bedroeg		37																
De voor winstverdeling beschikbare winst over 2005 bedroeg	€	186.971.000																																										
Hiervan is aan dividend beschikbaar gesteld	€	40.000.000																																										
Hiervan is door de Provincie Zeeland ontvangen	€	24.100																																										
Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg	€	1.133.000.000																																										
Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg	€	1.264.000.000																																										
Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg	€	27.982.000.000																																										
Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg	€	33.156.000.000																																										
Het aantal medewerkers per ultimo 2005 bedroeg		37																																										
Overige bijzonderheden	Alle aandelen van de bank zijn in handen van overheden. De sleutelwoorden bij de activiteiten van de NWB zijn maatschappelijke relevantie en duurzaamheid. De bank heeft een zeer sterke vermogenspositie. Zowel door Moody's als door Standard & Poor's zijn triple A ratings toegekend (de hoogst mogelijke rating voor kredietwaardigheid).																																											

Statutaire naam	Zeeuws participatiefonds B.V.		
Vestigingsplaats	Middelburg		
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een directeur. Het toezicht wordt uitgevoerd door een Raad van Commissarissen (RvC) die bestaat uit 3 leden. Eén commissaris wordt benoemd door de ABN AMRO bank, één door de Provincie Zeeland en één door de ABN AMRO bank en de Provincie Zeeland gezamenlijk.		
Financieel belang	Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit: 5.000 aandelen, met een nominale waarde elk € 454 van Totaal maatschappelijk kapitaal is derhalve € 2.268.900 Van het maatschappelijk kapitaal is geplaatst en volgestort: 1.000 aandelen, met een nominale waarde elk € 454 van Totaal geplaatst kapitaal is derhalve € 453.780 Hiervan is 50% (500 aandelen) in bezit van de Provincie Zeeland.		
Doelstelling van de vennootschap	In het directieverslag is in een eerder boekjaar vermeld dat "het fonds een wezenlijke functie heeft en kan vervullen door risicodragend vermogen te verstrekken aan startende bedrijven en kleinere bedrijven die door willen groeien". De innovatieve en kennisintensieve facetten van de onderneming blijven daarbij voor het fonds een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast speelt bij de beoordeling van initiatieven in toenemende mate behoud of uitbreiding van werkgelegenheid een rol.		
Doelstelling van het aanhouden van de verbonden partij.	De doelstellingen van de Provincie Zeeland zijn bij de oprichting van de vennootschap begin 1997 aan de orde geweest. Uiteraard strookt de doelstelling van de vennootschap met die van de provincie zelf. De reden dat ervoor is gekozen om deze doelstelling te realiseren middels het inschakelen van een derde rechtspersoon, is dat daarmee de specifieke deskundigheid vanuit het bankwezen die nodig is bij het toekennen van financieringsaanvragen ook direct voorhanden is.		
Enige financiële cijfers	Het laatste boekjaar waarover cijfers beschikbaar zijn, is het jaar 2004. Het boekjaar is bij het Zeeuws Participatiefonds B.V. gelijk aan het kalenderjaar. De winst over 2004 bedroeg € 4.117 Aangezien er sprake is van een negatieve algemene reserve is er geen dividend uitgekeerd. Het geringe positieve resultaat is dan ook toegevoegd aan het eigen vermogen. Het totale eigen vermogen per primo boekjaar bedroeg € 297.965 Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedroeg € 302.082 Het balanstotaal per primo boekjaar bedroeg € 303.631 Het balanstotaal per ultimo boekjaar bedroeg € 303.513 Het aantal medewerkers in 2004 geen		
Overige bijzonderheden	Op dit moment kan nog geen dividend worden uitgekeerd. In artikel 20 van de statuten is bepaald dat de vennootschap aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitgekeerd kunnen worden voor zover het eigen vermogen groter is dan het totaal van het gestorte en opgevraagde aandelenkapitaal en de wettelijke reserves. Per ultimo 2004 is echter sprake van een negatieve stand van de algemene reserve van € 151.698. Wanneer er in de toekomst winsten worden gemaakt groter dan het genoemde bedrag zou er in principe dividend kunnen worden uitgekeerd.		

7. Grondbeleid

Het verwerven en inzetten van gronden om provinciale ambities te bereiken komt steeds nadrukkelijker aan de orde. Dit blijkt ook uit de ontwikkelingen van de laatste jaren in het volume van de diverse voorraden ruilgrond. Mede op basis van deze ontwikkelingen is het mogelijk dat het huidige grondbeleid van de provincie wijzigingen zal ondergaan.

De provincie voert geen actief grondbeleid, zodat er is voor deze paragraaf niet voldaan kan worden aan hetgeen vermeld in artikel 15 BBV.

Voor het project Duurzaam Veilig Verkeer West Zeeuws-Vlaanderen is er een grondbank opgezet. Een van de doelstellingen van dit verkeersveiligheidsproject is het beperken van de verkeersbewegingen van landbouwers door hun gronden door middel van ruiling zoveel mogelijk aan één kant van de weg te situeren. Hiertoe zijn ten laste van het project gronden aangekocht. Daarnaast is er ook grond aangekocht voor ondergrond van nieuwe wegen.

De provincie loopt met name risico voor de prijsverschillen die kunnen optreden tussen de aankoopprijs van de grond en de later te realiseren verkoopprijs. Het risico beperkt zich echter tot het aandeel van de provincie in de kosten van het project Duurzaam Veilig Verkeer West Zeeuws-Vlaanderen. De stand per eind 2005 in de grondbank Duurzaam Veilig is 75 hectare. De verwachting is dat de voorraad ruilgrond in 2006 zal teruglopen en dat er begin 2007 geen voorraad meer zal zijn.

Met het besluit van Provinciale Staten van 28 juni 2002 is ingestemd met de operationalisering van de ruilgrondbank Zeeland. De bedoeling daarvan is dat de provincie kan beschikken over voldoende gronden om snel te kunnen inspelen op strategische kansen en mogelijkheden op het vlak van gebiedsbeleid. Voorop staat daarbij dat de provincie slechts tijdelijk eigenaar is van de gronden. Uiteindelijk dienen de gronden aan de eindbeheerder te worden verkocht.

De provincie loopt in dit verband risico voor de kosten van de tijdelijke investeringen in de gronden (transactiekosten en rentekosten) en de uitvoeringskosten (kosten van ruilen en verwerven). De verwachting is dat het volume van deze grondbank in 2007 zal stijgen tot circa 135 hectare.

In samenhang met de ontwikkeling en vaststelling van het gebiedsplan voor het Veerse Meer gebied is in 2004 ook het besluit genomen om voor dit gebied een ruilgrondbank te operationaliseren. Hiervoor is inmiddels € 200.000 beschikbaar. Er zijn tot nu toe nog geen gronden aangekocht.

In 2005 is besloten tot een derde verdieping van de Westerschelde. In dat kader zijn ook afspraken met het Rijk gemaakt over de aanleg van 600 hectare nieuwe natuur. Daarnaast is als collectieve maatregel voor de landbouw besloten om een grondruilbank te starten, waarmee tot 2014 de structuur van de landbouw in Zeeuws-Vlaanderen en op de Bevelanden verbeterd kan worden. Vanuit de Westerschelde gelden is hiervoor € 6,5 miljoen beschikbaar.

Bij de aankoop van de 600 hectare voor estuariene natuurontwikkeling en bij het ruilen van gronden via ruilgrondbanken speelt DLG, onder regie van de provincie, een belangrijke uitvoerende rol.

Bijlagen

- 1 - Staat van investeringen in vaste en financiële activa**
- 2 - Staat van reserves en voorzieningen**
- 3 - Subsidies**
- 4 - Berekening EMU saldo**
- 5 - Staat van incidentele lasten en baten**

1. Staat van investeringen in materiele en financiële activa

Omschrijving van de investering	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen per 01-01-2007	Boekwaarde per 01-01-2007	Mutaties in 2007
1	2	3	4
A1. Materiële vaste activa economisch nut			
<u>Gronden en terreinen</u>			
Herinrichting Abdijplein	677.011	204.555	
<u>Bedrijfsgebouwen</u>			
Achter de Houttuinen 8	1.650.176	1.517.647	
* Vervangende nieuwbouw Groene Woud(RMW)	3.821.233	3.821.233	
* Gistpoortgebouw	2.182.555	2.182.555	500.000
* Verbouwing Zeeuws Museum	5.682.395	5.682.395	
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>			
* Fast-ferry infrastructurele voorzieningen	2.768.664	2.581.349	
* Fast-ferry aanlandingsvoorzieningen	4.109.000	3.813.993	
Reconstructie rijbaan Zeelandbrug	4.329.304	2.405.366	
<u>Schepen</u>			
* Swath-boten	25.981.799	23.480.712	
<u>Machines, apparaten en installaties</u>			
Verwarmingsinstallatie Abdijsgebouwen	480.440	61.163	
Verbetering binnenklimaat Gr. Woud	1.406.091	672.763	
A1.Totaal materiële vaste activa economisch nut	53.088.668	46.423.731	500.000
A2. Materiële vaste activa maatschappelijk nut			
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>			
Wegen < 1993	29.711.918	2.593.684	
Wegen - 1993	2.884.775	848.490	
Wegen - 1994	2.577.490	866.377	
Wegen - 1995	2.159.144	816.545	
Wegen - 1996	454.407	190.906	
Wegen - 1997	1.645.925	760.592	
Wegen - 1998	2.802.384	1.355.341	
Wegen - 1999	3.140.153	1.649.357	
Wegen - 2000	1.894.098	888.306	
Wegen - 2003	7.740.464	6.385.952	
Wegen - 2005	3.805.492	3.520.080	
A2. Totaal materiële vaste activa maatschappelijk nut	58.816.250	19.875.630	0
Totaal materiële vaste activa	111.904.918	66.299.361	500.000
B. Deelnemingen			
Aandelenkapitaal NV. Delta Nutsbedrijven	568.132	568.133	
Aandelenkapitaal NV. Westerscheldetunnel **	34.158.722	29.880.722	-1.610.000
Totaal deelnemingen	34.726.854	30.448.855	-1.610.000
C. Verstrekte geldleningen (rentedragend)			
Hypothecaire geldleningen		92.369	
Lening Emergya		200.000	
Totaal verstrekte geldleningen (rente dragend)	0	292.369	0
D. Verstrekte geldleningen (renteloos)			
Leningen Zeeuws Studiefonds		36.539	
Leningen werkgelegenheid		pm	pm
Totaal verstrekte geldleningen (renteloos)		36.539	0
RECAPITULATIE:			
A. Totaal materiële vaste activa	111.904.918	66.299.361	500.000
B. Totaal deelnemingen	34.726.854	30.448.855	-1.610.000
C. Totaal verstrekte geldleningen (rentedragend)	0	292.369	0
D. Totaal verstrekte geldleningen (renteloos)	0	36.539	0
Totaal Generaal	146.631.772	97.077.124	-1.110.000

* Voor de kapitaallasten van deze activa is een egalisatie reserve gevormd.

** Aandelenkapitaal NV Westerscheldetunnel: De mutatie betreft een terugstorting van kapitaal.

De marktwaarde van de deelnemingen is hoger dan de boekwaarde op basis van verkrijgingsprijs.

Op enkele investeringen van voor het BBV is een bijdrage van derden ontvangen.

Deze is direct in mindering gebracht, waarna de afschrijving berekend is over het netto investeringbedrag.

Oorspronkelijk bedrag van de investerings per 31-12-2007 (2+4) 5	Boekwaarde per 31-12-2007 (3+4-8) 6	Wijze van afschrijving 7	Afschrijving, cq aflossing in 2007 8	Rentelasten in 2007 (over 3) 9	Totaal van de kapitaallasten in 2007 (8+9) 10
677.011	181.827	30jr	22.728	10.228	32.956
1.650.176	1.497.038	40 jr ann.	20.609	75.882	97.330
3.821.233	3.709.026	30jr.	112.207	191.062	303.269
2.682.555	2.593.055	30jr.	89.500	109.128	198.628
5.682.395	5.492.895	30jr.	189.500	284.120	473.620
2.768.664	2.491.834	30 jr	71.650	125.485	197.135
4.109.000	3.678.598	30 jr	113.655	189.913	303.568
4.329.304	2.229.341	20 jr	176.025	120.268	296.293
25.981.799	22.615.936	30 jr.	861.911	1.177.862	2.039.773
480.440	40.776	7 ^{1/2} /30 jr	20.387	4.587	24.974
1.406.091	582.626	15 jr ann.	90.137	33.638	123.775
53.588.668	45.112.952		1.768.309	2.322.173	4.091.321
29.711.918	2.161.352	20 jr	432.293	129.684	561.977
2.884.775	727.290	20 jr	121.200	42.425	163.625
2.577.490	758.077	20 jr	108.300	43.319	151.619
2.159.144	725.845	20 jr	90.700	40.827	131.527
454.407	171.806	20 jr	19.100	9.545	28.645
1.645.925	691.392	20 jr	69.200	38.030	107.230
2.802.384	1.237.609	20 jr	117.732	67.767	185.499
3.140.153	1.517.457	20 jr	131.900	82.468	214.368
1.894.098	822.506	20 jr	65.800	44.415	110.215
7.740.464	5.998.952	20 jr	387.000	319.298	706.298
3.805.492	3.329.806	20 jr	190.274	176.004	366.278
58.816.250	18.142.092		1.733.499	993.782	2.727.281
112.404.918	63.255.044		3.501.808	3.315.954	6.818.601
568.132	568.133		0	28.407	28.407
32.548.722	28.270.722		0	1.494.036	1.494.036
33.116.854	28.838.855		0	1.522.443	1.522.443
	84.369		8.000	4.618	4.618
	0		200.000	20.000	20.000
0	84.369	0	208.000	24.618	24.618
	33.539		3.000	1.827	1.827
pm	pm	pm	pm	pm	pm
0	33.539	0	3.000	1.827	1.827
112.404.918	63.255.044		3.501.808	3.315.954	6.818.601
33.116.854	28.838.855		-	1.522.443	1.522.443
0	84.369		208.000	-	
0	33.539		3.000	1.827	1.827
145.521.772	92.211.808		3.712.808	4.840.224	8.342.871

2. Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving van de reserve/ voorziening	Begrotingsjaar 2006		
	Saldo aan het begin van het jaar	Vermeer- deringen	Verminder- ingen
a. algemene reserve			
00100 algemene reserve	42.692.729	12.458.045	35.645.199
Totaal a. algemene reserve	42.692.729	12.458.045	35.645.199
b. bestemmingsreserve			
00200 reserve tunnel sluiskil	7.691.381	0	500.000
00201 egal res vervangende nieuwb Gr Woud	2.961.759	0	112.207
00204 reserve verdub sloeweg-tractaatweg	3.500.000	500.000	0
00205 reserve wov	19.923.829	5.064.129	6.911.917
00207 egal res verbouwing zeeuws museum	289.902	5.391.493	0
00208 egalisatiereserve Gistpoortgebouw	1.315.555	867.000	0
00209 reserve afkoopsom Kanaal d Walcheren	0	112.000.000	2.225.000
Totaal b. bestemmingsreserve	35.682.427	123.822.622	9.749.124
Totaal a+b. reserves	78.375.156	136.280.667	45.394.323
c. voorzieningen; uit eigen middelen			
00300 voorziening waterbeheer	434.125	320.000	182.300
00308 voorziening wachtgelden psd	46.583.279	1.508.641	7.527.000
Totaal c. voorzieningen; uit eigen middelen	47.017.404	1.828.641	7.709.300
d. voorzieningen; gelden van derden			
00301 voorziening bodemsanering	237.689	0	0
00303 voorziening stads- en dorpsvernieuw	2.486.311	124.316	0
00305 voorziening openbaar vervoer	2.516.357	0	7.905
00306 voorziening gebundelde doeluitkering	1.786.134	72.300	0
00307 voorziening jeugdhulpverlening	874.260	0	4.483
00310 voorziening interimreg duurz veilig	480.117	0	0
00313 voorziening nme: natuurcomp w scheld	8.739.164	0	2.235.460
00314 voorziening nme: natuurcomp braakman	1.081.514	54.076	0
00316 voorziening isv	5.278.588	2.359.848	7.638.436
00319 voorziening maya	117.041	3.243.589	3.360.630
00321 voorziening archeolog monumentenkrt	18.166	0	18.166
00322 voorziening bibliotheekvernieuwing	268.447	0	265.614
00323 voorziening zwakke schakels	904.615	-105	884.293
00324 voorziening interreg	496.611	96.573	593.184
00325 voorziening culturele betekenis ksg	34.894	0	34.894
00327 voorziening BDU brede doeluitkering	242.502	722.912	786.846
00328 voorziening maritiem erfgoed	144.199	1.183.421	1.327.620
00329 voorz cultuureducatie prim onderwijs	76.445	0	76.445
00330 voorziening actieplan cultuurbereik	106.483	0	106.483
00331 voorziening belvedere	65.200	0	65.200
00332 voorziening phasing out 5b	220.991	880.635	1.101.626
00333 voorziening ontwikkelschets ws	47.231	0	0
00335 voorziening geluidsbelastingskaart	21.357	0	21.357
00336 voorziening leren voor duurzaamheid	116.617	0	0
Totaal d. voorzieningen; gelden van derden	26.360.935	8.737.565	18.528.642
Totaal c+d. voorzieningen	73.378.339	10.566.206	26.237.942
Totaal reserves en voorzieningen	151.753.494	146.846.873	71.632.265

Begrotingsjaar 2007					
Saldo aan het begin van het jaar	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Saldo aan het einde van het jaar	Verplichtingen ten laste van het saldo	Verschil
19.505.575	3.752.228	8.965.466	14.292.337	1.209.779	13.082.558
19.505.575	3.752.228	8.965.466	14.292.337	1.209.779	13.082.558
7.191.381	0	0	7.191.381	0	7.191.381
2.849.552	0	112.207	2.737.345	2.737.345	0
4.000.000	0	0	4.000.000	0	4.000.000
18.076.041	5.050.534	6.778.690	16.347.885	16.347.885	0
5.681.395	0	189.500	5.491.895	5.491.895	0
2.182.555	500.000	89.500	2.593.055	2.593.055	0
109.775.000	0	2.230.625	107.544.375	107.544.375	0
149.755.925	5.550.534	9.400.522	145.905.937	134.714.556	11.191.381
169.261.499	9.302.762	18.365.988	160.198.273	135.924.334	24.273.939
571.825	160.000	182.300	549.525	549.525	0
40.564.920	1.047.723	6.929.000	34.683.643	34.683.643	0
41.136.745	1.207.723	7.111.300	35.233.168	35.233.168	0
237.689	0	0	237.689	237.689	0
2.610.627	124.316	0	2.734.943	2.734.943	0
2.508.452	0	0	2.508.452	2.508.452	0
1.858.434	72.300	0	1.930.734	1.930.734	0
869.777	0	0	869.777	869.777	0
480.117	0	0	480.117	480.117	0
6.503.704	0	2.235.460	4.268.244	4.268.244	0
1.135.590	54.076	0	1.189.666	1.189.666	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
2.833	0	0	2.833	2.833	0
20.217	0	0	20.217	20.217	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
178.568	0	0	178.568	178.568	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
47.231	0	0	47.231	47.231	0
0	0	0	0	0	0
116.617	0	0	116.617	116.617	0
16.569.858	250.692	2.235.460	14.585.090	14.585.090	0
57.706.603	1.458.415	9.346.760	49.818.258	49.818.258	0
226.968.102	10.761.177	27.712.748	210.016.531	185.742.592	24.273.939

3. Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 01 Economie
	Lasten
70105	uitvoering pseb prg 2
70137	uitvoering pseb innovatie
70138	uitvoering pseb bedrijventerreinen
70814	econom. en toeristische ontwikkeling
70876	tipp
70894	org. binnenl. promotie + acquisitie
70899	informatiebank bedrijv/instellingen
70901	gebiedenbeleid werkgelegenheid
70902	versterken functioneren arbeidsmarkt
70903	uitvoering pseb ontwikkelfunctie
70922	pieken in Delta, speerpuntensectoren
70924	ontwikkelingsbedrijf
	Totaal lasten Economie
	Programmanummer : 01 Economie
	Baten
70890	bijdrage tipp
70911	vergoeding werkzaamheden secg
	Totaal baten Economie
	Programmanummer : 02 Toerisme en Recreatie
	Lasten
70102	delta maritiem
70152	uitvoering pseb recreatie
70611	maya 2 bijdragen
70666	econ. en toeristische ontwikkeling
70669	ws zwse eilanden tbv veerse meer
70684	recreatie en toerisme (vanaf 2004)
70813	bureau voor toerisme zeeland (vvv)
70962	impuls toeristische sector
71481	buro voor toerisme zld strat market
	Totaal lasten Toerisme en Recreatie
	Programmanummer : 02 Toerisme en Recreatie
	Baten
70611	maya 2 bijdragen
	Totaal baten Toerisme en Recreatie

2006	2007	2008	2009	2010
0	12.375	0	0	0
379.000	412.000	461.000	0	0
401.875	240.000	269.000	0	0
668.413	223.187	0	0	0
4.524.415	1.138.153	0	0	0
105.701	0	0	0	0
37.833	38.164	22.796	22.796	22.796
522.812	225.000	0	0	0
660.711	384.900	0	0	0
497.363	479.735	536.635	739.635	739.635
0	750.000	750.000	750.000	750.000
0	700.000	700.000	700.000	700.000
7.798.123	4.603.514	2.739.431	2.212.431	2.212.431
4.476.994	1.134.500	0	0	0
11.300	11.300	11.300	11.300	11.300
4.488.294	1.145.800	11.300	11.300	11.300
125.000	125.000	125.000	0	0
346.807	238.000	268.000	0	0
6.888.010	0	0	0	0
176.975	174.026	174.026	174.026	174.026
71.506	72.140	72.140	18.086	18.086
201.127	200.000	0	0	0
220.086	220.412	220.412	220.412	220.412
150.000	0	0	0	0
203.156	203.457	203.457	203.457	203.457
8.382.667	1.233.035	1.063.035	615.981	615.981
7.254.589	0	0	0	0
7.254.589	0	0	0	0

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 03 Milieu
	Lasten
72097	energiebesparing huishoudens
72171	klimaatverbond
72203	landelijk meldpunt afvalstoffen
72296	prov bijdr 2,5 % bosa
72389	st bodemsan. bedrijfsterreinen
72412	ver natuur en milieueducatie
72413	ver. zeeuwse milieufederatie
72419	verord. bodemsan. bedrijfsterr.
72474	externe veiligheid vrom
72475	leren vr duurz ontw 2004-2007
72479	prio zws milieufederatie
78009	zeeuwse milieuprijs
	Totaal lasten Milieu
	Programmanummer : 03 Milieu
	Baten
72068	cie artikel 28 luchtvaartwet
72094	energiebenchmarking
72097	energiebesparing huishoudens
72406	uitvoering bodemsaneringsprojecten
72474	externe veiligheid vrom
72516	incidentele subs. prog. Ivdo '04-'07
72517	bijdr.vrom geluidsbelastingkrt 04-07
72545	geluidmetingen
	Totaal baten Milieu
	Programmanummer : 04 Onderwijs
	Lasten
70043	AZK
70906	school of Music
70907	integrale onderwijsnota
70915	provinc. steunpunt open universiteit
70916	bijdrage roosevelt studie centrum
70917	lectoraat veiligheid
70918	roosevelt academy
70920	onderwijsactiviteiten algemeen
70952	bevorderen onderwijs
76117	bijdrage rooseveltstichting
	Totaal lasten Onderwijs
	Programmanummer : 04 Onderwijs
	Baten

2006	2007	2008	2009	2010
85.710	0	0	0	0
500	500	500	500	500
55.505	55.981	55.981	55.981	55.981
22.700	22.700	22.700	22.700	22.700
45.700	45.700	45.700	45.700	45.700
248.876	248.992	248.992	248.992	248.992
325.539	355.568	355.568	355.568	355.568
100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
136.998	0	0	0	0
151.076	152.436	0	0	0
29.000	0	0	0	0
1.500	13.500	1.500	13.500	1.500
1.203.105	995.377	830.941	842.941	830.941
6.800	6.800	6.800	6.800	6.800
114.800	114.800	114.800	114.800	114.800
85.710	0	0	0	0
2.899.400	2.899.400	2.899.400	2.899.400	2.899.400
390.001	0	0	0	0
112.616	113.630	0	0	0
40.000	40.000	0	0	0
4.600	4.600	4.600	4.600	4.600
3.653.927	3.179.230	3.025.600	3.025.600	3.025.600
0	485.000	485.000	485.000	485.000
0	337.000	382.500	0	0
0	300.000	0	0	0
40.000	0	0	0	0
196.754	198.471	198.471	198.471	198.471
50.000	0	0	0	0
1.500.000	0	0	0	0
21.035	20.859	20.859	20.859	20.859
100.000	0	0	0	0
54.196	54.684	54.684	54.684	54.684
1.961.986	1.396.014	1.141.514	759.014	759.014

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 05 Stedelijke vernieuwing
	Lasten
72042	besluit locatiegebonden subsidies
72161	investering stedelijke vernieuwing
72287	programma gemeenten isv
72303	provinciaal vac woningbouw zeeland
72385	stedelijke ontwik. en bedrijvigheid
	Totaal lasten Stedelijke vernieuwing
	Programmanummer : 05 Stedelijke vernieuwing
	Baten
72042	besluit locatiegebonden subsidies
72161	investering stedelijke vernieuwing
	Totaal baten Stedelijke vernieuwing
	Programmanummer : 06 Vitaal Platteland
	Lasten
70609	phasing out 5b-00
70617	phasing out 5b-01
70622	phasing out 5b-02
70633	phasing out 5b-03
70635	phasing out 5b-04
70636	phasing out 5b-05
70758	phasing out 5b, nog te verdelen
70763	phasing out 5b, overig
72422	vitaal platteland zld
	Totaal lasten Vitaal Platteland
	Programmanummer : 06 Vitaal Platteland
	Baten
70656	phasing out 5b, bijdrage
	Totaal baten Vitaal Platteland
	Programmanummer : 07 Ruimtelijke ontwikkeling
	Lasten
72313	rijn schelde delta
72483	prio spoorlijn goes
72610	bezoekersvoorz nat park Oosterscheld
	Totaal lasten Ruimtelijke ontwikkeling

2006	2007	2008	2009	2010
320.192 2.384.137 12.301.699 4.424 1.275.000	2.786.192 1.018.300 6.029.100 4.464 450.000	320.192 1.018.300 6.029.100 4.464 0	320.192 1.018.300 6.029.100 4.464 0	320.192 1.018.300 6.029.100 4.464 0
16.285.452	10.288.056	7.372.056	7.372.056	7.372.056
320.192 9.407.248	2.786.192 7.047.400	320.192 7.047.400	320.192 7.047.400	320.192 7.047.400
9.727.440	9.833.592	7.367.592	7.367.592	7.367.592
66.852 25.469 63.892 128.235 139.305 248.805 580.823 3.598 1.418.261	0 0 0 0 0 0 0 0 842.550	0 0 0 0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0 0 0 0
2.675.240	842.550	0	0	0
880.635	0	0	0	0
880.635	0	0	0	0
90.800 0 0	90.800 0 200.000	90.800 1.000.000 0	90.800 1.000.000 0	90.800 1.000.000 0
90.800	290.800	1.090.800	1.090.800	1.090.800

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 07 Ruimtelijke ontwikkeling
	Baten
	Programmanummer : 08 mobiliteit
	Lasten
74244	subsidie verkeer en vervoer
74304	sociale veiligheid ov
74307	coll vraagafhankelijk vervoer
74308	coll vraagafhankelijk vervoer
74320	bijdr. vervoersonderneming ov
74322	bijdr voorz. openbaar vervoer
74325	subs stimulering bedrijfsvervoer
74331	bijdr buurtbusprojen
74410	ff bijdr. vervoersondernemingen
74411	ff korting scholieren
74964	bijdr exploit. westerscheldetunnel
75718	stabiliteit voorzieningenniveau ov
75950	bijdrage a4-zuid
	Totaal lasten mobiliteit
	Programmanummer : 08 mobiliteit
	Baten
74041	knooppunt bewegwijzering
74058	bdu (programma 8)
74825	n59 2e brug bruinisse
75909	n287 rondweg serooskerke noord
	Totaal baten mobiliteit
	Programmanummer : 09 verkeersveiligheid
	Lasten
74060	infrastructuursubsidies
74061	bdu strategisch budget
74270	rovz
74891	n60 rondweg terhole
75922	demo-proj DVV W-ZVI
	Totaal lasten verkeersveiligheid
	Programmanummer : 09 verkeersveiligheid
	Baten
74059	bdu (programma 9)
74835	n673 rotonde zanddijk (nishoek)
75922	demo-proj DVV W-ZVI
	Totaal baten verkeersveiligheid

2006	2007	2008	2009	2010
40.865	56.810	56.810	56.810	56.810
262.946	0	0	0	0
2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000
494.000	0	0	0	0
12.276.421	12.175.472	12.175.472	12.175.472	12.175.472
26.905	0	0	0	0
275.000	240.000	240.000	240.000	240.000
10.112	10.140	10.140	10.140	10.140
4.583.315	4.823.348	4.837.204	4.851.476	4.866.176
4.509	0	0	0	0
2.508.536	2.606.860	2.685.065	2.765.617	2.848.585
1.321.390	0	0	0	0
1.000.000	0	0	0	0
25.103.999	22.212.630	22.304.691	22.399.515	22.497.183
171.589	0	0	0	0
17.421.316	17.264.500	17.264.500	17.264.500	17.264.500
600.000	0	0	0	0
0	300.000	750.000	0	0
18.192.905	17.564.500	18.014.500	17.264.500	17.264.500
1.721.800	1.818.000	1.818.000	1.818.000	1.818.000
290.000	790.500	790.500	790.500	790.500
0	112.500	112.500	112.500	112.500
220.512	0	0	0	0
960.940	0	0	0	0
3.193.252	2.721.000	2.721.000	2.721.000	2.721.000
3.481.500	3.481.500	3.481.500	3.481.500	3.481.500
0	295.000	0	0	0
727.788	0	0	0	0
4.209.288	3.776.500	3.481.500	3.481.500	3.481.500

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 10 infrastructuur
	Lasten
75608	afkoopsom kanaal Oude Arne
	Totaal lasten infrastructuur
	Programmanummer : 10 infrastructuur
	Baten
74718	afstandbed bruggen sluizen kdw
75512	gebouw prins hendrikweg
75561	rijksbijdrage onderhoud kdw
	Totaal baten infrastructuur
	Programmanummer : 11 Sociaal Beleid
	Lasten
70009	jeugdmonitor zeeland
70010	jeugdmonitor(beleidsk soc.zorg)
70046	beleidsprogrammering Soc. zorg
70076	WMO
70451	stichting scoop
70453	beleidsk soc zorg sociaal beleid
70457	coördpunt fys. en ment. weerbaarheid
70458	stichting sportzeeland
70459	breedtesport stimuleringsreg. vws
70460	prov topsportevenementen
70468	telefonische hulpdienst zeeland
70877	ontwikkelingssamenwerking
70891	ontwikkelingssamenwerking
70896	ontwikkelingssamenwerking
70897	huisvesting asielzoekers
70930	european senior games
70948	verbeteren leefomgeving jongeren
71365	evenementen charitatief doel
71518	beleidskader sociale zorg innovatie
	Totaal lasten Sociaal Beleid
	Programmanummer : 11 Sociaal Beleid
	Baten
70459	breedtesport stimuleringsreg. vws
	Totaal baten Sociaal Beleid

2006	2007	2008	2009	2010
0	540.000	0	0	0
0	540.000	0	0	0
0	50.000	0	0	0
26.000	0	0	0	0
112.000.000	0	0	0	0
112.026.000	50.000	0	0	0
22.689	22.689	22.689	22.689	22.689
22.700	22.700	22.700	22.700	22.700
0	500.000	0	0	0
0	75.000	0	0	0
3.765.428	3.770.557	3.770.557	3.770.557	3.770.557
1.993.948	1.251.673	501.673	501.673	501.673
55.596	56.073	0	0	0
370.740	371.409	371.409	371.409	371.409
102.000	102.000	102.000	0	0
50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
293.306	295.852	295.852	295.852	295.852
0	60.000	60.000	60.000	60.000
87.312	85.350	85.350	85.350	85.350
24.000	24.000	24.000	24.000	24.000
200.000	0	0	0	0
50.000	0	0	0	0
787.761	550.000	50.000	50.000	50.000
20.000	20.000	0	0	0
336.819	188.933	70.233	70.233	70.233
8.182.299	7.446.236	5.426.463	5.324.463	5.324.463
56.000	56.000	56.000	0	0
56.000	56.000	56.000	0	0

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 12 Zorgvoorzieningen
	Lasten
70002	Nog te verdelen jeugdhulpverlening
70005	project cliëntenbeleid
70006	bestrijding wachtlijsten
70007	sociaal medische teams
70008	bureau jeugdzorg: centraal bureau
70011	steunfunctie jeugdzorg
70012	centrum v. pleegzorg, basisvariant
70013	therapeutische pleegzorg tgv
70014	ned. ver. pleeggezinnen
70015	jeugd en gezin adviesbureau
70016	families first
70017	instelling voor begeleid wonen
70018	intensieve hulp in thuissituatie
70020	sociale vaardigheidstrainingen
70021	dagcentra schoolg jeugd/basisv
70022	medische kleuterdagverbl./plusv
70023	gezinshuizen/lv2
70024	tehuizen opvoeding verzorging lv3
70025	tehuizen opvoeding verzorg. basis
70026	tehuizen opvoeding verzorg.intens
70027	crisisopvang jongeren/intensief
70028	vz jonge kinderen, special.
70029	dagvz. niet schoolgaande jeugd
70030	vertrek training
70031	coördinatie home-training
70032	aanleunproject
70038	advies- en meldpunt kindermish.
70039	kindertelefoon (alg. middelen)
70040	kindertelefoon (middelen jhv)
70053	implementatie BMC onderzoek
70123	bureau jeugdzorg: casemanagement
70124	bureau jeugdzorg: lokaal jeugdbeleid
70125	intakefunctie raad kinderbescherming
70126	jeugdhulp ambulant azz
70134	Indicatietaak jeugd-GGZ
70153	bur. jeugdzorg: justitiele taken
70467	stichting het klaverblad zeeland
70491	beleidskader soc zorg budget zorg
70951	herhuisvesting het klaverblad
71326	arbeidsmarkt zorg
71345	coördinatiepunt bureau jeugdzorg
	Totaal lasten Zorgvoorzieningen
	Programmanummer : 12 Zorgvoorzieningen
	Baten
70041	uitkering wet op de jeugdzorg (vws)
70042	uitk. wet op de jeugdzorg (justitie)
70465	commissie gebiedsaanwijzing
	Totaal baten Zorgvoorzieningen

2006	2007	2008	2009	2010
148.791	148.466	148.466	148.466	148.466
76.000	0	0	0	0
153.407	153.407	153.407	153.407	153.407
76.080	76.080	76.080	76.080	76.080
1.145.471	1.145.471	1.145.471	1.145.471	1.145.471
47.837	47.837	47.837	47.837	47.837
3.363.743	3.363.743	3.363.743	3.363.743	3.363.743
287.980	286.497	286.497	286.497	286.497
23.675	24.000	24.000	24.000	24.000
207.402	207.402	207.402	207.402	207.402
445.616	445.616	445.616	445.616	445.616
91.790	91.790	91.790	91.790	91.790
156.767	156.767	156.767	156.767	156.767
26.908	26.908	26.908	26.908	26.908
868.436	868.436	868.436	868.436	868.436
2.858.713	2.858.713	2.858.713	2.858.713	2.858.713
139.113	139.113	139.113	139.113	139.113
658.904	658.904	658.904	658.904	658.904
365.926	365.926	365.926	365.926	365.926
1.871.965	1.871.965	1.871.965	1.871.965	1.871.965
545.418	545.418	545.418	545.418	545.418
436.843	436.843	436.843	436.843	436.843
305.293	305.293	305.293	305.293	305.293
208.288	208.288	208.288	208.288	208.288
22.821	22.821	22.821	22.821	22.821
96.098	96.098	96.098	96.098	96.098
320.850	320.850	320.850	320.850	320.850
37.179	37.500	37.500	37.500	37.500
34.025	34.025	34.025	34.025	34.025
100.000	100.000	0	0	0
1.194.488	1.194.488	1.194.488	1.194.488	1.194.488
272.619	272.619	272.619	272.619	272.619
22.487	22.487	22.487	22.487	22.487
802.152	802.152	802.152	802.152	802.152
578.935	578.935	578.935	578.935	578.935
3.488.863	3.488.863	3.488.863	3.488.863	3.488.863
959.518	960.590	960.590	960.590	960.590
844.518	1.201.673	501.673	501.673	501.673
483.000	69.000	69.000	69.000	69.000
100.000	100.000	0	0	0
115.000	17.500	0	0	0
23.982.919	23.752.485	22.834.985	22.834.985	22.834.985
17.800.047	17.800.047	17.800.047	17.800.047	17.800.047
3.488.863	3.488.863	3.488.863	3.488.863	3.488.863
1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
21.290.510	21.290.510	21.290.510	21.290.510	21.290.510

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 13 Cultuur
	Lasten
70060	P1 C-culture / Station Zuid
70061	manifestatie cultuur en Religie
70062	productiehuis Zeelandia
70063	prestatieafspraken
70069	restauratie monumenten
70072	intensiveren provinciaal museumbelei
70111	meerjarenraming reg.tv scheldemond
70116	popplatform uitvoering popbeleidsadv
70117	audiovisuele amateurkunst
70118	accordeon vereniging concertina
70119	scratch messiah
70120	organis. st.stoomtrein goes-borssele
70121	uitvoering 10-puntenplan
70122	stichting t kerkje ellesdiek
70400	maritiem erfgoed ii
70412	vereniging de zeeuwse molen
70414	bond heemschut
70416	boerderijenstichting zeeland
70471	risicovol/ theateraanbod
70473	ballustrada
70474	bevrijdingsfestival
70492	grensoverschr culturele samenwerking
70496	project verdronken dorpen
70518	slib-reeks
70524	stichting het zeeuwse gezicht
70525	stichting omroep zeeland
70536	taakstelling cultuur 2005 ev
70544	zeeuws biologisch museum
70546	zeeuws museum: exploitatie depot
70931	programma c-culture
70932	archeologie
70936	zeeuws maritiem muzeeum
70937	nieuwe muziek zeeland
70938	digitaliseringsproject musea
70939	wim hofmanproject
70943	geschiedschrijving zeeland
70953	zeeuwse bibliotheek
71003	cbk zeeland
71004	stichting beeldende kunst middelburg
71005	buro beeldende kunst vlissingen
71006	galerie van den berge goes
71007	uitvoering zichtbaar maken bkva
71010	zeeuws museum: exploitatie depot
71012	zeeuwse museumstichting
71013	vereniging van zeeuwse musea
71014	erfgoed toegankelijk
71016	cultuur in de regio
71017	jeugdtheaterhuis 't beest
71251	cultuureducatie primair onderwijs
71259	publicatiefonds zeeland
71260	cultuur algemeen
71261	zeeuws orkest
71262	zeeland nazomerfestival
71263	nieuwe muziek zeeland
71264	straatfestival vlissingen
71265	festival zeeuwsch-vlaanderen

2006	2007	2008	2009	2010
0	100.000	0	0	0
0	75.000	0	0	0
0	100.000	100.000	0	0
0	20.000	0	0	0
0	400.000	400.000	400.000	400.000
0	372.600	72.600	72.600	72.600
230.000	230.000	0	0	0
45.248	45.655	45.655	0	0
30.165	30.436	30.436	0	0
1.760	1.775	1.775	0	0
5.028	5.073	5.073	0	0
30.360	30.618	30.618	0	0
79.800	79.800	79.800	0	0
2.000	2.000	2.000	0	0
1.994.432	0	0	0	0
2.500	2.500	2.500	2.300	2.300
1.500	1.500	1.500	1.900	1.900
2.500	2.500	2.500	2.300	2.300
67.500	67.500	67.500	0	0
2.200	2.200	2.200	1.600	1.600
10.055	10.145	10.146	11.566	11.566
15.083	15.218	15.218	19.784	19.784
48.000	0	0	0	0
4.500	4.500	4.500	4.600	4.600
0	0	0	0	0
7.017.810	7.205.186	7.205.186	7.205.186	7.205.186
0	0	0	-28.696	-28.696
278.785	280.178	280.178	280.178	280.178
101	0	0	0	0
100.000	0	0	0	0
61.000	0	0	29.400	0
500.000	0	0	0	0
25.000	0	0	0	0
175.000	75.000	0	0	0
50.000	0	0	0	0
90.000	0	0	0	0
441.000	441.000	441.000	441.000	441.000
0	301.067	301.067	208.807	208.807
0	35.000	35.000	31.800	31.800
0	35.000	35.000	31.800	31.800
0	10.146	10.146	4.667	4.667
0	40.582	40.582	0	0
0	101	101	101	101
0	2.062.945	2.062.945	2.062.945	1.962.077
0	2.739	2.739	2.841	2.841
0	106.528	106.528	0	0
0	94.353	94.353	0	0
0	20.291	20.291	0	0
39.742	0	0	0	0
20.110	20.291	20.291	0	0
21.065	21.255	21.255	0	0
202.075	203.818	203.818	195.767	195.767
201.425	203.213	203.213	303.600	303.600
171.488	172.988	172.988	261.619	261.619
25.138	25.364	25.364	46.061	46.061
45.248	45.655	45.655	46.061	46.061

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
71266	festival film by the sea
71267	schelde jazzfestival
71268	middelburgs muziekfeest
71269	pastorale au parvis
71270	het bedrijf
71271	bach comite aardenburg
71273	cbk zeeland
71275	stichting beeldende kunst middelburg
71276	buro beeldende kunst vlissingen
71277	galerie van den berge goes
71278	uitvoering zichtbaar maken bkva
71279	stichting zeeuws jeugdorkest
71280	stichting dansz goes
71281	stichting zeeuws seniorenorkest
71282	zeeuwse koorschool
71283	zeeuws tijdschrift
71284	zeeuwse katernen
71285	Zeeuwse ver. voor dialectenonderzoek
71286	woordenboek vlaamse dialecten
71287	sako zeeland
71288	zeeuws centrum amateurtheater
71289	stichting danzee
71290	knfm afdeling zeeland
71291	gezamenlijke poppodia
71292	stichting a-kunst
71293	ondersteuning amateurkunst
71294	jeugdtheaterhuis 't beest
71295	versterking jeugdtheater (educatie)
71296	stg historische spelen zierikzee
71297	delta brassband
71298	zeeuwse cultuurproducties
71299	instandh.subs.rijksmonumenten
71300	cultuur en school
71301	jeugd en cultuur
71302	erfgoed toegankelijk
71303	cultuur in de regio
71304	vergroten publieksbereik
71305	overhead actieplan cultuurbereik zld
71307	zeeuwse museumstichting
71308	vereniging van zeeuwse musea
71309	maritiem erfgoed
71310	aandeel kst. gem. reg. zeeuwse bibl.
71311	stichting cultureel erfgoed zeeland
71312	stichting behoud hoogaars
71482	archeolog.werkgemeenschap nl afd.zld
71483	st werkend trekpaard zeeland
71556	afspr. gesubs. instellingen
71564	regionale televisie scheldemond
Totaal lasten Cultuur	

2006	2007	2008	2009	2010
45.248	45.655	45.655	23.030	23.030
5.028	5.073	5.073	0	0
10.055	10.145	10.145	0	0
5.028	5.073	5.073	0	0
18.300	18.465	18.465	18.465	18.465
4.625	4.667	4.667	4.667	4.667
300.268	0	0	0	0
35.000	0	0	0	0
35.000	0	0	0	0
10.055	0	0	0	0
50.342	0	0	0	0
13.601	13.721	13.721	11.688	11.688
2.514	2.536	2.536	2.333	2.333
3.519	3.551	3.551	3.551	3.551
4.525	4.565	4.565	4.667	4.667
15.686	15.827	15.827	15.827	15.827
2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
5.000	5.000	5.000	4.700	4.700
12.593	12.705	12.705	12.705	12.705
12.066	12.175	12.175	0	0
20.110	20.291	20.291	0	0
9.050	9.131	9.131	0	0
9.050	9.131	9.131	0	0
25.138	25.364	25.364	0	0
5.028	5.073	5.073	0	0
25.138	25.364	25.364	0	0
20.110	0	0	0	0
30.165	30.436	30.436	0	0
5.028	5.073	5.073	0	0
5.028	5.073	5.073	0	0
101.550	96.382	96.382	0	0
251.927	208.254	208.254	0	0
165.908	167.401	167.401	0	0
101.556	102.470	102.470	0	0
105.578	0	0	0	0
106.065	0	0	0	0
99.383	96.382	96.382	0	0
54.798	40.044	40.044	0	0
1.487.585	0	0	0	0
2.715	0	0	0	0
2.341.033	0	0	0	0
4.628.089	4.668.261	4.668.261	4.668.261	4.668.261
1.294.177	1.305.372	1.305.372	1.211.643	1.211.643
15.083	15.218	15.218	19.784	19.784
2.000	2.000	2.000	0	0
1.500	1.500	1.500	0	0
50.000	0	0	0	0
764.896	0	0	0	0
24.356.048	20.001.396	19.201.396	17.643.407	17.513.139

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 13 Cultuur
	Baten
70133	meerjarenraming reg.tv scheldemond
70400	maritiem erfgoed ii
71008	geldstroom bkv
71309	maritiem erfgoed
71313	herstructurering bibliotheekwerk
71376	interreg scheldemond maritiem
71484	actiepl cultuurbereik rijksbijdrage
71485	geldstroom bkv
71564	regionale televisie scheldemond
	Totaal baten Cultuur
	Programmanummer : 14 Watermanagement
	Lasten
72048	beverrattenbestrijding
72242	muskusrattenbestrijding
72248	nat.en recreatieschap de grevelingen
72325	sanering lozing huishoudelijk afvalw
72329	schelde infcentrum
72533	prio beverrattenbestrijding
	Totaal lasten Watermanagement
	Programmanummer : 14 Watermanagement
	Baten
72532	werkplan deltaraad 2004-2007
	Totaal baten Watermanagement
	Programmanummer : 15 Landbouw en Visserij
	Lasten
70110	doelstelling 5b zeeuws-vlaanderen
70139	uitvoering pseb landbouw
70140	uitvoering pseb visserij
70658	leader+ zeeuws-vlaanderen 2001
70659	leader+ midden/noord zeeland 2001
70662	leader+ zeeuws-vlaanderen 2002
70667	leader+ zeeuws-vlaanderen 2003
70685	leader+ mnz 2002
70721	leader+ zvl 2004
70741	leader+ zeeuws-vlaanderen 2005
70751	leader+ zeeuws-vlaanderen 2006
70821	leader+ midden/noord zeeland 2003
70841	leader+ midden/noord zeeland 2004
70859	leader+ midden/noord zeeland 2005
70864	leader+ midden/noord zeeland 2006
70914	stichting proefboerderij rusthoeve
71322	agr.sector innovatie/investeringsmij
71445	stimulering aquacultuur/visserij
	Totaal lasten Landbouw en Visserij

2006	2007	2008	2009	2010
230.000	230.000	0	0	0
1.975.539	0	0	0	0
0	200.752	200.752	0	0
2.383.419	0	0	0	0
52.843	0	0	0	0
5.000	0	0	0	0
299.235	299.235	299.235	0	0
200.752	0	0	0	0
790.096	0	0	0	0
5.936.884	729.987	499.987	0	0
25.000	0	0	0	0
553.260	512.036	512.036	512.036	512.036
106.486	107.426	107.426	107.426	107.426
208.075	0	0	0	0
56.706	57.205	57.205	51.255	51.255
0	50.000	0	0	0
949.527	726.667	676.667	670.718	670.718
60.000	60.000	0	0	0
60.000	60.000	0	0	0
150.000	0	0	0	0
335.738	310.000	347.000	0	0
194.102	208.000	233.000	0	0
5.287	0	0	0	0
27.435	0	0	0	0
69.101	0	0	0	0
380.545	0	0	0	0
102.748	0	0	0	0
528.024	0	0	0	0
406.286	0	0	0	0
825.535	0	0	0	0
97.504	0	0	0	0
413.279	0	0	0	0
632.822	0	0	0	0
1.093.141	0	0	0	0
29.500	29.500	29.500	29.500	29.500
100.000	0	0	0	0
395.141	51.336	0	0	0
5.786.188	598.836	609.500	29.500	29.500

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 15 Landbouw en Visserij
	Baten
70140	uitvoering pseb visserij
70603	bijdragen leader+ zvl
70658	leader+ zeeuws-vlaanderen 2001
70708	bijdragen leader+ 2003 zvl
70738	bijdragen leader+ 2004 zvl
70745	bijdragen leader+ 2005 zvl
70780	bijdragen leader+ 2006 zvl
70806	bijdragen leader+ 2002 zvl
70869	bijdragen leader+ 2001 mnz
70871	bijdragen leader+ 2002 mnz
70872	bijdragen leader+ 2003 mnz
70873	bijdragen leader+ 2004 mnz
70874	bijdragen leader+ 2005 mnz
70875	bijdragen leader+ 2006 mnz
71445	stimulering aquacultuur/visserij
	Totaal baten Landbouw en Visserij
	Programmanummer : 16 Natuur en Landschap
	Lasten
72251	natuurbeschermingswet bhs vergoeding
72311	reserve nme aankoop natuurgebieden
72328	schaapskudde zuid beveland
72373	prio st het zeeuws landschap
72390	st het zeeuws landschap
72391	st landschapsbeheer zeeland
72392	st schaapskudde zws-vlaanderen
72673	st het zeeuws landschap
72679	schaapskudde zuid beveland
72680	st landschapsbeheer zeeland
72681	st schaapskudde zws-vlaanderen
72700	natuurbeschermingswet
	Totaal lasten Natuur en Landschap
	Programmanummer : 16 Natuur en Landschap
	Baten
72206	landinrichting
72250	natuurbeschermingswet
72381	soortenbescherming
72700	natuurbeschermingswet
72711	soortenbescherming
	Totaal baten Natuur en Landschap

2006	2007	2008	2009	2010
30.000	0	0	0	0
329.605	12.900	0	0	0
5.609	0	0	0	0
500.920	0	0	0	0
181.891	0	0	0	0
612.500	0	0	0	0
644.700	0	0	0	0
75.954	0	0	0	0
320.946	0	0	0	0
96.668	0	0	0	0
637.518	0	0	0	0
231.499	0	0	0	0
779.500	0	0	0	0
820.600	0	0	0	0
30.000	0	0	0	0
5.297.910	12.900	0	0	0
12.779	0	0	0	0
0	0	132.300	132.300	132.300
27.372	0	0	0	0
51.000	0	0	0	0
634.315	0	0	0	0
396.435	0	0	0	0
12.929	0	0	0	0
0	687.131	687.131	687.131	687.131
0	27.609	27.609	27.609	27.609
0	396.979	397.396	397.396	397.396
0	13.040	13.040	13.040	13.040
0	12.779	12.779	12.779	12.779
1.134.830	1.137.539	1.270.256	1.270.256	1.270.256
2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
68.200	0	0	0	0
75.600	0	0	0	0
0	68.200	68.200	68.200	68.200
0	75.600	75.600	75.600	75.600
146.100	146.100	146.100	146.100	146.100

Bijlage subsidies

Activiteit	Omschrijving
	Programmanummer : 17 Bestuurlijke organisatie
	Lasten
70162	instellen Scheldemondfonds
70955	andere overheid
71051	contributie verg. van de regio's euro
71052	zuid-nederlandse samenwerking
71053	provinciehuis te brussel
71056	scheldemondraad (interreg iii)
71121	co-financiering ez-middelen
71133	co-financiering ez-middelen bijdrage
71151	co-financiering interreg 3 projecten
71201	interreg over de grens
71380	ipo
78007	fractievergoedingen
78013	internetverbinding ps leden
	Totaal lasten Bestuurlijke organisatie
	Programmanummer : 17 Bestuurlijke organisatie
	Baten
70155	Bijdr derden over de grens I 2e fase
71058	euregioprogramma
71133	co-financiering ez-middelen bijdrage
71201	interreg over de grens
71380	ipo
	Totaal baten Bestuurlijke organisatie
	Programmanummer : 18 Openbare orde en veiligheid
	Lasten
	Totaal lasten Openbare orde en veiligheid
	Programmanummer : 18 Openbare orde en veiligheid
	Baten
76907	gros veiligheidsplan havens
	Totaal baten Openbare orde en veiligheid
	Saldo lasten
	Saldo baten
	Totaal saldo subsidies

In 2006 is het saldo positief in verband met de ontvangen afkoopsom voor het onderhoud kanaal door Walcheren ad € 112.000. Dit is toegevoegd aan de reserve afkoopsom kanaal door Walcheren.

2006	2007	2008	2009	2010
0	25.000	25.000	0	0
61.500	61.500	0	0	0
3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
25.540	25.770	25.770	25.770	25.770
88.886	89.686	89.686	89.686	89.686
75.329	15.600	15.600	15.600	15.600
1.984.963	0	0	0	0
79.438	0	0	0	0
1.181.881	200.000	0	0	0
107.172	0	0	0	0
527.988	532.581	532.581	532.581	532.581
360.576	363.640	363.640	363.641	363.640
0	0	0	0	0
4.496.972	1.317.478	1.055.978	1.030.978	1.030.978
3.280	0	0	0	0
21.671	42.800	42.800	42.800	42.800
0	0	0	0	0
193.860	0	0	0	0
42.302	0	0	0	0
261.113	42.800	42.800	42.800	42.800
0	0	0	0	0
104.000	52.000	0	0	0
104.000	52.000	0	0	0
135.583.407	100.103.613	90.338.714	86.818.044	86.773.445
193.585.595	57.939.919	53.935.889	52.629.902	52.629.902
58.002.188	-42.163.694	-36.402.825	-34.188.142	-34.143.543

4. Berekening EMU-saldo

(bedragen x € 1.000)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1 Het exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	11.477	90.886	-7.574	3.110	8.259	9.065
2 + De afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.179	3.389	3.502	3.503	3.504	3.485
3 + De bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	18.883	10.566	1.458	1.437	1.663	1.558
4 - De uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0	0	0	0
5 + De in mindering op de onder punt 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen						
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:						
6a + De verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)						
6b - de daarin te verwachten boekwinst						
7 - De uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken van de grond en dergelijke						
8 Grondverkopen:						
8a + De verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)						
8b - de daarin te verwachten boekwinst						
9 - De betalingen ten laste van de voorzieningen	32.827	26.238	9.347	9.026	8.826	8.416
10 - De betalingen die niet via de onder punt 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande punten						
11 De correctie voor verkoop van deelnemingen en aandelen						
11a - De verwachte boekwinst bij een voorgenomen verkoop van deelnemingen en/of aandelen						
EMU-saldo voor de provincie	712	78.603	-11.961	-976	4.600	5.692
Het maximaal toegestane tekort voor de provincie			-19.630			

Toelichting: De provincie voldoet aan de voorwaarden omtrent het EMU-saldo. Het begrote tekort voor 2007 is ruim onder de norm voor het maximaal toegestane tekort.

5. Staat van incidentele baten en lasten

		Lasten	Baten
01	Programma Economie		
0114	Bijdrage TIPP	1.140.000	1.140.000
0105	Verbeteren imago Zeeland	675.000	
0401	Versterken functioneren arbeidsmarkt	400.000	
02	Toerisme en recreatie		
0201	Recreatie en toerisme	200.000	
03	Milieu		
0101	Externe veiligheid	250.000	
0104	Actieplan fijn stof	190.000	
0201	Afdekken voormalige stortplaatsen	150.000	
0301	Project biobrandstof	100.000	
0601	Leren voor duurzaamheid 2004-2007	150.000	100.000
04	Onderwijs		
0102	School of music	337.000	
0106	Uitvoeren nota integraal onderwijsbeleid	300.000	
05	Stedelijke vernieuwing		
0201	Besluit locatiegebonden subsidies	2.500.000	2.500.000
06	Vitaal Platteland		
0101	Vitaal Platteland	800.000	
07	Ruimtelijke ontwikkeling		
0104	Versterken beeldkwaliteit	250.000	
0202	Bezoekersvoorziening nationaal park Oosterschelde	200.000	
0202	Integraal gebiedenbeleid	760.000	
08	Mobiliteit		
0101	Extra financiering MIZ 2004-2007	2.995.000	
0301	Routekaarten fietsknooppuntensysteem (FIKS)	40.000	
0601	Actieprogramma PVVP Zeeland	50.000	
09	Verkeersveiligheid		
0101	Demoproject DVV west Zeeuws-Vlaanderen	1.700.000	
10	Infrastructuur		
0101	Realisatie 2de Schroebrug	1.200.000	350.000
0101	Onderhoud opslagterreinen	250.000	250.000
0101	Vervanging materieel	700.000	
0101	VRI beïnvloedingssysteem KAR	350.000	
0101	Afkoopsom kanaal Oude Arne	540.000	
11	Sociaal beleid		
0108	Beleidsprogramma Sociale Zorg en verbeteren leefomgeving jongeren	1.000.000	
0115	Subsidie college voor Zorg en Welzijn/Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	147.600	
12	Zorgvoorzieningen		
0202	Implementatie BMC onderzoek	100.000	
0111	Beleidskader sociale zorg en sociaal beleid	750.000	
13	Cultuur		
0101	Herdenking 400 jaar Michiel de Ruyter	500.000	
0101	Programma 1 C-Culture/station Zuid	100.000	

		Lasten	Baten
0101	Manifestatie Cultuur en Religie	75.000	
0101	Prestatieafspraken	20.000	
0101	Theaterproductiehuis Zeelandia	100.000	
0101	North Sea Commission	35.000	
0105	Intensiveren provinciaal museumbeleid	300.000	
0106	Regionale TV Scheldemonst	230.000	230.000
14	Watermanagement		
0201	Bestrijding beverrat	50.000	
0304	Deltawateren	200.000	
0201	Zwakke schakels	300.000	300.000
0101	Kwaliteitsimpuls blauw	440.000	
15	Landbouw en visserij		
0202	Uitvoering pseb landbouw	300.000	
0501	Uitvoering pseb visserij	200.000	
16	Natuur en Landschap		
0301	Kwaliteitsimpuls groen	700.000	
17	Bestuurlijke organisatie		
0102	Een andere overheid "effectiviteitsmonitor"	60.000	
0103	Verkiezingsbudgetten	170.000	
0203	Archiefinspectie	40.000	
0302	Instellen Scheldemonstfonds	25.000	
18	Openbare orde en veiligheid		
0102	Spoor boven de Westerschelde	25.000	
0102	Spoor onder de Westerschelde	25.000	
0102	Overige sporen Westerschelderegio	25.000	
0102	Rampenbestrijding kwaliteitsborgingssysteem	130.000	
0301	Gros veiligheidsplan havens	130.000	52.000
00	Algemene dekkingsmiddelen		
0101	Werkervaringsplaatsen	150.000	
0103	Vervanging hard- en software Staten Informatie Systeem (SIS)	135.000	
0103	Webcasting (integrale uitzending statenvergadering op internet)	36.000	
0105	Verbouwing Gistpoortgebouw	500.000	
	Subtotaal	23.225.600	4.922.000
	Ingezet in najaarconferentie	1.500.000	
	Aframing incidentele lasten is inclusief de posten uit het oude collegeprogramma die in 2008 door het nieuwe college weer ingevuld kunnen worden. Hiervoor is in 2008 een stelpost opgenomen	8.300.000-	
	Totaal	16.425.600	4.922.000
	Per saldo	11.503.600	

Colofon:

Uitgave	:	Provincie Zeeland, september 2006
Coördinatie	:	Provincie Zeeland, afdeling FEZ
Fotografie	:	Jaap Wolterbeek, Middelburg
Opmaak	:	Provincie Zeeland, afdeling Informatievoorziening en Documentatie
Druk	:	LnO drukkerij/uitgeverij, Zierikzee